NEMZETI SPORT

VIII. évfolyam. 1. sz. — 1910. január 1-én.

AUTOMOBIL — AVIATIKA

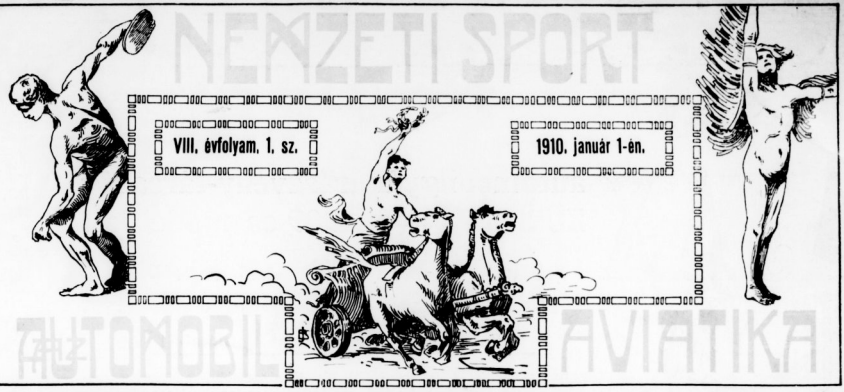

AZ ÖSSZES TÉLI SPORTCIKKEK u. m. Rodli, si, korcsolyák, sportöltönyök, görkorcsolyák, nemkülönben szobatornaszerek stb. a legjobban és legjutányosabban beszerezhetők **HUZELLA M. cégnél**

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTESEN. Budapesten, V. kerület, Váczi-utca 28. szám.

Szám garage Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője. **6 hengeres 15—30 HP Delaunay-Belleville automobilok ára 14.000 frank.** BUDAPEST, VI., NAGY JÁNOS-UTCA 5. Telefon 101—56.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 20 korona
Fél évre . . . . . 10 „
Negyed évre . . . . 5 „

Előfizetések és pénzküldemények következőleg címzendők: Nemzeti Sport kiadóvállalat Budapest. — Postatakarékpénztár 20.438.

Szerkesztőség és kiadóhivatal **IV., Kecskeméti-utca 5., II. em. 2.**
Hivatalos órák este 7—8.
Kézirat és mindenféle levelezés **VIII., Esterházy-utca 6.** címzendő.

Magyar Automobil Garage
HIRSCH ÉS CSERMELY
Budapest, VII., Arena-ut 50. szám
TELEFON 174—18.
Az elsőrendü
Rex Simplex Automobil
és Lardolin auto-olaj
vezérképviselői Magyarország és a Balkán-államok részére.

Latham és első német tanitványa Lindtpaintner.

Magyar Automobil Garage
HIRSCH ÉS CSERMELY
Budapest, VII., Aréna-ut 50. szám
TELEFON 174—18.
Villamos erőre berendezett
nagy javító műhely
Dús választék
pneumatikokban.
Alkatrészek nagy raktára.

PAAR ÉS WOLFERS FRÈRES ékszerészek-joailliers
VERSENYDIJAK. Budapest, IV. Koronaherceg-utca 3.

Téli sport-cikkek
Norvég sik, lábszánok, hótalpak. Lilienfeldi si párja 30 korona.
Kertész Tódor sport-üzletében Budapesten, IV. ker., Kristóf-tér.

Műkorcsolyázók részére „Les Alexander" legelső minőségü versenykorcsolya 18 kor. Gyorskorcsolyázók részére Hagen, Eriksen, norvég, svéd, versenykorcsolyák. Halifax 3 korona Mercur, Jackson, Haynes jégvitorlák és vitorlakorcsolyák. Jégjátékok, Hockey ütők és labdák. Jéghockey játékszabály 20 fillér. Svéd, norvég, svájci, tiroli, hallvölgyi és amerikai rodel. Sport- és gyermek-szánkók, Rennwolff, tobbogan, skeleton stb. Téli sportöltözékek, fejre huzható hósapkák, teljes felszerelések.
Téli sportárjegyzék ingyen és bérmentve.

AJAX

automobilgyár részvény-társaság ZÜRICH, 1909-es modelljei:

14|16 lóerős 4 heng. 20|24 lóerős 4 heng. 24|32 lóerős 4 heng. 20|24 és 40|50 lóerős 6 – 6 henger.

Zajtalan, mint egy villamos automobil!

Legegyszerűbb, mindig biztosan indító készülék. Legujabb Bosch-féle magnes-gyertya-gyujtás. Legegyszerűbb és legmegbizhatóbb motor. Hivatásos műszerész felesleges. Mindenki önmagának lehet a saját műszerésze. Legcsekélyebb benzinfogyasztás. Gillet-Lehmann-szabályozó, vagy bármily takarékossági készülék külön alkalmazása felesleges.

VEZÉRKÉPVISELET:

J. MEDAK WIEN, I., STUBENRING Nr. 2.

TELEFON INTERURBAN 19921.

RENAULT FRÈRES

autogyár. BILLANCOURT (Seine).

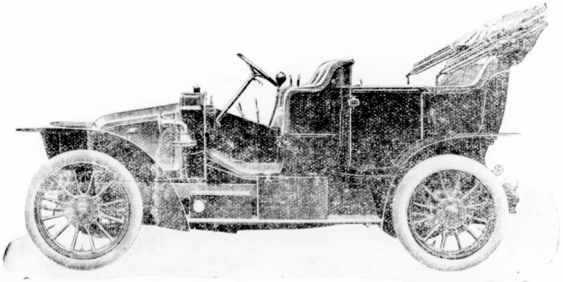

Városi kocsik, túrakocsik, üzleti kocsik. Hajó- és repülőgép-motorok, ipar-motorok és elektrogyujtók.

VIII. évfolyam. 1910. január 1. 1. szám.

AZ AUTOMOBIL

A „MAGYAR AUTOMOBIL CLUB“ ÉS A „MAGYAR AVIATIKAI BIZOTTSÁG“ HIVATALOS LAPJA.
A „NEMZETI SPORT“-TAL EGYETEMBEN MEGJELENŐ SZAKLAP.

Hirdetési képviseletünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére:
Societé Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS“ 12. Boulevard de Strassbourgh 12.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 5., II. em. 2.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

Az aviatika és az ipar.

A folyó év korszakalkotó aviatikai eseményei minden gondolkodó embert meggyőztek arról, hogy akár a kormányozható léghajók, akár az aeroplanok megszüntek költséges játékszerek lenni. Temperamentum szerint az egyik közlekedési eszköznek, a másik merész sporteszköznek tekinti őket, de mindegyik megegyezik abban, hogy bármily célra is, de használat tárgyát képezhetik. Ezen tulajdonsággal azután meg is van adva az iparszerű előállítás feltétele és az ipari előállítás mérve és módja pusztán a kereslet nagyságától függ. E kereslet a gépek ténylegesen napról-napra haladó tökéletesedésével, amely használhatósági körüket folyton tágítja, rohamosan növekedni fog és máris azon ponton vagyunk most is, hogy egy külön aviatikai, vagy ha ugy tetszik léghajózási iparról beszélhetünk.

Első helyen e tekintetben természetesen Franciaország áll, ahol az aeronautikai készülékek ügyét nemzeti ügynek tekintik épugy, mint annakidején az automobilismust. A franciákat e téren azonban nem csupán a sovinizmus vezeti, a lelkesedésnek van igen praktikus oldala, amely már most is, a fejlődés legkezdetén milliókat jövedelmezett a vele foglalkozóknak. Eleintén, amikor még csak kisérletezésekről volt szó, a franciákat tényleg csak az a remény sarkalta, hogy az általuk oly nagyra tartott francia szellem szerezze meg azt a diadalt, hogy az emberiséget repülni tanitotta. Amidőn a repülés lehetősége már ténynyé vált és már vevők is jelentkeztek, csakhamar tudatára ébredt a közvélemény és az aviatikához közelálló ipar, hogy itt egy uj iparág van keletkezőben, amelynek diadala annak hozza a legszebb gyümölcsöket, aki a kereskedelemben oly fontos időelőny birtokában van. Különös intézkedésekre ez iparág érdekében nem is volt szükség, a közönség lelkesedése és egyes nagylelkü maecenások bőkezüsége oly kedvező talajt teremtett az aeronautikai és aviatikai ipar számára, hogy az ugyszólván magától fejlődött.

Franciaországban jelenleg körülbelül tiz ipari vállalat foglalkozik légi járművek és kellékeik gyártásával s hogy az üzlet mily rentabilis, azt a hosszu szállítási határidők és a nagy árak mutatják legjobban. Ezen társulatok emellett napról-napra szaporodnak s csak e napokban érkezett a hir, hogy Franciaország egyik legtekintélyesebb automobil-gyára a Peugeot-gyár vállalatának különágaként egy societé aérienzet alakitott.

Látszólag a legjobb üzleteket a Bleriot-társaság csinálta, amely főnöke Bleriot révén, aki époly mestere a repülésnek, mint a reklámnak, óriási népszerüségre tett szert az egész világon. A jól jövedelmező Bleriot-lámpagyár ugyszólván teljesen háttérbe szorul az aeroplan-osztály mellett, amely alig győzi a rendeléseket effektuálni. A repülőgépek vásárlói között, a Bleriot-társaság kereskedelmi igazgatójának érdekes nyilatkozata szerint; igen sokféle kategoriát különböztetnek meg. A legelső vevők azok voltak, akik hasonlóan a cég főnökéhez a készülékeket mutatványos repülések céljaira vették meg, hogy velük pénzt keressenek. Másokat sportemberek vettek ugyanugy, ahogy tizenkét év előtt automobilokat vettek. Ezután még a speciális célu repülőgépek emlitendők. Igy például svajci sportemberek egy csoportja a Bleriot-féle gépeket a svajci tavak átrepülésére akarja használni. Jelenleg egy monoplant szállitanak, amely a Genfi-tó átrepülésére van szánva. Két monoplant vadkacsa és egyéb szárnyas vadra való vadászat céljaira rendeltek a Bleriot-társaságnál. Ezen gépek két üléssel vannak ellátva, ugy hogy az egyik személy vezetheti a monoplant, mig a másik a szárnyasokra vadászik. A Bleriot-társaságnak jelenleg, ugymond Lapeyronse gróf, 150 kis La Manche tipusu monoplanra és 12 nagy kétüléses monoplanra van rendelése. Ha meggondoljuk, hogy a Bleriot-cégnél a jó üzletmenet csak akkor kezdődött, amidőn Bleriot julius végén hirneves csatornaátrepülését tette meg, ugy meg kell adni, hogy az eladások hihetetlen gyorsasággal történtek. Az élelmes franciák azután a kedvező konjunkturát alaposan ki is használták. A nagyszámu rendelés feletti meglepetést rögtön a tett követte, az aeroplan-mühelyt, amely bizony eléggé kezdetleges volt, annyira kibővitették, hogy ma már hetenként hat aeroplant képesek gyártani s az 1909. év végéig máris körülbelül 200 volt a gyártott gépek száma.

A gyártás egymagában nem elégitette ki a társaságot. Hogy fokozhassa forgalmát a gyár, ha vevőinek nincs alkalma, hogy az aeroplanvezetést elsajátitsa? — Bleriot hamar kész volt a válaszszal. Bordeaux város közelében felállitotta aviatikai szakiskoláját, ahol minden vevő megfelelő oktatásban részesül. A lehetőség, hogy a repülést kényelmesen elsajátithatja, már sok embert vitt Blerioték boltjába a bordeauxi iskola alapitása óta.

A *Wright* gépek kereskedelmi kihasználását Franciaországban a Societé Générale de Navigation Aerienne, Németországban a Deutsche Wright Flymaschinen Gesellschaft vállalta magára. A francia társaság kissé lassan kezdett a munkához s azzal igen sok tért is veszitett az aeroplánpiacon. A késedelem oka az volt, hogy tulságos szolgai módon akarták az eredeti Wright

A legtartósabb, ennélfogva legolcsóbb abroncs
PNEU-SEMPERIT-MISKOLCZY
SEMPERIT-Gummimüvek
Vezérképviselet és raktár: SALZBERGER SAMU Budapesten, VI. kerület, Andrássy-út 20. szám.

gépet kopirozni és az eredeti szerkezeti anyagokat Amerikából hozatták. A francia társaság ezen késedelem dacára is már eddig is elég jó üzleteket csinált, összesen tizenkét gépet építettek s ezek többnyire katonatisztek és sportsmanok között keltek el. Egyet a francia hadügyi kormány vett meg. A német társaság még működése legelején áll, azonban máris eladott három gépet s előreláthatólag ő fogja szállítani az osztrák-magyar katonai hatóság által megrendelendő gépet is. E társaságok is gondoskodnak vevőik kiképzéséről is pedig a francia társaság a juvisyi aerodromban, a német a berlini Flugplatzgesellschaft aerodromjában tanittatja a vevőit.

A *Voisin társaság*, amely először állitott elő gyárilag aeroplanokat, Franciaországban már mint „régi cég" szerepel. Az ő műhelyéből került ki a kisérleti aeroplanok legnagyobb része, amelyekből fejlődtek azután a ma már elismert tipusok. E társaság az utolsó évben 40 aeroplant

Latham és Mathis, a Fiat cég német képviselői.

adott el s ezek közül a legtöbbet külföldre. Aeronautikai iskolája Mourmelonban van, ahol a tanitványok M. Chato felügyelete alatt avattatnak be a repülés mesterségébe.

A Farman társaság, amely csak egy év óta áll fenn, amióta Farman mint önálló konstruktőr lépet fel, máris rendkivül élénk tevékenységet fejt ki. Farman ezévi sikerei ezt az igyekezetet támogatják és az egyes hadügyi kormányok aeroplanvásárlásaiknál sohasem feledkeznek meg a Farman gépről, amely legelső feltételüknek megfelelne, a több emberrel való repülést és a hosszabb ideig való repülést több izben sikerrel produkálta. A Farman társaság amellett azon rendkivüli kedvezményt is nyujtja vevőinek, hogy a gép megvétele után saját veszélyükre és költségükre ki is oktatják a vevőt addig, míg az 1 kilométert képes zárt körben repülni. Ily előnyös feltételek mellett eddig egy társaság sem vállalja a tanitást, ugy az Antoinette, mint a Voisin társaság 2000 frankot kér a készülékeiken való repülés kitanitásért. A Farman testvérek chalousi gyárában a gépek tizenkettes szériákban gyártatnak és rendszerint Gnome Vivius motorral szállittatnak, a választott motortipus szerint természetesen különböző árakon.

Maurice *Farman* testvérétől függetlenül a puteausi *Mallet* cégnél készitteti aeroplanjait de csak idő kérdése, hogy mikor állit fel teljesen önálló műhely.

Az *Antoinette-társaság* szintén egyike a legrégebbieknek. Motorjai könnyüségük révén már régóta ismeretesek. Mióta a geniális Levavasseur a Gastambide & Mengur-féle monoplannak mai tökéletes Antoinette-alakját szerkesztette meg, amelylyel Latham oly fényes sikereket ért el, azóta a motorok mellett már a repülőgépek gyártásszerü előállításával is foglalkozik a társaság. Eddig már több mint 40 repülőgépre kapott megbizást a társaság, dacára annak, hogy a gépek nem éppen olcsók. Jelenleg a társaság megbizásokkal annyira el van halmozva, hogy 1910. év márciusig nem szállithat már, ha csak nem fizet az ember 10.000 franknyi felárakat. Az Antoinette-társaság repülőiskolája Mourmelonban van, ahol jelenleg Latham oktatja tanitványait egy kétüléses gépen, amely rendkivül sikerült alkotásnak mondható, ugy tanitási mint egyéb szempontból. A gyakorlótér mellett a cég egy igen jól felszerelt javitóműhelyt is állit fel.

Esnault. Pelterie-nek remekül felszerelt gyára van Páris mellett, amelyben nemcsak az aeroplanokat, hanem a Rep motorokat is gyártják. Sajnos ez a gyár nem bir tulságos sok rendeléssel, mert a gépeknek eddig nem sikerült hosszabb repülést végezni. Ennek oka azonban korántsem az aeroplanok rosz szerkezetében keresendő, hanem egyedül a motorban, melynek hütése igen kevéssé tökéletes. Maga a repülőgép igazán tökéletes alkotás és ha a gyár rászánja magát egy más motor beépitésére, bizonyára a jobb eredmények sem fognak elmaradni.

Az emlitett cégeken kivül még egyes kisebb konstruktőrök és gyárosok foglalkoznak aeroplanok előállításával és mondhatjuk, egyik sem fizet rá a munkára

Nem szorosan e cikkek keretébe tartozik, de okvetlenül felemlitendő az aviatika és aeronautikai készülékeknek a játékiparban való térfoglalása is. E téren igen kezdetleges eszközökkel szép hasznot hajtó munkát lehet végezni.

Külön fejezetet kellene szánnunk az aviatikai kellékek (gummirozott vászon, feszitők, fémalkatrészek) gyártásának és last but not least a motorgyártásnak is, de ezt mint tárgyunktól félreesőbb és a magyar viszonyok között kevésbé alkalmazható részét az aeroplangyártásnak ezuttal mellőzzük.

A francia aviatikai ipar, amint az előzőkből láthatjuk, már a folyó évben milliókat keresett egy teljesen uj iparágból, amelynek meghonositása, a szükségelt gépek egyszerüsége folytán nálunk semmiféle nehézségekbe nem ütközne.

Lássuk mit tett e téren Ausztria, a velünk egy vámterületet képező legnagyobb ipari konkurrensünk. Bár az osztrák tőke és vállalkozási szellem lassusága majdnem egyenrangu a mienkkel, ezuttal alaposan lelőztek bennünket. *Egy bécsi gépgyár*, a Werner és Pleiderer, ottakringi cég *máris felvette az aeroplangyártást* és pedig egyelőre a Farman-féle tipusok gyártását. Ez a gyár üzeme majdnem teljesen a közös hadsereg kellékeinek gyártására van berendezve, igy csak legutóbb is nagyobb számu mozgó tábori tüzhely szállitására kapott megbizást. Ausztriában nyilt titokként beszélik, hogy az aeroplangyártásra a cs. és kir. közös hadügyvezetőség biztatására határozta el magát a gyár, mivel — mondják az osztrákok — a hadügyvezetőségnek természetszerüleg érdekében áll, hogy az aeroplanok, amelyeknek hadügyi célokra való alkalmazhatósága kétségbevonhatatlan, a belföldön gyártassanak. Hogy ez igy van, azt legjobban bizonyitja a gyár igazgatójának Warchalovszky Ágostnak nyilatkozata aki kijelentette, hogy a Farman-gépek gyártására azért határozta el magát a gyár, mivel katonai szempontból ezek felelnek meg a legjobban.

Lesseps gróf, a szerencsétlenül járt Bleriot-repülő.

Az osztrák gyár összesen 1000 munkást foglalkoztat s ezek közül 100 a modellasztalos osztályhoz tartozik, amely tudvalevőleg az aeroplangyártásnál elsősorban jön tekintetbe. Ezen osztályban a váz, amely a Farman-gépnél majdnem teljesen fából van, mindenesetre tökéletesen elkészithető. A motorra vonatkozólag még nem határozott a gyár, de valószinüleg, hogy egyelőre külföldi, Gnome, Vivinus vagy E. N. V. motort fog alkalmazni a gépen mig valamely osztrák automobilgyár nem szállithat megfelelő könnyü és megbizható repülőgép-motort.

Hogy a hadügyvezetőség és a gyár között mily szoros összeköttetés áll fenn, azt egyébként az is bizonyitja, hogy a gyárigazgató öcscse Warchalovszky Adolf mérnök és Booms kapitány, a hadügyvezetőség által az aeroplanok tanulmá-

LAURIN ÉS KLEMENT gyárt motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsit, turakocsit, teherkocsit, autobuszt
Magyarországi vezérképviselő Budapest, IV. kerület, Semmelweiss-utca 9. szám.

nyozására Franciaországba kiküldött katonai szakértő együtt tanulnak repülni a chalonsi repülőtéren Farman gépen. A megrendelt minta Farman gép, mihelyest megérkezik Párisból, a hadügyvezetőség által a wiener-neustadti Steinfelden rendelkezésre bocsátott hangárban fog elhelyeztetni. Az osztrák Farman-gép a francia eredetitől annyiban fog különbözni, hogy a hordfelületek végei a sérülések lehető elkerülése céljából szántalpakkal lesznek ellátva és a nagyobb szilárdság elérése céljából a profilozott fák nem lesznek egyszerűen kifürészelve, hanem hajlítva.

Amint látjuk, a szemfüles osztrák ipar máris lefoglalta az aeroplanvevők legbiztosabbikát, a hadügyvezetőséget, amely vevő azonfelül részben a mi pénzünkkel fizet. A kormányozható léghajók milliókra rugó vételárát már Ausztriának ajándékoztuk, vajjon szükséges-e, hogy ugyanezt tegyük a repülőgépeknél is. A léghajóknál esetleg arra lehetett hivatkozni, hogy annak előállítási, ami a burkolóanyagot és a motorikus berendezést illeti, Magyarországon nem eszközölhető. Ez a kifogás, amelynek cáfolatába most nem akarunk bocsátkozni, tényleg némi látszattal birt a kormányozható léghajónál, de az aeroplánnál csakugyan nem hozható fel. Az aeroplán gyártása jó faanyagot és ügyes munkást kíván csupán. Van-e széles e világon jobb faanyag, mint Magyarországon, ahonnan az egész világba exportálják az egyes nemes faneméket és van-e ügyesebb asztalos a magyarnál, akit Párisban és Londonban a legfinomabb famunkák hazájában keresve keresnek. Láttam azokat az aeroplanokat, amelyeket itt Budapesten magyar amateurök készítettek és láttam külföldi aeroplanokat, mondhatom, hogy a munka gondossága, pontossága és a kivitel szépsége tekintetében sokszorosan felülmulták a francia gépeket. Az osztrák gyárosoknak a hadügyvezetőség általi protegálása e téren is, nem kedvetlenithet el, mert hisz ehhez hozzá lehetünk szokva minden téren. Saját élhetetlenségünk biztatásként hat e tekintetben. Ha nekünk is van aeroplan-gyárunk, ugy a katonai hatóság a szállitások egy részét köteles itt Magyarországon fedezni, ha nincs, persze az egész megint osztrák kézbe jut. Itt most egy oly iparág meghonosításáról van szó, amely a külföldön is még a kezdet kezdetén van. Ilyenkor a konkurrencia minimális, tehát még különösebb áldozatokra sem volna szükség, mint oly sok más iparágnál. Az uj ipar megteremtéséhez a legkedvezőbb feltételek állanak fenn Magyarországon és aránylag csekély tőkével nagy nyereségre is lehetne szert tenni. Lássanak hozzá tehát iparosaink és gyárosaink, alapitsanak műhelyeket a legujabb közlekedési eszköz számára. Az első közlekedési eszközhöz, a kocsihoz az a monda fűződik, hogy az magyar találmány, maradjunk hivek hirünkhöz és örökitsük meg nevünket a legutolsó közlekedési eszköz történetében is.

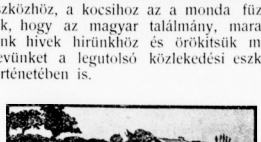

Motoros járművek a sarkkutatók szolgálatában.

Egy hét mulva Budapesten üdvözölhetjük Shackleton hadnagyot, a róla elnevezett délsarki expeditió vezetőjét, aki Dr. Charcottal együtt az elsők közé tartozott, akik délsarki expeditiójukat motoros járművekkel szerelték fel. A kutyákkal vontatott szánok elégtelensége már régebben felhivták a sarkkutatók figyelmét a motoros járművekre és eddigi alkalmazásuk tényleg teljes sikerrel járt. Az angol délsarki expeditió automobilja, amely az idei Olympia Show egyik legérdekesebb kiállitási darabja volt, sohasem mondotta fel a szolgálatot és kitünő segédeszköznek bizonyult. Nagy hasznát vették különösen az élelmiszerraktárak létesitésénél, amelyek a szárazföldi expeditiók sikerét biztositották. Shackleton hadnagy expeditiójával a 88°23'-nyi szélességi fokig nyomult előre, tehát oly eredményt ért el, amelyet csak Peary északsarki expeditója szárnyalt tul. A kiindulási állomás a 78-ik szélességi foknál volt, tehát meglehetős nagy távolságban az elért legnagyobb szélességtől. A visszatérésnél a szánexpeditió négy tagja a végletekig megszoritott napi ételadagok folytán már oly szánalmas állapotban volt, hogy valóságos életmentés volt az első élelmiszerraktár elérése. Ezen raktárak közül a déli sarkhoz legközelebb felállitott a 82°17' alatt volt és hogy ezt aránylag oly erősen délfelé volt felállitható, az csakis a Schakleton által az expeditió céljaira épittetett automobilnak köszönhető. A raktár helye ott volt, — ahová a Skott-féle „Discovery" expeditió 1901—1904-ig több hónapi fáradságos küzdelem után jutott el. Az automobil segitségével mindezen raktárak aránylag rövid idő alatt voltak felállithatók s ez által biztosittatott az expeditió visszatérése. Nem volt felhasználható az automobil a déli sarkra való előrenyomulás céljaira, mivel a terep a sark felé mindinkább járhatatlanná vált. Ha tekintetbe vesszük, hogy mily sokáig tartott, mig az északsarki, tehát kedvezőbb terepen végzett kutatók szánokkal megközelitették s végül elérték az északi sarkot, természetesen nem kivánhatjuk, hogy az automobil első alkalmazása azonnal a legnagyobb eredményt eredményezze.

Évtizedek multak el, mig a sarkutazók a sarki jégen megtett szánexpeditióknál a tekintetbejövő visszonyokat megismerték és azok célszerü felszerelésére vonatkozólag tapasztalatokat szereztek. Hasonlóan fognak kifejlődni a délsarki utazók automobiljai, amelyekre nézve az automobil egyébként máris kiváló fontosságunak bizonyult, mert itten a szánexpeditiókra alkalmas idő még sokkal rövidebb, mint az északi sarkvidékeken s igy egy oly segédeszköz, amely az idő gyors kihasználását megengedi, megbecsülhetetlen. A most elinduló Charcot-féle expeditió egy motorszánnal van felszerelve, amely a mult télen a francia alpesekben igen rossz, havas uton, nagy megterheléssel körülbelül 8 kilométeres sebességet ért el emelkedésben. Ez az ujabb jármű talán jobb sikereket fog még elérni, mint a Shackleton hadnagyé s remélhető, hogy az automobilnak, amely már annyi téren bizonyitotta be használhatóságát, ezen a tudományos szempontból rendkivül fontos téenr is döntő befolyást fog gyakorolni.

Kwizda turistafluiduma aromatikus bedörzsölés. Páratlanul erősitőleg és üditőleg hatnak megerőltetett nagy turák után a Kwizda „Kigyó védjegyü" flu dumával (turistafluidum) eszközölt bedörzsölések. E szer megbizhatóan hatékony és nem szabad hiányoznia egy turista felszerelésből sem.

REPÜLŐGÉP

kisérletezéshez egyik főkellék a **matematikai pontossággal készült légcsavar.** Ilyen légcsavarok kaphatók többféle nagyságban egyedül

Weszely István sportujdonságok üzletében **Budapest, IV., Váci-u. 9.**

Repülőgépmodell alkatrészek. ▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪ Skating-Ring kerekes korcsolyák.

A vertikális felemelkedés problémája s a Cornu-féle helicoptere.

Irta *Zsélyi Aladár* gépészmérnök.

Azon számos szerencsétlenség, mely a legutóbbi időben aeroplánokkal történt, aktuálissá teszi, hogy oly repülőgép rendszerekkel foglalkozzunk, melyeknél e szerencsétlenségek forrásai, legalább előreláthatólag el vannak kerülve. Ezen rendszerek között a csavaros repülőgép — a helicopter az, mely, bár még a kisérletezés stádiumában van, sok jövővel biztat.

A csavaros repülőgépnél a motor függélyes tengelyü csavarokat forgat, melyekkel, föltételezve, hogy elég erős motorunk és jó hatásfoku csavarunk van, álló helyből, vertikálisan tudunk a levegőbe emelkedni, épugy függőlegesen leereszkedni s a levegőben egy helyben megállani. Ha ezen három problemát sikerül megoldani, akkor óriási lépéssel haladtunk előre a repülőgép technikájában. Lehet mondani, hogy a repülés összes problémái meg vannak ez által lényegükben oldva.

Azon tökéletlenségek ugyanis, melyek az aeroplánok általánosabb elterjedésének utját állják, ép a le és fölszállás nehézkes voltában keresendők. A levegőben az aeroplán tökéletes légjáró eszköz. A helicopter, amint az eddig végzett kisérletek mutatják, ép a levegőben, a repülőgép tulajdonképeni hazájában, a nagy horizontális sebességek tekintetében nem veheti fel az aeroplánnal a versenyt.

A vertikális felemelkedés problémája ugyanis, igaz, hogy csak kisebb magasságokra, már eddig is megoldottnak tekinthető. Bertin-nek, Cornu-nak teljesen felszerelt helicopterekkel sikerült néhány méterre felemelkedniök. Azonban ezen kisérleti gépeknél az előrehaladás sebessége rendkivül kicsiny, mindössze pár kilométer óránkint, ami ezen gépek gyakorlati alkalmazhatóságát kizárja. Amellett ezen gépek stabilitása sem mutatkozott kielégitőnek. Ezen aránylag csekély kisérleti eredmények az okai annak, hogy több konstruktör, köztük Santos Dumont ismét visszatértek az aeroplánhoz, amely jelenleg még a legtöbb kilátásra jogosit.

Van azonban egy aviatikus, ki a félsikerek dacára is makacsul kitart a helicopterek mellett; ez a francia konstruktör Paul Cornu, aki már eddig mintegy féltucat helicoptert konstruált. Régebbi kisérleteinek leirása megtalálható az A. Bracke-féle „Monographies d Aviation"-ban, melynek nyomán közöljük az alábbi kisérleti adatokat:

Cornu kisérleteit még 1902-ben kezdte egy modellen, melyet 2 lóerős Buchet benzinmotor hajtott. Ezen motor eredeti sulya 14 kg., de Cornu-nak sikerült a falvastagságok redukálása által 7 kg.-ra könnyitenie. Ezen motor két 2·25 m átmérőjü emelőcsavart hajtott, görgökön vezetett szij segélyével. Az egész helicopter sulya 13 kg. volt. A kisérletek folytán kiderült, hogy 16 kg.-ot fel lehetett emelni, anélkül, hogy a motor teljes erőkifejtését igénybe vették volna.

Eredeti ezen helicopteren a horizontálisban mozgató berendezés. Ezt is az emelőcsavarok segélyével akarja Cornu eszközölni, az által, hogy a csavarok alá ferde sikokat helyez, melyeknek a csavar tengelyéhez való hajlásszögét változtatni lehet. Ha a sikok hajlásszöge a csavarok tengelyéhez, tehát a vertikálishoz kb. 30^0, akkor a horizontális irányban a sikok által kifejtett huzóerő kb. a csavarok eredeti emelőerejének $^2/_3$-a, mig az ez által előidézett emelőerő csökkenése csupán az emelőerő $^1/_3$-a. Ha tehát a csavar eredetileg 100 kg.-ot emel, a horizontális huzóerő lessz 66 kg., mig a meggyöngült emelőerő $= 100 - 33 = 67$ kg.

Ezen eredmény mindenesetre rendkivülinek látszik és oekonomikus horizontális propulziót helyez kilátásba, azonban tekintetbe kell venni, hogy ez csak nyugvó állapotban van igy, horizontális sebesség esetében már a huzóerő nagy mértékben csökken s ha a relativ sebesség a sikok irányába esik, akkor zérus. Tényleg, mint a későbbi kisérletekből kiderült, a haladási sebesség igen kicsiny volt.

Ezen első kisérletek igen biztatók lévén, 1906 októberében hozzáfogott Cornu, nagy embert elvivő helicopterjének építéséhez.

Ezen helicopter hajtására 24 lóerős Antoinette motor szolgált. Az emelőcsavarok az acélcsövekből készült V alaku alváz két végén vannak elhelyezve. Középen van motor és a vezető ülése. A hajtás 22 méter hosszu és 10 cm. széles végtelen szijjal történik. Ugy a csavarok tengelyei, mint az összes vezető görgök golyós csapágyakban vannak ágyazva. A csavarok kétszárnyuak, átmérőjük 6 m. A szárnyfelületek egy 1·80 átmérőjü drótküllős kerékre vannak szerelve. Ezen kerék egyuttal a csavarok szijtárcsája is. A szárnyfelületek acélvázzal birnak és selyemmel vannak bevonva. Hosszuk 1 m. 80, legnagyobb szélességük 0.90 m. A csavarok különösebb merevitéssel nem birnak. Az emelő erőnek a szentrifugál erő áll ellent. Ezen hatások szabályozására és a csavarok kiegyensulyozására ólomlemezek vannak a szárnyakon elhelyezve.

A csavar hajlószögének változtatása a tartó drótok hosszának változtatásával történik. Egy csavar sulya teljesen felszerelve 24·5 kg.

A propulziót ezen helicopternél is ferde sikok idézik elő, melyek közvetlenül a csavarok alatt vannak, s melyek hossza 2·50 m. és maximális szélessége 60 cm. Ugyancsak ezen felületek forgatásával idézik elő a horizontálisban való kormányzást is.

Ezen propulzőrök egyikének sulya 9 kg.

Ezen készülék 1907. augusztusában volt kész. Az első kisérletek a csavarok kiegyensulyozására szoritkoztak. Az első kisérleteknél kiderült, hogy elegendő a csavaroknak 70 percenkénti fordulata arra, hogy a készülék puszta sulyát, azaz 185 kg.-ot felemelje. A csavarok 85 fordulatánál a felemelt suly már 235 kg. volt. A motor akkor 850 fordulattal dolgozott. A csavarok emelkedése ekkor 3 m. volt.

(Folytatjuk.)

IRODALOM.

Der praktische Luftschiffer. Dr. R. *Wegner von Dallwitz*. Kiadó; E. Volckmann Nachfolger (E. Wette) Rostock i. M. A szerző aki a gázturbinákról és repülőgépekről irt müvei alapján igen jó nevet szerzett magának, legujabb müvét a Németországban legjobban kifejlődött légi jármüveknek, a léghajóknak szenteli. A világos stilusban megirt mü a modern léghajók éspedig ugy a ballonok, mint a motorballonok keletkezését vázolja a különféle rendszerek szerint csoportositva. Amellett könnyen érthető modorban igyekszik a léghajózás mathematikai alapjait a mathematika és physika egyszerübb szabályai alapján megérteni. A könyv három fejezetre oszlik. Az elsőben a különféle léghajótypusok tárgyaltatnak, a második a léghajók statikai viszonyaival foglalkozik, a harmadik pedig a motorballonok dynamikai viszonyaival. Aki a modern léghajózás problémáival tisztába akar jönni, anélkül, hogy nagyobb előtanulmányokat végezzen, melegen ajánlhatjuk e jeles kis müvecskét.

Kritik der Drachenflieger. Ansbert Vorreitertől (Bibliothek für Luftschiffahrt und Flugtechnik) Richard Karl Schmidt & Co. Berlin W. 62 kiadása. Ára kötve 4 márka. Az előttünk fekvő csinosan bekötött és gazdagon illusztrált mü a repülőgép szerkesztőknek a kivitt szerkezeteket öszehasonlitva akarja bemutatni és őt az egyes rendszerek előnyeire és hátrányaira figyelmeztetni. Ezen összehasonlitó leirás és kritika által a könyv kiválik az eddig a repülőgépekről irott müvek közül. A létező szerkezetek nagy száma miatt a szerző természetesen elsősorban a legnevezetesebb tipusokat tárgyalta, de korántsem szoritkozott az eredményes tipusok kritikai leirására, hanem kiterjeszkedett azon ujabb szerkezetekre is, amelyek értékes és javitást jelentő részletekkel birnak és olyanokra, amelyek kudarczot vallottak. A könyv, mint látjuk elsősorban a szakember, a technikus és konstruktör számára van megirva, de alkalmas arra is, hogy a laikust a repülőgépek építése terén eddig elért eredményekről tájékozza. Ezt megkönnyiti a könyvben megjelent számos ábra és rajz. A szerző neve garancia arra, hogy e könyvben csak megbizható adatokat talál az olvasó.

Első magyar gummi-, pneumatikjavitó- és vulcanizáló műhely. Szegecses bőrfelület, antiderapant gyártás. Uj gummiprotectorok és manchetták kifogástalan elkészitése.

AUTOMOBILIA

Budapest, VII., Vörösmarty-utca 20.

Állandó nagy raktárt tart (új és használt) pneumatikokban és tömlőkben.

105-08. TELEFON-SZÁM 105-80.

Aviatikai kellékek egyedüli és kizárólagos beszerzési forrása.

Anzani, Antoinette, Gnome és Gyp-motorok. Magnesium, és aluminium-öntvények. Bambusz-vázak.

Vas Géza és Fia

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6. sz.

Chauviére-csavarok.

HIREK.

A naptárkonferencián, mely január hó 10-én fog megtartatni a *Magyar Automobil Club* és a *Magyar Aero Club* képviseletében gróf *Zichy* Béla Rezső a MAC alelnöke és ifj. *Tolnay* Lajos a MAB előadója fogják Magyarországot képviselni.

Automobil-járatok Tolnamegyében. Rozdonyi Sándor budapesti műszaki irodatulajdonos Szegszárd—Zomba—Högyész—Tamási—Felsőireg—Siófok, Szekszárd—Bonyhád s Szekszárd—Tolna—Paks—Dunaföldvár között rendes járatu időhöz kötött, személyszállitásra berendezett automobil-omnibusz vállalatot óhajt létesiteni. A szükséges engedély elnyerése iránti kérvényét a szegszárdi városi tanácshoz már beadta.

A Benkő-féle elemek terjesztésére, amelyek előnyös tulajdonságaiknál fogva előreláthatólag az automobilizmusban is alkalmazást fognak találni, egy millió korona tőkével részvénytársaságot alapitottak. *„Részvénytársaság erős áramu elemek gyártására"* cég alatt. A társaság fogja gyártani és forgalomba hozni Magyarországon és Ausztriában a Benkő-féle villamos elemeket. Az igazgatóság tagjai: gr. Andrássy Sándor, gr. Zichy Géza Lipót, gr. Sztáray Sándor, gr. Szapáry László, br. Hatvany Károly, Benkő István és Egri Márton. A felügyelő-bizottság tagjai: őrgróf Pallavicini György, Eberhardt György és Miklós László.

Anglia benzinfogyasztása lépést tart a szigetország automobiljainak nagymérvü szaporodásával. A lefolyt évben Angliába 42.007.800 gallon, tehát közelitőleg 200 millió liter benzint vittek be, amelynek értéke körülbelül 28 millió korona.

Poege Willy az ismert amateur automobilversenyző szintén beállt a géprepülők közé. Poege egy Autoinette monoplant

Kép a francia kiskocsi versenyről.

vett és azzal a Prirz Heinrich Fahrt után kezdi meg repüléseit.

Lipót belga király mint automobilista. II. Lipót belga király az automobilizmus lelkes pártfogója volt. Az elhunyt uralkodó a Belga Kir. Automobil Club és a Belga Motor Club védnöke volt és sohasem mulasztotta el személyesen megnyitni a belga automobil kiállitást. A párisi szalon legszorgalmasabb látogatói közé is tartozott II. Lipót. Mint autoturista szerette a hosszabb turákat, amelyet messze kiterjesztett országa határain tul. Automobiljai, amelyeknek száma lassankint tizre emelkedett, pazar luxussal voltak kiállitva; különösen a karoszeria helyes formájára helyezett sulyt s izlését a „Karoszerie Roi des Belges" nevü phaetonszerü kocsiforma őrzi meg.

KERESKEDELEM.

A Benz & Co részvénytársaság legutóbb tartott közgyülésén a részvénytőkének 3.650.000 márkával való felemelését határozta el s ezen határozat keresztül vitele céljából most 3.650 darab 1000 márka névértékü részvényt bocsátott ki. Az uj részvények a régi részvénybirtokosoknak 125%-al fognak felajánltatni olyformán, hogy minden két régi részvényre egy uj esik.

A Deutzer Motoren-fabrik A. G. amely különösen gázmotorjai révén világszerte ismeretes, automobiljainak osztrák-magyar képviseletét *Kornblüh* M. urra, az Adlermüvek eddigi bécsi képviselőjére bizta.

Magyar aviatikusok. *Zsélyi* Aladár Budapesten épülő monoplánja már teljesen kész, csak a motor és a csavar épitendők még be. Mihelyest e két alkatrész Franciaországból megérkezik s ez a legközelebbi napokra várható, a géppel való kisérletezések megkezdődhetnek. Halasztást legfeljebb a hangár hiánya okozhatna.

Herceg *Porcia* Aladár, a budapesti társaságban közismert főur, monoplant szerkesztett, amely a herceg karinthiai birtokán már teljes sikerrel került kipróbálásra.

Lesseps gróf balesete.

Deutz-féle Automobilok

Elsőrangu minőség. Városi és turakocsik, taksaméteres automobilok 4 cylinderes 12—60 lóerős motorokkal. A Deutz-gázmotorgyár készitményei. (25 millió márka alaptőke, circa 4000 munkás)

DEUTZ

CÖLN—DEUTZ
Automobil építési osztály.

A Deutz-féle automobilok kiváló előnyei óriási ellentálló képességükkel párosult meglepő egyszerüségükben rejlenek. Ezen kiváló tulajdonságok titka a felhasznált anyagok gondos megválogatása.

A Deutz név az egész világon minőséget jelent. Miért is az ezen gyárban készült motorkocsik kifogástalan kivitelét garantálja a gyár régi hirneve.

Kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Képviselet Ausztria és Magyarország részére **Oesterr. Deutz Autowerke Geselischaft m. b. H., Wien, I. Dr. Karl Lueger Platz 9.** (id. iroda: Lichtenfelsgasse No. 1.)

Garage: X. Gudrunstrasse 147. (Laxenburger Str. 53. sarok) saját házban.

Üzletvezető: Kornblüh Frigyes, az Adlermüvek eddigi vezetője.

Szatke Ferenc zágrábi kir. mérnök repülőgépet szerkesztett, melylyel részt akar venni a jövő évi budapesti aviatikai versenyen.

Blériot paui repülőiskolájának, mint már megírtuk, két magyar tanítványa is van. E magyar aviatikusok Névy László marcalii ügyvéd és Horogh János budapesti magánzó.

Beck Gyula, a nagybecskereki városi villamos mü igazgatója repülőgép-mintát szerkesztett, amely Blériot rendszerén alapulva, attól annyiban eltér, hogy monoplánból biplánná alakítható át. A modell nagysága az eredetinek egy harmadrésze és a hajtóerőt egy elektromos motor szolgáltatja.

Az 1909. év utolsó napjait a francia aviatikusok jobbjai, ugy mint a mult évben, fel akarják használni a december hó 31-én lejáró díjak végleges megnyerésére.

Latham (Antoinette) és Chatean (Voisin-Wolseley) a Voisin repülőiskola mestere, el akarják ragadni Henry Farmantól a Michelin távolsági díjat, amelyet ez eddig 232.212 kilométeres repülésével tart. Az öreg mester természetesen nem fogja jussát hagyni, hanem bejelentette már kisérletét az Aero Club de Francenak.

Az utazási díjért Jaques *Lessepst* és Hubert *Latham* pályáznak.

Baeder az időtartam rekordját akarja Panhantól elragadni.

Henry *Farman* a Michelin-díj védelmén kivül a Levé ezredes által kitüzött lassusági díj megnyerésére is vállalkozott.

A Ligue Aerinne által kitüzött *„Prix de la Nature"*-ra három pályázó is akadt, akik a kétórán belüli 100 kilométeres repülésre kitüzött díjat meg akarják nyerni. A három versenyző Hubert *Latham, Baeder* J. de *Lesseps*t. Az Ecole Centralenak aerodromon kivüli 10 kilométeres utasrepülésére kitüzött díjat szintén H. *Farman* akarja megnyerni.

Baeder a Chalons—Mourmeloni repülésre kitüzött díjat szeretné megnyerni.

A magassági díjérti küzdelemben ismét Latham és Farman találkoznak Mourmelonban.

A tüznek áldozatul esett az épületen kivül Dottori teljesen uj biblánja is, amelyet másnap akart kipróbálni.

Vidám társaság a mourmeloni repülőtéren.

Greham *White* a kezdők részére kitüzött díjért pályázik.

Aviatikai előadás Nagyváradon. Ifj. *Szentkereszthy* Zsigmond báró Nagyváradon előadást tartott a mechanikus repülés mai állásáról és több repülőgép-mintát mutatott be.

Gróf Lessepst ujabb baleset érte. Szerdán Etampes-ből elindulva hosszabb légi utazást akart tenni Blériot-féle aeroplánján, hogy versenyezzen az Aero Club dijáért, amelynek elnyeréséhez legalább 41.2 kilométer egyenes repülés szükséges. Alig tett meg pár kilométert, az aeroplán felfordult és a földhöz vágódva darabokra tört. Gróf Lesseps, aki szerencsére nem magasról esett le, csak könnyebb sérüléseket szenvedett. Az összetört gépet mai számunkban mutatjuk be olvasóinknak.

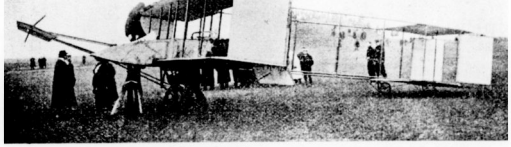

A legujabb Farman aeroplan.

Süritett levegővel hajtott turbinát alkalmaztak Bally és Mathieu francia mérnökök kétüléses monoplanjukon mint hajtó mechanismust.

Dottori olasz aviatikus hangárja a mult héten a juvisyi repülőtéren teljesen leégett.

Délamerika szintén kiváncsi a legujabb aviatikai készülékekre; a mult héten Franciaországból három Voisin, két Blériot és egy Santos-Dumont aeroplant küldtek Argentinába, illetve Brasiliába, Az aeroplanok Aubrun, Edwards, Pecquet és Richet aviatikusok számára valók. Brégi tehát, aki már egy hónappal ezelőtt utazott ki Délamerikába, nemsokára konkurrenseket kap.

Graham-White angol aviatikus egy Blériott XII. tipusu 60 80 l. e. ENV motorral ellátott kétszemélyes repülőgépen a paui repülőtéren 96 kilométeres sebességet ért el.

Aviatika Bajorországban. A müncheni Akademie für Flugtechnik egy 5.5 km. nagyságu sik területet vásárolt München mellett, amelyen már legközelebb épitenek repülőgépszineket. Az alapitók egy repülőgépiskolát akarnak létesiteni és a jövő nyár folyamán két repülőverseny-hetet rendezni, az egyiket julius 5—18-ig, a másodikat szeptember 4—11-ig. A müncheni Deutscher Touring Club, amely eredetileg szintén akart repülőgépversenyt rendezni, lemondott az uj vállalat javára.

Eltünt aeroplan modell. Mint a HP irja, egy bécsi nemrég ki akarta próbálni repülőgépét s azt éjjel a Karlsplatzon felrepitette. A modell ugylátszik igen jól volt megszerkesztve, mert addig repült, mig tulajdonosa elvesztette szem elől. Alighanem a bécsi városi vasut bevágásába tévedt, de ott másnap reggel már nem lehetett megtalálni.

VERSENYDIJAKNAK

alkalmas arany-ezüst áruk és órák legjutányosabban
GÁTI és SZABO ékszer- és órásüzletében, Budapesten, V. ker., Bécsi-utcza 9. sz. szerezhetők be.
TELEFON 7—66. TELEFON 7—66.

ANGOL ŐSZI RUHÁK
skót felöltők és átmeneti kabátok
Fáy Géza elsőrangu uriszabó termeiben
IV., Szervita-tér 5., I. emelet. Telefon 173—14. szám.
33 frtért készülnek. Szöveteim eredetiségéért, kitünő szabásért és jó munkáért garancia.

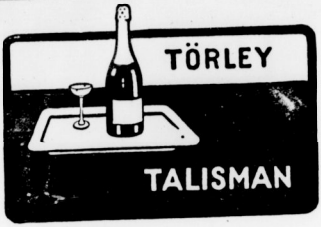

Grand Prix Párisi világkiállításon 1900 évben.

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

MOSOVIZ LOVAKNAK.

Az udvari istállókban és a nagyobb katonai és polgári istállókban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésére és erőgyüjtésére, az inak merevségének stb.; képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben. **Fóraktár**

Török József gyógyszertára

VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 28. szám

Figyeljünk a védjegyre. Képes árjegyzék ingyen, bérmentve.

Ára: Egy üveg 2 K. 80 fill.

ALAPITVA 1871. évben.

Árjegyzék bérmentve

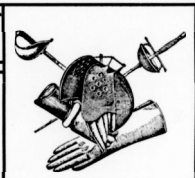

EGYLETEK KÖRÖK ÉS AMATÖRÖK

A LEGJOBB VERONAI ÉS SOLINGEN

szives figyelmébe ajánlunk

vivókardjainkat és kitünő készitményü vivófelszereléseinket

olcsó árak mellett. U. m. Olasz és magyar vivókardok darabja K 5.—, 5.50, 6.—, 7.50 és 8.—, pengék K 2.— és 2.20. Franci és olasz vitőrök darabja K 4.50 és 7.—, pengék K 1.50 és 1.60. Vivókardfejvédek drbja K 8.—, 10.50, 11.—, 12.—, 12.50 és 15.— Vitőr arc- és fejvédek drbja K 4.50 és 7.50. Vivókard-keztyük darabja K 4.50 és 5.—. Párbajkardok, kardmellvédek, vivókabátok stb. stb. Továbbá választékos nagy raktárt tartunk Fegyverek, töltények, vadászati és halászati felszerelésekben, tornaszerek, football, lawn-tennis, korcsolyák, szánkók- és mindennemü sportárukban. Nagyobb vételnél és kereskedőknek árkedvezmény.

Zubek Bertalan és Társa

sportcikkek áruháza Budapest, Muzeum-körut 29.

„Rambler", „Bajnok" „Diadal" football-labdák, mint kitünő matsch-labdák csakis

OLBRICH L.-nál kaphatók,

Budapest, VI. ker., Teréz-körut 16. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefonszám 80—44.

Carosserie Misura

MISURA MIHÁLY kocsi, automobil, carosserie gyára

Budapest, VIII. Tancsics-utca 4. (volt Liszt Ferenc-u.)

Kitüntetve Budapest 1896. ▪ Páris 1900. ▪ Pécs 1007. Az V-ik nemzetközi automobil-kiállításon arany éremmel

Carosserie Misura

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPESTEN

V., VÁCI-KÖRUT 25. SZÁM.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. ▪ Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől 1/4 órányira. Direkte villamos minden sporttelephez

LEGIZLÉSESEBB URI DIVAT-CIKKEK

beszerzésére uj áruházunk férfi divatosztályát ajánljuk. Legjobb minőségü és kitünő szabásu férfi-fehérneműek, gallér és kézelők, nyakkendő, kalap, bot, esernyők, nadrág- és harisnyatartók, férfi pipere-áruk, **turista- és sportingek és övek, úszóöltönyök és nadrágok. Swaeter,** harisnyák és lábtyük **nagy választékban**

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

BUDAPEST, BÉCSI-UTCA és DEÁK FERENC-UCTA SAROK.

HORNER ARTHUR bookmaker

Telefon 75—09. Budapest, Erzsébet-körut 4.

Wien, I. Krugerstrasse 4

Téli fürdőkúra. — A Budai Szt.-Lukácsfürdő

Nagy-szállodájában és **Thermal-szállodájában** lakás teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Mind a szobából fütött tolyosók vezetnek az iszapfürdőhöz. Természetes forró-meleg kénes források. iszaporogatások. Prospektust küld a

Szt.-Lukácsfürdő Részvénytársaság Budapest, Budán.

Kristály-forrásásványviz étvágyat jávit, gyomorrontást megakadályoz

LOPOS GYULA asztalos-mester tornaszerkészitő

Budapest, III., Zsigmond-utca 114. (Gimnázium-épület).

Legmodernebb Svéd és különféle TORNASZEREK készitője. — A m. kir. vallás- és közokt. ministertől 109541 1904. szám alatt a VI. egyetemes tanitógyülés alkalmával rendezett tanszer-kiállitáson kiállitott torna-felszerelésemért elismeréssel kitüntetve. — Az 1907. évi pécsi országos kiállitáson kiállitási arany éremmel kitüntetve. Árjegyzéket kivánatra bérmentve.

Az uj módositott football-szabályok, a fővárosi és vidéki footballbajnokságok tavaszi sorsolásai már megjelentek a

Magyar Football Evkönyvben 1909/10-re

Tartalmazza továbbá: **a Magyar Kupa, a Corinthián és Széchenyi vándordijak sorsolásait, eredményfeljegyzésre szolgáló táblázatokat, szakcikkeket, képeket, rajzokat, statisztikákat stb.**

ÁRA 1 KORONA. Kapható Kertész Tódor sportáru üzletében (IV., Kristóf-tér) és az összes ismert sporttozsdékben.

VIII. évfolyam 1910. január 1. 1. szám.

NEMZETI SPORT

ÉS A MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly müegyetemi vívómester alapította. A Magyar Vizi Sport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. febr. 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal

A tornatanár és tanitóképzésről.

Demény Károly előadása a testnevelési kongresszuson.

Tárgyamnak, a tornatanárképzésnek, nagy jelentősége és bő anyaga dacára rajta leszek, hogy felolvasásomat az okvetlenül szükséges mértékre szoritva, kongresszusi ügyrend szerint nekem szánt negyedórát túl ne lépjem, amit annyival inkább betarthatok, mert a tornatanárok képzésével ugy a szakirodalom,*) mint a szaksajtó az utolsó években ismételten foglalkozott és különösen a közoktatásügyi miniszter elnöklete alatt tavaly márciusban tartott emlékezetes szakértekezleten e kérdést oly bőven és oly behatóan tárgyalták, hogy az értekezlet jkvének nyomda utján történt sokszorositása után jó lelkiismerettel el merem hagyni a részleteket és a tárgyat megvilágitó általános elvek és a legfontosabb tények és javaslatok összefoglaló előadására szoritkozhatom.

Ha elfogulatlan szemmel végig tekintünk azon nagyjelentőségü és üdvös forrongáson, amely a testnevelés ügye terén jelenleg nemcsak nálunk, hanem ugyszólván világszerte észlelhető és félretéve az üres jelszavakat és az ellentétes irányzatok szülte tulzásokat, a dolog lényegét iparkodunk kihámozni, főleg *három elvi követelmény* az, amely erősen kidomborodik a többi közül és amelyben az eddigi harcok eredményét jóformán leszürhetjük.

Az első követelmény a *testi nevelés egyensulyba hozása* és egyenjogusitása a *tultengő szellemi neveléssel*, a második az égaljkövetelte *fedett téri mozgásnak kiegészitése mennél több szabadtéri mozgással* és harmadik követelmény olyan *testnevelési rendszer* megalkotása, amely a gyakorlati élet és a nemzeti vérlejtés követelményeinek megfelelne, e mellett szigoruan tudományos és főleg *élettani* alapokon is igazolhassék.

Ha e kétségtelen üdvös sőt nagyszabásu elvi követelményeket az ifjusági testnevelésben megvalósitva képzeljük és a mai ki nem elégitő nevelési eredmények helyett, véreink tudományos és gyakorlati alapon nyugvó rendszer szerint, az égalji viszonyoknak és nemzeti sajátságuknak megfelelő változatossággal, csökkentett szellemi megterhelés mellett *naponta legalább egy iskolai órában és hetenként három játékdélutánon* töltött testnevelés utján *harmonikusan képzett emberekké*, azaz testileg és lelkileg egyaránt helytálló, munkaképes és munkakész, erős és jellemes férfiakká neveltetnének, olyan fényes perspectiva tárul fel lelki szemeink előtt, mely biztató reményt nyujt hazánknak általános szükségként érzett és szinte Messiásként várt megujhodására.

Hogy ez nem utópia, hanem a közel jövő komoly feladata, erre nézve elég ráutalnom a fentemlitett tesnevelési szakértekezletet bezáró miniszteri beszédre, amelyből a fentiirányu fejlesztésre való komoly hajlandóság biztató előjelei mutatkoznak.

Könnyen elképzelhető, hogy e nevelési reform milyen feladatokat ró majd az ifjuság *tornatanáraira*, akik hivatva lesznek a testnevelés reformja utján Magyarország jövő nemzedékét testileg és erkölcsileg erősekké nevelni és még inkább azokra, akik e tornatanárokat képezni fogják és akiknek majd a jövő Magyarország szilárd alapjainak megvetésében előkelő szerep jut.

Hogy e nagy feladatoknak a mai tornatanitó képzésünk hat hónapos téli rendes és hat hetes nyári póttanfolyamaival nem tud megfelelni, azt nem kell bizonyitanom, mert közismert tény, hogy még a mai testnevelési rendszerünk szerényebb igényeit sem tudja kielégiteni, sem mennyiségileg, sem minőségileg és legkevésbbé a tornatanerők annyira szükséges *tekintélyének* megalapozása tekintetében.

Azt hiszem nem szükséges hangoztatnom, hogy e közismert tény megállapitásával távolról sem akarom a Nemzeti Tornaegyletet, mint a jelenlegi tornatanitóképző tanfolyamoknak állami segély és ellenőrzés mellett való fentartóját hibáztatni, sőt ellenkezőleg, kötelességemnek tartom, hogy e helyről is az első magyar testnevelési kongresszus szine előtt szövetségünk zászlóját mélyen meghajtsam érdemes anya és vezér egyesületünk előtt és meggyőződéssel konstatáljam, hogy a NTE elévülhetetlen érdemeket szerzett magának azzal a szerény anyagi eszközök mellett reáháruló *uttörő* és most már több mint négy évtizedig tartó *hézagpótló* munkával, amelyet a tornatanfolyamok fentartásával végzett.

Hogy egyébként a NTE maga is ismeri a kor követelményeit és a maga munkájával szemben legkevésbbé sem elfogult, annak legszebb bizonysága az, hogy a NTE a MTE-tel egyetemben már több mint két évtizede szorgalmazza a tornatanerők képzésének reformálását és legutóbb is 1907-ben a közoktatásügyi miniszteriumnak egy messzemenő reformtervezetet nyujtott át, amelya tornatanitók képzését nemcsak két évre terjesztené ki, hanem a képzést ennek megfelelően belterjesen is lényegesen mélyitené és tökéletesitené. (E tervezet megjelent a Tornaügy 1907/8 évi folyamának III/1, III/15 és IV/1 kiadott számaiban).

Már itt ki akarom azonban emelni, amit szövetségünk testnevelési emlékirata is felemlit, hogy bármi legyen a tornatanárképzés jövő fejlődésének utja, a NTE e téren eddig szerzett érdemeivel rászolgált arra, hogy azt a szerény anyagi segélyt, amelyben az állam jelenleg részesiti a jövőben se vesztise el, hanem egyrészt jutalmul a multért, másrészt ellenszolgáltatásul nagy tornacsarnokának a testnevelés különféle gyakorlati céljaira való átengedéséért a jövőben is megtartsa.

Mielőtt azonban akár a NTE reformtervezetének taglalásába bocsátkoznám, akár más hasonló tervezettel vagy a magam, illetve a szövetségem javaslataival előhozakodnám, szükségesnek tartom, hogy rövid áttekintést nyujtsak a külföldi kulturnépek tornatanárképzésének jelen állapotáról, hogy ebből is

*) Lásd itt különösen Andor Tivadar, állami főgymn. tanár „Tornatanárképzés külfö'dön és nálunk" c. dolgozatát.

Valódi Perez-féle veronai VIVÓ-ESZKÖZÖK

Barbasetti, Perez, Radaelli, Parise mintáju vivókardok és vitőrök. Kard- és törpengék. Perez patent T pengék vivókeztyük-, arc- és fejvédők. Párbaj-kardok és pisztolyok. Céllövő pisztolyok és puskák nagy készletben.

Athletikai sportcikkek. Diszkosz, gerely, súly. A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és hitelesitett sportcikkek egyedüli raktára. Téli sportcikkek: Ski, szán, korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sportcikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld Kertész Tódor sportáruüzlete Budapest, Kristóf-tér. Alapittatott 1861. évben

tanulságot meritsünk szándékolt reformunk módozatainak és eszközeinek miértjére és az abból várható eredményekre nézve.

Legelső sorban is *Svédországra* utalok, nemcsak azért, mert a svéd testnevelési rendszer hódító uton van és hazáján kivül is sok helyen részint más rendszerek mellett, részint ezek kiszoritásával gyökeret vert, hanem főleg azért, mert a svéd testnevelés rendszere valóban legjobban megközeliti a fent vázolt ideális követelményeket: a testi és szellemi fejlesztés egyensulyát, a fedett és szabad téri mozgások helyes arányát és ami a fő, a rendszerbe foglalt mozgások hasznosságának tudományos megokolását.

A zseniális *Ling* Henrik, akinek alapvető munkássága révén ma Svédország a testnevelés terén az összes kulturnépek élén halad, egyuttal megteremtője a hires *stockholmi királyi központi gymnastikai intézetnek*, amely 1814. óta hazája összes polgári, katonai és és tengerészeti tornatanárait és tonagyógyászait képezi.

A Ling fia Hjalmár és utódai Georgii, Lindbeck és mások által fejlesztett stockholmi intézet, ma elismerten a világ egyik legjobban szervezett és vezetett tornatanár képzője és testnevelési akadémiája, amelyhez a világ minden vidékéről, még a konzervativ Németországból is évenkint küldik a szakembereket tanulmányozás végett és amelynek mintájára már nem egy külföldi tornatanárképzőt szerveztek, vagy legalább reformáltak.

A stockholmi királyi tornatanárképzőn a teljes kiképzés 3 évig tart és mindvégig ingyenes.

Az első évi tanfolyam a megfelelő vizsgáival elmisi iskolai a két évi tanfolyam és vizsgái középiskolai képesitést ad. Aki a 3-ik évi tanfolyamot is végzi a gyógytornázás tanitására is képesitést nyer.

Felvehetők az érettségit végzettek, továbbá az egyetemi hallgatók és olyan okleveles tanitók, tanitónők, orvosok és katonatisztek, akik 30-ik életévüket még be nem töltötték.

Tanitják *a)* elméleti tárgyakként:

a bonctant, élettant, mozgástant (kinesiologia), egészségtant, kórtant, a nevelő tornázás elméletét, a katonai tornázás módszertanát és a tornaszertant.

b) Gyakorlati tárgyakként:

a tornászati rend és szabadgyakorlatokat, a szertornázást, a katonai rendgyakorlatokat, játékokat, vitór, kard és szuronyvivást, uszást és a nevelő és gyógytornázás gyakorlati tanitását.

Ugy az igazgató mint a tanárok (jelenleg 18-an) mind elméletileg és gyakorlatilag képzett tornászok, van köztük több egyetemi tanár, középiskolai tanár és katonatiszt.

A képzőintézet 3 csoportra: pedagogiai, katonai és orvosi csoportra oszlik.

A női növendékek a specialis katonai tárgyak kivételével ugyanolyan kiképzésben részesülnek, mint a férfi jelöltek.

Az intézet természetesen el van látva kellően felszerelt torna- és vivótermekkel, könyvtárral, muzeummal stb. és a svéd állam féltékeny gonddal ápolja, őrzi és fejleszti hiressé vált és a svéd névnek dicsőségethozó testnevelési akadémiáját.

A svéd testnevelési rendszer természetesen átterjedt elsősorban a szomszéd skandináv államokra, ahol több kevesebb német torna elemmel kapcsolatban taniják és ahol a stockholmihoz hasonló állami központi tornatanárképzőt is szerveztek, igy Norvégiában a krisztianiai „Gymnastiske Centralskole" és Dániában a kopenhágai „Statens Gymnastikkursus". Mindkettő két évi tanfolyam, megfelelő külön épületekben, kellő felszereléssel.

Bevonult ezenfelül a svéd testnevelési rendszer többé-kevésbbé keverve más, különösen német és angol elemekkel *Angliába, Franciaországba, Spanyolországba, Oroszországba*, a *Balkán* államokba, az északamerikai *Unióba* és *Japánba*, sőt bizonyos svéd testnevelési elvek és elemek ellen a német testnevelési kultura sem zárkózik el.

Angliában az athletika klasszikus hazájában az iskolák ugyan mindjobban befogadják és kultiválják a rendszeres tornázást részint német, részint svéd rendszer szerint, mi részben nevezetes esemény volt, hogy Anglia legelső iskolája és internátusa, a hires *etoni college*, 1907. október 1-én megkezdte a svéd gymnastikát, de azért polgári tonatanitóképezdéje Angliának máig sincs és az összes tanerőket ugy az iskolák és egyletek, mint a hadsereg számára a hires Maclaren alapitotta *aldershoti* katonai tábori altiszti tornatanitóképezde képesiti: van ugyan több katonai tornatanitó-képző, de a vizsga utján való képesités Aldershotnak van fóntartva.

Hasonló a helyzet Franciaországban, ahol az iskolákban vegyest svéd, német és angol eredetü testnevelést üznek és ahol szintén nincs polgári tornatanitó-képezde, de van katonai *Joinvillete Pont*-ban, ahonnan ellátják az ország összes szükségleteit.

Érdekes fejlődése van Spanyolország testnevelésének, ahol *Amorós* ezredes a svéd Linggel majdnem egyidőben és közel hasonló alapon teremtette meg a spanyol testnevelést és a madridi testnevelési intézetet. E fejlődés ugyan sajnosan megszakadt, amikor Amorós politikai okokból kénytelen volt hazáját elhagyni, de szerencsés körülmények között a mult század közepén ismét megindult és ma a spanyol testnevelés meglehetős virágzásban van. Jelen szinvonalának kifejezője a madridi állami központi testnevelő iskola (Escuela normal Central de Gimnastica), amely kitünően szervezett és vezetett 2 éves tornatanár képző és akadémia sokban hasonlit a stockholmi intézethez, kivált orvosi és anthropometriai tudományos vizsgálataival

Oroszországnak nincs polgári tornatanitó képzője, csak katonai torna és vivó tanfolyam van Szent-Péterváron. Általában a testnevelésügy meglehetősen hátra van az orosz földön és inkább a svéd gyógygymnastika iránt van érzék.

A balkán államok közt különösen *Görögország* és *Románia* meg *Bulgária* testnevelési kulturája ragadja meg figyelmünket. Mindhárom államban komoly törekvés észlelhető és a svéd torna befolyása kétségbevonhatatlan, de leginkább kiválik Görögország, ahol a régi Hellas fényes hagyományainak lelkesitő hatása alatt és a királyi család buzditásával megindult a testnevelési munka az egész vonalon, élén az *athéni* jeles állami *tornatanárképzővel*, mely régi görög, továbbá angol és német elemekkel vegyest, de főleg svéd minta szerint dolgozik.

Valóságos conglomerátum a testnevelés terén az *Északamerikai Unio*, ahol az angol athletikán kivül, amely ott kétségtelenül, nagy fejlődésben van, a nagyszámu európai bevándorlás révén és a korlátlan amerikai szabadság mellett mindenféle rendszerü és nemzetiségü testnevelés nemcsak feltalálható, de követőinek számarányában akadálytalanul érvényesülni is tud. Nagyon jellemtékeny ott a német torna, a skandináv gymnastika, a szláv Sokol stb., de kétségbevonhatlan, hogy különösen a svéd rendszer, kivált a mozgások hatásának orvostani megalapozásával, nagyon megkapta az amerikaiak figyelmét és azért szemlátomást hódit az uj világban. Az amerikai testnevelés sokféleségének megfelelően a tornatanitóképzés is nagyon különböző. Van német rendszerü képezde Milwankeeban, van amerikai vegyes rendszerü Springfie'dben meg Bostonban, van tiszta svéd rendszerü, van sokolista stb. van köztük állami intézet, de legtöbbje az amerikai kultura fejlődésének megfelelően társadalmi intézmény.

Jellemző a svéd torna értékére és hódító erejére, hogy a messze eső *Japán* sem tudta elkerülni a befogadását és habár Japánnak igen jelentékeny nemzeti testnevelése vo't és van, (pl. a djiu-djicu birkózás, a bambo-vivás stb.) és habár a német torna ott már nagy tért foglalt, mégis ma az iskolai nevelés domináló rendszere a svéd és ez jut kifejezésre a 3, sőt 4 éves tanfolyamu *tokioi állami* és *társadalmi tornatanár-képzők* szervezésében és működésében is.

A ránk nézve legérdekesebb hódítása a svéd tornának azonban *Horvátország*, ahol dr. Krsnjavi Izidor volt közoktatásügyi főnök az előzőleg Stockholmban járt Bucar Ferencz középiskolai tanár vezetése alatt a *zágrábi állami tornatanitói tanfolyamot* 1892-ben teljesen svéd minta szerint szervezte.

Attérve *Németországra* és a német torna közvetlen befolyásának területére, különösen ki kell emelnem a kitünően szervezett és berendezett *állami* tornatanitóképző intézeteket *Berlinben, Drezdában, Münchenben, Karlsruheban* és *Stuttgartban*. Habár az intézetekben a tanfolyam tartama általában nem hosszabb, mint a mienk, mégis az eredmények lényegesen jobbak, főleg a jelöltek nagyobb előképzettségének és a tanitás intenzivebb voltának fogva.

Sem a Svájcban, sem Hollandiában nincs tulajdonképeni polgári tornatanerőképző intézet sem állami, sem társadalmi. A svájci winterthurii tanfolyam katonai intézmény, Hollandiában pedig csak magánuton képeztetnek a tornatanerők. Belgium területén Nivelleben van rövid tartamu polgári tornatanfolyam az elemi iskolai tornatanitók számára. (Folyt. köv.)

A MOTESz. által rendezett testnevelési kongresszus.

A kongresszus megnyitására már jóval 9 óra előtt gyültek egybe nagy számban a kongresszus védői, vezetői és annak tagjai. A védők közül megjelentek: dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t. az Akadémia képviseletében. *Fütepp* Kálmán főpol-

VERSENYDIJAK
mindennemü sportra állandóan gazdag választékban találhatók
SCHUCH L. UTÓDAI
Edlauer G. és Szlávik diszmüáru-üzletében
BUDAPESTEN, IV. KERÜLET, KIGYÓ-UTCA 4. SZÁM.

gármester a főváros képviseletében, *Molnár* Viktor államtitkár a kormány képviseletében, gróf *Teleki* Sándor; ott volt továbbá még *Balás* Gyula altábornagy, dr. *Gerenday* György jogügyi főtanácsos, *Illosvay* Lajos udvari tanácsos, dr. *Henynyey* Vilmos posta- és távirdafőigazgató, *Wettstein* Gyula kuriai biró, dr. *Pattantyus* Ábrahám Béla főtörzsorvos, *Bolla* Mihály miniszteri osztálytanácsos, *Demény* Károly posta- és távirda igazgató, dr. *Botzenhardt* János orsz. képviselő, dr. *Kovách* Aladár kir. tanácsos, a Mentő Egyesület igazgatója, *Iszer* Károly, dr. *Szekeres* Kálmán igazgató, *Sárói Szabó* Lajos honvédszázados, a honvédelmi miniszter képviseletében, a hadügyminiszter és a különböző gyalogezredek képviselői és a vidéki tornatanári kar számos tagja.

Dr. *Nagy* Emil orsz. képviselő elnöki megnyitó beszédével nyilt meg a kongresszus.

Őszinte örömmel tölt el, — ugymond — hogy ilyen sok és hozzáértő férfi gyülekezett össze a testnevelés magasztos eszméjének a megbeszélésére, bizonyos, hogy meg lesz a kongresszusnak az az eredménye, amelynek megvalósitására mindnyájan összejöttünk.

Sajnos, egyrészt maga az állam, másrészt különösen a társadalom egyoldalulag fogja föl hivatását, amennyiben tulnyomólag, talán nagyon is tulnyomólag a szellemnek, az észnek a fejlesztésére fektetik a fősulyt, ugy az iskolákban, mint későbben az életben s nem gondolják meg azt, hogy az ész, a lélek, az agyvelő, amelyre kétségkivül elsőrangu szükség van a nemzetek munkájában, nagyon is mulandó, hiu dolog, hogyha egészséges, erős test azt magában nem foglalja. Ez az eszmeáramlat, sajnos, hazánkban nem hóditott még elegendőképen s főleg a társadalomban, ahol elvont és szellemi dolgok iránt mindenkor szép és nemes érdeklődést láttunk, a testnevelés kérdése még sok tekintetben nagyon mostoha elbánásban részesül. Elkölt az állam esztendőnkint milliókat kórházakra, egészségügyi intézetekre, pedig ha a prevenció elvét tartaná szem előtt és a testnevelés fejlesztésének a kérdését ugy az állam, mint a társadalom reális áldozatkészséggel tenné magáévá, nagyon valószinü, hogy a kórházakra s különböző egészségügyi intézetekre adott milliók tetemesen alábbszállanának, mert egészséges faj, egészséges generáció nem kerül oly hamar betegágyra, mint a satnya, gyönge generáció.

Remélem, hogy ez a kongresszus, amelynek gyönyörü szép anyaga valósággal nagy tanulságul szolgálhat mindenkinek, meg fogja tenni a maga munkáját, a testnevelés nagy kérdéseiben az eszmék tisztázódásához sok tekintetben hozzá fog járulni és amikor még egyszer, őszinte, igaz tisztelettel s a szeretetnek, tiszteletnek minden érzésével üdvözlöm a mélyen tisztelt védnök urakat, valamint az egész kongresszust, a kongresszus müködésére Isten áldását kérve, azt ezennel megnyitom.

Majd felolvasta a királyhoz küldendő hódoló távirat szövegét; ő felségén kivül József főherceget, a kongresszus fővédőjét, gróf Apponyi Albert kultuszminisztert, Jekelfalussy Lajos honvédelmi minisztert és b. Schönaich Ferenc hadügyminisztert táviratban üdvözölték a kongresszus alkalmából.

Az ünnepies megnyitás után megkezdődött a kongresszus programmjának lebonyolitása.

Az első előadást dr. *Juba* Adolf tartotta.

Vázolta a tanulóifjuság gyenge testi fejlődését. Ugy az egyének egészsége, mint az állam harcképessége érdekében szükségesnek tartja a testgyakorlat rendszeres végzését, beleértve a tánczot és a katonai kiképzést. Sőt tánczhelyiségek létesitésével az ifjuságot a korcsmától függetleniteni kell. Különben hasztalan minden küzdelem az alkoholizmus ellen. Az ifjusági egyletek és katonai szolgálati idő között az összefüggés kétségtelen és mentől jobban előképzett anyagot kap a katonaság, annál rövidebb lehet a szolgálati idő. Végül szükséges, hogy az orvosi kar támogassa az ifjusági egyleteket. Következtetéseit négy részben foglalja össze: 1. Az ifjuság egészséges fejlődése érdekében feltétlenül szükséges az egész tanulóifjuságnak iskolai orvosi megfigyelése és ellenőrzése. 2. Az ifjusági egyesületek iránt az orvosi kar érdeklődése felköltendő. 3. Az egészségtan-ismeretek terjesztése az ifjusági egyletekben tervszerüen a helyi viszonyokhoz alkalmazva történjék. 4. A testgyakorlat (beleértve a tánczot és a katonai kiképzést) az ifjusági egyesületekbe feltétlenül beviendő.

Maurer János: Az ifjuság testi nevelésére nem fordittatik kellő gond, ezért van az, hogy száz magyar ifju közül husz válik be katonának. Minden iskolában tanitani kell a tornát. Az iskolák ne legyenek tisztán tanitó-, hanem nevelő-iskolák. Alakittassanak ifjusági testképző-egyesületek. Buzditólag hathatnak közre ezek alakitásában tanitók, tanárok, orvosok és szülők, legtöbbet érhet el a kormány. Ha az elemi-, polgári- és középiskolákban szükséges a testnevelés, el kell rendelni a többi iskolákban is. Nemcsak a fiu-, hanem a leányiskolákban is, mert a nő testi egészségétől függ az utókornak életrevalósága. Végül a következő inditványt terjeszti elő: Az egészség fenntartása, valamint a nemzet harcképességének emelése végett sürgősen kivánjuk az iskolából kikerült egyén további testi nevelését.

Sárói *Szabó* Lajos százados: Szivesen látja a béke szeretetének terjesztése és a háboruk számának csökkentésére irányuló mozgalmat, de nagy hibának itélné, ha ifjuságunkat olyan szellemben nevelnők, hogy a valaha esetleg kikerülhetetlenné váló háborura csak remegve tudjanak gondolni. Családnak, iskolának, társadalomnak és hadseregnek szoros baráti szövetséget kellene kötni arra, hogy az ifjuságot, egységes terv alapján, munka és küzdelem szeretetére és hazafias érzésekre neveljék. Örül, hogy a kongresszusra a honvédelmi- meg a hadügyminiszter is küldött képviselőket és több tiszt önként is jelentkezett tagul. Az ifjusági egyesületekben, a már meglévő példák szerint, katonai vezetés és felügyelet alatt a teljesen modern tudományos elvek szerint készült katonai tornautasitás alapján szervezné a rendszeres testi nevelést, amiben a leghatározottabban kerülni kellene a tulságos militarizálást. Csak olyasmit kellene tanitani, aminek az ifjak a gyakorlati életben hasznát is vennék. Az ilyen szervezés valósitható meg a legkönnyebben, mert az ifjuság csak az ilyen gyakorlatok iránt érdeklődik. Számtalan példát sorol fel, ahol az ilyen kiképzés a honvédelmi miniszter hathatós támogatásával nagyon szép eredménynyel folyik.

Kovách Aladár dr.: Világosan, érthetően tanitani kell az iskolákban a mentési előállitásokat ugy sebzéseknél, mint egyéb hirtelen megbetegedéseknél, foglalkoznia kell a tornázóknak a betegápolással, kötözéssel és a betegek szállitásával. A tanitást orvosoknak kell végezniök. Minden ifjusági egyesületben mentőszekrényt kell tartani, amelyekben a segitségnyujtáshoz tartozó eszközök hozzáférhetően vannak elhelyezve. Az ifjusági egyesületekben tehát mentő-tanfolyamokat kell tartani.

A szép beszédet hosszu, élénk, néha szenvedelmes vita követte, amelyben számosan vettek részt.

A *délután* folyamán a tudományos egyetem képviseletében Klupathy Jenö dr. egyetemi tanár jelent meg. Jelen voltak még Okolicsányi Kuthy Dezső dr. egyetemi tanár és Szily József dr., a tüzoltó szövetség kápviseletében.

Andor Endre dr. a testi nevelés érdekében a képviselőházhoz beadott emlékirat szövegét ismerteti. Előadása három részből állt. Az első részben az ország lakosságának testi degenerálását ecsetelte. A második részben a testnevelés jelen állapotát vázolta. Konstatálta, hogy az egyetemeken, a főiskolákban és a szakiskolákon a testgyakorlat mint kötelező tárgy egyáltalán nincs bevezetve. Rámutatott arra, hogy 1898-ban 189 középiskola közül negyvenkettőnek egyáltalán nem is volt tornaterme, 73-nak pedig játéktere nem volt. A tornatanárok átlagos javadalmazásáról elszomoritó tüneteket sorolt fel és felhozta, hogy a középiskola tanterve egyáltalán nem felel meg a testnevelés érdekeinek. Az iskolán kivüli testgyakorlással a hatóságok egyáltalán nem törődnek. A harmadik részben az iskolai és iskolán kivüli testi nevelés gondozására államköltségen törvényhozásilag külön intézményt — magyar királyi testnevelési intézetet — kell létesiteni. E köré irányitó szerv gyanánt az országos testnevelési tanácsot kellene felállitani, melyben a honvédelmi, kultusz, belügy, kereskedelmi, földmivelési miniszterek, a testedző szövetségek, tüzoltó, orvosszövetségek, mentőegyesület képviselői volnának meghivandók.

Andor Endre előadása nagy hatást keltett, mire a következő második vitakérdés tárgyalására tért át a kongresszus Országos szervezet és országos testedzési alap létesitése a testnevelésügy fejlesztésére.

Galambos Ede, mint a kérdés előadója, feltétlenül szükségesnek tartja, hogy egy teljesen önálló szervezet létesitessék, melynek feladata lenne az iskolán kivüli testnevelés rendezése és fejlesztése országszerte, mely országos szervezetnek költségei egy létesitendő testnevelési alapból fedezendők.

Galambos Ede előadása után vita következett, melyben részt vettek Gerenday György dr., a ki sportszövetségek tanácsának szervezésére tett inditványt, továbbá Juba Adolf dr., Andor Endre dr., a ki a következő határozati javaslatot terjesztette a kongresszus elé: „A kongresszus magáévá teszi azt az eszmét, hogy a hazai iskolánkivüli testi nevelés gondozása céljából a törvényhozás államköltségen külön intézményt létesitsen s annak irányitását, gondozását, ellenőrzését az érdekelt hatóságokból és társadalmi tényezőkből egybeállitott, s kormányhatóságilag kinevezett országos testnevelési tanácsra bizza. Ez intézmény költségei előteremtése céljából, ha kell adó kivetése utján országos testedzési alap létesitendő. Utasitja a végrehajtó bizottságot, hogy az eszme gyakorlati megvalósitása érdekében a a képviselőházhoz feliratot intézzen."

Teleki Sándor gróf elnök azután berekesztette a vitát és határozatilag kimondotta, minthogy ellenvélemény nincsen, hogy a kongresszus, ugy Galambos Ede előadó, valamint az Andor dr. és Gerenday dr. által beterjesztett javaslatokat elfogadja és azoknak kidolgozását és előkészitését a jövő évi kongresszus rendezésére megbizott végrehajtó-bizottságnak adja ki.

Ezt követőleg a tornatanitó és tanárképzésre tért át a kongresszus. Nagy szakképzettséggel magas szárnyalásu előadást tartott Demény Károly, a testedző-szövetség képviseletében. Előadását egész terjedelmében vezető helyünkön hozzuk.

Utána *Szemző* Lajos a tornatanitók egyesületének nevében a jelenlegi állapotok és a tanárképzés szakszerüségére terjeszkedett ki, vázolván azon érdemeket, melyeket a Nemzeti Tornaegylet tanárképző-tanfolyama szerzett. A nagy tetszéssel fogadott előadásokat élénk vita követte.

Végül a következő előadások következtek

Schuschny Henrik dr. iskolaorvos: A tornatanitó igaz missziójáról.

Okolicsányi-Kuthy Dezső dr. egyetemi magántanár A sport és az egészség.

Doktor Sándor dr. tanár Tanszéket a testnevelésnek az egyetemen.

Kiss Aladár leánygimnáziumi tanár: Az atlétikai játékok szerepe a nő társadalmi nevelésében.

Wein Dezső dr. orvos A nemzettest korhadásának okai és e korhadás megakadályozására szolgáló rendszabályok.

Márkus Jenő dr. a Korcsolyázó-Szövetség titkára A téli sportról.

Yolland Artur dr. egyetemi ny. tanár Testnevelés Angliában társadalmi szempontból.

Második nap.

A testnevelési kongresszus második napján *Teleki* Sándor gróf elnöklete alatt folytatták a tárgyalásokat.

TÁTRALOMNICZ

Prospektust küld a fürdőigazgatóság. Gundel Károly igazgató.

A legmodernebb téli sporttelep. Ideális új bobsleigh-pálya Külön ródli-pálya. Külön felvontató út. Bob- és ródli-versenyek. A Palota-szállóban minden kényelem. Közp. fűtés. Villanyvilágitás. Az elő- és utó-idényben kedvezményes árak kaphatók.

Több bejelentés után áttértek az e'ső napról elmaradt előadásokra. Magas szinvonalu, tudományos fejtegetéseket hallottunk *Okolicsányi-Kuthy* Dezső dr. egyetemi tanártól és *Doktor* Sándor dr. tanártól, akik a testnevelés kérdéseivel és a sporttal egészségügyi szempontból foglalkoztak.

A tornatanár-kérdéshez következő inditványokat adtak be:

Cserhalmi inditványa: Hivja fel a kongresszus a végrehajtó-bizottság figyelmét arra, hogy az uj tornatanárképző szervezetére vonatkozó javaslatában különös gondot forditson a hallgatók pedagógiai és gyakorlati képzésére.

Bolla inditványa: A kongresszus egyhangu he'yesléssel fogadja *Demény* Károly inditványát, azonban mivel annak megvalósitásához a legkedvezőbb esetben is legalább 3—4 év kell, esetleg 10 év is eltelik, addig is érvényesittessenek a megvalósitható reformok. Elfogadjuk átmenetileg *Szemző* Lajos inditványát, mely a két éves kurzust óhajtja a meglévő keretben megvalósitani. Felkérendő tehát a kultuszminiszter, hogy ezen szervezetet átmenetileg azonnal fogadja el.

Knébel százados inditványa: Méltányosnak és szükségesnek tartja *Demény* előadó inditványát azon irányban kiegésziteni, hogy a közös tisztek a honvédtisztek mellett szintén pályázhassanak a tornatanári pályára, feltéve, hogy ők szintén megfelelnek a közös- és honvédtisztekre egyaránt kötelező, még közelebb meghatározandó feltételeknek. Eltekintve attól, hogy a közös tisztek mellőzése a honvédtisztekkel szemben az előbbiek körében megbántódást és visszatetszést idézhetne elő, ami a szolidaritást fejlesztő kongresszus szándéka nem lehet, a kongresszus figyelmét azon körülményre is irányitja, hogy minél nagyobb a konkurrencia, annál könnyebben lesz majd lehetséges a tornatanári kart kiegésziteni minden tekintetben megfelelő és valóban kiváló szakerőkkel.

Ezután következett a negyedik főkérdés: Az isko!ai testnevelés jelene és jövője megvitatása, amelynek előadója *Kmetykó* János, a III. kerületi főgimnázium tornatanára és a B.T.C. kiváló müvezetője volt. A majdnem két óra hosszat tartó beható értekezés fe'ölelte a testneve!és jelenlegi állapotának egész komplexumát. Az előadó érdekes vonatkozásba hozta az iskolai és iskolánkivüli testnevelés kérdését.

Kmetykó János tanár értekezése igen nagy hatást keltett.

A kongresszusi végrehajtó-bizottság emlékiratát az országos ifjusági tornaünnepélyek állandósitási tárgyában terjesztette ezután elő *Iszer* Károly. *Iszer* ismerteti az ezen ügyben a kongresszus végrehajtó bizottsága által kidolgozott emlékiratot.

Iszer Károly előadása után vita indult meg, amelyben részt vettek: *Matkovich* Miklós, *Juba* Adolf dr., *Galambos* Ede és *Glücklich* Vilma, a Feministák Egyesületének kiküldöttje, aki egyesületének társadalmi felfogása szerint természetesen ellenezte az ifjuság lelkületére üditőleg ható ifjusági tornaünnepélyek állandósitását.

A kongresszus hölgytagjai közül *Győry* Ilona dr. pompás előadása következett a nők és leányok testi neveléséről.

Teleki Sándor gróf elnök *Győry* Ilona inditványát egyhangulag elfogadottnak jelenti ki és végrehajtását a jövő évi kongresszus előkészitésével megbizott bizottság elé utalja.

Délután a kongresszus folytatta tanácskozásait. *Nagy* Emil dr. elnök legelsőbben bejelenti, hogy a király kabinetirodájától a következő sürgöny érkezett:

„Ő császári és apostoli királyi felsége a Budapesten egybegyült első magyar országos testnevelési kongresszusnak táviratilag nyilvánitott hódolatát köszönettel elfogadni méltóztatott."

A kongresszuson egybegyültek a király táviratának felolvasását állva hallgatták végig és harsány éljenzésben törtek ki.

Majd áttértek az előadásokra.

Bély Mihály székesfővárosi tornafelügyelő a svéd nevelő-tornázás rendszerét és módszerét ismertette.

Dóczi Imre dr. belügyminiszteri fogalmazó, az Országos Alkohol-Bizottság előadója Sport és a!kohol cimen tartott előadást, amelyben az alkoholnak a munkaképtelenségre gyakorolt káros hatását fejtegetve rámutatott arra, hogy az eddigi tapasztalatok és kisérletek amel'ett bizonyitanak, hogy az egészséges testnevelés és sport: a szeszes italoktól való teljes tartózkodás.

Hajós Alfréd müépitész a testnevelésnek a mai társadalmi kérdések és a humanizmussal való nexusát fejtegette. A társadalmi kasztok megszünését célzó törekvések hatása sehol sem nyilvánul oly mértékben, mint a sportban. Szociális missziót pedig annyiban teljesit a testedzés, hogy igen sok embert von el a kártyaszobák és kaszinók füstös levegőjétől, s a lótenyésztés erkölcsrontó intézményétől, miáltal kulturális célokra takarit meg az emberek részére pénzt s nyujt amellett olcsó szórakozást. A humanizmusnak pedig annyiban tesz szolgálatot, hogy a beteg emberek számát s ezzel a halandóságot csökkenti. Ingyen sporttelepek, munkássporttestületek létesitését, az iskolai tornacsarnokoknak ingyen átengedését ajánlja azoknak figyelmébe, akiknek az államnál vagy hatóságnál befolyásuk van.

Végül még *Kuszkó* István, a Kolozsvári Athletikai Club alelnöke tartott előadást „A testi nevelés, kapcsolatban az erkölcsi neveléssel és a magyar lovagias szellem ápo!ásával" cimmel.

A kongresszus végrehajtóbizottságának előterjesztéseit Nagy Emil elnök vezette be, amelyben rámutatott a kongresszus á!landósitásának szükségére. Az elnöki előterjesztést általános he!yesléssel fogadták és a kongresszus egyhangulag elhatározta, hogy azon időpontig, mig a kongresszuson javasolt „Országos szervezet a testnevelésügy fejlesztésére" nem létesült, minden esztendőben kongresszust tart. A kongresszus a jövő évben tartandó második testneve'ési kongresszus e'őkészitésével az eddigi végrehajtóbizottságot bizta meg és felhatalmazta arra, hogy magát a szükséghez képest kiegészitheti. Elhatározták még, hogy a jövő évi kongresszust *1910. évi december hó 27., 28. és 29-én* tartják meg Budapesten.

A kongresszus II. napi tárgysorozatát délután öt órakor a gyakorlati előadások fejezték be. A Markó-utcai főreáliskola ujonnan berendezett tornacsarnokában nagy számmal gyültek össze a kongresszus tagjai, hogy az iskolai testnevelés különböző uj rendszereit az előadások segitségével beható tanulmány tárgyává tegyék. A gyakorlati bemutató előadásokat *Sulyok* János, a II. kerületi főreáliskola tanára növendékeivel kezdte meg. Előadását „A fegyelem hatása a tornászás eredményére" cimmel kritika tárgyává tették sárói *Szabó* Lajos vezérkari százados, *Juba* Ado!f dr. és mások. Mindannyian egyértelmüen rossznak és tévesnek ta'á'ták Sulyok módszerét.

Utána *Bajor* Károly, a fehérsas-téri po'gári iskola tanára negyedik osztályos tanitványaival fapuskával való szabadgyakorlatokat mutatott be, amelyek általános tetszést arattak. Legnagyobb hatást a *Bély* Mihály székesfővárosi tornafelügyelő vezetése alatt álló Budapesti (Budai) Tornaegylet hölgytornászcsapatának preciz mutatványai keltettek.

Végül *Ottó* József dr. tornatanár előadása következett. Az iskolai testnevelés a svéd rendszer szerint cimmel, mely igen tanulságosnak bizonyult.

A kongresszusi tagok este ki!enc órakor társasvacsorára gyültek össze a Schuller-féle vendéglő télikertjében.

Harmadik nap.

A III. napra kitüzött előadásokat *Pcthe* Ferenc főgimnáziumi tanár nyitotta meg, aki az ifjusági játékdélutánok fontosságát hangoztatta.

Michnay Gyula tornatanár a középiskolai tanmenet kiegészitéséről beszélt. Kiván a a tornaórák szaporitását és — a régi iskolai tanmenet redukálván a német tornarendszer megemészthetetlen anyagát — az athlétika, játék és svéd gimnasztikával való kiegészitését inditványozza.

Sulyok János tornatanár az ifjuság katonai nevelését hangoztatta.

Bohn Ferenc tornatanár a tornatermek és játszóterek karbantartását ismertette.

Vida Henrik az uszás történetével vezeti be felolvasását a legrégibb időktől kezdve napjainkig. Bár felolvasásának anyaga az uszás-tanitás kötelező behozatala, tekintettel silány uszodaviszonyainkra, megelégszik azzal, ha fakultative tanitják iskoláinkban az uszást.

Bernáth János tornatanár a diák-turisztikáról beszélt.

Márkus Jenő dr. a hazai téli sportról, annak jelenlegi állapotáról, jövő kifejlesztéséről és azokról a jelentős érdekekről szól, amelyek a hó- és jégsport tervszerü müveléséhez füződnek, általános testnevelési és közegészségügyi szempontból.

Tarján Elemér, a kerékpársportról tartott előadást.

Ezután *Berend* Miklós egyetemi tanár, a kiváló gyermekorvos a kard és tőrvivás bevezetése tárgyában ugy a középisko'ákban, mint az ifjusági egyletekben tartott nagyhatással előadást, amelyet a kongresszuson egybegyült szakférfiak igen nagy tetszésnyilvánitással fogadtak.

Berty László százados az ezután megindult vitában kijelenti, hogy hozzájárul Berend előterjesztéséhez. A párbajmánia korlátozására nem a vivás terjesztését, hanem a párbajozók büntetésének a törvénykönyvben való fokozását tartja legmegfelelőbbnek.

Stéger Hugó György dr. figyelemreméltó beszédében érdekes összehasonlitásokat tesz a magyar és a francia középiskolákban folytatott tornatanitásról.

Petri Mór dr. kir. tanfe!ügyelő, aki a vallás- és közoktatási miniszterium egyik képviselője volt, azon reményének adott kifejezést, hogy a kongresszuson e!hangzott előadásoknak és magának az egész kongresszus lefolyásának illetékes helyen meg lesz a hatása.

Waldapfel János dr. tanár a kongresszusi tagok nevében köszönetét fejezi ki a kongresszus elnökségének és tisztikarának a kongresszus előkészitése érdekében kifejtett tevékenységükért, mire a kongresszus Iszer Károly éltetésével véget ért.

Az a kellemetlen csapadékos időjárás, mely nemcsak a budapesti téli sportéletet, hanem az osztrák és a német téli életet is kártékonyan befolyásolta, a mult hét vége felé megszünt s az utánna bekövetkező szárazabb, hidegebb időjárás sejteni engedi, hogy a közel jövőben talán beáll végre nálunk is az oly „hőn" várt fagyos és havas időjárás. A külföldi nevesebb téli sporthelyekről az alábbi többé-kevésbbé érdekes hireket kaptuk:

HIREK.

A bécsi akadémiai egylet idei sportprogrammjába a téli sportok müvelését is felveszi. A télisportosztály legközelebb már meg is alakul s a következő sportágakat fogja kultiválni:

Ródlizás a rodauni ródlipályán.

Ne tétovázzék ha fáj a feje, hanem használjon azonnal Beretvás-pasztillát

Ára 1.20 fillér. Kapható minden gyógyszertárban. Késziti Beretvás gyógysz. Kispesten. 3 doboznál ingyen szállitás.

a mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztjaja. Orvosok által ajánlva.

Sikurzus Rodaun, Perchtoldsdorf és Kaltenleutgeben környékén.

Korcsolyázás és jéghockey az Engelmann-féle pályán.

A leobeni német sportegylet most adta ki idei téli programmját:

Január 6. Ifjusági ródliverseny.
„ 16. Utcai szánkóverseny.
„ 23. Bobsleighverseny.
„ 30. Ródliverseny.
Február 13. Sifutás.

Mürzzuschlagból a következő jelentést kaptuL: A legutóbbi esős havazások következtében a pályák kitünő állapotban vannak. A sporttelepet nagyon sok osztrák, de különösen bécsi sportoló keresi fel. Az itteni sportegylet nagyon agilisan müködik s az idén egy 2000 négyzetméternyi jégpályát létesitett. A bécsi télisportegylet január 30-án nagy télisportversenyt rendez Mürzzuschlagban.

Prebichl-ből, az osztrák télisportok e hires helyéről, a következő folytatólagos hireket kaptuk:

A ródlipályákat állandóan sokan látoga ják s szorgalmasan trainiroznak a bajnoki ródliversenyre.

A jégpálya, a kedvezőtlen időjárás ellenére is állandóan nyitva van s a napokban nyilt meg a jéglövőpálya is.

A leopoldsteini nagy tó is befagyott már s tekintve, hogy Eisenerz állomástól 10 percnyire fekszik, sok sportolót fog vonzani.

Mitterndorfi téli sportélet. Az ujonnan létesitett, két siugrósánc fényesen bevált s különösen a bécsiek keresik fel szivesen.

Folyó hó 19-én a bécsi „Die weissen Elf“ sportegylet téli osztálya látogatta meg a mitterndorfi sporttelepet, mely alkalommal Jahn Gusztáv, az osztrák siugróbajnok és a norvég Werenskjöld, chistiániai mérnök a seniorsiugrósáncot megnyitották. Az elért legnagyobb ugrás 21 méter. A juniorugrósáncot is szorgalmasan használják. A siutak kitünő állapotban vannak s alig győzik befogadni a kezdő és haladó sielők vidám tömegét.

Versenykiirások a következők:

1910. január 1. Nemzetközi ródliverseny.
„ „ 3—9. Sitanfolyam Trygve Smith, Davos vezetése alatt.
1910. január 16. Nép- és vadászsiverseny.

Az admonti siverseny. Január 6-án döl el Admontban a nagy siverseny, a gyönyörü fekvésü átlagosan 19%-os eséssel biró 11 kilométeres versenypályán. Ezt a versenyt évek óta nagy előszeretettel keresik fel s remélhetőleg az idén is sok aktiv versenyzőt és passiv szemlélőt fog vonzani.

A német sifutás bajnokságot, melyet eredetileg február 4—6-ra terveztek, február 11—13-ra halasztották el. A verseny a Schwarzwaldban levő Feldbergen fog lefolyni. Ezen eltolódás következtében az osztrák siszövetség február 13-ra tervezett versenyét február 5—6-án fogják lebonyolitani.

Kronberger Lilly, a világ egyik legjobb mükorcsolyázónője pár hét óta Münchenben trainiroz s biztos induló a davosi női mükorcsolyázó világbajnokságban.

Amennyiben Syers asszony, többszörös nőivilágbajnok e versenyben nem indulna, ugy Kronberger Lillynek elsőrangu esélyei vannak, miért sem Herz Jennyt, a bécsiek kedvencét, sem a német Rendschmidtet nem tartjuk elég erősnek ahoz, hogy a magyar bajnokot megverhesse.

Ollow, a kiváló pétervári mükorcsolyázó, részt részt vesz a bécsi dr. Körper-dijért vivandó mérkőzésben, melyet tavaly megnyert. Ollownak eddig nem igen volt alkalmas trainirozni, mert Péterváron — épen ugy mint nálunk — állandóan esik az eső. A Körper-dij eddigi valószinü résztvevői a következők: Ollow (Pétervár), Jackobson (Helsingfors), Rittberger (Berlin), Szende (Budapest), Kachler (Bécs), Richard (Bécs), Mejstricz (Bécs) és esetleg néhány klagenfurti és innsbrucki mükorcsolyázó.

Bécsi training hirek. A bécsi mü- és gyorskorcsolyázók szorgalmasan trainiroznak az Engelmann-féle mesterséges jégpályán. A mükorcsolyázók közül Max Boharsch és Herz igen szépen haladnak s az idei kisebb jelentőségü versenyeken erős ellenfelek lesznek. Richard még nem érte el a tavalyi formáját, ellenben Kachler nagyot javult.

A tavaly elég szépen szereplő Beck ugylátszik az idén nem szándékozik komolyabb traininget kezdeni.

A gyorskorcsolyázók között még mindig az öreg Schilling a legjobb. Pichler és Weidinger is szépen futnak, de a tavaly még junior Fischera már majdnem behozta őket. Weiss, aki egyszer Schillinggel futott, meglepő javulásról tett tanuságot. A juniorok közt Hoffmann a legjobb. A kezdők közt Gampl és Brandenburg, Bayerle, Goldschmidt és a klagenfurti Mayer trainiroznak, ezekről azonban véleményt még nem lehet alkotni.

A cseh korcsolyázó szövetség. Az a harc, melyet a csehek a sport terén az osztrákoktól való elkülönités érdekében kifejtenek, természetesen a jégsportra is kihat. A csehek azzal a kéréssel fordultak a nemzetközi korcsolyázó-szövetséghez, hogy ismerje el őket külön nemzetnek s vegye fel tagjai közé a cseh korcsolyázó-szövetséget. A nemzetközi korcsolyázó-szövetség azonban elutasitotta a csehek kérelmét, mire a csehek, belátván, hogy a nemzetközi szövetséggel felveendő harc az ő jégsportjukat teljesen tönkretenné, engedtek nyakasságukból s beléptek az osztrák szövetségbe, melynek révén azután a nemzetközi korcsolyázó-szövetségnek is tagjai.

A Berliner Eispalast-ban lefolyt mükorcsolyázóversenyek eredményei:

Junior: 1. H. Roth 8 pont. 2. L. Magnus 11 pont. 3. Zollner 16 pont.

Senior: 1. Rittberger 5 pont. 2. Jakobsson 10 pont. 3. Richard 16 pont.

Nemzetközi hölgy junior: 1. E. Eilers kisasszony 6 pont. 2. A. Sander kisasszony 12 pont. 3. Dr. Franzenné asszony 13 pont.

Nemzetközi páros verseny: 1. Eilers—Jakobsson 5 pont. 2. Sonder házaspár 9 pont. 3. Sellner—Weber 14 pont. 4. Sellner—Zölner 20 pont.

Tánc-verseny: 1. Eilers—Jakobsson. 2. Rendschmidt—Rittberger.

Keringő-verseny: 1. Eilers—Jakobsson. 2. Rendschmidt—Rittberger.

Bonn-ban január 9-én dől el a nemzetközi korcsolyázó-szövetség által kiirt női-mükorcsolyázó és páros-bajnokság. A bajnoki számokon kivül még egy nemzetközi junior, nemzetközi hölgy és párosverseny is szerepel a programmon.

A szezon első jelentősebb gyorskorcsolyázó versenye mult vasárnap folyt le Krisztianiában, az ottani Skoiteklub rendezésében. Az eredmények azt bizonyitják, hogy a versenyzők ott már fényes formában vannak. A Mathiesen testvérek nem vettek részt a versenyen, de a trainingban vannak és a nemzetközi bajnoki versenyekben biztos indulók. A versenyt 3000 ember nézte végig.

Részletes eredmények:

Senior 500 méter: 1. Bjarne Frang 47.1 mp. 2. M. Johansen 48.2 mp. 3. H. Olsen 48.4 mp. Nerdrun 49.6 mp. H. Költson 50.2 mp.

Senior 1500 méter: 1. M. Johansen 2 perc 36.2 mp. 2. Bjarne Franz 2. 37.2 mp. 3. H. Költzow 2 p. 38.8 mp. H. Olsen 2 p. 39 mp. H. Nerdrum 2 perc 40 mp.

Junior 500 méter 1. L. Engelritzen 49.1 mp. 2. Th. Thuresen 50 és Staf 50 mp. (holtversenyben). 4. Th. Oulik 51.5 mp. Soerre Sanuld 51·8 mp.

Junior 1500 méter 1. Th. Thureusen 2 p. 44.3 mp. 2. E. Staff 2 p. 45.5 mp. 3. L. Engelritzen 2 p. 46.2 mp. Soerre Sanuld 2 p. 48.3 mp. Th. Oulik 2 p. 49.8 mp.

Jéghockey. A „Leipziger Sportklub“, jéghockey csapata erősen készülődik az idei szezónra, melyben a tavalyi kitünő eredményeket még tulszárnyalni igyekszik. Első idei matchét a „Berliner Sportklub 1898“-al fogja lejátszani.

Folyó hó 19-én volt Bécsben az idei első jéghockeymérkőzés a dornbachi jégpályán a „Wiener Sportklub“ és a „Sloven“ sportegylet csapatai közt. A kedvezőtlen, csapadékos időjárás folytán csak az első félidőt lehetett befejezni, mely 7:0 arányban végződött a „Wiener Sportklub“ javára.

Ezen eredmény a nálunk tavaly még gyöngén szereplő „Wiener Sportklub“ csapatára igen jó fényt vet.

A bécsi Engelmann-féle mesterséges jégpálya annyira bevált, hogy jövő évben kétszeresére megnagyitani tervezik.

A főiskolai gyors- és mükorcsolyázó bajnokságok ezidén is Kolozsvárt a KEAC rendezésében kerülnek eldöntésre, még pedig a KEAC és KKE által február hó 2-án rendezendő országos korcsolyázó verseny keretében. A verseny propositiót a MOKSz már jóváhagyta s addig is, mig ezt legközelebb a maga egészébdn közölnénk, a következőkben adjuk a kiirás kivonatát.

Versenyszámok: 1. *Magyarország főiskolai gyorskorcsolyázó bajnoksága.* Táv. 500 és 1500 m. 2. *Magyarország főiskolai mükorcsolyázó bajnoksága.* Előirt gyakorlatok: 8a, 6. Hármas előre kifelé kezdve Duplahármas hátra befelé kezdve. 14. Hurok előre kifelé kezdve. 22a b. Hasonélü ellenfordulás előre kifelé kezdve. 25a. b. Nyolcas egy lábon hátra kifelé kezdve. 26. Kigyóvonalas hármas előre kifelé kezdve. Az előirt gyakorlatokban elérhető legnagyobb pontszám: 144. Szabadválasztás szerinti gyakorlatok maximális 4 percnyi időtartamig. Elérhető legnagyobb pontszám: 72. Sokszorozószám: 6. Az összeredményben elérhető legnagyobb szám: 216. 3. *Országos mükorcsolyázó verseny.* 4. *Országos gyorskorcsolyázó verseny 500. m.* 5. *Országos gyorskorcsolyázó verseny 1500.* 6. *Országos gyorskorcsolyázó versenye. Vidékiek részére 1000 m.* A verseny iránti kérdésekre készséggel nyujt felvilágositást *Somodi* András a KEAC korcsolyázó szakosztály elnöke (Kolozsvár, Bartha Miklós-utca 3. sz.

Interscolaire.

Irta *dr. Sléger Hugó György.*

A testedző szövetség kongresszusának hivatalos programmján szerepel dr. Berend Miklós egyet. magántanár, a kiváló gyermekgyógyász is, inditványával, hogy az ifjusági egyesületekben rendszeresittessék a kard és törvivás sportja. A Nemzeti Vivó Club már megalakulásakor egyik főfeladatául tüzte ki, hogy a vivás rendszeresittessék ne csak az ifjusági egyesületekben, de a középiskolákban egyáltalán. E célt szolgálják a club által évente megrendezett középversenyek és az 1910 év pünkösdjén rendezendő interscolaire is. Hogy mely mulasztások azok, melyeket az interscolairral kapcsolatban pótolnunk kell, élénken megvilágitja az alábbi szomoru statisztika.

*

Tamássy Park - Szanatoriuma

Dunaharasztiban Pestmegye.

Elsőrangu gyógyintézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Nap- és légfürdők. Dr. Lahmann szerinti diätatikus konyha. Télen-nyáron nyitva.

Telefon Budapest környék Dunaharaszti 3.

PROSPETKUTS KIVÁNATRA KÜLD AZ IGAZGATÓSÁG.

Magyarországnak van vagy 240 középiskolája. Hetven ezren felüli növendékkel. Egy egész hadsereg. Ötödfél ezer professzor ügyel arra, hogy e hadsereg elméje valahogy mivelés nélkül ne maradjon. Hogy jól felszerelve induljon arra a küzdelemre, amelynek élet a neve.

Szellemi munitióval hát el volnának látva. A kétszáznegyven középiskolára körülbelül ugyanannyi tornatanár esik. Legalább is ezzel a cimmel. Mert hiszen vagy 21 százaléknak semmiféle tornatanári képesitése sincs. És nincsen az egész között 10, akinek a tornatanárság kizárólagos mestersége volna. A többinek főleg más a mellékfoglalkozása, de inkább a tornatanitás a mellékfoglalkozása. Igy fest a hivatalos statisztika. A statisztika, amely nem hivatalosan bár, de azt is megmondja, hogy a 70.000 főnyi középiskolai hadseregből rekrutálódik azután a másik hadseregnek kiválóan nagy kontingense, az „untauglich"-ok 80 százalékos hadserege is.

*

Magyarországon 68 középiskolában nyujtanak módot a vivás tanulására. S hányan tanulják? „Kevesen, mert drága". Ez az általános válasz. A 68-ban együtt sincs talán negyedfélszáz vivó.

A párisi Ecole Ste Genevevetben magában több mint 350 vivó van. A College Stanislasban közel ennyi. És a többi ecoleban, lyceben és cellegeben. Nemcsak Párisban, de fel Boulogneig és le Marseilleig mindenütt.

Mindenütt. Dacára annak, hogy a vivás legtöbb helyt itt is facultativ és a tandij hetenként két óráért havonta legalább 15 Frcs.

Ugyan ennek a 70.000 jó magyar diáknak hány százaléka az a negyedfélszáz vivó? Azt hiszem lehet ugy félpercent. Szomoru perspectiva.

*

És vajjon e középiskolákban kik tanitják a vivást? Vagy tornatanárok, vagy vivómesterek. A vivó tornatanárokkal szemben lefokozzuk igényeinket. Nem használnak e sportnak, de legalább nem is ártanak sokat. Mert ártani ők is ártanak. Mint minden vivótanitó, ki nem müvésze mesterségének és nem apostola müvészetének. Tőlük ezt nem kivánhatjuk.

De a többi, vivómester gyanánt szerepelők! Hiszen a vidéknek oly kevés *Armentanija, Makay, Orbán és Camillije* van. Tiznél bizton megállhatunk. De a nem tudom „honnan jöttek" és a nem tudom „hová menők", kik eltávoznak és sohse hagyják vissza cimöket. Akik discreditálják e sportot.

Az Ecole Ste Geneveveben M. E. Merignac vezeti a tanitást. A két Rouleauval és még 9 segéddel. A College Stanislasban Kirchhoffer E. Merignac, Thomas és még 7 segédmester. A vidék minden nagyobb városában respectábilis nevek.

Nálunk csak Budapest vivósportemporium, középiskolai vivást tekintve talán csak egy két club növendékosztálya, meg a Fodor, kisebb méretekben a Lovass és Santelli magán vivótermei jönnek számitásba.

*

A magyar lovagias nemzet. Par excellence kardforgató nemzet. Karddal szerezte meg a hazát. Azzal is védte meg nem tudom hányszor. Ügyes, bátor és rátermett. Van még vagy egy tucat hasonló qualitása. Ugy-e hányszor halljuk ezt?

S mégis hogyan van az, hogy a hivatalos körök oly keveset törődtek eddig azzal, hogy a vivás a középiskolákban elfoglalja azt a helyet, amely azt méltón és méltán megilleti. Semmi intézményes intézkedés.

Hogy mily jelentőséggel bir a vivás sportja az ifjuság körében, a lapok hasábjain fejtegetni igazán felesleges, nem is akarom. Csak arra akarok rámutatni, hogy egyedüli sport, amely testen kivül jellemet is edz. Szilárdit. Nevel. S hol van erre nagyobb szükség, mint épen a középiskolás ifjuság korában. S mondom én, hogy jobban ismeri egy intelligens vivómester, ki tanitványával egy éven át lelkiismeretesen foglalkozott, annak minden lelki qualitásait, kiválóságait és gyengéit, mint az a tanár ki akár nyolc éven át volt nevelő pro'esszora. Mert sehol sem mutatkozik jobban az emberi jellem és annak minden sajátossága a maga levetközött mivoltában, mint épen a vivás terén.

*

A vivás sportja iskolája a jellemnek. E célnak szolgálatába állni nagy, nemes feladat.

Hisszük, hogy az első magyar interscolaire verseny határkövet fog felállitani e sport fejlődése terén.

*

A hétről. A külföldi sportsajtóban utóbbi időben mindig több és több szó esik a versenyszabályok, rendezés és jury reformjáról. Nálunk ezen kérdéseket már rég megoldotta a MASz vivószakosztálya és ezzel megvetette alapját versenyrendszerünk és amatőr vivósportunk fejlődésének. „A *magyar vivósportról*" cimen Lovas Gyula okl. vivómester a Magyar Hirlap karácsonyi számában igen érdekes cikket irt, melyben többek közt ezt a kérdést is tárgyalja. Nem lesz érdektelen, ha a cikket, melyet oly személy irt, ki a MASz-től teljesen független és azzal soha semmiféle kontaktusban nem volt, kinek tanitványai értékes eredmények mellett a versenyek folyamán gyakran le is győzettek — röviden ismertetjük. Cikkének első részében a magyar vivósport fejlődését ismerteti a millenáris versenyig. Tárgyalja a lassu fejlődés okait, valamint azokat a nehézségeket, melyek a vivás terjedését akadályozták. — Majd igy folytatja:

„Örök hála illeti a millenáris verseny rendezőit, az azon résztvett és itt letelepedett olasz mestereket, mert ezeknek köszönhetjük, hogy ma már oly mestergárdánk van, melyre büszkék lehetünk, — amatőr-gárdánk pedig egyszerüen mesés. Ahhoz fogható nincs az egész világon.

Ezt az amatőr-gárdát a mestereknek egymással szemben a tanitásbani elsőségért kifejtett egészséges konkurrenciája és a sportirodalom nevelte.

Az irodalom körül *Nagy* Béla dr. szerzett elévülhetetlen érdemeket.

Ez azonban érdemének csak kisebb része. A nagyobbik rész ott kezdődik, hogy volt erkölcsi bátorsága véleményét mindig és mindenkivel szemben kifejteni anélkül, hogy az ellenkező nézetek elől mereven elzárkózott volna.

Merem állitani, hogy a magyar vivósport senkinek olyan nagy hálával nem tartozik, mint *Nagy* Bélának, ki a millenáris verseny után a második határjelzője vivósportunk fejlődésének. Legnagyobb részben neki köszönhetjük mindazt, ami haladást a vivóversenyszabályok, a versenyrendezés, a vivók és vivással is foglalkozó egyesületek egymás közötti érintkezésében, a vivósport irodalmának keletkezésében tapasztalunk.

Mindezek felett áll azonban az az eléggé sohasem méltányolható szolgálat, melyet a vivó-versenyek jury-jének megreformálása által végzett.

A jövő vivó-generációja jóizüt fog nevetni, ha majd az öreg, kivénült vivók elmesélik, hogy volt idő, mikor a vivóversenyeken 40—60 olyan „dzsentlmen" itélkezett, kiknek fele fogalommal sem birt a versenyszabályokról, másik fele pedig kedélyes komázás mellett üldögélt a zöld asztalnál s csak akkor nézett a vivókra, ha valamelyiknek hasán nagyobbat csattant a kard. S aztán, ha a tuss kétes volt, szavazott, ülve úgy, hogy tudta volna, miről is van szó.

A legtöbb zsüritag, ha kérdezték, hogy miért állt, vagy miért nem állt fel, egyszerüen azt felelte, „mert a Pista (vagy Jóska) is felállt, vagy nem állt fel."

Ma már egész más képe van a vivóversenyeknek.

Az itélkezést három, föltétlenül hozzáértő uriember végzi s mert odafigyel s igy ugyanazon akciót látja mindegyik, legtöbbször vita nélkül döntik el, hogy ki kapta a „volt"-ot.

Természetes, hogy a versenyek realizálása sokakban felkeltette a versenyzési kedvet. A tehetséget pedig semmi ugy ki nem fejleszti, mint a vetélkedés.

Igy emelkedett versenyzőink szinvonala arra a magaslatra, melyen ma áll s melyről remélhetőleg nem is fog leszállani, — legalább addig nem, mig a mai mester-gárda tartja kezében a vivók kiképzését."

Érdekes cikkét a vivás lélektani fejtegetésével fejezi be, különösen azt tárgyalva, hogy a vivás nemcsak fizikai, hanem szellemi munkát is végez. *G.*

Országos kizárásos csapatverseny. Vezető vivóegyleteink egyike, azzal a tervvel foglalkozik, hogy a kizárásos egyéni versenyek mintájára február végén kizárásos csapatversenyt rendez. Az egyéni kizárás az eddigi alapon történnék.

Tennis-, auto-, sport- és utcai cipő ujdonságok

Bencze és Társánál

Budapest, IV. Váci-utca 2.

Köhögés ellen legjobb = a CONTRATUSSIN BAYER

PASZTILLA ALAKBAN IS KAPHATÓ!

A legcélszerübb arc és kézkenőcs a = Park Club Créme

Vörös kereszt gyógyszertár, Bndapest, Andrássy-út 84.

HIREK.

A MAC folyó hó 20-án tartotta meg másodosztályu házi kardvivó versenyét, melyen a club fejlődésképes vivó gárdájából 10 vivó vett részt. A versenyzők 2 csoportra lettek osztva. Mindegyik csoport 3 első helyezettje került a 6-os döntőbe. Az eredmény a következő. I. csoport 1. Jeney és Hirschler 3—3 győzelemmel. 2. Daday 2 gy. II. csoport 1. Polgár 4 gy. 2. Barakovics 3 gy. 3. Hackl 2 gy.

A döntőben 1. Daday 5 gy. 2. Polgár 4 gy. 3. Jeney 2 gy. 4. Barakovics 2 gy. 5. Hirschler 1 gy. 6. Heckl 1 gy. A versenybiróság elnöke Zulawszky Béla százados volt.

A NVC folyó hó 21-én tartotta meg másodosztályu házi kardvivó versenyét, melyen 18 vivó vett részt. A versenyzők, kik szabatos és változatos akciókkal vivtak, három csoportba lettek beosztva. A hatos döntő győztese dr. Szabó, második dr. Kelemen, harmadik Iványi Emil és negyedik Bársony Oszkár lett. A versenybiróság tagjai dr. Stéger, Kugler Sándor, Stiller és Grünwald voltak.

Nagy Béla dr. a MASz vivószakosztályának elnöke huzamosabb idő óta beteg. Állapota most már annyira javult, hogy január hó elején ismét átveheti ügyeinek vezetését.

Evezős-sportunk és az ujpesti öböl.

A Wiener Regatta Verein évi jelentését és közgyülési tárgysorozatát csak futólag is áttekintve, lehetetlen nem észre venni azt az igaz érdeklődést és fejlődésre való törekvést, amely az evezős-sport osztrák barátjait áthatja. Versenyszabályaikat évről-évre — szükséghez képest — módositják, a versenyek propositióit igazán lelkiismeretes megfontolás tárgyává teszik, regattájuk rendezésének módozatait az év folyamán alaposan megbeszélik.

Ennek megfelelőleg versenyszabályaik kitünőek, propositiók népes mezőnyeket csábitanak a starthoz s versenyrendezésük igazán kifogástalan és mintaszerü. Az osztrák szövetség eme dicsérése után mindenki természetesnek találná, ha a modern sportszokás szerint neki mennék a magyar szövetségnek s azt lerántanám. Miután azonban erre nincs okom s oknélküli támadást intézni nem célom tehát csak konstatálom a két szövetség müködése közötti differenciát, illetőleg szembeállitom müködésüknek nyilvánosságra jutott eredményeit.

Az osztrák szövetség fentebb felsorolt munkálkodása közül az elsőre talán itthon szükség sincs, hisz lehetnek a magyar versenyszabályok oly jók, hogy azok évekig nem szorulnak módositásra.

A budapesti regattán nem szokásosak csak a nagy mezőnyök, sőt fájdalommal kell látnunk, hogy a viszonyokat figyelembe még a relativ arány sincs meg a bécsi és budapesti regatta mezőnyei között.

Ez oly tény, amely a propositiók alapos megváltoztatását teszi szükségessé, mert enélkül, a Pannónia esetleges letörése után, nagyon is szemmellátható lesz a magyar evezőssport dekadentiája

A propositiók sikeres átalakitása szorosan összefügg a regatta rendezésével.

Számos évi tapasztalat azt bizonyitja, hogy a regatta mai helyén versenyt rendezni nem lehet s igy talán nem is baj, hogy a rendezés sikere a szövetségi titkár buzgóságától függ.

Ismételten hangsulyozom, hogy csak a rendezés sikerét emlitem s teljesen eltekintek a regatta sikerétől, amelynek a jó rendezésen és jó rendezőkön kivül természetesen sok más tényezője is van.

Bécsben a rendezés összes reszletei jegyzőkönyvbe vannak lefektetve s ezt évről-évre felolvassák az ujonnan megválasztott rendezőbizottságnak, amely ily módon feladatára vonatkozólag egész pontos instruktiót kap. A pontosságot lényegesen előmozditja a regatta után tartott ülés, amelyet kizárólag a rendezésnek szentelnek s amelyen az esetleges hibák corrigálására határozatokat hoznak.

Isten őrizz! hogy a magyar szövetség lelkes és buzgó titkára, Ábrai Zoltán egyszer ne érjen rá rendezni, mert akkor nálunk például senki sem tudja, hol a start és hol a cél.

A propositiók megváltoztatása és a rendezés rendszeresitése tehát feladatait képezhetné a magyar szövetségnek s ezen a téren kétségkivül sok üdvös dolgot lehetne csinálni. Ámig azonban jelenlegi helyén tartják a regattát, addig teljesen indokolt sőt szinte jogos az eddigi Pató Pál rendszer, mert ott ugy sem lehet oly regattát rendezni, amely a közönséget érdekelje.

Lehetnek egyes kiváló magyar csapatok és scullerek s ezek révén nagy hire a magyar evezősportnak, de érdekes, vonzó, sportszerü regatta a mai helyen elképzelhetetlen. Az osztrák szövetség bürokratikus munkálkodásnak hiánya a mi szövetségünknél nem baj, mert nekünk nem ez hiányzik, nem ez kell: *Más pálya, más propositók kellenek.*

Más pálya, amely a célnak megfelel, ahol a közönség látja a reális versenyeket, csak egy helyen képzelhető el s ez az *ujpesti öböl.*

Az öböl teljes hossza 1850 méter, tehát 2000 méteres verseny rendezésére alkalmatlan s igy mindenek előtt szakitani kellene az eddigi távval. Ez azonban a legkisebb baj. Moleseyben a táv 1609 m. az ár mentében s a nyolcas mégis az angol nagyversenyek közé tartozik. A Dunán egy nyolcas körülbelül öt perc alatt evezi végig a 2000 métert, amely idő alatt az öbölben 1500 métert sem tud megtenni, tehát az öbölben kitüzött pálya noha rövidebb mint a dunai, mégis nagyobb állóképességet igényel s igy a külföldi versenyek időtartamához lényegesen közelebb áll.

Állóvizben a versenyek reálisabbak, mert álló starttal lehet inditani s nincs a folyáskülömbség, s igy sportszempontból minden érv az ujpesti öböl mellett szól. De mellette szól a nézőközönség szempontja is. Az öböl kétharmada szabad szemmel is áttekinthető s csak egyharmadát fedik el részben a hid pillérei s igy egy jól elhelyezett tribünről a versenyek látványosságát élvezhetné a közönség.

Ehhez azonban mindenek előtt kettő kell: jó hely és tribün. Jó helyet nem volna nehéz találni, mert az öböl a bejárat után félkör alaku s itt bárhol fellehet a tribünt ugy állitani, hogy a közönség a pályát és a finisht igen jól láthatja. A tribün pedig aligha okozhat fejtörést, mert legrosszabb esetben akadna vállalkozó aki saját kockázat mellett is felépiteni.

Az uj pályát és az uj propositiókat a következőleg képzelem: A skiff és négyes bajnokság, valamint a junior és a senior nyolcas távja 1609 m. Start a zsilipnél, czél a bejáratnál. A versenyzők a henley-i rendszer szerint kettesével indulnak s pályájuk a zsiliptől a hidig — tekintettel a pillérre — pontosan lenne kitüzve, onnan tovább kitüzésre szükség nincs.

Minden más verseny távja 1200 m. Start az ujpesti hidnál, czél a bejáratnál. Az öböl nyilt részén legalább öt csapat küzdhet egymás mellett s igy előfutamra nálunk aligha kerülne a sor.

A propositiók ilyetén átalakitása előreláthatólag növelné a versenyzési kedvet is s akkor talán Budapesten is lenne olyan regatta, amelyre érdemes trainirozni, amelyen a versenyzők szivesen vennének részt s amelyet a közönség szivesen keresne fel.

Gillemot Ferencz.

HIREK.

Az evezés előnyös hatását az ifjuságra mi sem illusztrálja jobban, mint az a tény, hogy a civilizált államokban az evezést a középiskolai testnevelés egyik legfontosabb tényezőjének tartják és felszerelik az evezés gyakorlásához szükséges eszközökkel a középiskolákat. Angol-, Francia- és Németország után bevezetik az osztrák középiskolákba is. Most jelent meg külön füzetkében a Leitmeritz-i középisk. ifj. evezős egylet tevékenységéről szóló kimutatás, amelyben igen érdekes adatokat olvashatunk. A tanári vezetés és felügyelet alatt müködő egylet tagjairól a legelismerőbb módon irnak tanáraik, majd fájlalják, hogy ezen felette hasznos, de még kezdetleges intézményt a szülők anyagilag jobban nem támogatják. A szülők megelégszenek azzal, ha gyermekeik csupán szellemiekben gyarapszanak az iskolákban és azt a kiállitandó végbizonyitványok révén egy, az álláshoz vezető hidnak tekintik csupán, amelyen, ha átjutnak gyermekeik, mehetnek kenyeret keresni. Mi azonban — irja az emlitett jelentés — azt akarjuk, hogy a tanuló a müveltsége mellett olyan szabad itélőképességet nyerjen, mit ne korlátozzon a satnya test, de egy egészséges lélek szabad elhatározása legyen. Mi azon küzdünk — irja tovább — hogy a sápadt, vérszegény könyvmolyok helyett egészséges és edzett ifjaink legyenek és ezt legkiválóbban az evezés utján érhetjük el.

A középiskolai evezős egylet minden evezőjét Dr. Rebitzer főorvos és iskolaorvos vizsgálta meg és az evezés gyakorlásának megkezdése előtt 12-nek a következő betegségek fennforgása dacára is megengedte a mérsékelt evezést: **1 szervi szivbaj,** 7 csigolyaelgörbülés, 2 kifejezett golyva, 1 két oldali lágyéksérv, 2 besüppedt u. n. tuberkulozisra hajlamos mellkas, 1 kóros vérszegénység. Az egy évi evezés elmultával az orvos véleménye az, hogy ő az evezés hatásával mint gyógytényezővel teljesen meg van elégedve és általában is kijelentheti, hogy az evezést gyakorló tanulók egyike sem szorult valamely az evezéstől szerzett baj kezelésére. Sőt azt tapasztalta, hogy az evezést üző tanulók egészségesebbek, edzettebbek és jobb testtartással birnak, mint azoké, kik evezéstől távol tartották magukat. „Die edle Ruderei — igy fejezi be — nicht nur gesundheitsförderud, sondern auch abhärtend wirkt und alle jungen Leute erwiesen sich stärker entwickelt.“ A tudósorvos e szavai után igazán nem kell egy szóval se többet felhozni arra, hogy az evezésnek az ifjusági testnevelés egyik legfontosabb tényezői közé tartozását bizonyitgassuk.

A Wiener Regatta Verein, melyhez kizárólag csak bécsi evezős egyletek tartoznak és ezen egyesülés célja, hogy ők a Bécsben tartandó evezős versenyeket megrendezzék. Ugyancsak reájuk bizta az osztrák evezős szövetség is 2 bajnoki skiff versenyének megrendezését is versenyeik keretében. A Regatta Verein legutóbbi közgyülésén az eddig evezősönkint, fejenkénti 10 koronányi tagdijat évi 20 koronányi összegre emelte fel. Ugyancsak ezen közgyülésen a magán ügyei miatt lemondott Josef Bauer másodelnök helyére Emanuel Bachmayr-t választották 77 szavazattal Pobisd 21 szavazata ellen.

A Henley regatta napjait julius 5—7 napjain fogják tartani a bizottság legutóbb tartott ülésének határozata alapján. Ha az esetleg nagyszámu nevezés folytán e 3 nap kevésnek bizonyulna, ugy akkor már 4-én kezdenék meg az előversenyeket. A mult évi zárszámadások előterjesztésénél kitünt, hogy a mult év, mint már 3 év óta rendesen, deficittel zárult. A kiadások 129 fonttal haladták meg a bevételeket és igy

ismét az alaptőkét kellett apasztaniok, ami most igy 149 fontot tesz. Az utóbbi időben oly nagyszámu nevezés érkezik mindig, hogy a regattát lehetetlen 3 nap alatt lebonyolitani, rendszerint egy 4-ik napra is szükség volt s ez a rendezés költségeit tetemesen emeli. A tavalyi év nevezések tekintetében rekord esztendő, mert oly nagyszámu, összesen 71 nevezés még egyszer sem adatott le.

A nagyváradi skandalum.

Nagyváradon furcsa eset történt. Az ottani sportegyesület kérte a várostól, hogy szabadjon a pályájára tribünt épiteni, ahol egyuttal öltözőket is berendezhetnek. A városi tanács azonban elutasitotta a kérelmet azzal a megokolással, hogy *„a tribün elcsufitja a ligetet, szükségtelen és csak buvótanyája lenne a csavargóknak“*.

Értsük meg egymást. Nem pénzt kértek a tanácstól, csak épitési engedélyt. Hogy szükség van rá, azt azzal indokolták, hogy egyéb épületük nincs, s aki akar, legfeljebb a bokrok tövében öltözködhetik. Mindhasztalan. Az elutasitó határozat a diszes indokolással mégis megszületett.

Eszünkbe jut egy másik határozat. Pesten történt, abban a régi jó időben, amikor a város fejlődése még küzdött a polgárai szük látókörével. A tanács valamelyik veszedelmes ujitója azt inditványozta, hogy ültessék be az utcákat fával. Erre fölállott a legokosabb és elvetni kérte az inditványt, sőt javasolta, hogy a meglévő fákat is vágják ki, *„mert a fák falura valók“*.

Hát ennek a csirkeagyu polgártársnak az inditványa még okos dolog a nagyváradi esethez képest. Mert arról lehet disputálni, hogy a fa szép e városban, vagy nem. Akinek a háztömkeleg imponál, az nem szereti. Eszibe se jut, hogy egészséges, csak azt vitatja, hogy változatnak nem szép.

De amikor a nagyváradi magisztrátus akadályokat gördit a sportolók társadalma elé, akkor sulyosabb beszámithatatlanságban vétkes. Nem veszi észbe, hogy éppen a városi embernek szükséges a sport. Mi több: fa nélkül tovább fejlődik a városi test, de sport nélkül elvész. Nem egy nemzedék ideje alatt, de biztosan kihal. Jő helyébe más, az igaz, de annak is csak az lesz a vége, ami az elődjének.

Arra való a városi tanács, hogy rosszul gondoskodjék lakóinak testi épségéről? Mit szól ehhez az a sok lelkes ember, akik éppen most összegyültek kongresszusra, hogy Magyarország testnevelésének fejlődését előmozditsák? Vajjon nem jár Nagyváradra ujság? Nem tudják még ott az emberek, hogy az ország testnevelése vajudik; és már ott tartunk, hogy önzetlen, előkelő urak százai a padokat verik az öklükkel, ugy követelik a nemzet sportszerü nevelését?

Eszünkbe jut egy vidámabb eset. Az egyesülés után való budapesti városi tanácsban volt egy *Sartory* nevezetü alak, aki örökké okoskodott. Hogy neki nem kellenek a fölhánytorgatott angol példák. Ő fütyül az angol mintákra. Bánja is ő, hogy mit csinálnak azok a ködös eszü ángliusok; nem szorulunk rájuk. Mindaddig, amig egyszer fölállott egy derék uri ember és igyen torkolta le:

— Igaza van *Sartory* urnak, nem kell nekünk angol példa. Mert Angliában vannak *wighek és toryk* — de nálunk nincsenek csak *Sartoryk*.

Ugy látszik, hogy a *Sartoryk* fajtája még nem veszett ki. Most Nagyváradon graszszálnak.

HIREK.

Amatőr profeszionista időmérés. Körülbelül egy félévvel ezelőtt, hatalmas vita folyt le Angliában. A disputa tárgya az volt, hogy a profeszionista időmérők azt állitották, hogy az amatőrök nem tudnak időt mérni s hogy olyan amatőr még nem volt, aki a 100 yardot 10 mp.-nél jobban futotta volna. Természetes, hogy az amatőrök nem hagyták magukat s folyt a meddő vita, mert hiszen azt igen neház bebizonyitani, hogy jól mér valaki, ha a másik azt mondja, hogy rosszul mér időt. A *Cartmell* által elért 21.5 mp. idő *Postleal* szemben azonban ismét aktáálissá tette e kérdést s az amatőr időmérők nem is hagyták kiaknázatlanul. *Cartmell* Angliában küzdötte végig az egész esztendőt. Részt vett minden rangu és rendü versenyen. Tavaly az olympiádon is indult és harmadik lett a 200 m.-en. Idén a 220 yardos angol bajnokságot 1 havi angolországi tartózkodás után 22 mp. alatt nyerte. Most pedig Cartmell bevallása szerint, egészen ugy trainirozván, mint bármikor fontos verseny előtt, lucskos, havas időben, puha pályán, fél homályban a legnagyobb könnyedséggel ér el 21.5 mp-et 220 yardon. Az amatőr időmérők azon a véleményen vannak, hogy maga az a tény, hogy ha valaki ma mint amatőr, holnap pedig mint prof. fut, azért az nem javul meg mindjárt 5 yarddal. Szerintük a Cartmell ideje, melyet prof. időmérők mértek, fényesen bizonyitja, hogy ki tud és ki nem tud időt mérni. Ámbár az sem lehetetlen, hogy a pálya rövidebb volt.

Marathoni világrekord. A profeszionista athletikai sportok megint fellendülő félben vannak Angliában. Mult szombaton az *„Albert Holl“*-ban találkozott az olimpiai Marathon hős *Dorandó* az angol *Gardiner*-rel a Marathon-távon (26 mfd. 385 yard, vagyis 42 km.). A küzdelmet jókora közönség nézte, de tekintettel a helyárak magas voltára, aránylag mégis kevesen. A mérkőzés *Dorandó* vereségét eredményezte. Gardiner a 15 mfd.-nél elhuzott az olasztól és 2 óra 37 p. 1·4 mp.-nyi világrekord alatt győzött. A verseny irama szinte hihetetlen gyors volt. Az első mfd.-ön *Dorandó* vezetett és e távot 4 p. 39·4 mp. alatt tette meg. A második mfd. elején már *Gardiner* van az élen, nyomában állandóan az olasszal. Közbeeső idői mutatják a verseny őrületes iramát. *2 mfd.:* 9 p. 38 mp.; *3 mfd.* 14 p. 42·2 mp.; 4 mfd.: 19 p. 52 mp.; 5 mfd.: 25 p. 2 mp.; 10 mfd.: 51 p. 58 mp. *Dorandó* 13 mfd.-ig állandóan az angollal volt, de itt lassan kezdett lemaradni, mig végre a 23 mfd. után feladta. Itt *Gardiner*-nek 20 mp. előnye volt. Angliában a szakkörök nem tudnak hitelt adni *Gardiner* eredményének. Minden végspurt nélkül 3 angol mfd.-ön 14 p. 42·2 mp.-et elérni és utána még 23 mfd.-et futni, szinte lehetetlenségszámba megy. Általános a vélemény, hogy a pálya rövidebb volt.

Cartmell-Postle. Annak idején megirtuk, hogy *Cartmell*, a világhirü amerikai egyetemi sprinter, ki a londoni Olympiádon tavaly részt vett, profeszionista lett. Annak idején e lépését azzal indokolta, hogy egyrészt *Postle*-al akarja erejét összemérni, másrészt pedig, ha Amerikába vissza tér, valamelyik egyetemnél akar tréneri állást vállalni. *Postle,* a legkiválóbb profeszionista sprinterek egyike, aki valaha futott. Ausztráliai származásu. Profeszionista időmérők 100 yardra 9·6 mp.-et, 220 y.-ra 21·2 mp.-et és egy negyed angolra 48·5 mp.-et mértek már neki. A start előtt *Postle* volt a favorit. A verseny napján csunya esős időjárás volt, azért általában mindenki gyengébb eredményt várt. A versenyzők kimért pályán futottak és *Cartmell* kapta a belső pályát. Cartmell gyorsan kapott lábra s 100 yard után már 1 yarddal vezetett s a finisben 4 yarddal győzött. Idő: 21·5 mp. Ez a legjobb eredmény, melyet *Cartmell* valaha e távon elért. Az volt a megállapodás, hogy ha Cartmell győz, akkor a következő mérkőzés 120 yardon lesz, ha veszit, akkor egy negyed angolon. Postle azonban e megsemmisitő fölényü legyőzetése után visszalépett s el is utazott Dél-Afrikába. Visszalépését azzal indokolta, hogy érzi, hogy Cartmell ismét legyőzné.

A bécsi koalitio a Germania ellen. Annak idején megirtuk, hogy a *Vienna* és *Wiener S. C.*-ból álló koalitió kártéritést inditott a *Germánia* ellen, mert egy megállapitott terminust nem tartottb be. A keresetet az elsőbiróság elutasitotta, a másodbiróság azonban a Germániát 500 korona pénzbüntetésre, 400 korona kártérités fizetésére és az összes költségek viselésére itélte.

A harmadik osztályú bajnokságnak lapunk egyik legutóbbi számában hiba csuszott be. amennyiben a Főv. T. K.-nek az Egyetértés S. C, fölött aratott 5 3 arányu győzelmét épen ellenkezőleg könyveltük el. A bajnokság helyesbitett téblázata tehát a következő:

Egylet neve:	Gy.	E.	V.	A.	K.	P
BLIE.	8	1	—	31	5	17
Lit. FB.	7	1	1	36	5	15
VAC.	7	—	2	11	8	14
Főv. TK.	6	—	3	21	11	12
Egyetértés	6	—	3	29	16	12
ETC.	4	—	5	9	18	8
SKK,	3	—	6	8	20	6
Gutenb. TC.	2	—	7	15	38	4
Vasutas TC.	1	—	8	1	24	2
Köb. SC.*	—	—	—	—	—	—

A Nemzeti Sport Club január havában rendkivüli közgyülést tart, melynek egyetlen tárgya az alapszabályok módositása lesz.

Az I. L. Sz.-ből az idén ismét átlép két egylet a M. L. Sz.-be. Névszerint az Ujpesti Testedzők Köre és a Magyar Testedzők Fgyesülete.

A december 15-iki játékos vándorlás még mindig nem ért végett. A főpostán ugyanis mintegy negyven darab a M. L. Sz.-nek cimzett ajánlott levél fekszik, melyeket nem tudtak kézbesiteni. Valószinű, hogy ezeknek mindegyike átigazolási kérelmet tartalmaz.

A Terézvárosi S. C. nevű ifjusági csapat, mely a B. A. C. i. cs. és a Budai F. C-al holtversenyben a beltelki kerület második helyen áll, testületileg beolvadt a Nemzeti S. C-ba és a jövőben a Nemzeti S. C. i. cs. néven fog szerepelni.

Rumbold Gyula, a F. T. C. kiváló hátvédője. — mint értesülünk, — ősztől nem játszik a F. T. C.-ban, mert tanulmányainak folytatása végett Münchenbe utazik.

Deutsches Fusball Club Hamburgban. Prága kiváló csapata a D. F. C. kárácsony két ünnepén Hamburgban játszott. Első nap 6:4 arányban győzte le a *Viktoriát,* másnap pedig a H. F. G. ellen 6:1 arányban maradt nyertes. A D. F. C. — az idény vége dacára — remek formát mutatott, különösen a nálunk is jól ismert *Märtz* vált ki, ő lőtte a gólók legnagyobb részét.

A M. A. C. footbalistáinak ianuár 1-én osztja ki az elmult 1909. év után járó érdemeket. Tizenegy legtöbb pontot elért játékos ezüst, az utánna következő pedig bronz érem dijazásban részesült. Ugyanez alkalommal adja át *Vangel* Gyulának száz játéka jutalmazására a Club ezüst plakkettjét. Arcképét pedig a Club nagy termében függeszteti ki.

Svájc. Aaran is nyert egy pontot, mert St. Gallen ellene is játszatott igazolatlan játékost, amiért az eldöntetlen mérkőzést 3:0 arányban Aaran javára irták. Aarán igy a keleti kerületben az első helyen áll 1 ponttal megelőzve Winterthurt. St. Gallen eljárása igazán érthetetlen, annál is inkább, mert egyetlen és meglehetősen gyönge játékosról van szó. A második forduló is kezdetét vette. Valóságos őrültség dec. 12-től febr. 6-ig bajnoki fordulót játszani, az amugy is rossz, de most hóval és jéggel boritott pályákon. Tisztán ennek tulajdonitható az eddig veretlen Vereinigte Biel legyőzetése a gyöngébb Young Boys csapatától. Részletes eredmények: *Keleti kerület:* Winterthur—Baden 4:1. *Központi kerület:* Young Boys—Vereinigte Biel 4:3, Basel—Lusern 2:1. A Servette barátságos mérkőzésben 10:0 győzött a közp. kerületben második helyen álló Bern ellen.

A football bajnokság tavaszi fordulója érdekli most leginkább a sport közönséget. Döntő jelentőségű a vezető egyletekre, hogy melyik ellenfelükkel találkoznak előbb, s melyikkel a szezón derekán. Ifj. Fö'dessy János *Magyar Football Évkönyve* minden más organumot megelőzve már tartalmazza a tavaszi sorsolásokat is, mégpedig mind a háromosztályu bajnokságét és szövetségi díjért, alkalmas és áttekinthető tabellákban. A rövid idő alatt nagy népszerüségre szert tett évkönyv egy koronáért kapható *Kertész* Tódornál és a jegyvárusító sporttozsdékben.

HIVATALOS RÉSZ

Magyar Labdarugók Szövetsége. *Elnök:* Kárpáti Béla (D. ker., Ferenc-körut 41.) *Társelnök:* Füzessery Zoltán dr. (VI. ker., Szerecsen-utca 26.) *Alelnökök:* Dr. Bógnár Elek (VII. ker., Stefánia-ut 7.) Friedrich Nándor (VIII., Esterházy-utca 6. sz.) Röser A. Edvin (VI., Aradi-utca 10. sz.) *Főtitkár:* Steiner Hugo (V., Akadémia-utca 9. sz.) *Titkár:* Sugár István (VIII., Józsel-körut 31. b.) *Pénztáros:* Glauber József (IV., Deák Ferenc-utca 5. sz. Első magyar iparbank.) *Ellenőr:* Ohgyay István dr. (VIII., Józsel-körut 69. sz.) *Szövetségi kapitány:* Minder Frigyes (VI., Király-utca 92. sz.) *Jegyző:* Izsó László (VIII., Nemzet-utca 25. sz.) *Intézőbizottság:* Józsel A. Edvin elnök, Balán Gyula, Balogh Ingo, Oprec Kezső, Zoltány Kálmán. *A bírák bizottsága:* Füzessery Árpád dr. elnök (VI., Izabella-utca 96. sz.) Herzog Ede elnök (VI., Csengery-utca 62. b.) Horváth Ferenc, Minder Frigyes, Vámos Soma. *Fegyelmi bizottság:* Bognár Elek dr. elnök, Csányi József, Ohgyay István dr., Sbolbc Kálmán, Vida Henrik. *Központi vádelő bizottság:* Friedrich Nándor elnök, Bubics József, Perber Jenő dr., ifj. Fődessy János cőodó (VI., Gyár-utca 1. sz.) Mannusch József dr. *Hivatalos helyiség: VIII., Rákóczy-ut 9. sz. : : : Hivatalos órák: naponként fél 7-től fél 9 óráig.*

Ifjuságí Labdarugók Szövetsége. Alakult 1903-ban Beíratási-díj 5 K az egyesületek tagdíjat nem fizetnek. Szövetségi értesítő a „Nemzeti Sport". Hetvisége az „Ország Világ" kávéház külön terme, (VI., Andrássy-ut 61.) Ülések és összejövetelek minden hétfő és szombat este. Hivatalos órák: e hó 1-ső napon 8—10-ig. Irásbeli megkeresések a *főtitkar*, pénzküldemények a *főpénztáros címére* küldendők. *Tiszteletbeli elnök:* betöltetlen. *Elnök:* Vámos Soma; *alelnökök:* Schneider Béla, Tibor Lajos; *főtitkar:* Horváth János (VI., Lovag-utca 13. II. 14.); *titkár:* Friedmann Mór (VI., Király-utca 24. II. 12.); *főpénztáros:* Samuel Ferenc (VI., Hungária-ut 6. a. gyárudvar.) *pénztáros:* Zsámbeki Antal; *főjegyző:* Farkas István; *jegyzők:* Fenyő Adolf és Szombathy Imre; *Hazmagy:* Kocli Lajos; *ellenőr:* Gieser Albert; *számvizsgálók:* Kovács Árpád, Ivancsics Mihály, dr. Gerlóczy Károly, szóló *laptárs:* Tuller Miksa; *szór. képviselő:* Horváth János; *intéző-bizottsági elnök:* Schneider Béla; *a bírói szakiskola elnöke:* Vámos Soma.

Magyar Uszó Szövetség. *Elnök:* Betöltetlen. *Társelnökök:* Brull Alfred és Dr. Virava János. *Alelnökök:* Dr. Füzessery Zoltán és Dr. Kovách Aladár. *Ügyvezető alelnök:* Dr. Schneider Béla (IX., Ráday-utca 49.) *Főtitkar:* Füzessery Árpád (VI. Izabella-utca 96. sz.) *Titkar:* I. Tanedly Mihály (IV., Kecskeméti-utca 2. *Pénztáros:* Vadasz Dezső. *Ellenőr:* Malsky Mihály.

Magyar Athletikai Szövetség.
Budapest, IV. ker., Központi városháza.

Elnök: Barczy István dr. *Alelnökök:* Gerenday György dr., Klupathy Jenő dr., *Titkar:* Stankovits Szilárd (IV., Központi városház.) *Pénztárnok:* Hajdu Marcell dr. (VIII., Nepszínház-utca 47.) *Ellenőr:* Hódy Lajos dr. *Jegyző:* Barlay Oszkár. *Athletikai szakosztály:* elnöke: Stankovits Szilárd, előadója: Lindner Ernő (IX., Ferenc-körut 39.) *Vivó szakosztály:* elnöke: Nagy Béla dr. (VIII., Bérkocsis-utca 16.) előadója: Palotai Kovács Károly (IV., Ferenc József-rakpart 1. sz.) *Sulyemelő- és birkozo szakosztály:* elnöke: Tatich Péter dr. V., Vámház k. 14.), előadója: Csanádi Mór (X. Kőbányai-ut 30).

OLVASÓINKHOZ. Kérjük olvasóinkat és tudósitóinkat, hogy ezentul mindennemü értesitést, tudósitást és helyesbitést, egyenesen felelős szerkesztönkhöz Friedrich Nándorhoz VIII., Esterházy-utca 6.) intézzék.

— Önkénteseknek legmelegebben ajánlható az önkéntesi fölszerelés nélkülözhetetlen kiegészitő részét képező Weiner és Grünbaum-féle vivó-felszerelés.

— A Weiner és Grünbaum udvari szabó cég, automobilisták és sofförjeik számára legujabb és Angliából hozatott minták szerint igen praktikus felszereléseket készit.

Főszerkesztő:
Dr. POLÓNYI DEZSŐ.

Felelős szerkesztő:
FRIEDRICH NÁNDOR.

Az Automobili szerkesztí:
LINDNER ERNŐ.

A „Nemzeti Sport és az Automobil" Budapesten

a következő dohányözsdékben kapható

II. kerület:

Margit-körut 3.
Margit-körut 32.
Zsigmond-utca 1
Corvin-tér 7.
Fő-utca 7.
Fő-utca 26.

IV. kerület:

Egyetem-tér 5.
Kapóny-utca 9.
Veres Pálné-utca.
Kir yó-tér 3.
Kossuth Lajos-utca 20

Kecskeméti-utca 14.
Vámház-körut 6.
Szervita-tér 10.

V. kerület:

Akadémia-utca 1.
Báthory-utca 4.
Bálvány-utca 8.
Bálvány-utca 20.
Dorottya-utca 6.
Dorotya-utca 16.
Erzsébet-tér 18.
Ferenc József-tér 5.
Fürdő-utca 9.
Hold-utca 23.
Lipót-körut 8.
Lipót-körut 22.
Lipót-körut 26.
Lipót-körut 29.
Marokkói-utca 1.
Nádor-utca 9.
Nádor-utca 20.
Váci-ut 6.
Váci-körut 36.

VI. kerület:

Andrássy-ut 2.
Andrássy-ut 35.
Andrássy-ut 46.
Andrássy-ut 56.
Andrássy-ut 57.
Andrássy-ut 79.
Andrássy-ut 84.
Aradi-utca 16.
Dessewffy-utca 24.
Felső-erdősor 39.
Gyár-utca 14.
Király-utca 28.
Király-utca 112.
Nagymező-utca 51.
Szondy-utca 17.
Szondy-utca 36.
Podmaniczky-utca 51.
Terézkörut 17.
Terézkörut 30.
Terézkörut 31.
Terézkörut 48.
Terézkörut 54.
Terézkörut 63.
Nyugoti pályaudvar.

VII. kerület:

Aréna-ut 11.
Dohány-utca 39.
Elemér-utca 28.
Erzsébet-körut 2.
Erzsébet-körut 14.
Erzsébet-körut 23.
Erzsébet-körut 43.
Erzsébet-körut 51.
Károly-körut 17.
Keleti pályaudvar.
Klauzál-utca 21.
Nefelejts-utca 20.
Rákóczi-ut 14.
Rákóczi-ut 60.
Rákóczi-ut 88.
Rottenbiller-utca 39.
Thökölyut 16.
Thökölyut 19.
Thökölyut 26.

VIII. kerület:

Aggteleki-utca 2.
Baross-tér 3.
Baross-utca 1.
Fhg. Sándor-utca 25.
József-körut 2.
józsef-körut 22.
József-körut 33.
József-körut 50.
József-körut 60.
Kálvin-tér 2.
Muzeum-körut 10.
Muzeum-körut 18.
Nepszínház-utca 5.
Nepszínház-utca 7.
Nepszínház-utca 23.
Nepszínház-utca 27.
Nepszínház-utca 59.
Rákóczi-ut 1.
Rákóczi-ut 13.
Rákóczi-ut 23.
Rákóczi-ut 50.
Rákóczi-ut 57.
Rákóczi-ut 71.
Szentkirályi-utca 2.
Üllői-ut 46.
Üllői-ut 68.

IX. kerület:

Boráros-tér 3.
Ferenc-körut 10.
Ferenc-körut 25.
Ferenc-körut 46.
Üllői-ut 1.
Üllői-ut 19.
Üllői-ut 41.
Üllői-ut 53.
Üllői-ut 91.

Ujpest:

Árpád-ut 10.

Kemény kalap valódi angol nyúl szőrből RICHARDSON-gyártmány, darabja **6 korona.** Angol cylinder . . . . . **15 korona.**

Lukács uridivat különlegességek áruraktárában Budapest. IV. kerület. Kecskeméti-utca 7. szám alatt.

Fodor-féle Vivóterem Koronaherceg-u. 3.

A valódi Pognon-gyertya mindig a legjobb és a legmegbizhatóbb. Előszeretettel használják a gyárosok, vezetők, turisták és aviatikusok. Az eredmények 90%-át mi értük el! Kapható **Bárd J. r.-t.** Budapest, VI. Mozsár-utca 9. szám

BLÁZSEI MIKLÓS
automobil kocsigyártó Javitások. Uj carosseriák.
Budapest, VIII. Práter-utca 67.

JOVAS GYULA VIVÓTERME VI., NAGYMEZŐ-UTCA 28. SZÁM, II. EMELET

Ujonnan nagyobbitva. Kényelmes berendezéssel lelkiismeretes jó tanitás mindkét nembeli felnőttek és gyermekeknek. Beiratás naponta.

Téli saisonban az automobilozás részleges szünetelése alkalmával ne mulassza el automobilját és pneumatikját megvizsgáltatni, illetőleg rendbe hozatni. Megtakarítást tesz, ha e célra elsőrendü javító-mühelyt keres. Ajánljuk modernül berendezett elsőrendü szakerökkel rendelkező

automobil javító-mühelyünket

pneumatik javító-mühelyünket

BÁRDI JÓZSEF automobil r.-t.
Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Sürgöny:
Pneumatik. Telefon: 41-00

Nyomatott Garai Mór könyvnyomdájában Budapest, VII., Károly-körut 3.

NEMZETI SPORT

VIII. évfolyam. 2. sz. — 1910. január 8-án.

AUTOMOBIL — AVIATIKA

Eredeti Bosch-mágnesgyujtások, Amerikai szélfogók, Longuemare porlasztók, Ducasble-gummiabroncsok.

Dénes és Friedmann, Wien XVIII. Mitterberggasse 11.

Vezérképviselet és raktár: FRIEDMANN ÖDÖN Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 2. Telefon 89—96.
Sürgönycim: Autotechnika. Külön berendezett műhely mindenfajta mágnesgyujtók javitására.

AZ ÖSSZES TÉLI SPORTCIKKEK u. m. Rodli, si, korcsolyák, sportöltönyök, görkorcsolyák, nemkülönben szobatornaszerek stb. a legjobban és legjutányosabban beszerezhetők

HUZELLA M. cégnél

ÁRJEGYZÉK BÉRMENTESEN. **Budapest, Váczi-utca 28.**

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 20 korona
Fél évre . . . . . 10 „
Negyed évre . . . . . 5 „

Előfizetések és pénzküldemények következőleg címzendők: Nemzeti Sport kiadóvállalat Budapest. — Postatakarékpénztár 20.438.

Szerkesztőség és kiadóhivatal IV., Kecskeméti-utca 5., II. em. 2.
Hivatalos órák este 7—8.
Kézirat és mindenféle levelezés VIII., Esterházy-utca 6. címzendő.

Magyar Automobil Garage
HIRSCH ÉS CSERMELY
Budapest, VII., Arena-ut 50. szám
TELEFON 174—18.
Az elsőrendü
Rex Simplex Automobil
és Cardolin auto-olaj
vezérképviselői Magyarország és a Balkán-államok részére.

Dutrieux kisasszony Santos-Dumont féle gépen.

Magyar Automobil Garage
HIRSCH ÉS CSERMELY
Budapest, VII., Aréna-ut 50. szám
TELEFON 174—18.
Villamos erőre berendezett
nagy javitó műhely
Dús választék
pneumatikokban.
Alkatrészek nagy raktára.

Szám garage
Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője.

6 hengeres 15—30 HP Delaunay-Belleville automobilok ára 14.000 frank.
BUDAPEST, VI., NAGY JÁNOS-UTCA 5. Telefon 101—56.

Téli sport-cikkek
Norvég sik, lábszánok, hótalpak. Lilienfeldi si párja 30 korona.
Kertész Tódor sport-üzletében Budapesten, IV. ker., Kristóf-tér.

Műkorcsolyázók részére „Les Alexander" legelső minőségü versenykorcsolya 18 kor. Gyorskorcsolyázók részére Hagen, Eriksen, norvég, svéd, versenykorcsolyák. Halifax 3 korona Mercur, Jackson, Haynes jégvitorlák és vitorlakorcsolyák. Jégjátékok, Hockey ütők és labdák. Jéghockey játékszabály 20 fillér. Svéd, norvég, svájci, tiroli, hallvölgyi és amerikai rodel. Sport- és gyermek-szánkók, Rennwolff, tobbogan, skeleton stb. Téli sportlöltözékek, fejre huzható hósapkák, teljes felszerelések.
Téli sportárjegyzék ingyen és bérmentve.

AJAX

AJAX automobilgyár részvény-társaság ZÜRICH, ▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪ 1909-es modelljei:

14|16 lóerős 4 heng. 20|24 lóerős 4 heng. 24|32 lóerős 4 heng. 20|24 és 40|50 lóerős 6—6 henger.

Zajtalan, mint egy villamos automobil!

Legegyszerűbb, mindig biztosan indító készülék. Legujabb Bosch-féle magnesgyertya-gyujtás. Legegyszerűbb és legmegbizhatóbb motor. Hivatásos műszerész felesleges. Mindenki önmagának lehet a saját műszerésze. Legcsekélyebb benzinfogyasztás. Gillet-Lehmann-szabályozó, vagy bármily takarékossági készülék külön alkalmazása felesleges.

VEZÉRKÉPVISELET:

J. MEDAK WIEN, I., STUBENRING Nr. 2.

TELEFON INTERURBAN 19921.

Fodor-féle vivóterem Koronaherceg-u. 3.

Si, Davosi, Halthalli és Leobeni sport-szánkók

Hótalpak, jégpatkók, Sweaterek, alsómellények, harisnya- és harisnyaszárak, valamint téli sapkák, „Lavala"-bőrruházatok, halinacsizmák és cipők, úgymint vízmentes bőrcipők a legujabb rendszerü korcsolyák, vivóeszközök, mindennemü athletikai és tornaszerek, football, amerikai és angol kerekes korcsolyák. A legujabb vadász- és önvédelmi fegyverek, valamint önműködő, öntöltő és ismétlő pisztolyok a legnagyobb választékban.

Egyedüli magyarországi raktára az angol, amerikai és egyéb külföldi töltényeknek.

ZUBEK BERTALAN és TSA

sportcikkek és fegyverek áruháza

Budapest, IV. kerület, Muzeum-körut 29. szám.

Egyleteknek nagyobb vételnél és kereskedőknek árkedvezmény. Árjegyzék ingyen és bérmentesen küldetik.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPESTEN

V., VÁCI-KÖRUT 25. SZÁM.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. ▪ Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől 1/4 órányira. Direkte villamos minden sporttelephez

Olbrich-féle utazási cikkek elsőrendüek

Budapest, VI. Teréz-körut 6. szám. Telefon.

VIII. évfolyam. 1910. január 8. 2. szám.

AZ AUTOMOBIL

A „MAGYAR AUTOMOBIL CLUB“ ÉS A „MAGYAR AVIATIKAI BIZOTTSÁG“ HIVATALOS LAPJA.
A „NEMZETI SPORT“-TAL EGYETEMBEN MEGJELENŐ SZAKLAP.

Hirdetési képviseletünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére:
Societé Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS“ 12. Rue Lafayette 182.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 5., II. em. 2.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

Az aeroplan katonai szolgálatban.

Közli: *ifj. Támedly Mihály.*

Clementel, volt francia gyarmatminiszter a francia hadügyminisztérium költségvetési bizottságának a felszólítására jelentést szerkesztett, melyben katonai szempontból tárgyalja az aviatikát. Érdekesen tükröződik vissza ebben a jelentésben a francia hadügyminisztériumnak az aviatikáról való nézete. Nem közölhetjük le ezt az érdekes okmányt egész terjedelmében, csupán részletes kivonatát mutatjuk itt be olvasóinknak.

Katonai aeroplanok.

A katonai aeroplan mindenekelőtt felderítő szolgálatra van hivatva. Ennek megfelelőleg egy megfigyelőt kell szállítania, akinek, hogy szemlélődjön, feljegyzéseket tegyen és fényképfelvételeket eszközöljön, szabad mozgást kell biztositani. Óra tehát nem szabad bizni a gép kezelését, mert ez a munka egymagában elégséges ahhoz, hogy egy ember fizikai és szellemi tevékenységét lekösse. Vigyen az aeroplán egy pilótát is, akinek az irányt és a célt illetőleg a megfigyelő adja az utasitásokat. Tehát a katonai aeroplannak legalább két embert kell szállitania, de kivánatos, hogy hármat is elbirjon, mert a veszély esélyei nagyban csökkennek, ha a gépen egy mechanikus is ül, aki a motort veszi gondjába.

Hogy pedig a gép használhatóságát ne befolyásolhassák tulságosan a légköri viszonyok, a katonai aeroplannak 12 méteres szélben biztosan kell manőverezni. Ez a feltétel maga után vonja egy megfelelőtlen magas sebesség követelményét, valamint az automatikus egyensulytartás problémájának kielégitő megoldását. Szükséges az is, hogy abban az esetben, ha motor felmondja a szolgálatot, a gép csuszóesésben lefelé lebeghessen oly módon, hogy az utasok és a szerkezet veszélyeztetése nélkül földet érjen.

A biztosságnak ez a feltétele, szükséges de a követelményeket ez a feltétel még nem meriti ki. Kell, hogy az aeroplannak két motorja legyen, melyek közül egy is elég a hordképesség biztositására. Ha az

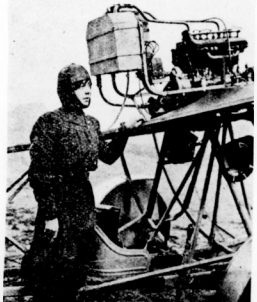

Dutrieux kisasszony

egyik motor elromlik, a másiknak a feladata addig hajtani a gépet, amig a leszállásra alkalmas hely nem kinálkozik. Ilyen helyet könnyen talál egy olyan szerkezet, amely percenkint körülbelül egy kilométert tesz meg.

A katonai aeroplan tudjon 400—500 méter magasba emelkedni s minthogy a környék domborzati viszonyára is tekintettel kell lennünk, mely lehet 400 vagy 500 méter magasságban a tenger szine felett, megköveteljük a géptől, hogy az 1000 méter tengerszin feletti magasságot el tudja érni. Ha a biztosság követelménye teljesittetik, akkor az e magasság elérése *egyrészt a pilóta ügyességétől függ,* másrészt a motor erősségétől. Minél magasabbra szállunk, annál inkább csökken a motor erőssége, mert a levegő sürüsége felfelé fogy s igy mindenik cilindernek kevesebb oxigen jut. Továbbá, minthogy a magasban a levegő ritkább: a hordfelület és a csavar kisebb ellenállást és gyengébb támpontot talál; ennek következtében a hordképesség elérésére nagyobb munkát kell forditani.

Meg kell jegyezni, hogy a biztosság és a szabadabb mozgás miatt követelt két motorral szerkesztett aeroplan képes lesz elérni a kivánt magasságot.

Végül a katonai aeroplan — ha már bármely területen nem is tud felszállni — legalább olyan területről legyen inditható, amin a nagyobb csapatok rendesen menetelni szoktak.

Mindezen problémák tökéletes megoldása megköveteli, hogy az aeroplan jóval több motorerővel rendelkezzen, mint amennyi repülés közben az előrehajtáshoz szükséges. A kettős motor alkalmazása teljesen megnyugtató módon lehetővé fogja ezt tenni.

Az igy leirt aeroplán elsősorban is összekötő kapocs lesz két fontosabb seregrész, vagy egy hadsereg előre tolt és hátrahagyott osztályai között, mely utóbbi célokra a lovasságot alkalmazzák. Ezt a szolgálatot az aeroplan gyorsabban ellátthatja az automobilnál, mert az nem halad-

A legtartósabb, ennélfogva legolcsóbb abroncs

PNEU-SEMPERIT-MISKOLCZY

SEMPERIT-Gummimüvek

Vezérképviselet és raktár: SALZBERGER SAMU Budapesten, VI. kerület, Andrássy-út 20. szám

hat egyenes irányban, hanem kénytelen a haladó csapatokkal ellepett kanyargó utakat használni.

Ezenkivül az aeroplan feladata lesz megszállt erődök és a külvilág között kapcsolatot létesíteni. Ostrom alkalmával az aeroplan fogja kikémlelni a tüzérség elhelyezését és az ágyutüz hatását. Ma még e célra ugy a védők, mint a támadók a kötött ballont alkalmazzák, de ennek nagy hátránya, hogy erősebb szélben nem használható és, hogy könnyen megsebezhető lévén, tekintélyes távolban kell maradni az ellenségtől.

Ép ugy, mint az ostromnál, az aeroplan a nyilt mezőn is tehet nagy szolgálatokat. Sok esetben sikerülni fog neki az ellenség hadállását a csata idején, továbbá a tartalék állását kikémlelni. Feltehetjük, hogy a pilóta, ha nem is jön közelebb az ellenséges gyalogsághoz, mint 2000 méter, 500 méter magasságból mégis eleget lát. sebességének a negyedrésze, ami tehát a leggyorsabb géphez viszonyitva 4—5 méter másodpercenkint. Lehet ugyan 8—10 méteres szélben is manövrirozni, ha az ember kockáztatja a leesést, amely a körülményekhez képest veszedelmes lehet. De ennek a veszedelemnek az eshetősége nem olyan nagy, hogy háborus időben meg ne lehetne kockáztatni. De erősebb szélben a megfigyelést zavaró bukdácsolás és düllöngés miatt a felszállásnak praktikus haszna nincs.

Motorhiba esetén mind a hat tipussal nehézség nélkül le lehet a földre csuszni. De két motor elbirására ezidőszerint egyik sem alkalmas, mindaddig, mig a motor sulya jelentékenyen nem csökken. Ennek elérését azonban *Santos-Dumont* saint-cyri kisérletezése óta joggal remélhetjük.

Hogy milyen magasság érhető el ezekkel a tipusokkal, azt még nem állapitották meg, de bizonyos, hogy ha csak a' pilóta az időpont, amelyben a szél rendszerint elül (alkonyat és az éj beállta) éppen alkalmas az ilyen expedicióra. Hiszen csak arról van szó, hogy az ellenséges csapatok felett bajnélkül átrepüljön a gép, pontos megfigyelésre ez esetben nincs szükség. Az aeroplan akcióradiusza, ha csak egy személylyel van megterhelve, lehetővé teszi legalább is 200 kilométernyi távolság hátrahagyását. Ez a távolság pedig elég ahhoz, hogy ellenségtől meg nem szállt területen köthessen ki.

A mai aeroplanoknak nyilt csatában való alkalmazása nagyon is problematikus dolog. Ezeknek a szerkezeteknek, melyek kerékben startolnak, ritkán találunk felszállásra alkalmas terepet, azokban a feszült percekben pedig egy ilyen starthely készitése nem mindig lehetséges. (Wright aeroplanja e tekintetben kivétel, mert az ehhez való startgép felállításával megkönnyithetjük az indulást és ezt a startgépet el lehet

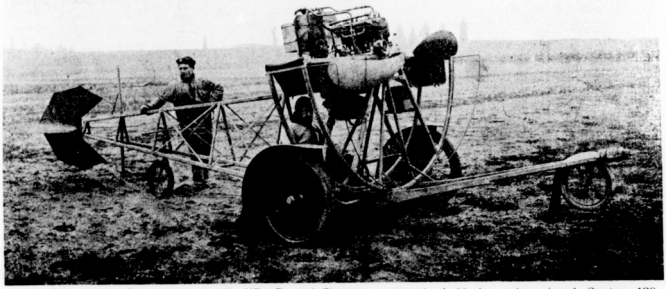

Santos Dumont uj „Demoiselle"-je 50 HP. Bayard-Clement motorral. A 90 kg. sulyu géppel Santos 120 kilométeres sebességet ért el de szerencsétlenül járt.

A felderitő szolgálat legsikeresebb eszköze szintén az aeroplan lesz. A csata előtti pillanatban sebes iramban végig száguldozhat az ellenséges hadállás előtt. Menetelésnél az utat kémlelheti ki, bár e téren a nagy akcióradiusszal rendelkező kormányozható léghajó, mely 15—20 órán át is a levegőben maradhat, felülmulja az aeroplant. A léghajó nagy előnye az is, hogy meg tud állani ott ahol szükséges, mig a szédületes sebességgel száguldó aeroplanról nem láthatnak mindig eleget és nem láthatnak mindig jól.

A francia aeroplan szerkesztő cégek a repülő gépeknek hat főtipusát tudják kiállitani, melyek mindenike érdekes eredményt ért el. Ezek közül három tipus két fedelü *(Wright, Farman, Voisin)* és három monoplán *(Bleirot, Antoinette, Esnault-Pelterie)*.

A manapság röpködő aeroplanok közül egyik sem használható veszedelem nélkül olyan szélben, mely nagyobb, mint saját száll fel, valamennyi szerkezettel el lehet érni az előbb kivánt 1000 méteres tengerszini magasságot. Ami magát a földről való felszállást illeti, azok az aeroplánok, melyekkel ma kisérleteznek, katonai szempontból mind javitásra szorulnak.

Ezek az aeroplanok felmutatják ugyan a katonai aeroplan követelményeinek egy részét, de csupán csak egy részét. Vizsgáljuk hát meg, mennyiben alkalmazhatók katonai célokra.

A mai aeroplanokkal két seregrész között érintkezést közvetiteni csaknem lehetetlen. A nagyobb szélben való repülés lehetetlensége, a kedvezőtlen telepen való manövrirozás veszedelme, a megérkezés után egy ujabb felszállás nehézsége olyan akadályok, melyek miatt az aeroplan inkább kellemetlen podgyász lenne, mint értékes hadieszköz. Ellenben egy megszállt erőd és a külvilág közti közvetitésre akármelyik aeroplántipus alkalmas. Ebben az esetben meg lehet várni a szélcsendet. Az szállitani az aeroplan után.)' Különben is a mai repülőgépek 8—10 méteres szélben már csak kockázattal használhatók.

Ez a kedvezőtlen helyzet azonban az *automatikus stabilizátorok* használatba hozatala által lényegesen javulhat. A *Chalais Meudonban* folyó kisérletek arra engednek következtetni, hogy ezek valóban használhatókká lesznek.

A mai aeroplanok inkább alkalmasak felderitő szolgálatra, mint harcicélokra. Csata idején nem lehet addig várni, mig a szél alábbhagy s mire az idő kedvező lesz, addigra a csata sorsa régen eldőlhet. Ellenben a csata előtti időben az eredmények kifejlődése nem oly gyors. Számithatunk arra, hogy az aeroplan egy egy óra alatt megtesz 150—200 kilométert. Ez alatt két-három napi utmenetnek megfelelő értesitéseket szerezhet a parancsnok számára s a továbbiakra vonatkozólag ennyi időn belül mindig akad egy felszállásra alkalmas óra.

LAURIN ÉS KLEMENT gyárt motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsit, turakocsit, teherkocsit, autobuszt
Magyarországi vezérképviselő Budapest, IV. kerület, Semmelweiss-utca 9. szám.

Egyszóval, amint ebből kiviláglik, háborus időben bizonyos célokra használhatjuk az aeroplant. Ennélfogva *célszerü volna már most megkezdeni a katonai pilóták és megfigyelők kiképzését.*

Minthogy az aeroplan katonai használhatóságát illető minden hipotétikus feltevésnek a gyakorlati tapasztalatokra kell támaszkodnia, szükséges, hogy ennek az egész kérdésnek a koronáját aerodromgyakorlatok képezzék. Olyan gyakorlatok, melyek taktikai összefüggésben állnak a csapatmanőverekkel. Elsősorban a várharcászat terén kisérletezzünk, mert a nyilt ütközetekben még egyelőre nagyon veszélyes az aeoraplan használata.

A megfigyelők természetesen a tisztikarból kerülnének ki. Ugyanez áll a pilótákra is, először azért, hogy ha ketten ülnek az aeroplanon ő is tehessen megfigyeléseket, ha társát valami baj éri, másodszor, hogy olyan esetben, amikor egyedül a pilóta szállhat fel, ő általa is elérhető legyen a szakszerü megfigyelés, ez utóbbi esetben kell, hogy a pilóta maga is tiszt legyen. De célszerü, ha az altisztek és a legénység sorából is kiképezik az önként pilótáknak jelentkezőket.

Továbbá, ha a hadügyi vezetőség tökéletes hadi aeroplant akar, ennek elérését nem várkatja a mérnököktől. Nem azért, mert ezek idáig nem tudnának eljutni, hanem mert a mérnököknek nem ez a céljuk és nem is lehet. Hiszen azok, akiknek az aeroplanok készülnek, csaknem kizárólag sportemberek. Ezeknek pedig nem harcszerszám kell, hanem sporteszköz. A hadügyi vezetőségnek magának kell a dolgot a kezébe venni.

Egy idő óta a *chalaisi* laboratoriumban történnek is már idevágó kisérletek. Például e laboratoriumban olyan berendezést alkalmaztak, amelynek segélyével megfigyelhették a csavarokat működés közben is. E megfigyelések a hajtócsavarról az eddigi homályos kérdést preciz eredményekké fejlesztették.

Ugyancsak itt tanulmányoztatott az *aeroplan automatikus stabilizálásának* kérdése is, melyet a kisérleteket vezető *Gerardville* kapitány a *gyroskopikus elv* segélyével igyekszik megoldani. A kisérletek, — melyeket először nyugvó, majd müködő — eleinte vezető nélküli, majd vezetővel ellátott aeroplan modelleken végeztek motor nélkül, most már komplett motorral ellátott repülőgépen folynak tovább pompás eredménnyel, mely a gyroskop előnyét igazolja szemben az eddigi stabilizáló metódusokkal. (Fark- vagy iránysik.) Ma már — igy mondják a chalaisi tisztek — *az automatikus stabilitas problémája megoldottnak tekinthető.* Egy uj szerkezettel is experimentálnak *Chalais*-ben, olyannal, amely mint egyfedelü és mint kétfedelü is használható, s már odáig jutottak, hogy egy olyan aeroplanvázat állitottak elő, amely nem nehezebb Wright biplánjánál, mégis a szerkezetnek 85 m.^{2} hordfelület adható 50 m.^{2} helyett, amellyel Wright gépe bir. Ez az ujonnan konstruált aeroplantipus, minden könnyüsége mellett rendkivül ellenállóképes. Ily körülmények között joggal várhatjuk, hogy az ilyen könnyüsulyutipusnak a könnyü aeroplan motorral való együttes alkalmazása, — mely utóbbinak a megszerkesztésével végre komolyan kezd foglalkozni az ipar, — közelebb fog bennünket hozni a katonai szempontból legfontosabb problémának, a kettős motor problémájának a megoldásához.

A chalaisi laboratorium detail munkákra, — mint amilyen a gyroskopikus egyensulyozás is, — be van rendezve. De ez elégtelen abban a pillanatban, amidőn a teoretikus kutatást a gyakorlati kisérletezésnek kell felváltania. A pilótáknak és a kisérletezőknek kisérleteiket egy aerodromban kell folytatniok, amely a kisérletező intézet közvetlen közelében épüljön. Más szóval szükség van egy müszerlaboratoriumra és ennek közelében egy nyilt kisérletező térre, ahol a meglevő aeroplanokat kipróbálják s ahol a pilótákat ezek vezetésére kioktatják. A kisérletező intézet felszerelése olyan legyen, hogy ott eszközölhető legyen a meglevő modellek tökéletesitése vagy egészen uj modelek szerkesztése. Ilyen laboratorium és kisérletező tér számára alkalmas hely *Vincennes,* ahol a környező erőditmények mindenféle kisérletezésre alkalmat nyujtanak. Ezenkivül valamelyik déli departementban is létesitendő egy kisérleti állomás, hogy az év minden szakában lehessen kisérletezni.

A katonai léghajó.

A katonai kormányozható léghajókat ugy kell épiteni, hogy háborus időben megfelelhessenek a feladatuknak. Funkciójuk adja meg a szervezetüket: épen ezért azzal kell tisztába jönnünk legelőször, milyen katonai célokra alkalmas a kormányozható léghajó?

1. A mozgósitás kezdetén egy léghajó egy határszéli állomásra küldetik a főparancsnok közvetlen rendelkezéseit végrehajtandó. Feladata meglesni az ellenséges koncentráció helyét és az ellenség utvonalát.

2. Hadjáratok alkalmával minden önállóan operáló sereg egy léghajót kap, amely három-négy napi járásnyira előre kikémleli a bejárandó utat.

3. Ostrom esetén a léghajó kisérli meg az ostromló vonal felett a megfigyelést. Olyan feladat ez, melyet a kötött ballonnal sikeresebben végezhet.

4. A léghajó érintkezést létesithet a körülzárt erőd és a külvilág között. Ilyen kisérletek történtek Verdunben és pedig ugy éjjel, mint nappal.

5. A támadó fél is használhatja a léghajót: robbantó anyagot dobhat le róla bizonyos helyen, amelyet az ellenség tart megszállva. Ilyen kisérletek is történtek már. A *„Lebaudy“* nevü francia katonai léghajó vetett le egy izben robbantó szert egy erődre. De ez a kisérlet nem ismételtetett meg és ahogyan ma áll a dolog, még korai a léghajót hadifegyvernek tekinteni. Nemcsak a nemzetközi jog korlátozza ennek romboló erejét, hanem sokkal inkább a tudomány mai állása.

6. Az előbb emlitetteken kivül morális hatása is lesz a léghajónak. Azon a hadseregen, amely nem ur a levegőben állandó, demoralizáló nyugtalanság fog erőt venni. Tulzás nélkül beszélhet egy folyton a feje fölött lebegő veszedelemről.

A léghajó mindenek előtt legyen alkalmas az ellenséges sereg szemmeltartására. E feladatát megoldhatja, ha legalább 1500 m-re emelkedhetik s több órán át átlag 50 km. sebességgel a levegőben tartózkodhatik. Akciórádiusza legyen legalább 200 kilométer.

Ha a léghajó kiköt, kell, hogy örséget és alkalmazott embereket találjon. Ha a hadsereget követi, vele együtt egy összeállitható balloncsarnok is hordozandó, fából és vitorlatetővel, mely 48 óra alatt felállitható. Egy ilyen csarnok körülbelül 100.000 frankba kerül. A főállomásokon a francia léghajók számára állandó csarnokok épülnek 300.000 frank költségen, melyhez még a raktárak, mühelyek és az oxigén gyár felépitéséhez szükséges 200.000 frank is hozzászámitandó. Tehát egy ilyen léghajó kikötőnek az ára félmillió frank. Ilyen hangár van *Verdunben, Toulban, Epinalban* és *Belfortban*, épül továbbá a északi erőditményekben és *Párisban*. Ez a megszakithatatlan póstavonal lehetővé tesz a határtól az ország szivéig minden hadi szempontból szükséges járatot.

A kormányozható léghajónak három fajtáját lehet megkülönböztetni: a merev, félmerev és a nem merev rendszerü léghajókat. Clementel a jelentésben bővebben szól a *Zeppelin*-féle tipusról. Ez a léghajóóriás nem hajtható össze, nem is hajlik össze, még akkor sem, ha a hydrogén ki is fogy belőle. Üresen is akkora a térfogata mint megtöltve. Ennélfogva mindenegyes léghajó számára költséges csarnokot kell épiteni, nagy összegbe kerül a gondozás és a tartalék anyag. Egy nem merev léghajó összehajlitva kisebb raktárban is elfér. De a tárgyilagos előadó nem felejti el a Zeppeli-tipus előnyeit is felsorolni. A *Republic* rettentő katasztrófája után már *Henri de la Vaulx* rámutatott arra, hogy a Zeppelint ilyen katasztrófa nem érheti, mert az 16 egymástól teljesen független gázcellából áll. Ha egyik csavar el is törik, legfeljebb egy gázcella megy veszendőbe, mig a többi tovább viszi a léghajót és simán leszállitja.

Tehát — ide konkludál Clementel — a léghajózás problemáját ugy kell megoldani, hogy a felhajtó erőt több egymástól független gázcellába kell elosztani, anélkül, hogy ezek a kamrák merev burkolattal lennének körülvéve. Ha egy szakadás a ballon felületén katasztrófát jelent, ki fog háboru esetén annyira me-

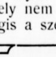
Kemény kalap valódi angol nyúl szőrből
RICHARDSON-gyártmány, darabja **6 korona.**
Angol cylinder . . . . . . **15 korona.**
Lukács uridivat különlegességek áruraktárában Budapest.
IV. kerület, Kecskeméti-utca 7. szám alatt.

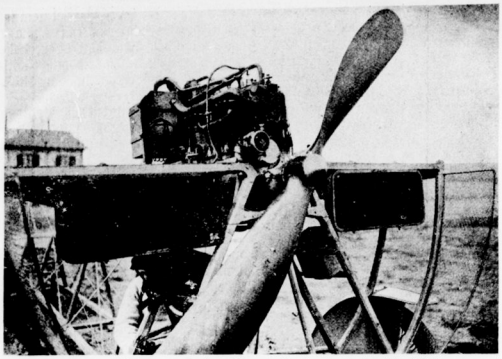

Clement 45 HP 4 cilinderes motorja a Demoiselle gépek részére készült légcsavarral.

részkedni, hogy az ellenfél céltáblájának tegye ki magát?

Visszatérve a léghajók felosztására (e cikkben léghajó alatt mindig kormányozható léghajó értendő) *a merev rendszer* tipusa a Zeppelin-féle. *Félmerev* léghajó a francia *Lebaudy*, a német *Gross* és az olasz *Róma, összehajtható* léghajó a francia *Astra, Clement-Bayard* és a német *Parseval*. Ha aszerint a szerep szerint akarnók a léghajókat osztályozni, amelyet betöltenek, megkülönböztethetnénk *légi őrőrszemeket* és *légi cirkálókat* (vendettes aériennes et grands croisseurs.) — Ez utóbbiak közé tartoznak a levegő dreadnoughtjai, az óriási dimenziójú léghajók, melyeknek kosarában elfér az egész vezérkar s amelyek a jövőben mint a hadsereg szállitó eszközei fognak szerepelni. Fontosabbak egyelőre ezeknél a kisebb tipusok, melyek könnyen hordozhatók s igy vonaton vagy kocsin rövid idő alatt arra a helyre szállithatók, mely az operáció bázisául szolgál. Sok ember nem szállhat fel vele, de katonai szempontból nincs szükség arra, hogy háromnál több ember legyen a kosárban: a kormányzó pilóta, a mechanikus és egy megfigyelő tiszt. Sőt az a léghajó, mely csak három embert szállit, előnyösebb még a légi omnibuszoknál; könnyebben változtatja a helyét, kevesebb ideig áll gázzal megtöltve, utrakészen, mert hamar elkészithető s igy jóval olcsóbb a levegő masztodonjainál.

A francia hadügyminiszterium két féle tipusu léghajókkal rendelkezik: közép fajtájuakkal, melyek felderitő szolgálatra vannak rendelve (Lebaudy, Ville de Paris) és nagyobb cirkálókkal (Colonel-Renard).

Clementel követeli a francia léghajóflotta kiegészitését. Sorra veszi az európai nemzeteket s kimutatja, hogy csaknem mindnek francia mérnökök készitettek léghajót (Anglia, Oroszország, Spanyolország.) Csak Ausztria-Magyarország fordul Németországhoz az összehajtható Parseval tipusért, de — mint e jelentésben olvassuk — van már a monarchiánknak egy félmerev francia léghajója is.

Németország az, amelynek léghajó flottáján leginkább megakad Clementel szeme. Kimutatja, hogy a németek a mult év végéig a következő léghajókkal rendelkeznek:

6 merev rendszerü Zeppelin-tipus, két motorral,

3 összehajlitható Parseval-tipus, két motorral,

3 félmerev Gross-tipus, ezek közül kettő két motoros.

A német veszedelemmel szemben munkára serkenti nemzetét: *„Gyorsan a dologra!"* — kiált fel — amig nem késő. Nyugalomba kell küldeni a régi rendszerü és már gyöngének látszó tipusokat és hozzá kell látni egy uj flotta épitéséhez, mely egyenlő erejü legyen a szomszédéval. Rá kell áldozni a szükséges pénzt, nem szabad türni, hogy egy másik nemzet a francia fölé kerekedjen, ha mindjárt a megfigyelő eszközök nagyobb számával is. Különösen hosszu akcióradiuszu cirkálók beszerzése fontos.

Konkluziója Clementel jelentésének az, hogy a francia parlament budget-bizottsága 1910. évre 500.000 frankkal toldotta meg a hadügyi-kormány aviatikai tételét, mely ilymódon évente 2.200.000 frankot tesz. Nem is olyan nagy összeg, tekintve azt, hogy a német hadügyi költségvetésben ez évre tiz millió van előirányozva ilyen célra.

*

A fenti cikkhez még hozzá kell toldanunk a következőket. Az *Auto* egyik munkatársa megkérdezte *Clementet*, miért szerepel a hadi budget 870 millió frankjából csak 2.200.000 frank aviatika cimen. Azt a választ nyerte, hogy az 1910. esztendőt a francia kormány próba évnek tekinti, mely alatt a különféle léghajó tipusok közül kiválasztja a legjobbat. Ha ez meglesz, — mondja Clementel — nem fognak hiányozni a milliók sem, amelynek a kiválasztott tipus sokszorositásához szükségesek. Az aeroplanokkal még ennyire se vagyunk. Egyelőre két laboratorium épült melyekben a repülőgépek megvizsgáltatnak és a lehetőséghez képest fejlesztetnek. Az 1910. év tehát csak tanulmányozási esztendő, mely ha gyümölcshozó lesz az 1911. a nagy megvalósitás éve lesz.

AUTOMOBILSZAVATOSSÁGI ÉS BALESETBIZTOSITÁS.

Ajánljuk a minden automobilozó részére nélkülözhetlen **szavatossági** és **balesetbiztositás** megkötését.

Felvilágositással és prospektussal készségesen szolgál a **Nemzetközi Balesetellen Biztositó Részvénytársaság,** Budapest, IV. Váczi-utca 20. az Adria biztositó társulat palotájában.

REPÜLŐGÉP

kisérletezéshez egyik főkellék a **matematikai pontossággal készült légcsavar.** Ilyen légcsavarok kaphatók többféle nagyságban egyedül

Weszely István sportujdonságok üzleteben **Budapest, IV., Váci-u. 9.**

Repülőgépmodell alkatrészek. ..... Skating-Ring kerekes korcsolyák.

Aviatikai kellékek egyedüli és kizárólagos beszerzési forrása.

Anzani, Antoinette, Gnome és Gyp-motorok. Magnesium, és aluminium-öntvények. Bambusz-vázak.

Vas Géza és Fia

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6. sz.

Chauviére-csavarok.

HIREK.

Az Osztrák Automobil Club 1910 évi sportprogrammjába a Magas-Tátrába való kirándulást is felvette. E célból megkereste a MAuC.-ot is, ahol legszivesebben késznek nyilatkoztak mindennemü előkészület megtevésére.

A Stilfserjochon való automobil közlekedést elzárni, illetőleg korlátozni akarják. Tekintettel arra, hogy ezáltal az Ausztria és Olaszország közötti legjobb és legszebb közlekedési út elzáratnék, az érdekeltek, nevezetesen az Oszták Automobil Club, a Tirol és Vorarlbergi Autom. Club, az Olasz Automobil Club, a szállodások szövetsége és az idegen forgalmi egyesületek legközelebb Insbruckban tiltakozó gyülést fognak tartani.

A Kaiserliche Automobil Club 1910. január 15-én Berlinben üli meg 10 éves fennállásának ünnepét. Az ünnepélyen Vilmos császár is meg fog jelenni. Az Osztr. Automobil Clubot Pallavicini Sándor örgróf elnök, Spanner Antal, Singer Sándor, Salms Sándor herceg és Fassbender Károly vezértitkár fogják képviselni.

1910. évi automobil manőverek. A német, osztrák és magyar önkéntes gépkocsizó testület közös turautjának terve most a megvalósitás stádiumába jutott. Ugyanis ugy a német hadügyminiszter, mint pedig a vezérkar főnöke a tervhez hozzájárultak. Most az osztrák önkéntes gépkocsizó testület ez ügyben véleményezés és hozzájárulás céljából megkereste a közös hadügyminiszteriumot, kérve egyuttal a Berlinben 1910. január 14-én megtartandó közös megbeszélésre, néhány vezérkari megbizott kiküldését.

VII. nemzetközi automobil kiállitás Prágában 1910. március 27-től április 7-ig fog a prágai iparcsarnokban megtartatni.

A wieni 1910 évi automobil kiállitásra eddig következő cégek jelentették be részvételüket:

Mercedes-Automobil, Auto Palace Halphen u. Co.
Laurin u. Klement A.-G., Jungbunzlau.
Reithoffer-Pneumatik, Josef Reithoffers Söhne.
Gräf u. Stift A.-G.
Dénes u. Friedmann.
Itala-Automobil, Ig. Waneck jun.
Michelin-Pneumatik, Rudolf Mandl.
Automobillámpák, Friedrich Weichmanns Witwe.
De Dion-Bouton-Automobil, Hermann Plum.
Robbanásmentes tartályok, Ludwig Schön u. Kreidl.
Robbanásmentes tartályok, Gerson Boehm und Rosenthal.
Société Nilmeloir gyujtók, I. König.
Société Pneu Cuir Samson, I. König.
Palmer Tyre Co. Ltd., I. König.
Persan-Pneumatik, I. König.

Santos Dumont.

Felix Forster.
Continental-Pneumatik, Oesterreichisch-amerikanische Gummifabrik A.-G.
Motorluftfahrzeug-Gesellschaft m. b. H.
Flugapparate und Automobilzugehöre, Brüder Barber.
Semperit-Pneumatik, Semperit Gummiwerke.
Opel-Automobil és repülőgép, Santos Dumont, Opel u. Beyschlag.
Jenatzy-Pneumatik, Rudolf Robitschek Nachfolger.
Daimler-Automobil, Daimler-Motorgesellschaft, Wiener-Neustadt.
Peugeot-Automobil, Ph. Brunnbauer u. Sohn.
Lámpák, M. Bittner u. Co.
Fiat-Automobil, Oesterr. Fiatwerke A.-G.
Autoausrüsterei E. Oplatek, Wien.
Karosseriák, Karl Czerny u. Co., Wien.
Kiefer u. Co., Wien.
Csavarok, Brevillier u. Co. und A. Urban u. Sohn, Wien.
Karosseriák, Jakob Lohner u. Co., Wien.
Berliet-Automobil, Hans Latzel, Wien.
Josef Niesner, Wien.
G. L. Pauer, Wien.
Vereinigte Gummiwarenfabriken Harburg-Wien, Wimpassing.
Alkatrészek, S. Erben und Arnold Friedmann, Wien.
Reichenberger Automobilfabrik, Reichenberg.
Karosseriák, S. Armbruster, Wien.
Oesterr. Adler-Werke, vorm. H. Kleyer, G. m. b. H., Wien.
Karosserien, Wagenkarosserie und Automobilfabriks-Aktiengesellschaft vorm. A Weiser u. Sohn, Wien.
B. Polack A.-G., Walterhausen i. Th.

A wieni motor club 1910 évi sportprogrammja a következő:

Április 24 vagy máj. 1. Circuit—Purkersdorf (gyorsasági versenyrész: Purkersdorf, Neulengbach, Sieghardtskirchen—Purkersdorf).
Május 29. vagy jun. 5. Propaganda-tura.
Junius 19. vagy jun. 26. Hegyi verseny.
Szeptember 4. vagy 11. Kilometer verseny.

Katonai automotorcsónak. A francia hadügyminiszteriumnak 4 év előtt *Ravailler* mérnök egy oly járómü terveit mutatta be, mely a szárazon gépkocsiként, vizben pedig motorcsónakként alkalmazható. A hadügyminiszter a terveket elfogadta, a járómü beszerzését azonban gyakorlati kisérletek eredményétől tette függővé. Ravailler mérnök erre járómüvét megépitette és számos kisérlettel bemutatta annak kiváló alkalmazhatóságát; a hadügyminiszter most a járómüvet megvette és egyelőre a versailles-i hadimérnök ezredhez osztotta be. A járómü nagy motorcsónakból áll, melynek elején és hátulján két tengelyen kerekek vannak elhelyezve. A csónak minden nehézség nélkül belefut a vizbe, hol a gép egyszerü áttétellel egy csavart hoz működésbe, mely propeller gyanánt hajtja a csónakot előre. A 14 HP motor a csónak előrészén van beépitve. Országutakon óránként 30 km., vizben 12 km. sebességgel haladhat. A bemutatásoknál a csónak, melyen 4 embernek van helye, még 40%-os meredekségü partnál is szépen kifutott a vizből.

A bécsi fiakeresek ipartársulata f. hó 20-án ülést tartott, melyen megbeszélés tárgyát képezte azon tervezet realizálása, hogy a fiakeresek üzemüket fokozatosan automobil üzemre alakitsák át. A terv az, hogy egy korlátolt felelősségü társaságot

Első magyar gummi-, pneumatikjavitó- és vulcanizáló műhely. Szegecses bőrfelület, antiderapant gyártás. Uj gummiprotectorok és manchetták kifogástalan elkészitése.

AUTOMOBILIA
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 20.

Állandó nagy raktárt tart (új és használt) pneumatikokban és tömlőkben.
105-08. TELEFON-SZÁM 105-80.

alakitanak, s annak tagjai üzemüket automobillal folytatják és iparengedélyüket a társaságra ruházzák.

Franciaország automobil kereskedelme 1909 első tiz havában, viszonyitva az előző két év hasonló időszakához a következő volt:

Behozatal:

	1909	1908	1907
1. Automobilok (dz)	6.034	5.478	7.182
érték frcs	6,034.000	5,478.000	7,182.000
2. Motorkerékpárok és részek (dz)	9	15	27
érték frcs	10.000	19.000	34.000

Kivitel:

1. Automobilok (dz)	121.160	110.148	120.611
érték frcs	121,160.000	110,148.000	120.611.000
2. Motorkerékpárok és részek (dz)	457	1.508	901
érték frcs	342.000	1,128.000	674.000

Olaszország automobil és motorkerékpár behozatala és kivitele 1909 első kilenc havában, viszonyitva a mult év ugyanezen időszakához a következő volt:

Behozatal:

	1909	1908
1. 500 kg. sulyu személyszállító automobilok	66 drb	71 drb
érték	367.400 Lire	555.800 Lire
ebből Franciaországból	58 drb	49 drb
„ Németországból	6 „	14 „
„ máshonnan	2 „	8 „
2. 500—1000 kg. sulyu személyszállító autók	87 drb	107 drb
érték	812.540 Lire	1,189.800 Lire
ebből Franciaországból	57 drb	73 drb
„ Németországból	11 „	14 „
„ Angliából	3 „	3 „
„ máshonnan	16 „	17 „
3. 1000 kg-nál nehezebb sulyu személyszállító autók	101 drb	118 drb
érték:	1,759.600 Lire	1,933.772 Lire
ebből Franciaországból	54 drb	76 drb
„ Németországból	27 „	10 „
„ Angliából	6 „	8 „
„ Schweizból	10 „	12 „
„ máshonnan	4 „	12 „
4. Motorkerékpárok	143 „	153 „
érték:	121.550 Lire	130.050 Lire
5. Teherautók 1000 kg-ig	14 dz	— dz
érték	16.000 Lire	— Lire
6. Teherautók 1000—3000 kg-ig	534 dz	102 dz
érték	316.600 Lire	107.000 Lire
7. Teherautók 3000 kg-on felül	24 drb	11 drb
érték	317.903 Lire	164.000 Lire

Kivitel:

1. 500 kg-os személyszállító autók	94 drb	36 drb
érték	273.000 Lire	381.500 Lire
2. 500—1000 kg-os személyszállító autók	768 drb	446 drb
érték	6,431.595 Lire	7,134.600 Lire
ebből Franciaországba	31 drb	60 drb
„ Németországba	72 „	60 „
„ Schweizba	75 „	84 „
„ Angliába	418 „	189 „
máshová	172 „	53 „
3. 1000 kg-nál nehezebb személyszálló autók	788 drb	806 drb.
érték	11,103.440 Lire	15,065.945 L
ebből Franciaországba	120 drb	174 drb
„ Németországba	64 „	74 „
„ Angliába	131 „	61 „
„ Schweizba	23 „	72 „
„ Argentinába	86 „	106 „
„ Egyes. Államokba	211 „	114 „
„ máshová	153 „	205 „
4. Motorkerékpárok	22 „	20 „
érték	18.700 Lire	17.000 Lire
5. 1000 kgos teherautók	120 dz	18 dz
érték	114.000 Lire	8.000 Lire
6. 1000—3000 kg-os teherautók	534 dz	102 dz
érték	316.600 Lire	107.000 Lire
7. 3000 kg-nál nehezebb teherautók	3 drb	3 drb
érték	37.000 Lire	135.000 Lira

Az Egyesült Államok automobil kereskedelme 1909 első hét havában, viszonyitva mult év ugyanezen időszakához, a következőleg alakult:

Behozatal:

1. Motorkocsik:

	1909	1908
Összesen	864 drb	558 drb
érték	460.998 Doll.	298.755 Doll.
ebből:		
Angliából	42 drb	16 drb
érték:	104.625 Doll.	39.516 Doll.
Franciaországból	541 drb	410 drb
érték	928.712 Doll.	810.354 Doll.
Németországból	59 drb	12 drb
érték	173.813 Doll.	38.795 Doll.
Olaszországból	200 drb	111 drb
érték:	336.430 Doll.	253.138 Doll.
máshonnan	22 drb	9 drb
érték:	49.053 Doll.	28.821 Doll.

2. Motorkocsirészek:

Összesen	460.998 Doll.	298.755 Doll.

Motorkocsik és alkatrészek:

Kivitel:

	1909	1908
Összesen	4,975.889 Doll.	3,613.941 Doll.
ebből		
Angliába	1,508.846 „	1,365.561 „
Franciaországba	661.071 „	510.758 „
Németországba	139.788 „	123.531 „
Olaszországba	214.345 „	219.136 „
Europa más részébe	243.881 „	164.554 „
Britt Amerikába	1,439.930 „	692.836 „
Mexikóba	272.722 „	187.034 „
Nyugat Indiába	175.448 „	105.523 „
Délamerikába	95.722 „	79.850 „
Kelet Indiába	11.081 „	17.560 „
Ausztráliába	106.797 „	37.734 „
Ázsiába	55.691 „	88.273 „
Afrikába	34.325 „	3.356 „
máshová	16.242 „	18.235 „

Janek Géza, az ismert nevü zsoké egy Benz-féle sporttypusu automobilon elindult Budapestről, Kolozsváron és Bukaresten át Konstantinápolyba ment, ahonnan a Boszporuson átkelve, utját Kis-Ázsián, Szirián és a Sinai-félszigeten át folytatva Egyiptomba, Tripoliszba és Tuniszba megy, majd Algérián át visszatér Európába.

Az automobil balesetekből folyólag az osztrák automobil-törvény, mely 1908-ban kelt, oly szigoruan sujtotta a sofőröket, hogy azok *Forstner* osztrák képviselőhöz fordultak védelemért. Forstner be is adott az osztrák képviselőházban egy inditványt, mely azt célozza, hogy a sofőröket akik amugy is tulnyomó részben szegény emberek, elgázolás vagy más baleset alkalmával legalább az anyagi kártérités alól mentsék fel és ehelyett inkább a tehetős retorziós eszközöket szigoritsák. Ma ugyanis, ha az osztrák sofför elgázol valakit, nemcsak szabadságvesztésre, de kártéritésre is itélik és ennek fejében fizetését teljesen lefoglalják ugy, hogy kenyér nélkül marad. Ha a vasut okoz valakinek kárt, a kártéritést nem a vonatot vezető alkalmazott, hanem a vasut-társaság viseli és ennek az elvnek átültetése az automobil-praxisra teljesen indokolt.

LÉGHAJÓZÁS.

Delagrange Leon aviatikus, a legelső uttörők egyike, kedden délután lezuhant repülőgépével és azonnal szörnyet halt. Bordeauxból a szörnyü kataszrófáról következő táviratok számolnak be: Delagrange aviatikus a creix d'hins-i aerodromban a keddi felszállási kisérletek alkalmával a bordeauxi repülő pályán lezuhant és azonnal meghalt. Délután a repülő pályán versenyt rendeztek. Delagrange délután félháromkor számos néző jelenlétében startolt és mérsékelt magasságban már harmadszor röpülte körül a pályát, amikor aeroplanjának bal fedele eltört, jobb fedele levált és Delagrange a repülőgéppel tiz méter magasságból lezuhant. A szerencsétlen aviatikusnak bezuződott a koponyája, három bordája és bal kulcscsontja eltört. Szörnyet halt. Delagrange egyike volt a levegő legdicsőségesebb hőseinek. Neve a Wrightékkel egyidőben vált világhirüvé, amikor otthagyva a szobrászságot, megkonstruálta a sokszorosan bevált biplánját. Sikerei világra szólók voltak. Delagrange azok közé tartozott, akik először emelkedtek fel repülőgépükön a levegőbe s milliók csodálatát vivta ki, amikor 1908 szeptemberében harmincöt percig maradt a levegőben. Későbbi kisérletei főként a szélnek való megbirkózásra irányultak. Sokszor emlegették nevét s a nevezetesebb repülőversenyeken mindig megjelent és diadalmasan vette ki részét a levegő meghóditásában, amelynek most vértanuja lett.

Delagrange halálát valószinüleg koponya- és gerincoszloptörés okozta. A baleset oka bizonyára a feszitősodrony elszakadása volt. A főszerelő azt mondja, hogy nem érti, miként történhetett a baleset. Ugyanez a készülék Blackwoodban óránként 86 kilométer sebességgel repült. Valamennyi feszitő- és kormányzó-sodrony meg volt kettőzve. A főszerelő azt hiszi, hogy az aeroplant ellenszél ragadta meg, félig felboritotta és ugy zuhant a baloldali szárnyra. A készülék teljesen tökrement.

— A Weiner és Grünbaum udvari szabó cég, automobilisták és sofförjeik számára legujabb és Angliából hozatott minták szerint igen praktikus felszereléseket készit.

Tamássy Park-Szanatorium

Dunaharasztiban Pestmegye.

Elsőrangu gyógyintézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Nap- és légfürdők. Dr. Lahmann szerinti diátatikus konyha. Télen-nyáron nyitva.

Telefon Budapest környék Dunaharaszti 3.

PROSPEKTUST KIVÁNATRA KÜLD AZ IGAZGATÓSÁG.

Aviatikai rekordok 1909. december 31-ével.

1. *A gyorsasági versenyhez:*

10 km.-re	— óra	7 p.	47 4/5 mp.	Bleriot
20 „	— „	15 „	27 4/5 „	Curtiss
30 „	— „	23 „	29 „	Curtiss
40 „	— „	34 „	55 „	Latham
50 „	— „	43 „	53 „	Latham
60 „	— „	52 „	44 „	Latham
70 „	1 „	1 „	51 „	Latham
80 „	1 „	11 „	1/5 „	Latham
90 „	1 „	19 „	56 2/5 „	Latham
100 „	1 „	28 „	17 „	Latham
150 „	2 „	13 „	4 3/5 „	Latham
200 „	3 „	42 „	34 „	Farman

2. *Az időverseny rekordja:*

1 óra	69	kilométer	425 m.	Latham
2 „	108	„	930 „	Farman
3 „	162	„	276 „	Farman
4 „	215	„	622 „	Farman

3. *A távolsági versenyben:*

Farman 234 kilométer 212 m. (nov. 3-án.)

4. *A kitartó verseny rekordja:*

Farman 4 óra 17 p. 53 2/5 mp. (nov. 3-án).

5. *A leggyorsabb verseny időrekordja:*

Bleriot 76 kilométer 955 m. óránként 10 kilométeren (aug.).

6. *A magassági verseny rekordja:*

Latham 416 m. (Mourmelon le Grandban nov. 19-én). Versenyen kivül Lambert gróf és Paulhan 5—600 m. magasságra is felemelkedtek.

7. *Az utitárssal megtett ut időrekordja:*

O. Wright 1 óra 46 perc 27 mp. (Berlinben szept. 25-én).

Osztrák aviatikusok dijazása. Az osztrák aviatikai bizottság, most teszi közzé, a kiirásra kerülő dijazást. A dijazás a következő: *1. csoport* 5000 korona azon aviatikusnak, ki először repül egy folytában, megszakitás nélkül 10 kilométert, továbbá 5000 kor. azon osztrák repülőnek, ki az első héten a teljes pálya kört leggyorsabban megteszi. *2. csoport* 2000 kor. annak az osztrák aviatikusnak, ki saját gépével legalább 15 percig repül. 4000 k. annak az osztrák aviatikusnak ki egy utassal (min. 60 kg.) legalább 5 percig repül és 10.000 korona annak az osztrák repülőnek, ki egy teljesen belföldön készült géppel legalább 30 km.-es oda és visszamenő turautat repül. *3. csoport, államdijak*: 10.000 korona annak az osztrák aviatikusnak ki az első héten a legnagyobb távot repüli, 10.000 korona pedig annak, ki az első héten a legtovább marad a levegőben, 5000 korona annak az aviatikusnak ki a Wiener-Neustadti repülőtéren 1910. okt. 31-ig megszakitás nélkül a leghosszabb utat megteszi, 5000 korona annak, ki 1910. okt. 31-ig egyfolytában legtovább marad a levegőben. *Grünhut dij* 1000 k. a Wiener Aero Club azon tagjának, ki 1910-ben a leghosszabb utat megteszi.

Uj magyar találmány. Egy pöstyéni magyar ember: *Krausz* Ottó oly szerkezetet készitett, mely léghajót és aeroplánt egyesit magában. A frankfurti léghajózási kiállitáson be is mutatták a gépet és ott nagy érdeklődést keltett. A léghajó két vizgázzal töltött hoszszukás külön ballonból áll, melyek közül az első vizszintes irányban fordithato és ezáltal a kormányzásnak szolgálatára van; a magassági kormányzást a kajüt mozdithatósága és egy futó suly helyváltoztatása is elősegiti. Előnye a ballon nélküli aeroplánnal szemben, hogy helyből, futás nélkül emelkedhetik fel, a levegőben lebegve maradhat egy helyben, ha a motor felmondja is a szolgálatot. A leszállás is simán történhetik.

Repülőgép Szolnokon. Székelyhidi László államvasuti gépész egy repülőgépet alkotott, melyre már szabadalmat is kapott.

A heliopolisi aviatikai meeting febr. 6—13-ig Kairo közelében fog megtartatni. Arra eddig Latham, Rougier, Delagrange, Leblon, J. Balzan neveztek. Diak értéke ca. 200.000 frcs.

Robl Tádé az ismert német kerékpáros is beállott aviatikusnak. Mordharst kieli mérnök biplánját megvette s azzal óhajt a versenyeken részt venni. Robl jelenleg 33 éves.

Lefoglalt repülőgép. Prágából táviratozzák lapunknak: Egy itteni konzorciumban 30.000 frankért egy Wright-aeroplánt vásárolt, amelylyel vasárnap délután Prágában repülést rendeztek volna. Ma egy birósági küldöttség Kutschera gyáros hitelező nevében a repülőgép lefoglalása végett jelent meg. Midőn a végrehajtó a hangárba ment, hogy a lefoglalást teljesitse, az aeroplánnak mind a két öre ellentállott, továbbá a prágai boltőrző társaság alkalmazottja és Gabert aviatikus is ellene szegültek a lefoglalásnak. Csak rendőrség segélyével lehetett a lefoglalást elvégezni.

1909-ben kiosztott repülőversenydijak. 1,20000 *K-ra rugnak. Ez összegből Bleriot* 300.000, *Delagrange* 200.000, *Paulhan* 160.000, *Farman* 130.000, *Latham* 130.000, *Curtiss* 80.000, *Rougier* 60.000, *De Lambert* gróf 60.000, *Sommer* 30.000, *De Caters 20.000, Brégi 10.000, Gobron.* 10.000, *Tissandier* 10.000, K-t kapott mint versenydijat. Ehhez járul még a meghivott versenyzőknél a versenyrendezőegyesület által biztositott összeg, a gépgyártó cég tiszteletdija és a versenyen kivül vendégszereplő pilótáknál — ezek között is vezet Bleriot 840,000 frank eddigi felszállásáért kapott összeggel — az imprezário ügyessége szerint kisebb-nagyobb, de 50.000 franknál sohasem kevesebb tiszteletdij.

Oesterreichischer Flugsportklub cég alatt osztrák turista-egyesületek kezdeményezésére Bécsben a repülő-sporttal foglalkozó egyesület alakult, mely Breitegasse 7. sz. alatt levő helyiségében léghajózási-kisérleti és vizsgálati telepet rendezett be.

Luftverkehrs-Gesellschaft (München) cég alatt a Bayerische Automobil-Klub kezdeményezésére Münchenben léghajózási társaság alakult, mely Parseval-féle kormányozható ballonokkal fog 1910-ben kisérletezni.

A nemzetközi léghajózási jogügyi bizottság Párisban a napokban megalakult. A bizottság arra a célra alakult, hogy a léghajózási jogot egységessé tegye és aviatikai jogvédelmet nyujtson.

Farmann december 31-én reggel fél nyolc órakor Chartesben felszállott és gépét Orleáns felé irányitotta és néhány perccel kilenc óra előtt Orleáns melletti Ormesban azon a helyen, melyet már régebben kijelölt, leszállott. A megtett ut körülbelül 70 kilométer. Farmann Chartesbe repülőgépen szándékozik visszatérni.

Gobert Prágában. Mintegy százezer főnyi közönség előtt szállt föl ujév napján Wright tanitványa, Goubert. A repülőgép, miután harminc méterig jutott, ingadozni, majd sülyedni kezdett, végül a bekeritett hely területén kivül, a szántóföldre esett. Goubert sértetlen maradt, készüléke is csak jelentéktelenül rongálódott meg. Az egész légi ut mintegy másfél percig tartott. Goubert kijelentette, hogy a Prágában kapható benzin az ő motorjára nézve tulságos nagy specifikus sulyu és reméli, hogy január 6-án ismét fölszállhat.

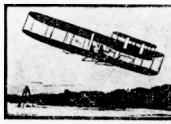

Magyar Automobil Club.

Elnök: Gróf Andrássy Sándor. *Elnökhelyettes:* Gróf Zichy Béla Rezső. *Igazgatóság:* Blathy Ottó Titusz, Gr Esterházy Móric, Hatvany Károly, bárokreszi Kobek Kornel, kisczétényi Kovács László, Krisztinkovich Béla *(ügyvezető igazgató)*, Gróf Károlyi Imre, Gróf Széchenyi István, Báró Vécsei László. *Választmány:* Az igazgatóság tagjain kivül Andrássy Gyula gr., felsővályi Baruch Jenő, Bayer Dezső dr., Csonka János, Delmár Tivadar dr., györi Farkas Lajos, Fényi Béla, Gerbaud Emil, Hatvany József, Harkányi János báró, Hevesy Vilmos, Károlyi Mihály gr., Nagy Sándor dr., Ormody Vilmos, Szende Károly, Teleki Pál gróf, Varró Indár dr., Wenckheim József gr., Zsolnay Miklós. *Clubtitkár:* Ifj. Krisztinkovich Béla. *Clubhelyiség:* Budapest, IV., Kigyó-tér 1., királyi herpalota. *Hivatalos irodai órái:* d. u. 5—7 óráig. Könyvtár, szaklapok, szabadalmi leirások és szakárjegyzékek gyüjteménye 10—12 óráig és 4—6 óráig nyitva. *Sürgönycim:* Autoclub Budapest. *Telefonszám:* 11—70.

Főszerkesztő:
Dr. POLÓNYI DEZSŐ.

Felelős szerkesztő:
FRIEDRICH NÁNDOR.

Az Automobilt szerkeszti:
LINDNER ERNŐ.

LOVAS GYULA VIVÓTERME
VI., NAGYMEZŐ-UTCA 28. SZÁM, II. EMELET
Ujonnan nagyobbitva. Kényelmes berendezéssel lelkiismeretes jó tanitás mindkét nembeli felnőttek és gyermekeknek. Beiratás naponta.

VIII. évfolyam 1910. január 8. 2. szám.

NEMZETI SPORT

ÉS A MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly műegyetemi vivómester alapította. A Magyar Vizi Sport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. febr. 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

A tornatanár és tanitóképzésről.

Demény Károly előadása a testnevelési kongresszuson.

(2. és befejező közlemény.)

A német torna direkt befolyásának sphärájában, *Ausztriában* a legjelentékenyebb polgári tornatanárképző intézet *Bécsben* van, ahol 1870 óta közvetlen a bécsi egyetemmel kapcsolatban 2 éves tanfolyamu képzés folyik. Hasonló intézmény müködik *Grázban* és *Prágában* is. Külön ki kell itt emelnem, mint a világ egyik legkitünőbb tornatanerő-képzőjét a *bécsujhelyi* katonai torna és vivóintézetet.

Ha a világ kulturnépeinek tornatanárképzéséről adott e rövid áttekintésen végig futunk, — mely áttekintés mellesleg szólva egy percekhez kötött felolvasás keretén belül nem lehet teljes és kimerítő — három kiemelkedő tényt könnyen konstatálhatunk

Az első az, hogy a számot tevő kulturnépek tornatanerő-képző intézetei csekély kivétellel *mind állami intézetek*; a második, hogy a *tanfolyamok tartamai* a kiváló intézetekben többnyire legalább *2 évesek*, de van köztük *3, sőt 4 éves is* (pl. Japánban); végül harmadszor konstatálható, hogy a legtöbb latba eső külföldi tornatanárképző a rendelkezésre álló hosszabb időhöz mérten is a mienknél *intenzivebben kultiválja és tanitja a testnevelés tudományos, főleg élettani, mozgástani és orvostani alapjait.*

Ha emellett már most figyelembe vesszük az iskolai testnevelésnek fentvázolt jövő nagyobb feladatait, továbbá nemzetünk vérlejtését és a testi ügyességre való különös hajlandóságát és képességét, könnyü lesz levonni a konzekvenciákat és megállapitani különösen azt, hogyha a magyar testnevelést vezető tanerők képzéséről, vagyis a jövő Magyarország egyik legkomolyabb érdekéről van szó, akkor semmiféle félrendszabállyal meg nem elégedhetünk, hanem gyökeres reformot, a legkiválóbbat kell követelnünk.

Szivesen elismerem ugyan, hogy a NTE legutóbbi reformtervezete a kebelében müködő tornatanitói tanfolyamok két évesre való kiterjesztése és a tanitásnak mélyitése dolgában lényeges haladást jelent a jelenlegi állapottal szemben, de azért a javaslatot szövetségem nevében, mint a magyar tornatanárképzés végleges alakját már maguknak a tornatanároknak érdekében sem fogadhatom el, mert mint a megmaradó egyleti képzés szülöttei sohasem fognák elérni a középiskolai tanárok tekintélyét,már pedig a testi és szellemi nevelés egyenjogusitásának és egyensulyba hozatalának elengedhetlen feltétele a tanárok helyzetének, tekintélyének, sulyának stb.egyenlősítése, mert különben a tornatanár hátrányos helyzetének a következményeit az ügy is szenvedi.

Nem fogadhatnám el azonban dr. Klupathy J. egy. tanár urnak a másik irányban tulmenő javaslatát sem, amelyet a középiskolai testgyakorlás tárgyában tartott szakértekezleten előadott és amely arra concludál, hogy a tanitás egysége érdekében a tornatanárok ugyan államilag képeztessenek, de nem külön képző intézetben, hanem a szellemi disciplinák tanáraival együtt az egyetemen. Az egyetemi élet általában és a tanszabadsággal együttjáró szellem nem igen fér össze, azzal a szigoru fegyelemmel, amelybe tornatanéröket belenevelni kell, ha a testneveléssel együtt a nálunk különösen szükséges fegyelmező hatást is kivánjuk velük elérni. De tanitás tehnikai okok, különösen a gyakorlati oktatás speciális eszközei és nagy apparátusa is külön intézetet kivánnak a tornatanárképzés számára.

Ellenben, ha nem is minden részében, de lényegében elfogadom sárói Szabó Lajos vezérkari százados urnak, a magyar testnevelés lelkes és nagylátókörü hivének az ugyanazon szakértekezleten előadott és részletesen megokolt abbeli javaslatát, hogy a tornatanárképzésbe vitessenek be a katonai testgyakorlás bizonyos elemei, valamint a célbalövés, nemkülönben egyuttal bizonyos mérvü katonai fegyelem és szellem is, mely a szükséges pedagogiai szellem üdvös megedzésére és kiegészitésére fogna szolgálni

Teszem ezt nemcsak azért, mert a közoktatási törvény és tanterv betüje szerint a katonai testgyakorlásra figyelemmel kell lenni, hanem főleg azért, mert mai nap az egész világon mindjobban kidomborodik az a nagy igazság, hogy a béke legjobb biztositéka a harcedzett hadsereg és a harcképes hadseregnek legolcsóbb megteremtése a testileg és szellemileg előre megedzett fiatalság.

Ugyancsak ki akarom emelni, hogy a tüzoltást is szükségesnek tartom belevinni a tanárképzés tárgyai közé, mert ezt nemcsak fontos közgazdasági érdekek, a nemzetvagyon fentartásának érdekei kivánják, hanem mert a fiatalságnak a tüzoltásra való kiképzése szintén becses fegyelmező eszköz és megfelel a magyar ifjuság legnemesebb hagyományainak is.

Mindezek után röviden a következőkben foglalom össze a jövő magyar torntanár- és tanitóképzés követelményeit, megjegyezve, hogy e kivánalmak lényegükben teljesen megegyeznek a MOTESZ testnevelési emlékiratában előadott javaslatokkal.

Állittassék fel a m. kir. országos testnevelési intézet kebelében és annak felügyelete alatt a *m. kir. tornatanárképző főiskola.*

A főiskolai tanfolyam 3 évre terjedjen.

Tantárgyai legyenek mint elméletiek: a bonctan, az élettan, a mozgástan, az anthropologia különös tekintettel az anthropometriára, a közegészségtan, a kórtan, a paedagogia, psychologia és a testgyakorlás elmélete, módszertana és története. A gyakorlati tárgyak legyenek: a tornázás, az athletika, az uszás, a vivás, a korcsolyázás, célbalövés, katonai testgyakorlás és tüzoltás, valamint a gyógygymnastika és mentő segélynyujtás.

Annál az elvnél fogva, hogy a *tanitásnak egységesnek* kell lenni és hogy *az nevelje a a testet, aki a lélek és szellem nevelésére is képesitve van,* a tornatanárképzőbe csakis érettségit tett és a tudományegyetem bölcsészeti, avagy orvosi szakát hallgató, vagy tanitói, illetve tanári oklevéllel biró, 24 életévüket be nem töltött, éptestü és kellő testi ügyességgel rendelkező, katonai kötelezett-

Valódi Perez-féle veronai **VIVÓ-ESZKÖZÖK**

Barbasetti, Perez, Radaelli, Parise mintáju vivókardok és vitörök. Kard- és törpengék. Perez patent T pengék vivókeztyük-, arc- és fejvédők. Párbaj-kardok és piszolyok. Céllövő pisztolyok és puskák nagy készletben.

Athletikai sportcikkek. Diszkosz, gerely, súly. A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és hitelesített sportcikkek egyedüli raktára. Téli sportcikkek: Ski, szán, korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sportcikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld **Kertész Tódor** sportáruüzlete **Budapest, Kristóf-tér.** Alapittatott 1861. évben

ségüknek lehetőleg már eleget tett, polgári egyének, nemkülönben tényleges állományu katonatisztek vehetők fel. Az a bölcsészethallgató, aki a tornatanárképzőt végzi, csak egy további szaktantárgyból legyen vizsgára kötelezhető.

A *képesítés*, ha az illetőnek középiskolai tanári vagy orvosi oklevele is van, a végzett egyént a középiskolai *rendes tanárokkal*, ha tanítói oklevele van a *polgári iskolai tanárokkal egyenlő rangba, fizetésbe és jogkörbe helyezi.*

Az intézett képesitett tornatanárai látnák el a *középiskoláknak* valamint *tanár és tanitóképző*, nemkülönben a tanárnő, tanitónő és óvónőképző intézetek tornatanári állásait.

Az intézetben képesitett katonatisztek katonai torna- és vivótanárokul alkalmaztatnának.

Külön tornatanárnői tanfolyam is szervezendő azok számára, kik felsőbb leányiskolákban vagy leánygymnáziumokban akarják a tornatanári állást betölteni.

A főiskola el lenne látandó a modern kor kivánalmainak megfelelő előadói, torna és vivó termekkel, uszodával, szabadtéri pályával, laboratoriummal, mindenféle egészségi és tisztasági berendezésekkel, könyvtárral és muzeummal stb.

Internatus a szegényebbsorsú tanárjelöltek *díjtalan ellátására* szolgálna, *ösztöndíjak* pedig a torna-, vivó-, tüzoltó- és lövésztanári tanfolyam elvégzésére és a képesítések megszerzésére buzditanák a jelölteket, amivel szemben kötelezettséget vállalnának az illető tanári állásoknak bizonyos éveken át való tényleges betöltésére.

E mellett a rendszer mellett az elemi, gazdasági, ismétlő, iparos és kereskedő tanonc iskolai tanitók és tanitónők valamint a polgári iskolai tanárok, tanárnők, és az óvónők tornatanitói képesitését teljes nyugalommal a tanitó- és tanitónőképző intézetekre lehet bizni, mert egyen intézetekben a testgyakorlás tanitásaira való nevelést a főiskola vezérkaraból kikerülő tanárok fogják megadni.

A jelenleg működő tornatanárok és tanitók anyagi és erkölcsi érdekeinek megóvására természetesen a legnagyobb gond forditandó és a javarésze be lenne vonandó az uj intézmény vezérkarába, a többiek pedig a végrehajtásban érvényesitendők, mindannyian azonban anyagilag a középiskolai, illetve polgári tanárokkal lehetőleg egyenlő helyzetbe hozandók, jutalmul uttörő, becsületes munkásságukért. Örömmel konstatálom, hogy ez irányban megvan a legjobb akarat a közoktatásügyi kormánynál

Ezzel befejezvén előadásomat, a vita céljára következő rövid tételekben foglalom össze javaslataimat:

1. A jelenlegi egyleti tornatanitói képzés, bármily becses és érdemes szolgálatokat tett a multban, a kor fokozódó igényeinek ma már nem felel meg.

2. A tornatanárképzés állami kézbe veendő.

3. M. kir. országos tornatanárképző főiskola állitandó fel Budapesten, megfelelő épületben, a kellő lokális és tehnikai felszereléssel.

4. A képzés tartama 3 év legyen.

5. Az oktatás nemcsak általában behatóbb legyen, hanem az eddigi tárgyakon kivül kiterjedjen főleg azokra az elméleti disciplinákra amelyek a testmozgások különféle hasznos és káros hatásait tudományosan megállapitani hivatvák, valamint katonai testgyakorlásra és tüzoltásra is.

6. Csak tanár vagy tanitójelöltek, orvosok és katonatisztek vehetők fel a képzőbe.

7. Megfelelő célu internátussal és ösztöndijakkal kapcsoltatnék össze a tornatanárképző főiskola.

8. Az elemi és polgári iskolai testgyakorlást a rendes tanitók, illetve tanárok látnák el, mert tornatanári képesitésüket a főiskolát végzettektől nyerik.

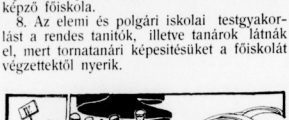

A testnevelő kongresszusról.

A MOTESz intézői az 1909. év végén háromnapra terjedő testnevelési kongresszust rendeztek.

Elöljáróban elismerjük, hogy a cselekedet üdvös volt.

Föl kell rázni az országot a testnevelés terén még mindig kolosszális dimenzióju tunyaságából. Erre pedig egyetlen alkalmas eszköz a folytonos agitáció.

A MOTESz elvitázhatatlan érdeme, hogy ezt az eszközt fölismerték és megragadták. Azt hisszük, nem csalódunk, hogy ha a kovászt *Iszer* Károlyban keressük. Ő az a törhetetlen erélyü sportember, aki lankadatlanul végzi a tisztes kötelességét Magyarország testnevelése körül. Ő a mozgató ereje a MOTESz törekvéseinek. Ő az, aki mindenütt ott van, ahol a testedzés terjesztése számára uj tér kinálkozik. Reá és nagyobb-kisebb munkatársaira száll mindaz a megérdemelt dicséret, amit nyugodt lelkiismerettel elkönyvelhetnek a kongresszus megrendezése alkalmából.

Még egy dicsérettel tartozunk. Becsületes emberek módjára kiküszöböltek a kongresszus munkájából minden gyulékony anyagot, amely alkalmatos lett volna arra, hogy a MASz—MOTESz között duló egyetértést ismét fölrobbantsa. Ezzel megszerezték először ellenlábasaik őszinte szimpátiáját, másodszor elérték azt, amit talán többre is értékelnek, hogy a kongresszus megmaradt azon a magaslaton, ahová a nagy tervek intézése csakugyan illik.

*

Tény azonban, hogy a kongresszus munkarendjének beállitását eléggé kirivó féltékenységgel kezelték.

Értjük alatta azt, hogy a MASz táborát csöppet sem igyekeztek kihasználni. Szinte kómikus titkolódzással ment a dolog nyélbeütése. Azok, akik az ellentábor legderekabb harcosai, csak mint laikus nézők szerepelhettek a kongresszuson. Rájuk szükség nem volt, az ő felfogásukra a MOTESz nem kiváncsi; legföljebb az volt a részükre engedélyezve, hogy egy ötperces fölszólalás keretében zavarják meg az egygondolkodásuak ünnepi csendjét.

*

Annál kómikusabb volt pedig ez a békés egyoldaluság, mert az előadások és fölszólalások tömegében számtalan közös eszmére bukkantunk. Csak udvariasságból nevezzük közösöknek azokat az eszméket. Valójában a kongresszus minduntalan ugy föstött, mint egy kedves ismerősökkel teli szinház. Az embernek folyvást volt hajlongani valója. Ahá! Ott egy ügyes cikk került a páholyba a Nemzeti Sportból. Nini, emitt életre kel a szereplő száján egy édes dal, amit *Bárczytól Gerendayn* át *Nagy* Béláig vagy *Stankovitsig* annyiszor intonált a MASz táborkara. Éljen! Ott a főhelyen Magyarország galambösz testnevelési kiválósága, aki megjelenésével emeli a kongresszus fényét. Ugy hivják, hogy szabadtéri sport. Született *Eszterházy* Miksa gróf fényes udvarában, előkelő nevelést kapott a MASz szárnyai alatt.

*

Ha valaki ezek után azt hiszi, hogy bennünk a sárga irigység dul, akkor bizony egy csöppet sem csalódik. Irigyek vagyunk. Nem azokra az eszmékre, amiket már karon fogott a MOTESz, sőt nem is a szereplésükre. Az eszméinkre nem vagyunk irigyek, mert azokat a köz használatára szántuk. Azt akartuk velük, hogy az egész ország megértse és hangoztassa; nekünk csak dicsőség, ha az eszméink talajra találnak. A jóraváló gazdag sose sajnálja a széfolyó pénzét, jut is, marad is; és a szegények könnyebben boldogulnak.

A szereplésükre se vagyunk irigyek. Ha feszit bennünket cselekvési vágy, mellette ott áll az öntudat, hogy mindent magukban elérni ugy sem tudnak, mint a hogy a holt nem tud melegiteni a naptól kölcsönzött fénynyel. Hanem irigyek vagyunk a vezetőik energikus munkabirására, a vezetői tehetségükre, hogy képesek a testnevelés árva ügyét lankadatlan szorgalmukkal előbbre vinni.

*

Ismételve hangoztatjuk, hogy eszméinket nem sajnáljuk. A szabadtéri sport programmja nem monopolium, mint a hogy a gyógyszer nem lehet egyedáruság tárgya.

De rossz néven vesszük azt a készakart egyoldaluságot, amelylyel a MASz emberei az eszmék versengésétől távol állitva voltak.

Nem az illendőségre hivatkozunk. Nem mindig az esme termelői azok, akik azt a gyakorlatba átviszik. Hanem emlékbe idézni valónak találtuk volna az opportunitást. Két okból. Először, mert akik egy eszmét megleltek, azok valószinüleg a gyakorlatba való átvitelnél is hasznos utmutatásokkal tudnak szolgálni, ami a nemzetnek válna fokozottabb javára, másodszor mert igy megint csak nyilvánossá vált, hogy a MOTESz tábora elkülönül, — az

VERSENYDIJAK
mindennemü sportra állandóan gazdag választékban találhatók
SCHUCH L. UTÓDAI
Edlauer G. és Szlávik diszmüáru-üzletében
BUDAPESTEN, IV. KERÜLET, KIGYÓ-UTCA 4. SZÁM.

egybeolvadásra semmi kedve s ebből önként következik, hogy a róka lakomájára eljön a tromf a gólya barátságtalan magatartásával. Magyarán szólva agyarkodni fogunk tovább, mert a MOTESz a MASz-szal közösen munkálkodni nem kíván.

*

Elismerjük, hogy ez a fölszólalásunk a békét nem szolgálja. De ha ki lehet hagyni, — vagy mondjuk a tétlen néző szerepére szabad volt kárhoztatni *Andrássy Géza, Bárczy István. Gerenday György, Polónyi Dezső, Muzsa Gyula, Stankovits Szilárd, Nagy Béla, Lauber Dezső, Lázár József, Friedrich Nándor, Zuber, Nemes, Karafiáth, Lindner, Speidl* munkásságát, hogy csak hirtelenjében a legjava közül néhányat említsünk, — akkor nekünk is szabad ezt a furcsa egyoldalúságot zokon vennünk. Mi lett volna a kongresszusból, ha az ellentábor szine-virágából is válogatnak egy csokorra valót? Talán visszautasítás? Nem, a MASz emberei azért dolgoznak, hogy eszméiket előbbre vigyék. Hozzá udvarias emberek is. Talán civakodás kezdődött volna? Nem. Csak villanyossággal telített levegőjü eszmecsere. Pedig abban a villamos levegőben teremnek meg a nagy gondolatok!

Talán a tornát félteték a rendezők a lecsepülléstől? Bizony rosszul gondolkoztak akkor. A torna ugyis odatessékeli maga mellé a szabadtéri sportot, mert kénytelen vele. Maguk a MOTESz vezetői mennek elől a jó példával.

Nincs tehát mentség. Ime, ismét bebizonyosodott, amit a N. Sp. szakadatlanul hangoztat, hogy a MOTESZ—MASZ összeolvadásának akadálya csak egy van: **a hatalmi féltékenység.**

*

A részletek kérdéseibe nem mélyedünk bele, csak konstatáljuk, hogy az országos testnevelési kongresszus csonka parlamentjének igy is volt haszna: élen tartja a testnevelés kérdését.

A legnagyobb szótazonban nem hallottuk: azt nem mondotta el senki, hogy a mai nevelési irányzat korhadt. Nem kiáltotta el magát senki sem, hogy a szellem nevelését felényire kell redukálni, s a maradt szabad időn osztozkodni kell a szabadtéri sportoknak és a tornának.

Ezért és egyebekért az ellenlábasok véleményének kikérése nélkül a kongresszus ünnepies, békés, alva kiabáló gyülekezet volt a hozzáértők szemében. Hiányzott belőle a vélemények sokoldalusága, ami legjobban segit előre vinni minden ügyet.

Még csak a szabadgondolkozók okvetetlenkedéseire sem tudtak mit felelni. Mert kevéssé szerencsés kézzel kiélezték a militarizmus kérdésének settenkedő mumusát, ami pedig talán nem is volt cél.

*

A tanuság kétoldalu.
Nekünk: az eszméket nemcsak fölszinre hozni, de gyümölcsöztetni is kell. Az pedig, hiába, munkával jár.

Nekik: a személyi féltékenység csunya, mert bénitja az erőket és elidegeniti az az együvé termetteket.

Az 1909-iki athletikai év története.

1. Versenyek és versenyrendezés.

Még a felületes szemlélő figyelmét sem kerülhette el az a körülmény, hogy tavaly mily nagyszámu verseny állt athlétáink rendelkezésére. Az előző év tapasztalatai után igazán nem várt mértékben emelkedett egyesületeink versenyrendező kedve s a szaporulat egyenesen meglepő. Elővéve ugyanis a mult évek statisztikai adatait, versenyrendszerünk fokozatos fejlődéséről a következő kép tünik elő:

Év	Nyilt	Kerületi	Főiskolai	Ifjusági	Összes
		versenyek			
1903	144	—	2	—	146
1904	170	—	2	—	172
1905	299	—	11	2	312
1906	401	6	12	—	419
1907	406	20	25	18	469
1908	275	32	33	24	364
1909	380	46	5	81	512

Mint fenti összeállitás mutatja, egész 1904-ig versenyrendszerünk igen mérsékelt keretekben mozgott s a rendezett versenyek száma sohasem érte el a 200-at.

1905-ben hirtelen erős emelkedés mutatkozott, mely azután 1906—7-ben, a nagy MASz—MOTESz harc idején is fokozódott mértékben megismétlődött. Tavaly végre betütött a béke, s a visszahatás nem is maradt el, mert a harc, alatt mesterséges injekciókkal életrekeltett egyletek már nem rendezvén versenyt, erős csökkenés volt észlelhető. Hogy ez azonban csak muló visszahatás és nem tartós visszaesés volt, azt az idei igazán mozgalmas és nagysikerü év eredményei nemcsak remélni, de biztonsággal előre jósolni engedik.

A szaporulat nem annyira a nyilt versenyek, mint inkább a zárt versenyek terén mutatkozik, visszaesés csak a főiskolai versenyekben észlelhető.

Nyilt versenyeink száma teljesen kielégitőnek mondható, mert mint az alább közlendő statisztika mutatja, athlétáinknak bőven jutott a győzelmekből s alig egy-két oly peches ember akadt, aki képességeivel arányban álló sikerekre ne tekinthetne vissza. Lassu de fokozatos haladást mutatnak a *kerületi versenyek,* ami rendkivül örvendetes jelenség mert mint évtizedek tapasztalatai mutatják, a vidék ifjusága ugyszólván, kiapadhatatlan kincsesbányája a fényes tehetségeknek, melyek a vidéki sportélet fellendülésével mind nagyobb számban fognak az ismeretlenség homályából felbukkanni, s a magyar sportnak ujabb dicsőséget szerezni.

A már régebben működő déli- és északi kerületek mellett az idén a dunántuli kerület is akcióba lépett, ugy hogy most már csak az erdélyi kerület életrekeltése volna hátra, hogy a vidéki kerületek szervezete teljes erejével kibontakozhassék.

Még a kerületi versenyeknél is állandóbb és rohamosabb fejlődés tapasztalható az ifjusági versenyek rendezése terén. Az ifjusági versenyek meghonositása a MAC érdeme, mely 1905-ben évzáró versenyén elsőnek irt ki két ifjusági versenyszámot. Követője jó ideig nem akadt, csak 1907-ben kezdték főleg a MOTESz táborában küzdő egyletek nagyobb mérvben kultiválni.

Ifjusági versenyeink rendezésénél ujabban két irányzat alakult ki. BTC és a Kőb. TE által rendezett ifjusági versenyeken csak oly középiskolai tanulók vagy 17 évnél nem idősebb versenyzők indulhattak, kik *nyilvános versenyeken* még nem indultak.

A többi egyletek által rendezett ifjusági versenyek feltételeiben hasonló korlátozás nem fordult elő. Részünkről feltétlenül a BTC és KTE által inaugurált rendszer hivei vagyunk és kivánatos volna, hogy a jövőben a többi egyletek is ugy rendezzék versenyeiket, mert igazán nevetséges és sportszerütlen dolog, ha nyilvános versenyek sőt nem ritkán *bajnokságok* győztesei (Wardener, Jámbor) ifjusági versenyekben keresnek olcsó babérokat.

Feltünő az a hanyatlás, mely a főiskolai versenyek terén mutatkozik. A tavalyi év 33 főiskolai versenyével szemben az idén mindössze 5 ily szám szerepelt, azok sem külön verseny keretében, hanem csak mint a BEAC nemzetközi versenyeinek töltelékei. Általában az egész főiskolai sport hanyatlófélben van, a BEAC-on kivül ugyszólva nincs is életképes főiskolai egylet, a MAFC az athletikában megszünt komoly tényező lenni, a DAAC és a KASE pedig beolvadtak a DTE illetve KAC-ba, a többi pedig régebben sem jöhetett számba. Ennek oka az az erőszakos politika, melyet a Főiskolai Sport Szövetség követ, midőn a főiskolai bajnokságokban csakis a reprezentativ főiskolai sportegyletek szineiben engedi meg az indulást.

E nevetséges rendszabály világosan látható célja az volna, hogy a főiskolai bajnokságok révén a nyilvános egyletek főiskolai hallgatóit a főiskolai egyletekbe való belépésre csábitsa. Ez az igyekezet azonban teljesen csődöt mondott, mert eddig még egyetlen egy esetét sem tudunk, hogy egy valamire való athléta a nagyon is kétes értékü főiskolai bajnokságban való résztvehetés kedvéért hütlenné lett volna régi egyletéhez.

Általában konstatálni lehet, hogy a főiskolai bajnokságokat senki sem veszi komolyan, s előfordult az a komikus eset, hogy egy főiskolai bajnok indulni akart egy juniorversenyben ugyanabból a versenyszámból, melynek ő bajnoka volt s nagyon méltatlankodott, mikor a rendezőség nem engedte indulni s váltig hajtogatta, hogy a főiskolai bajnokság az semmi, az nem számit . . .

A főiskolai sportszövetségnek ez az erőszakos eljárása az oka, hogy az összes nyilvános egyleteket ellenség gyanánt látja magával szemben, ez az oka annak, hogy négyéves fennállása alatt egy lépéssel sem tudott előre jutni s hogy főiskolai sportélet az athletikában ma sincs. Az egyedüli helyes és igazságos megoldás az, hogy a főiskolai bajnokságokban minden athléta főiskolájának neve alatt indulhasson, ekkor ez igazán *fő-*

TÁTRALOMNICZ
Prospektust küld a fürdőigazgatóság. Gundel Károly igazgató.
A legmodernebb téli sporttelep. Ideális új bobsleigh-pálya Külön ródli-pálya. Külön felvontató út. Bob- és ródli-versenyek. A Palota-szállóban minden kényelem. Közp. fütés. Villanyvilágitás. Az elő- és utó-idényben kedvezményes árak kaphatók.

iskolai bajnokság lesz, nem pedig annak karikaturája, mint jelenleg.

Az 1909. év folyamán Magyarországon rendezett 512 nyilvános athlétikai versenyt a következő egyletek rendezték:

1. *Nyilt versenyek.*

Idő		Rendező egylet	Verseny neme	Szám
márc.	4.	MAC	kezd. crosscountry	2
„	21.	MUE	jun. „	2
„	29.	MAC	Hornig dij „	2
ápr.	8.	MASz	crossc. bajnoks.	2
„	10.	MTK	országuti vers.	2
máj.	2.	MAC	athl. pályavers.	11
„	26.	MUE	„ „	9
„	30.	MOTESz	orsz. tornavers.	8
jun.	6.	BEAC	athl. pályavers.	9
„	6.	DTE	„ „	4
„	13.	MAC	„ „	11
„	17.	MTK	„ „	11
„	20.	MASz	„ bajnokság	12
„	24.	BTC	„ pályavers.	12
„	27.	KAOE	„ „	9
„	29.	Kőb. TE	„ „	8
jul.	4.	BAK	országuti vers.	2
„	18.	Tátra C.	ath. pályavers.	13
„	25.	BSC	„ „	11
aug.	8.	DTE	„ „	11
„	15.	TTC	„ „	8
„	21—22.	MAC	„ „	21
„	29.	Sárosp. AAC	„ „	10
„	29.	BAK	országuti vers.	2
szept.	8.	BTC	athl. pályavers.	13
„	8.	Kassai AC	„ „	10
„	8.	Szegedi AC	„ „	9
„	12.	BAK	„ „	12
„	12.	III KTVE	„ „	11
„	12.	DTE	„ „	12
„	15.	Postatak. TSE	„ „	10
„	18—19.	BBTE	„ „	17
„	19.	Aradi AC	„ „	12
„	26.	BEAC	„ „	9
„	26.	BAK	országuti vers.	2
okt.	3—4.	MAC	athl. pályavers.	23
„	10.	MTK	„ „	14
„	24.	Pozsonyi TE	„ „	17
„	31.	BEAC	„ „	14
nov.	1.	MTK	országuti vers.	1
„	7.	BAK	athl. pályavers.	2

Összesen **22** egyesület rendezett vers.: **380**

2. *Ifjusági versenyek.*

Idő		Rendező egylet	Verseny neme	Szám
máj.	20.	Sportfutár	ath. pályavers.	9
„	26.	MUE	„ „	3
jun.	17.	MTK	„ „	4
„	24.	BTC	„ „	7
„	27.	KAOE	„ „	2
„	29.	Kőb. TE	„ „	3
jul.	1.	MAC	„ „	8
aug.	15.	TTC	„ „	2
szept.	8.	BTC	„ „	7
„	9.	MTK	„ „	11
„	12.	BAK	„ „	5
„	27.	MAC	„ „	10
okt.	10.	MTK	„ „	3
„	30.	BEAC	„ „	7

Összesen 10 egyesület rendezett vers.: **81**

3. *Kerületi versenyek.*

Idő		Rendező egylet	Verseny neme	Szám
ápr.	25.	AAC	Délm. ker. crossc bksg.	2
máj.	23.	Pécsi AC	Dunánt. ker. bksg	8
„	30.	Aradi Pt.	Délm. ker. verseny	7
„	31.	MOTESz	vidéki verseny	1
jun.	13.	Tsv. AC	Délm. ker. verseny	8
jul.	11.	AAC	„ „ „	8
aug.	8.	DTE	vidéki verseny	1
szept.	5.	ETVE.	Felsőm. ker. bksg.	11

Összesen **7** egyesület rendezett vers.: **46**

4. *Főiskolai versenyek:*

Idő		Rendező egylet	Verseny neme	Szám
junius	6.	BEAC	Főisk. bksg.	3
szept.	26.	„	„ „	2

Összesen 1 egyesület rendezett vers.: 5

Mielőtt a versenyek statisztikai adatait folytatólag közölnénk, birálatot óhajtunk mondani ama szellem felől, mely sportegyleteink versenyrendezésében megnyilvánul.

Nagyobb egyleteink, melyek athlétikai sportunk irányitásában maguknak vezető szerepet vindikálnak, versenyrendezés szempontjából bizonyos erkölcsi kötelezettségeknek vannak alávetve, melyeknek — sajnos — nem mindig tesznek eleget. Elsőrangu athlétikai egyletnek feltétlenül arra kell törekednie, hogy versenykiirásában bizonyos rendszer érvényesüljön, vagyis törekedniök kell egy standardprogramm létrehozására. A propozicióknak évről-évre való változtatása, furfangos csürés-csavarása, nem méltó egy nagy egylethez s egész jogosan tekinthető a „hazabeszélés“ megnyilvánulásának. Az utóbbi évek eredményei alapján a fővárosi egyletek közül a MAC, BBTE, BEAC, BTC és MTK azok, melyek athletikai szempontból első sorban vannak hivatva a vezető szerepre.

Versenyrendezés szempontjából messze kimagaslik közülök a MAC, nemcsak az általa rendezett versenyek számánál, nemzetközi jelentőségénél és dijazásánál fogva, hanem első sorban azért is, mert már az évek hosszu sora óta standardprogrammja van, mely az összes szokásos klasszikus számokat felöleli. A MAC e megszokott klasszikus programmját mindig változatlanul kiirja s kiirta a multban is tekintet nélkül arra, hogy saját versenyzőinek volt-e esélyük a sikerre vagy sem. Igaz ugyan, hogy ily klasszikus számokból álló programm csak a legkiválóbbaknak nyujt esélyt, de a MAC. igen helyesen a gyengébb klasszis érvényesülésére szolgáló junior-handicap és ifjusági versenyeit a nemzetközi viadaloktól teljesen különválasztva rendezi meg, nem zavarván velük amazok magas szinvonalát s klasszikus jellegét.

A többi egyletek közül elsősorban a BBTE érdemel elismerést, kizárólag klasszikus számokból álló s az összes szokásos versenynemeket felölelő őszi athletikai versenyéért, mely méltán sorakozott a MAC viadalai mellé. Kár, hogy e szép pályával rendelkező egylet versenyeit az ingyen betóduló, nagyobbára gyerekekből, suhancokból álló közönség a komoly sportkedvelők részére élvezhetetlenné teszi.

Kevésbé kielégitők a BTC propoziciói, melyekből néhány klasszikus szám ugy tavaszszal mint őszszel kimaradt, vagy handicappel lett helyettesitve.

A BEAC versenyeinek értékét viszont a beszurt főiskolai számok csökkentették, miután ezáltal a megfelelő nyilt számok kiestek a programmból.

Leggyengébben sikerültek a MTK versenyei, melyeknek programmja évről-évre változik s a pár szereplő klasszikus szám a sok ifjusági handicapbajnokok kizárva stb. szám közt egészen elvész. Ezt a feltünő hazabeszélést a társegyletek kellőkép értékelik s igy a MTK versenyei rendesen háziverseny jellegüek.

Ha a MTK komoly tényező akar maradni athletikai sportunk irányitásában, szakitania kell eddigi irányzatával. Ha már okvetlen szükségét látja annak, hogy közepes versenyzőinek érdekeit a propoziciók segélyével megvédje, ám tegye ezt külön verseny keretében, de rendezzen legalább évenkint egy versenyt, melyre a klasszikus jelző ráillik s amelyen a társegyletek is siker reményével vehetnek részt.

Örvendetes jelenségként emlithetjük fel, hogy mig a fővárosi egyletek kiirásai kevés kivétellel alapos kifogás alá esnek, addig a vidéki egyletek közt néhány igazán dicséretreméltó önzetlenséggel évről-évre oly dus dijazásu, klasszikus programmal lép ki a nyilvánosság elé, mely a legelőkelőbb kluboknak is becsületére válna. Ilyenek elsősorban a DTE, AAC, PTE, SZAC és KAC, melyek közül a három első még értékes vándordijak alapitása által is biztositotta klasszikus programmjának folytonosságát.

Összefoglalva az előadottakat, a legnagyobb mértékben kivánatos volna, hogy a nagyobb fővárosi egyletek mindegyike — követve a MAC és BBTE példáját, évenkint legalább egy nagy klasszikus versenyt rendezzen, melyen az *összes* szokásos versenyszámok, mint teljesen nyilt scratch-számok szerepelnek, mig a gyengébb klasszis részére szolgáló korlátozott feltételü versenyek külön volnának megrendezendők. Végül kivánatos volna az ifjusági és senior versenyeken való váltakozó részvétel megszüntetése s az ifjusági versenyekből a nyilvános versenyeken szerepeltek kizárása.

HIREK.

A MAC kabaré. A Magyar Athletikai Club fényesen sikerült kabarét rendezett az uj esztendő első napján margitszigeti klubházában. A tagok nagy számban (130-an) gyültek össze, hogy az évenkint rendesen oly nagy sikerü kedélyes mulatságnak részesei legyenek. A kabaré előadásai meghaladták a rendes amatőr mulatságok nivóját s voltak olyan számok, amelyek bármely kabaré szinpadján is sikereket arattak volna. Az estnek alapvonása természetesen a sport-vonatkozásokban csucsosodott ki és Támedly Mihály pompásan megirt sport-stanzái, valamint kupléi és egy operettje viharos derültséget váltottak ki a jelenlevőkből. A legsikerültebb szám volt az operett, melyben a fő szerepet, az orvos szerepét Mező Béla dr. a MAC. régi, kiváló bajnoka és klub orvosa vitte s mint páciensei Simon Pál, Holub József, Veres Imre, Dulin Jenő, Kazár és Terray Döme szerepeltek. A sport kuplék csupa aktuálitást képeztek. Itt Dulin Jenő a MAC birkozója vitte el a pálmát, aki igazán müvészi kvalitású előadást produkált. Nagy tetszést arattak Holub József ródli, Kelemen Aurél aviatikus, Lázár József egyetemes sport kupléi. Az utóbbiak közül élénk tiltakozást váltott ki a jelenlevő footballistákból a következő nótácska:

„MAC.-ban terjed a repülő áradat.
Már a footballistákra is átragad
Első osztályból kirepül a csapat.“

Általános tetszést és szinte feltünést keltett E. Gottesmann Raul, ki mint excentrikus és önbirkozó mutatkozott be. Olyan dolgokat is produkált, amit még orfeumokban sem láttunk eddig. Dr. Nemes Dezső titkár felolvasásában a MAC vezető egyéniségeit ecsetelte oly szelid humorral és szatirával, hogy a felolvasás

KODAK **Fényképezés sötétkamra nélkül** a legegyszerübb és legtisztább eljárás. **Kodakgépek** és napfény melletti előhivó készülékek **6.50 koronától** feljebb. Kaphatók minden szaküzletben és Wien I. Graben 29. — Árjegyzékünk kivánatra ingyen és bérmentve.

alatt az ijedt csuklásokat csak a harsogó derültség fojtotta el. Az est méltó befejezése volt dr. Dobák Emil müve, melynek sokat igérő cime a „Népfürdőben“ volt. A fényesen sikerült kedélyes mulatság sikeréből, — mely alatt a mentők is megjelentek — az oroszlán rész dr. Dobák Emilt, mint rendezőt és az est szellemes konferansziéjét, továbbá Támedly Mihályt mint értelmi szerzőt illetik meg első sorban.

Wellisch Aladárt a TTC tagját mutatja be egy képünk. A fiatal alig 18 éves versenyző 1½ éve foglalkozik sporttal s már is Magyarország 1909.

évi sulyemelőbajnokságának második helyezettje lett. Remek technikájával élénk feltünést keltett. A nagyerejü fiatal versenyzőről azt hisszük még sokat fogunk hallani.

Magdeburg.

Lapzártakor érkeztek hozzánk a magdeburgi hirek. Az eredmény nem találı készületlenül se minket, se olvasóinkat. Előre megirtuk, hogy ez a verseny nem lesz jöttem-láttam-szerü győzelem-sorozat. Veszedelmes ellenfélt provokáltunk s gavallérosan átengedtük neki a fegyvernem és a feltételek kiválasztását. Sőt, mikor kiderült, hogy csak betegen állhatunk ki a küzdtérre, megjelentünk ott betegen is.

Ez a meeting nekünk éppen a legrosszabb időben jött. Uszóink ásitozva készülődtek már a hosszu téli álomra, amidőn egy felsőbb parancs kétségbeesett tréningbe kergette őket. *Las-Torres* egy fáradságos kampany után már régen felhagyott az uszással, *Onody* épp ellenkezőleg végig tréningben maradt s éppen ezért letört. Két kitünő flyerünk *Donáth* és *Zsoldos* betegen utaztak el. Ha még ehhez hozzávesszük azt, hogy a mi vezetőink a fejes startról is lemondtak, meg van kellően okolva az a kishitüség, amelylyel e mérkőzés elé tekintettünk. Nem akartuk hollókárogással rontani a kedélyeket és ezért nem mondottunk ki mindent ugy, a mint a szivünkön feküdt, de azért, — ismételjük — olvasóinkat nem érte meglepetés.

A 100-as stafétáról előre jeleztük, hogy nagyon meleg lesz. Ennek az elvesztését azonban korántsem fájlaljuk annyira, mint az 5×50-es stafétáét. Flyereinkről a külföld is elismerte, hogy kitünőek, mi magunk a legjobbaknak tartottuk őket. Azt hittük, hogy a rövid távokon egyénileg is, átlagban is felülmulhatatlanok vagyunk. És kiderült, — hogy ezen a távon olyan vereség ért bennünket, amilyenre a legsötétebb pesszimisták se számitottak. Hiszen átlag minden német 0·8 mp.-el jobb időt csinált, mint a mieink, dacára annak, hogy az egész mezőny legjobb embere nálunk uszott. Itt hiába próbálkozunk két par excellence flyerünk betegségével takaródzni, a németek átlagideje 29·7 mp., *absolut jó!* Immár kétségtelen, hogy a német rövid távuszók jobbak a mieinknél. Nem is csoda, hiszen a legkönynyebben a flyerek nevelhetők, aminek következtében számuk — és számukkal a kvalitásuk — egyenes arányban áll az uszó tömeggel. És ha ez igy van, az is bámulatraméltó, amit eddig produkáltunk. Nálunk csak a fővárosban usznak, pedig az athlétika példája megmutatta, hogy a vidék meghóditása a nivót emeli. Legjobb athléta rekordjainkat vidéki fiuk állitották fel s hogy ezeket Pesten nevelték, az nem változtat feltevésünkön. A kitünő vidéki anyag uszó sportunk számára terra incognita. Ezzel szemben a németeknél teljes decentralizációt látunk, amit legjobban igazol ez a táblázat, mely azt mutatja, hány első dijat nyert idén a tiz legnagyobb sikerrel müködő német uszóegylet:

1.	Hellas *Magdeburg*	234.
2.	*Magdeburg* 96.	217.
3.	Poseidon *Berlin*	116.
4.	Germania *Dresden*	113.
5.	Poseidon *Leipzig*	90.
6.	S. Sp. C. *Cöln*	78.
7.	Neptun *Hannover*	78.
8.	Germania *Braunschweig*	67.
9.	I. *Hannover* 92.	63.
10.	Friesen *Berlin*	60.

Mennyi központra és milyen pezsgő életre mutat ez a kimutatás, melyben az 56-ik egylet is 20 első dijat mutat fel!

Mig a sprintstaféta elvesztése bennünket érint fájdalmasan, addig a vegyes stafétában való győzelmünk a németekre nézve valóságos nemzeti katasztrófa. A kötött uszásnemek speciális német sportágnak tekinthetők és most az ő nemzeti fegyverükkel győztük le őket. — A 150 m.-es staféta fölényes megnyerése előrelátható volt.

Mindent összefoglalva, ha ez a mérkőzés eldöntetlen maradt is, az erkölcsi győzelem a mienk. Immár kétségtelen, hogy a kis magyar uszógárda magasabb szinvonalon áll, mint a hatalmas német uszó tömeg. Hiszen a magdeburgi programmot a németek szája ize szerint állitották össze, nekik kedvezett a hely és a versenyfeltételek is. 150 m.-nél hosszabb távu stafétát azzal a megokolással utasitottak vissza, hogy ott a magyarok győzelmét ugy sem akadályozhatják meg.

Meg kell emliteni még azt, hogy a német lapok feltünően emlegetik, hogy *Jung* és *Binner* hiányoztak a német versenyzők közül. Erre csak annyit jegyzünk meg, hogy *Jung* legjobb formájában rövid távokon csak kevéssel, közép távokon pedig semmivel se jobb a szintén itthon maradt *Hajósnál* és *Munknál*, mig *Binner* legjobb ideje meg sem közeliti a versenytől szintén távol levő *Baronyi* idejét.

Minthogy az összes adatok még nincsenek birtokunkban, a verseny lefolyásáról részletes tudósitást a jövő számunkban hozunk.

HIREK.

Uszórovatunk vezetőt cserélt. A lapunk kötelékéből megvált *Donáth Leó* helyét ifj. *Támedly Mihály* foglalja el, aki igyekezni fog e rovatot fentartani azon a magas szinvonalon, amelyre elődje emelte.

A M.U.E. versenyét, melyet a magdeburgi expedició miatt elhalasztottak, vasárnap folyó hó 9-én rendezik meg a Rudas-uszodában. Ez a meeting a szezon utolsó versenye, mely után kezdetét veszi a pihenő idő. A verseny főérdekessége a Németországból visszatért versenyzők részvétele lesz, akiknek alkalom nyilik az utolsó hetek erős trainingjében szerzett formájukat itthon is bemutatni.

Pois István a MAC hátuszója több hónapi tanulmányutja után a mult hó végén hazaérkezett s már a MUE versenyére be van nevezve. Ha indul, érdekes találkozása lesz a távollétében félelmes ellenféllé fejlődött fiatal Wendelinnel.

Uj uszoda Bécsben. A WAC kezdeményezésére uj uszodát fognak ez évben létesiteni, amely a hirhedt Communal-badot akarja helyettesiteni. Ez uszoda ellen ugyanis sok a panasz. Legfőbb baja, hogy a magyarok nem szivesen versenyeznek benne, már pedig magyar versenyzők nélkül Bécsben az úszóverseny-rendezés nem jó üzlet.

Daniels mint hátúszó. December 11-én úszóversenyt rendezett a *New-York Athletic Club* saját uszodájában, melyen Daniels mint hátúszó mutatott jó formát. A 150 yardos hátúszást 2 p. 04 ¾ mp. alatt nyerte Hager ellen, aki valamikor a bécsi Ausztria tagja volt. Ujszerü tempójával (váltakozó karhuzás) a fenti időt játszi könnyüséggel érte el. Ugyanezen a versenyen egy 100 yardos hendikepben Auerbach győzött 1 p. 04⅖ alatt, második Goodwin lett. A legjobb időt a hendikepben Reillys érte el, aki 1 p. 03⅕ mp. alatt úszott.

A versenyrendszer kérdése külföldön. A külföldön mostanában napirenden levő juri és versenyrendezési kérdések fölötti vita minket két szempontból is érdekel. Megállapitjuk elsősorban, hogy mi e kérdések tekintetében jóval előbbre vagyunk a külföldnél, másodsorban pedig mindig el kell készülnünk arra, hogy valamely külföldi versenyen, a most még csak feszegetett, de azért elég veszedelmesnek látszó ujitásokkal találkozunk. Ez okból nem fogjuk elmulasztani, hogy olvasóinkat, ez ügy fejleményeiről állandóan tájékoztassuk.

Legutóbb *Renaud.* aki pedig Franciaország legjelesebb vivókapacitásai közé sorozható egy jó füzetnyi értekezése végeredményeképen, minden baj panaeája gyanánt a következő versenyrendszert ajánlja, amely rendszert egyébként ő *az idei nizzai versenyekre dolgozta ki.* E rendszer nevezetesebb pontjai a következők

1) A mérkőzések *teremben* folylyanak le, rendes méretü plancheon.

2) A mérkőzés menjen 6 tussra vagy 8 percre.

3) A párbaj-tőrökön festékes „Saizie“ gomb legyen.

Ne tétovázzék ha fáj a feje, hanem használjon azonnal **Beretvás-pasztillát** a mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja.

Ára 1.20 fillér. Kapható minden gyógyszertárban. Késziti Beretvás gyógysz. Kispesten. 3 doboznál ingyen szállitás.

Orvosok által ajánlva.

4) A versenyrendszer legyen a *kiesés módszere* (eliminatió). Kettős korrektivumot javasol az egyik, hogy a legjobb 12 vivó juri által előre kiválasztassék és akként osztassék be, hogy az elején össze ne kerüljenek: a másik, hogy a jurinek joga legyen a feltünő igazságtalanul kiesett vivót ujra beosztani.

5) A juri az egész verseny alatt, minden mérközésnél ugyanazon tagokból álljon.

6) Ha az eliminatio nyomán végül nem marad több 12 vivónál, ugy azok egy teljes körben döntő poule-t vivjanak.

Mondanunk sem kell, hogy az egész tervben, három jó és elfogadható dolog van, ugymint 1. az, hogy a verseny teremben folyik, 2. a tussok nagyobb száma, 3. a juri azonossága.

A párbajtőr merevsége. Nem hiába fiatal fegyver a párbajtőr, még afte!ett is vitatkoznak, mikor jobb, ha merev vagy ha hajlékony. Egy francia szakiró, az egész merev penge mellett foglalt állást, egyben kijelentette, hogy az olasz fegyveripar fe'ette áll a franciának. Természetes, hogy nagy harc keletkezett kijelentései nyomán, egy egész sereg mester életveszélyesnek jelzi a merev pengét és a hajlékony mellett tör lándzsát. Viszont a francia fegyvergyárosok erélyesen tiltakoznak az e'len, mintha ők nem tudnának épp oly jó, vagy jobb fegyvert késziteni mint olasz kollégáik.

A francia iskolai tőrbajnokságot a fiatal *Dumas* nyerte meg (Licee Condorcet.) Második *Moutard* lett, *Marcilet* a tavalyi bajnok előtt. Valamennyi dijat a francia kultuszminiszter adta.

A hivatások versenye. A *Lesarmes* által rendezett hivatások versenyének előküzdelmei már lefolytak. Alább közöljük minden hivatás külön versenyének eredményét. Az első kapta minden csoporban a nagyértékü tiszteletdijat, és az első 4 vesz részt a hivatások egymásközötti csapatversenyén, mely februárban lesz A verseny óriási sikerét je'lemzi, hogy 136 vivó vett részt azon.

I. Bankárok és *bankhivatalnokok:* 1. *Lajox.* 2. Sdilon. 3. Mapou. 4. Razovitch. 12 vivó.

II. Irók: 1. *Aubier.* 2. Ducret. 3. Matta dr. 4. de Raulin. 15 vivó.

III. Orvosok: 1. dr. *Dauphin.* 2. dr. Bernier. 3. dr. Laland. 4. dr. Isbecque. 9 vivó.

IV. Müvészek 1 Prejelan. 2. Robbe. 3. Ivanovitsch. 4. Testevuide. 11 vivó.

V. Jogászok: a 18 vivó között a poule-ok szerint 8 legjobb döntőjét február 20-ára halasztották.

VI. Kereskedelmi és ipari: 30 vivó vivott. A 12 legjobb februárban vivja meg a döntőt.

Vivóverseny Frankfurtban. Majna-Frankfurtban 1910. május 27-től junius 2-ig nemzetközi amatőr- és mester-versenyek lesznek, kardra, tőrre, epére, egyének és csapatoknak. Részletes fe'tételek még nem bocsájtattak ki.

Francia-Angol mérkőzés. A londoni *Sward Club* és a párisi *Armes de Combat* clubközi epé-mérkőzése december 18-án folyt le Londonban. A franciák győztek 18 tussra 10 ellen.

A francia csapat Gravier, Lippmann, Brisson, Perotaux és Lacroixból á'lott, mig a *Sward Club* Daniel Seligman, Montgomerie, Haig és Martineaut állitotta ki.

Norvégiában is szépen terjed a vivósport Legutóbb *Klingenberg* kapitány és *Broset* mesterek rendeztek egy nagy szabásu akadémiát, me'yet Christiania egész előkelősége végig nézett.

De la Falaise a franciák kardbajnoka egy nagy operációt állott ki, s bár minden veszélyen tul van, még igen soká fog kardot venni kezébe.

Vivó matiné. Vasárnap, január 2-án délelőtt a Nemzeti Clubban vivó mérközés volt, melyen Heinrich, Mészáros, Werkner, Krencsey, Halász Tibor, Stiller, Nyiry, Garay, Kugler, Kiss, Borsodi, dr. Gerencsér és Melichar mesterek vettek részt.

A párbaj pisztoly rendszerü lövészeti versenyek tanulmányozása végett Fodor Károly mester és dr. Stéger Hugó a NVC titkára Párisba utaztak.

A semmeringi bobpálya.

Január hóban fogják a semmeringi ródlipályán azokat az ujitásokat bevezetni, melyek hivatva lesznek a már eddigelé is nevezetes semmeringi pályákat nemcsak osztrák, hanem kontinentális viszonylatban is a legelső téli sportpályák sorába emelni. Tekintve, hogy a Magyar Athlelikai Club az idén a Svábhegyen mesterséges bobpályát létesit, nem lesz talán érdektelen, ha ezen ujitásokról olvasóinknak beszámolunk.

A legfontosabb berendezés mindenesetre az a villamos erővel hajtott sodronykötélpálya, mely a bobokat és ródlikat a völgyből a start szinhelyére fogja vontatni. A sodronykötélpálya hivatalos próbája, — üres szánokkal — a napokban már megtörtént s azon, néhány jelentéktelen hibától eltekintve, minden tekintetben kifogástalannak és használhatónak találtatott. A sodronykötélpálya müködése a következő:

Először is a bobok a rajtuk lévő személyekkel együtt, villamos erő segitségével a sodronyhoz lesznek erősitve.

A mikor ez megtörtént, akkor megindul a vontatógép s a startig vontatja a bobokat. Itt egy automatikus kikapcsoló-készülék müködik, mely minden fenakadás és veszély nélkül lekapcsolja a bobokat a kötélről.

A sodronykötél hajtását egy 35 H. P. erejü motor végzi, mely azonban szükség esetén 50 H. P. erőt is ki tud fejteni. Ez a motor a bobpálya kifutójánál levő gépházban van elhelyezve. A szükségelt villamos áramot a semmeringi villamossági mü szolgáltatja.

A sodronypályával óránként 200 ember vontatható fel a start szinhelyére. A vontatás egyelőre 15 percet vesz igénybe, de idővel 10 percre lesz leszállitva. Ez óriási haladást jelent, ha tekintetbe vesszük, hogy a lovakkal való vontatás több mint félórát vett igénybe.

A vontatási berendezés 30.000 koronába került. Ezen berendezésen kivül még más hasznos ujitás is történt. Igy például, a bobpálya utolsó kanyarodóját teljesen megtisztitották a szegélyező fáktól és bokroktól, miáltal a pálya végén tartózkodó nézőközönség nemcsak az ut legvégső szakaszában figyelheti meg a versenyt, hanem alkalma van a pálya utolsó egyenesét és az utána következő fordulót is megerőltetés nélkül szemlélhetni.

Beszereztek azonkivül egy automatikusan müködő elektromos időmérő órát is, mely Kitzbühelben oly fényesen bevált s melyről mult számunkban már beszámoltunk.

Épitettek továbbá a pálya kifutójánál egy 80 méter hosszu szánkótárt, mely azonban — igen észszerüen — nemcsak a szánok elhelyezésére szolgál, hanem tribünnek is használható. A tetején ugyanis körülbelül 500 ember részére elegendő ülőhelyet készitettek, ugy hogy a régi tribünnel együtt most már 600 érdeklődő szemlélheti végig a versenyeket. A szánraktár 8000 koronába került.

Mint már fent megjegyeztük, mindezen ujitások csak januárban lépnek életbe s igy arról, hogy azok a praktikus életben hogyan váltak be, csak későbben lesz módunkban véleményt mondani.

Molnár Sándor Ferencz.

Mint a külföldi nevezetesebb télisporthelyekről értesültünk, a heteken át tartó kellemetlen, csapadékos időjárást, erőteljes havazással egybekötött hidegebb időjárás váltotta fel, melynek természetes folyománya, hogy a már eddigelé is eléggé élénk téli élet szinte hirtelen arányokban fellendült. Mindenütt készülődnek a közelgő nagy télisport „események“-re s mint alábbi hireinkből látható a főbb sporthelyeken már meg is tartották a szezont megnyitó ródli, bobsleigh, si-futási és si-ugrási versenyeket.

HIREK.

Az első davosi bobsleighverseny. A minap tartották meg a davosi hires „Schatzalp“ bobpályán a megnyitó bobversenyt. Huszonöt bob jelent meg a startnál s a pályán rövid idő mulva hullámzó élet mutatkozott. Rövid időközökben inditották el a bobokat, melyek villámgyorsasággal siklottak végig a 3400 méter hosszu és 300 méter eséssel biró remek pályán. A verseny előtti napokon meglehetős langyos időjárás volt, mely a pályát kissé feláztatta, de a versenyt megelőző éjszaka hirtelen fagy következett be, ugy hogy a pálya a verseny napján ugyszólván teljesen befagyott. Természetes, hogy ezen szerencsés körülmények folytán már az első versenyen fényes időket értek el. A versenyben hölgyek is részt vettek.

A gossensassi nagy verseny. Most jelent meg a gossensassi télisportegylet szokásos nagy téli sportversenyének kiirása, mely a következő nemzetközi számokból áll:

Tennis-, auto-, sport- és utcai cipő ujdonságok

Bencze és Társánál

Budapest, IV. Váci-utca 2.

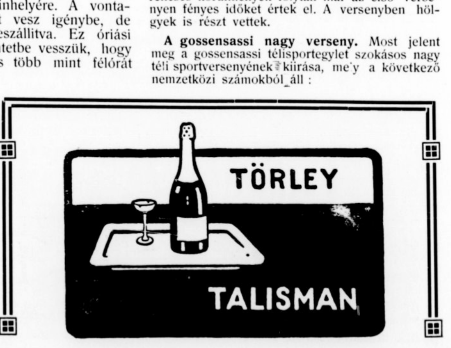

1. Férfi-egyes, hölgy-egyes, hölgy és férfi páros és ifjusági-egyes ródliverseny.

2. Skeletonverseny.

3. Bobsleighverseny az uj mesterséges pályán. (2 futam).

4. Jéghockeymérkőzés.

5. Simüverseny.

A sitávfutás az idén elmarad.

A semmeringi ródli és siverseny. December 29-én tartották meg a Semmeringen az idei első télisportversenyt, Spielmann mester vezetése alatt.

Miksa főherceg, aki lelkes barátja a hósportnak, részt vett ugy a ródli, mint a siversenyben s a nagy mezőnyökben elért 4-ik és 5-ik helyei elég jó fényt vetnek képességeire.

Az eredmények a következők

I. Siverseny urak részére

1. Walter Delmar, 2. Franz Allina, 3. Karl Deutsch.

II. Siverseny hölgyek részére

1. Anna Baier, 2. Irmgard Kochert, 3. Lisbeth Kollmann.

III. Egyes ródliverseny hölgyek részére :

1. Lona Deutsch. 2. Olga Smolin 3. Fanni Jednika. 4. Heda Weiss.

IV. Egyes ródliverseny urak részére

1. Hiritschek, 2. Reich, 3. Kochert.

V. Többüléses ródliverseny

1. Samek testvérek, 2. Brünner és Bossek, 3. Dittel k. a. és Riedl.

VI. Bobverseny.

1. Slec, 2. Westenho'z, 3. Seybel legénységek.

A mitterndorfi télisportélet. A karácsonyi ünnepek alatt beigazolódott, hogy Mitterndorf egy elsőrangu télisporthely, mert a kedvezőtlen időjárárás ellenére nemcsak a siutakat, hanem még az ugrósáncokat is lehetett használni. A siugrók közt a legszebb eredményt Bernhofer Ferenc, a bécsi „Die weissen Elf" tagja érte e', aki 24 métert ugrott. A karácsonyi ünnepek alatt tartotta meg J. C. Luther, a mücheni „Winter" télisportlap szerkesztője siugrási iskoláját és szabad előadását, melyet meglepő sokan látogattak.

A megjelentek nagy igyekezettel lesték el a kiváló siugró ugrási trükkjeit s érdeklődéssel hallgatták a sifutás történetéről tartott és vetitett képekkel tarkitott előadását.

A präbichl-i ródliverseny. December 26-án folyt le a präbich'-i szép fekvésü pályán a „Verband deutscher Schlittenfahrer" bajnoki ródliversenye.

A versenyen sokan vettek részt s az elért eredmények a következők

1. dr. König (Graz) a p. 49 mp.
2. dr. Rziha (Mödling) a p. 50 2/5 mp.
3. Pilgersdorfer (Vordernberg) 3 p. 55 2/5 mp.
4. Prodinger (Leoben) 3 p. 57 2/5 mp.
5. és 6. Markl (Graz) és Ludwig (Lına) 4 p.

A pálya hossza 3000 méter s igy az elért idők kitünőek.

Az „Oesterreichischer Wintersportklub" Mayer Alfréd tagjának vezetése alatt január 8-16. közti időben Davosban és 17-30. közti időben Kitzbühelben siturákat rendez. A turákban csak jóképességü sielők vehetnek részt.

Az „Oesterreichischer Skiverein" január 9-re sifutásversenyt irt ki, mely a Mariazellerbahn mentén fekvő Gösingben fog megtartatni.

Részletes programm a következő :

1. Kezdők versenye urak és hölgyek részére 3 tiszteletdij.

2. junior lesiklás	3	tiszteletdij.
3. Seniorlesiklás	3	„
4. Junior siugrás	3	„
5. Seniorsiugrás	3	„

Versenyek Lomniczon. A *Tátra Club* 1910. február hó 5-én és a következő napokon a tátralomniczi uj szánkozó pályán nnmzetközi szánkázó versenyt rendez a következő versenyszámokkal : *1. Bobsleigh verseny Magyarország bajnokságáért.* (Államdij). A győztes bob vezetője a m. kir. földmivelésügyi ministerium által felajánlott államdijat (serleget) ; legénysége továbbá a második bob vezetője e serleg kisebbitett mását nyeri. A második bob legénysége, továbbá a harmadik bob vezetője tiszteletdijat, a harmadik bob legénysége emlékérmet nyer. Tét 20 korona. *2. Skeletonverseny Magyarország bajnokságáért.* Az elsőnek, továbbá a masodik és harmadiknak tiszteletdij. Tét 10 korona. *3. Lomniczi dij. Bogslegh verseny* két személyes szánok részére. Két első pár egy-egy tiszteletdijat nyer, harmadikuak em'ékérem. Tét 10 kor. *4. Férfiak szánkaversenye.* Győztesnek tiszteletdij. Tét 5 korona. *5. Hölgyek szánkaversenye.* Győztesnek tiszteletdij. Tét 5 korona. *6. Páros szánkaverseny.* Győztes párnak tiszteletdi ak. Tét 8 korona.

A 4., 5., 6., sz. versenybnn a második pár is tiszteletdijat nyer. Ezenfelül minden 8 versenyző után egy-egy kisebb tiszteletdij adatik ki.

Versenyszabályok. 1. A versenyeken csakis amatőr gentleman versenyzők vehetnek részt. 2. Az 1. sz. versenyben tetszés szerinti üléssámu szánok indulhatnak. Az összes bobsleighek kifogástalanul müködő fékkel kell, hogy felszerelve legyenek. A 3. sz. versenyben a versenyzők 3 üléses szánokat is használhatnak. A 4., 5., és 6., sz. versenyekben csakis oly szánkók használhatók, amelyek semmiféle kormányzó vagy fékező szerkezettel ellátva nincsenek. Tilos itt egyuttal botnak, vagy más kormányzó eszköznek használata. 3. Nevezések a téttel együtt legkésőbb 1910. február 2-áig *Lauber Dezső a TC főtitkára Tátralomnicz,* Palace Hotel cimre küldendők. 4. A versenyben előforduló balesetekért vagy károkért sem a Tátra Club, sem a versenyrendezőség nem szavatol. A versenyzők ellenben szavatolnak azon károkért, amelyet idegen személyeken vagy tárgyakon elkövetnek. 5. Eset'eges óvások legkésőbb 1 órával az illető verseny után 30 korona óvadék letétele mellett a versenybirósághoz nyujtandók be. Az óvadék csak az esetben adatik vissza, ha a versenybiróság az óvásnak helyt adott. 6. Az egyes versenyek időbeli beosztásának jogát a versenybizottság fenntartja magának. A beosztás a TC hivatalos helyiségében nyilvánosan ki lesz irva. 7. A versenypálya hossza 3500 méter s egyenletes 9 százalékos eséssel bir.

A gossensassi télisportegylet nagy si- és ródliversenyével kapcsolatban mükorcsolyázóversenyt is rendez, melynek programmja a következő

1. Seniorververseny urak részére.
2. Juniorverseny „ „
3. „ hölgyek „
4. Páros verseny.
5. Keringő-verseny.

A versenyen csakis az „Oesterreichischer Eislaufverband" tagjai vehetnek részt.

Európa gyorskorcsolyázó bajnoksága. Európa gyorskorcsolyázó-bajnokságát, mint két évvel ezelőtt, az idén is Klagenfurtban, wörthi tavon rendezik meg. Az „Eislauferein Wörthersel" a a február 1. 2. és 4-én megtartandó versenyre a következő terjedelmes programmot állitotta össze :

1. Gyorskorcsolyázóverseny Európa-bajnokságáért 1910-re. (500, 1500, és 10.000 méter.

2. Nemzetközi gyorskorcsolyázóverseny. (Azok részére, kik az Európa bajnokságáért nem neveztek.) 500, 1500 és 5000 méter.

3. Nemzetkozi junior gyorskorcsolyázóverseny 1500 m.

4. Nemzetközi mükorcsolyázóverseny urak részére.

5. Nemzetközi mükorcsolyázóverseny hölgyek részére.

6. Nemzetközi junior korcsolyázó-verseny urak részére.

7. Nemzetközi páros korcsolyázó verseny.

8. Hosszutávu gyorskorcso'yázó verseny. (Lásd külön cikket.

Nevezések 1910. január 27-ig dr. Hans Kopper Klagenfurt cimre küldendők.

Hosszutávu gyorskorcsolyázó-verseny. Néhány nappal az Európa öajnokság után február 4-én döl el a wörthi tavon, a Loretto-Velden közti 36 kilométeres távon a „Wärtsersee" serlegéért kiirt hosszutávu verseny. Nincs kizárva, hogy külföldi versenyző a kedvező időpontot kihasználja és a versenyben részt vesz. A szép dij tavalyi győztese a fenomenomálisan fejlődő Bohroer, ki tavaly Budapesten, Mathiesen után második lett az Európabajnokságban.

Jéghockey. Európa jéghockey-bajnoksága az idén először került kiirásra és január 10, 11 és 12-én Montreux-ben fog eldölni.

A bajnokságra hat nemzet nevezett, mert a propoziciók értelmében országonkint csak egy kombinált, vagy a legjobb csapat indulhat.

A hat bajnokaspiráns a következő

Németország, Berliner Schlittschutzklub.
Franciaország, Club des Patineurs.
Anglia, Princess Jcy Hockeyclub.
Belgium, Brüsszeli jéghockeyegylet.
Csehorszag, Sportovni Klub „Slavia".
Svájc, Kombinált csapat.

Hogy a versenyt körmérkőzés alakjában, vagy a kiesési rendszer alapján bonyolitják-e le, azt a folyó hó 8-én Montrenxben tartandó nemzetközi jéghockeykongresszus fogja eldönteni.

Bécs és Prága városok közti jéghockeymérkőzést rendeznek. Mint utólag értesülünk a mérkőzés eszméje és a bécsi válogatott csapat összeállitása a „S'ovan" bécsi sportegyesületből indult ki, mire a kombinációba vett egyletek, névszerint a Training-Eisklub, Wiener Sportklub és First Vienna Footballklub kijelentették, hogy a mérkőzésen a jelenlegi körülmények mellett nem vesznek részt, mert a „Slovan" sportegyesületet nem tartják illetékesnek arra nézve, hogy a többi egyesület feletti rendelkezési jogot magának vindikálja.

Igy tehát a tervezett mérkőzés csakis akkor jöhet létre, ha a „Slovan" a további rendezkedéstől vissza'ép és ezen jogot az összes jéghockeyval foglalkozó egyletek együttes bizottságának engedi át.

A „Ferencvárosi Torna Klub" az idei szezonban a jéghockey kultiválását is bevette programmjába. A jéghockey csapatok alakuló ülésükön kapitányukká Gregersen Endre dr-t választották meg, ki tárgyalásokat folytat a BKE elnökségével a tréning-pálya érdekében.

A jéghockey csapatban a fooballisták közül Rumbold, Schlosser (kapus), Dongó, Weinber, Weisz Ferenc és Korody játszanának.

OLVASÓINKHOZ. Kérjük olvasóinkat és tudósitóinkat, hogy ezentul mindennemü értesitést, tudósitást és helyesbitést, egyenesen felelős szerkesztőnkhöz Friedrich Nándorhoz (VIII., Esterházy-utca 6.) intézzék.

— Önkénteseknek legmelegebben ajánlható az önkéntesi fölszerelés nélkülözhetetlen kiegészitő részét képező Weiner és Grünbaum-féle vivó-felszerelés.

LEGIZLÉSESEBB URI DIVAT-CIKKEK
beszerzésére uj áruházunk férfi divatosztályát ajánljuk. Legjobb minőségü és kitünő szabásu férfi-fehérnemüek, gallér és kézelők, nyakkendő, kalap, bot, esernyők, nadrág- és harisnyatartók, férfi pipere-áruk, **turista- és sportingek és övek, úszóöltönyök és nadrágok. Swaeter,** harisnyák és lábtyük nagy **választékban**
KUNZ JÓZSEF és TÁRSA
BUDAPEST, BÉCSI-UTCA és DEÁK FERENC-UCTA SAROK.

Az új módositott football-szabályok, a fővárosi és vidéki footballbajnokságok tavaszi sorsolásai már megjelentek a
Magyar Football Evkönyvben 1909/10-re
Tartalmazza továbbá : **a Magyar Kupa, a Corinthián és Széchenyi vándordijak sorsolásait, eredményfeljegyzésre szolgáló táblázatokat, szakcikkeket, képeket, rajzokat, statisztikákat stb.**
ÁRA 1 KORONA. Kapható Kertész Tódor sportáru üzletében (IV., Kristóf-tér) és az összes ismert sporttőzsdékben.

Igazolási mizériák.

Közel két éve annak, hogy a MLSZ a némi változtatással most is érvényben lévő igazolási rendet egy nyári tanácsülésen életbe léptette. Az uj igazolási rend — mintköztudomású — rendkivül speciális körülmények között, egy akkor nagy hatalommal rendelkező és a szövetségben tulsulyban levő egyesület pillanatnyi érdekeinek megvédése céljából jött létre, nem csoda tehát, hogy nem keltett általános megnyugvást. Alig mult el egy esztendő s már az előbb még érdekelt egylet egyik vezetője cikket irt az általa alkotott szabály helytelenségéről, sőt a régi szabályokkal homlokegyenest ellenkező ujitásokat ajánlott, amelyek egylete ujabb pillanatnyi érdekeinek épen conveniáltak s ez a körülmény csak megerősiti azt a föltevést, hogy az uj igazolási rendet nem az összesség érdeke, hanem egyleti érdek hozta létre.

A cél, melyet az uj igazolási rend szolgálni akar, t. i. a folytonos játékos vándorlás megakadályozása, helyes és üdvös dolog, de az eszközök, melyekkel a MLSZ ezen szabályt jelenleg érvényben tartja, annál helytelenebbek, mert ellenkeznek az egyéni szabadság minimális jogaival. Áll ez a kijelentés főleg azokra a játékosokra, akik valamely gyár, közhivatal stb. neve vagy jellege alatt müködő egyesületbe akarnak átlépni, mert ezekre az ismeretes egy éves igazolási rend van érvényben. Manapság, mikor a MLSZ 13—14 éves gyerkőcöket igazol nyilvános egyletek részére, a legnagyobb jogtalanság a most emlitett szabály alkalmazása. Az a fiatal gyerek, aki egyik társa hivására ugyszólván csecsemő korban valamely nyilvános egylet tagjának szegődik, nem tudhatja még akkor, hogy az életben minő hivatást fog betölteni. És ha iskolái végeztével olyan — akár magán akár köz — hivatalba kerül, amelynek football csapata van, ugy nemcsak létérdeke, de erkölcsi kötelessége is, hogy a jövőben kollegái társaságában footballozzék. Vagy vegyünk más esetet. X-et, aki középiskolai tanár, áthelyezik a győri főgimnáziumhoz, ahol az ottani Egyetértés football csapatában óhajt játszani. Igen ám, de a szabály csak azoknak igazolását engedi meg, akik már egy év óta a győri vaggongyár alkalmazottjai. A tanár ur tehát vagy lemond a footballról, vagy pedig valami alkalmazást (pld. napszámos, kocsitoló) vállal a vaggongyárnál, feltéve, hogy a vaggongyár alkalmazza őt.

Az ilyen visszásságokra a szabály megalkotása idejében természetesen nem gondoltak, mert hiszen az egész manőver kimondottan és kizárólag egy fővárosi egyesület ellen irányult, a többiekkel (főleg vidékiekkel) szemben jó darabig nem is alkalmazták, jóllehet általánosságban mondatott ki és a szabálynak az összességgel szemben való alkalmazása csupán az enyhités óta vált gyakorlattá. Bizonyos, hogy a szővetség, mikor az uj igazolási rendet megalkotta, nem járt el helyesen, mert az uj rend létrehozásával tagjainak nagy részét mintegy mostoha gyermekévé tette és az is bizonyos, hogy a mai állapot, — nem csupán ezen egy szempontból, — türhetetlen.

Mennyivel okosabb lett volna, ha akkor, mikor a játékos vándorlás megakadályozására szabályt alkottak, azt is tekintetbe vették volna, hogy a footballistaember, akinek természetszerü jogai vannak. Szabad embernek, amatőr játékosnak kezét ennyire megkötni, mint ahogy az uj igazolási rend teszi, nem lehet és nem szabad. Elvégre megtörténhetik az, hogy valakinek épen dec. 15-én jut eszébe valahonnan kilépni, de nincs elég ideje meggondolni a dolgot, hogy vajjon hová lépjen be? Miért ne nevezhetné meg utólag azt az egyesületet, hová belépni óhajt? Vagy előállhat az az eset, hogy valakit egyesülete ezért vagy azért nem állit csapatba. Ebben az esetben pedig a játékos egy évig tétlenségre van kárhoztatva.

Mind olyan dolgok ezek, melyeket sürgősen és okvetlenül orvosolni kell. Vesse le a szövetség ócska köntösét, melybe ugyis erőszakkal öltöztették és minden klubpolitikán fölülemelkedve oldja meg ezt a fontos kérdést.

A mi véleményünk az, hogy meg kell szüntetni az igazolási rendnek két szakaszát, nevezetesen a gyárak, cégek stb. játékosainak igazolására vonatkozó részt és a dec. 15-ig történt bejelentés alapján való átigazolást. E helyett a következő szellemü szabály volna felállitandó:

„A MLSz. által igazolt játékos bármikor kérheti igazolásának megszüntetését, amit a szövetség a bejelentéstől számitott 6 (hat) hó mulva eszközöl. Az igazolásának megszüntetését kérő játékos játékjoga a bejelentés napjától számitott 6 hónapon keresztül szünetel, vagyis ezen idő alatt a játékos semmiféle mérközésen (trainingmérközésen sem) részt nem vehet. Az igazolás megszüntetése iránti kérelmet visszavonni nem lehet, azt a szövetség 6 hónap mulva minden körülmények között foganatositja. Azon játékos, kinek igazolását a szövetség szabályszerüen megszüntette, bármely egyesület részére azonnal igazolható. Az igazolás azonnal megszünik, ha azt nem a játékos, hanem a játékos egyesülete kéri."

Ilyképen az egyéni szabadság nem volna annyira lenyügözve, de azért a folytonos vándorlástól sem kellene tartani, mert a játékosok, tudva azt, hogy 6 hónapig nem játszhatnak, jól megfontolnák a dolgot, mielőtt egyesületükből való kilépésre határoznák el magukat.

HIREK.

A MAC uj football beosztása. A club választmánya a football osztály ideiglenes igazgatójául *dr. Dobák Emilt.* A bizottság tagjaiul pedig *Friedrich Nándor, Kelemen Béla, Medgyessy Iván* és *Capelle Adolf* klubtagokat küldötte ki. A hazai ügyek intézése az eddigi előadó *ifj. Veres Imre* kezében marad. Cime a közokt. minisztérium II. 23. (Telefon 31—65.) A külföldi viszonylatokban előadóul *Hedinger Miksa* fog szerepelni. Cime Magyar Cukoripar r. t. V., Nádor-utca. A tréning e héten *Gillemot Ferenc* mester vezetése mellett már megkezdődik.

Vámos Soma az ILSz. elnöke megrongált egészségére való tekintettel lemondani szándékozik tisztségéről. Utódja, mint hirlik, Herzog Ede lesz.

Terézvárosi Torna Club 1910. január 9-én, d. e. 9 órakor Liszt Ferenc-kávéház külön helyiségében VIII. évi rendes közgyülést tart. Tárgy: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi jelentés. 4. Ellenőri jelentés. 5. Gondnoki jelentés. 6. Számvizsgáló-bizottság jelentése. 7. Tisztikar s választmány felmentése. 8. Tisztikar s választmány választása. 9. Inditványok. 10. Interpellációk.

Az „Egyetértés Sport Club" 1910 január 25-én (kedden) a Bokros vendéglő termeiben (VI. ker. Andrássy-ut 25.) táncestélyt rendez. Kezdete 9 órakor. Személyjegy 2 kor. Családjegy 4 kor. Jegyek előre válthatók a mulatság irodájában (VII., Wesselényi-utcza 18. I. emelet), ahova mindennemü levél- és pénzküldemények intézendők.

Érdekes egylet alakult nemrég Angliában *Eduard király Football Club* név alatt. A clubot a király kedvenc ezredének a *Royal Honsebold*-nak katonái alakitották. Természetesen minden felszerelésről a király gondoskodott. Ingük kék szinü aranyba himzett koronával. Már mérközést is játszottak egy gránátos csapat ellen, melytől 2 : 0 arányban kikaptak.

A München Gladbachi F. C. karácsony két napján Párisban mérkőzött első nap a *Sportif Gazenosis,* második nap a *Pariser Fussballclub Montrougeval.* Eredmény első nap 3:0, második nap 2:0 a németek javára.

IFJUSÁGI LABDARUGÁS.

Ifjusági csapataink működése a lefolyt évben.

Mielőtt az ifjusági csapatok 1909. évi működéséről irnánk, elsősorban is az Ifjusági Labdarugók Szövetségéről kell megemlékeznünk.

Az ILSz. az 1909. évben hatalmasan fellendült. Komoly, számbajövő testületté vált. Az elmult év volt az átalakulás korszaka. A tisztikarban s a bizottságokban helyet foglalnak Vámos Soma a TTC főtitkára, Tibor Lajos a Törekvés SE, Farkas István az URAK, Harsányi Dezső a TTC titkárai, továbbá Horváth János, Schneider Béla, Grolig Ernő, kiknek nevei mind erkölcsi garancia az ILSz komoly munkásságára nézve. Nem is emlitettük még a fiatal, de annál lelkesebb és ügybuzgó gárdát mint Friedmann Mór, Sámuel Ferenc, Koch Lajos, Taffel Miksa, Váradi Lajos és a tanácstagok közül Szombathy Imre, Schlesinger Ignác, Horváth László és Fenyő Adolf neveit. Ezek képezik az ILSz vezetőségét s igazán dicséretre méltó buzgalommal dolgoznak az ILSz érdekében.

A szövetség adminisztrativ ügyei ez évben pontosan vezettettek már. A titkárság — Horváth János és Friedmann Mór — kitünően végzik dolgukat.

Az ILSz-nek jelenleg 28 egylet a tagja s mintegy 900 játékost foglalkoztat. A mult évben szerepelt 13 egylet közül a Fővárosi Testedzők Köre és a Kőbányai Sport Club a harmadosztályba lépett. Utóbbi azonban még a bajnokság megkezdése előtt feloszlott. Játékosai szerte-széjjel mentek, nagyobbrésze a Kőbányai Torna Egyletbe lépett át. A Fővárosi Testedzők Köre a III. osztályu bajnokságért játszik elég szép eredménnyel, mert a negyedik helyre küzdötte fel magát.

A BSC 1908. „Hungaria" Football Club néven szerepel idén a külkerület csoportjában ép oly sikertelenül, mint tavaly. A többi 10 csapat az idén is játszik a bajnokságért.

A játékosokat fegyelmezendő az ILSz nagyon szigoru. Egy kiállitás legkevesebb egy bajnoki mérkőzéstől való eltiltást jelent. Ennek a jótékony hatása érezhető is, mert a mérkőzések majd mind fairek, alig akad már durva mérkőzés.

A játékos vándorlás az ifjusági csapatokból a nyilvánosakba idén hatalmas volt. A tavalyi válogatott csapatokból egy ember sem maradt az ILSzben. A jobbak közül Burián, Menich az NSC-be, Gyárfás, Wolf, Pach a TTC-be, Bolla a Typ-be, Mihalica, Hofbauer, Kendur, Megyeri a KAOE-be, Weisz a 33-asba, Gálfi, Kurovsky a KTE-be, Samodai, Böti a Törekvésbe, Szuri, Horn a Csepeli AC-be, nem is emlitve az FTKör 7 válogatottját, kik testületileg léptek át stb. Ezek majd mind a nevezett egyletek első csapatjaiban szerepelnek. Meg sem emlékezünk a sok második csapatbeli játékosról. Látható ebből, hogy az ILSz fényesen tölti be hivatását s játékosokat nevel az MLSz csapatainak. Az 1908/9 évi ifjusági bajnokságot tudvalevő a Fővárosi (Terézvárosi) Torna Club ifjusági csapata nyerte meg. A FővTC i. cs. és a KSC 38—38 ponttal állott a bajnokság élén s a sorsolás ugy hozta magával, hogy a szezon utolsó mérkőzése vagyis a bajnokság döntője volt a két csapat találkozása. A döntőt kétszer játszották le, miután az elsőt az ILSz intéző bizottsága megsemmisitette. Ezt a KSC nyerte meg 5 : 2 arányban. A másodikat a FővTC i. cs. 4 : 1 arányban győzve, megnyerte az ILSz bajnokságát. Az első (5 : 2) mérkőzés megsemmisitésének az oka az volt, hogy az intéző bizottság május 29-iki ülésén Izsák Árpád (FSC) játékost a KSC részére nem igazolta, mivel a szabályok szerint csupán hat hónap mulva lett volna igazolható. (L. a hiv. lap. 1909. év 23-ik számát). Ennek dacára az akkori főtitkár igazolta Izsákot, ki okmányt hozott magával és ezzel igazolta, hogy még nem multa el a szabályokban előirt életkort. (Ezt az okmányt a május 29-iki intéző ülés előtt, vagyis a május 24-én tartot,

intéző bizottsági ülésen kérték Izsáktól). Erről az okmányról sült ki azután, hogy az évszám igazitva van.

Az ifjusági csapatok az idén nem oly jó klasszisuak, mint tavaly, ennek az oka, a játékosoknak a nyilvános csapatokba való nagy vándorlása volt.

Idén először rendezett az ILSz athletikai versenyt, mely kitünöen sikerült. A 8 számból álló versenyt nagyszámu közönség nézte végig. A népes mezőnyök bizonyitották, hogy az ifjusági csapatokat könnyü meghóditani az athletikának.

Válogatott illetve combinált csapatot háromszor állitott ki ősszel az ILSz. Mindhármat elveszitette ugyan, de szép eredmény volt az UTE-val elért 0 : 1 eredmény.

Nyilvánosság terére illetve az MLSz-be az ifjusági csapatok közül a következők óhajtanak átlépni: Ujpesti Testedző Kör, Megyeri Sport Club, Ujpesti Sport Club, Rsztmihályi Mű- és Sport Kedvelők, Budai Football Club, a Magyar Ifjak Haladás Köre és a Magyar Testedzők Egylete. Ha ezek tényleg átlépnek, ugy jövőre csakugyan 4 osztály lesz az MLSz-ben. Ezek ellenében 1910-ben az ILSz-ben játszik a Csepeli AC ifjusági csapata, az Ujpesti Torna Egylet ifjusági csapata, azonkivül egy egész csomó Erzsébetfalván működő ifjusági csapat, mint az Erzsébetfalvai Remény, az Erzébetfalvai MTK stb. nem is szólva a tavasz elején gomba módra szaporodó ifjusági csapatokról.

A wieni 1910-iki első nemzetközi vadászati kiállitás magyar országos bizottsága 1909. december hó 29-én tartotta meg összülését a földm. ministerium palotájában. Esterházy Miklós herceg, a bizottság elnöke, üdvözölvén a jelenvoltakat, tartalmas megnyitó beszédében ismertette a gyülés célját és feladatait. Azután átadta a szót Földi János, m. kir. főerdőtanácsosnak, a kiállitás biztosának és felkérte, hogy a kiállitás létesitése és rendezése érdekében eddig tett intézkedéseket ismertesse. Az előadó jelentése során érintette mindazon motivumokat, melyek a kiállitás rendezésénél kiemelkedő jelentőséggel birtak. Rámutatott arra, hogy a kiállitásban Ő Felségén, József főhercegen, Coburg hercegen, Esterházy hercegen kivül Magyarország összes főurai és nevesebb vadászai majdnem kivétel nélkül vesznek részt.

Ezután Fischer József, a vadászkastély épitésze bemutatja a már fedél alatt álló vadászkastély kis modelljét, mely osztatlan tetszést keltett. A vadászkastély hüen megfelel az ahhoz füzött kivánalomnak és szerencsésen oldja meg azon kérdést, hogy magán viselje a kiállitási épület követelményei mellett egy vadászkastély typusát.

A magyar müvészet és müipar részvételének tárgyában Lippich Elek, a müvészeti szakosztály vezetője ismerteti és hangsulyozza azon követelményeket, melyeket a magyar müvészet részvételének méltó kidomboritása érdekében követni kell. Ezeket a bizottság tudomásul véve, elhatározza, hogy a magyar müvészet kiállitásánál ezen szempontok érvényre jutása édekében a szükséges lépéseket megteszi.

A tárgysorozat többi pontjainak tárgyalása folyamán a bizottság elhatározza, hogy a kiállitókat a jelentkezési és helybérleti dijak viselése alól felmenti és csupán a tüzkár és lopás elleni, továbbá a csomagolási és szállitási költségeket viselik a kiállitók, utóbbiakat is csupán a Wienbe való szállitás alkalmával. A dijmentes visszaszállitás és a csomagolásról a bizottság fog gondoskodni azon esetben, ha a Wienbe való szállitásra vonatkozó eredeti vasuti szállitólevelek rendelkezésre bocsáttatnak.

Kimondotta a bizottság, hogy a kiállitáson való részvételre vonatkozó *jelentkezéseket 1910. január hó 15-ig még elfogadja.* Ezzel módot akar nyujtani mindazoknak, kiket a jeletkezéstől eddigelé a költségek viselése riasztotta el, hogy a kiállitásban résztvehessenek

Tárgyaltatott továbbá az időleges ebkiállitás és lókiállitás rendezése, melyekre nézve azonban a bizottság még nem volt abban a helyzetben, hogy véglegesen határozzon.

Tudomására adatott a bizottságnak, hogy a magyar ipari kiállitás rendezésétől el kellett tekinteni. Nehézségekbe ütközött ez különösen azon oknál fogva, mert annak rendezése rendkivül költségszükségletet igényelt volna.

Elejtendő volt a nagy- és kisipar kiállitásának létesitése már azon oknál fogva is, mert a szorosan vett vadászati kiállitás rendezésére az előirányzott költségösszeg sem lesz elegendő. A bizottság örömmel vette továbbá tudomásul azt, hogy megtörténtek a kezdeményező lépések az iránt, hogy a bolgár cár magyarországi vadászterületeiről eredő trophaeáival a magyar vadászkastélyban vegyen részt és hogy ezek a lépések sikerrel kecsegtetnek.

A fejedelmi vendégekhez csatlakozik még Frigyes főherceg is, ki a magyar kiállitás területén külön pavillont emel saját vadászata részére.

Ugyanigy vesz részt a kiállitásban magyarországi vadászataival Hohenlohe herceg is.

A gyülésen társadalmi és müvészi életünk kiválóságai mellett résztvettek: Esterházi László gróf, Ottlik Iván államtitkár, Esterházi Béla gróf, Nemeskéri Kiss Pál, Szapári Péter gróf, Benczur Gyula, Dr. Szegedy Maszák Aladár, Lippich Elek, Lóczy Lajos, Darányi Béla, Szalay Imre, Saárossy-Kapeller Ferencz, Tomcsányi Gyula, Róth Lóránt, Fónagy József, Somsich Tihamér gróf, Hutyra Ferencz, Mikulás Vincze, Zsolnay Miklós, Radisics György, Róth Miksa, Györgyi Kálmán, Szomjas Lajos, Maier Emil.

HIVATALOS RÉSZ

Magyar Labdarugók Szövetsége. *Elnök:* Kárpáti Béla (IX. ker., Ferenc-körut 41.) *Társelnök:* Füzessséry Zoltán dr. (VI. ker., Szerecsen-utca 56.) *Alelnökök:* Dr. Bognár Elek (VII. ker., Stefánia-ut 7.) Friedrich Nándor (VIII., Esterházy-utca 6. sz.) Röser A. Edvin (VI., Aradi-utca 10. sz.) *Főtitkár:* Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9. sz.) *Titkár:* Sugár István (VIII., József-körut 31 b.) *Pénztáros:* Glauber József (IV., Deák Ferenc-utca 5. sz. Első magyar iparbank.) *Ellenőr:* Olgyay István dr. (VIII., József-körut 69. sz.) *Szövetségi kapitány:* Minder Frigyes (VI., Király-utca 92. sz.) *Jegyző:* Izsó László (VIII., Német-utca 25. sz.) *Intézőbizottság:* Röser A., Edvin elnök, Baján Gyula, Balogh Hugó, Oprée Rezső, Zoltány Kálmán. *A birák bizottsága:* Füzessséry Árpád dr. elnök (VI. Izabella-utca 96. sz.) Herzog Ede előadó (VI., Csengery-utca 62 b.) Horváth Ferenc, Minder Frigyes, Vámos Soma. *Fegyelmi bizottság:* Bognár Elek dr. elnök, Csányi József, Olgyay István dr., Stobbe Kálmán, Vida Henrik. *Központi vidéki bizottság:* Friedrich Nándor elnök, Bubics József, Ferber Jenő dr., ifj. Földessy János előadó (VI., Gyár-utca 1. sz.) Mamusich József dr. *Hivatalos helyiség: VIII., Rákóczy-ut 9. sz. I. em. Hivatalos órák naponként fél 7-től fél 9 óráig.*

Felhivás a tagegyesületekhez!

A Magyar Labdarugók Szövetsége alapszabályai értelmében évről-évre a szövetség rendes évi közgyülése választja meg a szövetség igazgató tanácsát a tagegyesületek által ajánlottak jegyzékéből.

Ugyanezért az alapszabályok 40 §. a) pontjának rendelkezéseire való figyelmeztetéssel ezennel felhivjuk a tagegyesületeket, hogy a kötelékükbe tartozó tagjaik közül nevezzék meg azokat, akiket az 1910. évi igazgató-tanács tagjául ajánlanak.

Három tagnál több nem ajánlható. Az ajánlott legalább is 24 éves elmult legyen, e tekintetben kivételt csakis a főiskolai egyesületek tehetnek. Az ajánlólevél, melyben az ajánlottak életkora is kitüntetendő, elnök és titkár által aláirandó s *legkésőbb január 29-ig* a szövetségi főtitkárhoz (Budapest V., Akadémia-u. 9. sz. I. em.) beküldendő.

Határidőn tul érkező, avagy szabálytalanul kiállitott ajánlólevelek figyelembe vehetők nem lesznek.

Kárpáti Béla s. k. elnök. *Steiner Hugó* s. k. főtitkár.

A Magyar Labdarugók Szövetsége összegyüjtött összes szabályait, továbbá az 1910. évi versenynaptárt tartalmazó évkönyv megjelent és darabonként 50 fillérért a MLSz hivatalos helyiségében, valamint a sportüzletekben és nagyobb dohánytőzsdékben kapható. A vidéki tagegyesületeknek megrendelésre utánvéttel küldjük a könyveket.

* * *

Igazoltattak 3169-től 3185-ig. A kispesti AC részére: Kiss Zoltán, Steiner Vilmos, Borza János, Tordy Nándor, Pintér Sándor, Müller József, Weckinger Lajos, Ries Béla, Krausz Jenő (utóbbi a Ferencvárosi TC-ból), Schiller Gyula, Albrecht Richárd, Steihauser Antal, Balogh József, Knob József, König Andor, Hoffmann László, Hartmann Simon.

Tudomásul vétetett, hogy *Székány Sándor* a 33 FC-ból MAFC részére bejelentett átigazolási kérelmét visszavonja.

Tudomásul vétetett Miklós Dezsőnek az URAK-ból a Vasutasok TK részére bejelentett átigazolási kérelme, mivel nevezett osztály igazolta, hogy átigazolási kérelmét szabályszerü időben adta postára.

Ifjusági Labdarugók Szövetsége. Alakult 1903-ban Beiratási-dij 5 K az egyesületek tagdijat nem fizetnek. Szövetségi értesitő a „Nemzeti Sport". Helyisége az „Ország Világ" kávéház külön terme, (VI., Andrássy-ut 61.) Ülések és összejövetelek minden héttő és szombat este. Hivatalos órák e két napon 8—10-ig. Irásbeli megkeresések a *főtitkár,* pénzküldemények a *főpénztáros cimére* küldendők. *Tiszteletbeli elnök:* betöltetlen; *elnök:* Vámos Soma; *alelnökök:* Schneider Béla, Tibor Lajos; *főtitkár:* Horváth János (VI., Lovag-utca 13. II. 14.); *titkár:* Friedmann Mór (VI., Király-utca 24. II. 12.); *főpénztáros:* Sámuel Ferenc (VI., Frangepán-utca 8. gyáriroda.); *pénztáros:* Zsaludek Antal; *főjegyző:* Farkas István; *jegyzők:* Fenyő Adolf és Szombathy Imre; *Háznagy:* Koch Lajos; *ellenőr:* Géser Albert; *számvizsgálók:* Kiss Árpád, Ivancsics Mihály és Bodner Károly; *szöv. kapitány:* Táffel Miksa; *szöv. képviselő:* Horváth János; *intéző-bizottsági elnök:* Schneider Béla; *a birói szakiskola elnöke:* Vámos Soma.

Magyar Athletikai Szövetség,
Budapest, IV. ker., Központi városháza.

Elnök: Bárczy István dr. *Alelnökök:* Gerenday György dr., Klupathy Jenő dr., *Titkár:* Stankovits Szilárd (IV., Központi városház.) *Pénztárnok:* Hajdu Marcell dr. (VIII., Népszinház-utca 47.) *Ellenőr:* Hódy Lajos dr. *Jegyző:* Barlay Oszkár. *Athletikai szakosztály:* elnöke: Stankovits Szilárd, előadója: Lindner Ernő (IX., Ferenc-körut 39.) *Vivó szakosztály:* elnöke: Nagy Béla dr. (VIII., Bérkocsis-utca 16.), előadója: Palotai Kovács Károly (IV., Ferenc József-rakpart 1. sz). *Sulyemelő- és birkozó szakosztály:* elnöke: Tatich Péter dr. V., Vámház k. 14.), előadója: Csanádi Mór (X. Kőbányai-ut 30).

Magyar Uszó Szövetség. *Elnök:* Betöltetlen. *Társelnökök:* Brüll Alfréd és Dr. Virava János. *Alelnökök:* Dr. Füzessséry Zoltán és Dr. Kovách Aladár, *Ügyvezető alelnök:* Dr. Schneider Béla (IX., Ráday-utca 49.) *Főtitkár:* Füzessséry Árpád (VI. Izabella-utca 96. sz.) *Titkár:* ifj. Tamedly Mihály (IV., Kecskeméti-utca 2. *Pénztáros:* Vadász Dezső. *Ellenőr:* Malaky Mihály.

VERSENYDIJAKNAK
alkalmas arany-ezüst áruk és órák legjutányosabban
GÁTI és SZABO ékszer- és órásüzletében, Budapesten, V. ker., Bécsi-utcza 9. sz. szerezhetők be.
TELEFON 7—66. TELEFON 7—66.

ANGOL ŐSZI RUHÁK
skót felöltők és átmeneti kabátok **Fáy Géza** elsőrangu uriszabó termeiben
IV., Szervita-tér 5., I. emelet. Telefon 173—14. szám.
33 frtért készülnek. Szöveteim eredetiségeért, kitünő szabásért és jó munkáért garancia.

Téli saisonban az automobilozás részleges szünetelése alkalmával ne mulassza el automobilját és pneumatikját megvizsgáltatni, illetőleg rendbe hozatni. Megtakaritást tesz, ha e célra elsőrendü javitó-mühelyt keres. Ajánljuk modernül berendezett elsőrendü szakerőkkel rendelkező

automobil javitó-mühelyünket

pneumatik javitó-mühelyünket

BÁRDI JÓZSEF automobil r.-t.
Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Sürgöny:
Pneumatik.

Telefon: 41-00

Nyomatott Garai Mór könyvnyomdájában Budapest. VII., Károly-körut 3.

NEMZETI SPORT

VIII. évfolyam. 3. sz. — 1910. január 15-én.

AUTOMOBIL — AVIATIKA

AZ ÖSSZES TÉLI SPORTCIKKEK u. m. Rodli, si, korcsolyák, sportöltönyök, görkorcsolyák, nemkülönben szobatornaszerek stb. a legjobban és legjutányosabban beszerezhetők **HUZELLA M. cégnél**

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTESEN. Budapesten, IV. kerület, Váczi-utca 28. szám.

Szám garage 6 hengeres 15—30 HP Delaunay-Belleville automobilok ára 14.000 frank.

Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője. BUDAPEST, VI., NAGY JÁNOS-UTCA 5. Telefon 101—56.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 20 korona
Fél évre . . . . . 10 „
Negyed évre . . . . . 5 „

Előfizetések és pénzküldemények következőleg címzendők: Nemzeti Sport kiadóvállalat Budapest. — Postatakarékpénztár 20.438.

Delagrange †

Szerkesztőség és kiadóhivatal IV., Kecskeméti-utca 5., II. em. 2.

Hivatalos órák este 7—8.

Kézirat és mindenféle levelezés VIII., Esterházy-utca 6. címzendő.

Magyar Automobil Garage

HIRSCH ÉS CSERMELY

Budapest, VII., Arena-ut 50. szám

TELEFON 174—18.

Az elsőrendü

Rex Simplex Automobil és Cardolin auto-olaj

vezérképviselői Magyarország és a Balkán-államok részére.

Magyar Automobil Garage

HIRSCH ÉS CSERMELY

Budapest, VII., Arena-ut 50. szám

TELEFON 174—18.

Villamos erőre berendezett

nagy javító műhely

Dús választék

pneumatikokban.

Alkatrészek nagy raktára.

PAAR ÉS WOLFERS FRÈRES ékszerészek-joailliers

VERSENYDIJAK. Budapest, IV. Koronaherceg-utca 3.

Téli sport-cikkek

Norvég sík, lábszánok, hótalpak. Lilienfeldi si párja 30 korona. Műkorcsolyázók részére „Les Alexander" legelső minőségü versenykorcsolya 18 kor. Gyorskorcsolyázók részére Hagen, Eriksen, norvég, svéd, versenykorcsolyák. Halifax 3 korona Mercur, Jackson, Haynes jégvitorlák és vitorlakorcsolyák. Jégjátékok, Hockey ütők és labdák. Jeghockey játékszabály 20 fillér. Svéd, norvég, svájci, tiroli, hallvőlgyi és amerikai rodel. Sport- és gyermek-szánkók, Rennwolff, tobbogan, skeleton stb. Téli sportlöltözékek, fejre huzható hósapkák, teljes felszerelések.

Kertész Tódor sport-üzletében Budapesten, IV. ker., Kristóf-tér. Téli sportárjegyzék ingyen és bérmentve.

AJAX

automobilgyár részvény-társaság
ZÜRICH, ▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪ 1909-es modelljei:

14|16 lóerős 4 heng. 20|24 lóerős 4 heng. 24|32 lóerős 4 heng. 20|24 és 40|50 lóerős 6 — 6 henger.

Zajtalan, mint egy villamos automobil!

Legegyszerűbb, mindig biztosan indító készülék. Legujabb Bosch-féle magnes-gyertya-gyujtás. Legegyszerűbb és legmegbizhatóbb motor. Hivatásos műszerész felesleges. Mindenki önmagának lehet a saját műszerésze. Legcsekélyebb benzinfogyasztás. Gillet-Lehmann-szabályozó, vagy bármily takarékossági készülék külön alkalmazása felesleges.

VEZÉRKÉPVISELET:

J. MEDAK WIEN, I., STUBENRING Nr. 2.
TELEFON INTERURBAN 19921.

Fodor-féle Vivóterem Koronaherceg-u. 3.

REPÜLŐGÉP

kisérletezéshez egyik főkellék a matematikai pontossággal készült légcsavar. Ilyen légcsavarok kaphatók többféle nagyságban egyedül

Weszely István sportujdonságok üzletében Budapest, IV., Váci-u. 9.

Repülőgépmodell alkatrészek. ▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪ Skating-Ring kerekes korcsolyák.

SIMON PÁL
PÁRIS SZÁLLODÁJA
BUDAPESTEN
V., VÁCI-KÖRUT 25. SZÁM.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. ▪ Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől ½ óra távolságra. Direkte villamos minden sporttelephez

Olbrich-féle utazási cikkek elsőrendüek

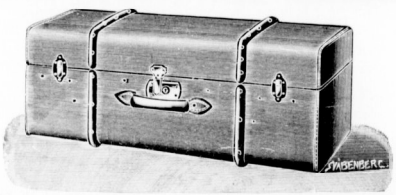

Budapest, VI. Teréz-körut 6. szám. Telefon.

VIII. évfolyam. 1910. január 15. 3. szám.

AZ AUTOMOBIL

A „MAGYAR AUTOMOBIL CLUB“ ÉS A „MAGYAR AVIATIKAI BIZOTTSÁG“ HIVATALOS LAPJA.
A „NEMZETI SPORT“-TAL EGYETEMBEN MEGJELENŐ SZAKLAP.

Hirdetési képviseletünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére:
Societé Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS“ 12. Rue Lafayette 182.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 5., II. em. 2.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

A Magyar Automobil Club — Magyar Aero Club elismerve.
Budapesti Aviatikai Meeting.

Mult évi november havi 45. számunkban örömmel jelenthettük a Magyar Aviatikai Bizottság munkálkodásának első sikerét a főváros bevonását az aviatikai meetingek legnagyszerűbbje renoezéséhez és támogatásához. Akkor kifejezett örömünk amolyan előlegezett öröm volt, amelyet esetleg keserű csalódás is követhetett volna, hiszen nálunk a tervtől a megvalósulásig százféle akadály ütközik minden nagyobbszabásu ügy utjába.

Az aviatikai bizottság, amely e munkálatokat még ilyen néven vezette és mint Magyar Aero Club fogja folytatni a folyó hó 10-én tartott párisi konferencia után büszkén tekinthet céltudatos és nivós munkásságára. Ez a konferencia elháritotta a legnagyobb akadályt, amely eddig a nagyszabásu esemény és egyáltalán a magyar aviatika utját állotta, a nemzetközi elismerés hiányát. Amit a nagy nemzetek egyszerű bejelentéssel érnek el, ezért nekünk széleskörü munkálkodást kell kifejtenünk, sulyos küzdelmet az indolencia és a rosszakarat ellen, amely utóbbi rendszerint nyugoti szomszédunkból, Ausztriából indul ki. Szerencsére ifj. *Tolnay* Lajos, az aviatikai bizottság előadójában egy férfiut birunk, aki még az aeronautika fényidejéből értékes összeköttetéseket tart fenn a külfölddel s ennek tulajdonitjuk, hogy elismertetésünk aránylag simán ment végbe.

Megtörtént tehát a nevezetes esemény, helyet foglaltunk a levegő meghódítására egyesült nemzetek sorában. Büszkén mondhatjuk, hogy ez a helyfoglalás bizonyos magyar uri tempóval történt, mindjárt egy meetinget jelenthettünk be, amely nagyszerüség dolgában minden eddig rendezett meetinget felülmul.

A meeting, amelynek időpontjául a párisi konferencia a junius hó 5-től junius hó 10-ig terjedő időszakot jelölte ki a következő részletes feltételek alatt fog kiiratni:

I. *Utazási verseny.* Dijak: I. 100.000 K. II. 35.000 K. III. 20.000 K. IV. 15.000 K. 30.000 K. A versenytértől valamely kb.

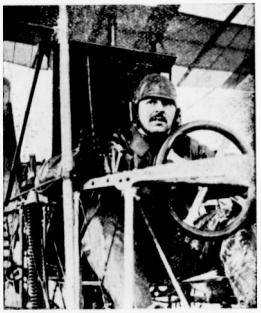

De Bäder a szerencsétlenül járt Voisin pilota.

100 km. távoli helység és vissza, a célnál kötelező leszállással. Nevezési dij 2000 korona.

II. *Gyorsasági verseny.* Dijak: I. 30.000 K. II. 10.000 K. III 4000 K. M. 5000 K. Rekorddij 15.000 K 30 km. pályán. Minimális dijnyerő rekord 32 perc. Nevezési dij 1000 korona.

III. *Időtartam verseny.* Dijak: I. 20.000 K. II. 6000 K. III. 2000 K. M. 4000 K. R. 10.000 K. Minimális dijnyerő rekord 100 perc. Nevezési dij 600 korona.

IV. *Távolsági verseny.* Dijak: I. 20.000 K. II. 6000 K. III. 2000 K. M. 4000 K. R. 10.000 K. Minimális dijnyerő rekord 90 km. Nevezési dij 600 korona.

V. *Magassági verseny.* Dijak: I. 10.000 K. II. 3000 K. III. 2000 K. M. 3000 K. R. 5000 K. Minimális dijnyerő rekord 100 méter. Nevezési dij 500 korona.

VI. *Amplitudo verseny.* Dijak: I. 10.000 K. II. 3000 K. III. 2000 K. M. 3000 K. R. 5000 K. 20 km.-es pályán minimális dijnyerő rekord 27 perc. Nevezési dij 500 korona.

VII. *Kvalitás verseny.* Dijak: I. 10.000 K. II. 4000 K. III. 2000 K. M. 3000 K. Pontverseny. Következő szempontok szerint: 1. Max. sebesség 10 km. pályán és a minim. lebegési sebesség közti különbség. 2. Stabilitás. 3. Leszállás simasága. 4. Fordulatok görbülete. 5. Vezető szerepének nehézségei. 6. Balesetek. 7. Startiv. 8. Teherbirás. 2 órán belül történendő demonstrációk alapján. Nevezési dij 500 korona.

VIII. *Uj szerkezetek versenye.* (Zichy dij). Dijak: I. 10.000 K. II. 4000 K. III. 2000 K. M. 3000 K. Pontverseny. Nyilvános versenyben még nem szerepelt lényeges ujitást tartalmazó szerkezetek kvalitás versenye. A VII-ik számu verseny feltételei szerint birálandó el, az egyes versenyszámokban elért összeredmény tekintetbe vételével. Nevezési dij 500 korona A Zichy-dij csakis a — motort kivéve — Magyarországon épült, hazai szerkesztő által szerkesztett gépre szól.

IX. *Debutások versenye.* Dijak: I. 10.000 K. II. 4000 K. III. 2000 K. M. 3000 K. Pontverseny. Nyilvános versenyben még

* „M“ A legjobb magyar versenyző külön dija. „R“ Rekorddij.

A legtartósabb, ennélfogva legolcsóbb abroncs

PNEU-SEMPERIT-MISKOLCZY

„Stock: Magyar Automobil Garage Aréna-út 50.“

SEMPERIT-Gummimüvek

Vezérképviselet és raktár: SALZBERGER SAMU Budapesten, VI. kerület, Andrássy-út 20. szám

részt nem vett versenyzők (vezetők) legjobb összeredménye. Nevezési díj 500 korona.

X. *Terhelési verseny.* Dijak: I. 8000 K. II. 2000 K. III. 1000 K. M. 2000 K. R.

Janek Benz túragépen. Ld. 1910. 2. sz.

4000 K. Időtartam verseny. A vezetővel együtt lemérlegelt utas és holtsuly terheléssel. Minim. díjnyerő rekord 150 kg. Nevezési díj 400 korona.

XI. *Startverseny.* Dijak: I. 6000 K. II. 3500 K. M. 2500 K. R. 3000 K. Minim. díjnyerő rekord 80 méter, — szélut. Nevezési díj 300 korona.

XII. *Vigaszverseny.* Dijak: I. 8000 K. II. 3000 K. III. 1500 K. M. 1600 K. Pontversany. A versenybsn részt vett, de díjat nem nyert versenyzők összeredményére. Ilyenek nem létében a legkevesebb díjat nyert 6 versenyző között osztandó ki a legjobb összeredmények szerint. Nevezés nem szükséges.

Feltételek: 1. Az összes versenyek a „Federation Aeronautique Internationale" fönhatósága alá helyeztetnek s annak versenyszabályzata szerint tartatnak meg, amelyet a versenyt rendező magyar aviatikai bizottság képvisel. A versenyek folyamán a bizottság nevében az ezen testület által választott 12 tagu zsüri gyakorolja a félügyeleti és biráskodási jogokat, amely zsürinek 6 tagja belföldi és 6 tagja külföldi szakférfiak közül választandó. A zsüri tagjai a versenyzésben nem vehetnek részt mint vezetők, sem pedig a szerkesztésben vagy gyártásban érdekeltek nem lehetnek.

2. A versenyzők alávetik magukat a zsüri határozatainak és döntéseinek, amelyek ellen irásban megindokolt és aláirt óvás adható be. A bejelentett óvások a „F. A. I." döntése alá bocsáttatnak.

3. Óvás bejelentése nem jogosit a versenyzés abbanhagyására, sem a vállalt kötelezettségek, vagy a zsüri határozatainak megsértésére. A versenyszabályok tudatos megsértése vagy a zsüri határozataival szemben tanusitott engedetlenség esetén a zsürinek jogában áll az illető versenyzőt nevezési dijainak összegéig terjedhető birságban marasztalni, a további versenyzésben való részvételből időlegesen vagy véglegesen kizárni s a verseny rendezőségével szemben esetleg már szerzett jogigényeinek részleges vagy teljes elvesztésével sujtani.

4. A versenyekre való nevezés egy a rendezőség által kiállított kötelező-nyilatkozat sajátkezü aláirásával legkésőbb 1910. évi május hónap 15-ig történik. Ezen nyilatkozatban a nevező kijelenti, hogy az előtte ismeretes versenyfeltételeknek aláveti magát. A nevezés érvényességéhez szükséges, hogy a megnevezett versenyszámok és benevezett gépek számának megfelelő nevezési díj mellékelten a rendező bizottságnak beküldessék.

5. A nevezések vissza nem vonhatók. A befizetett nevezési dijak a versenymeeting befejeztéig a rendező bizottság birtokában maradnak és a nevezéssel vállalt kötelezettség beválásának fedezetéül szolgáló kaució jellegével bir. Az egyes versenyszámokra befizetett nevezési dijak az illető versenyszámban való startolás tényével mentetnek s a meeting befizetése után az esetleges birságok levonásával visszaadatnak.

6. Az egyes versenyszámoknál emlitett nevezési dijak az első benevezett gépre szólanak. Minden további benevezett gép után a nevezési dij 50 százaléka fizetendő.

7. A meeting 1910. évi juius hónap 5-én kezdődik és a zsüri által legalább 3 órán át versenyzésre alkalmas időjárásunak itélt 11 napon át tart.

8. Minden versenyző köteles arról gondoskodni, hogy az általa benevezett gépek legkésőbb 1910. évi junius 1-én a Budapest dunaparti teherpályaudvarra érkezzenek és köteles a rendezőbizottságnál legkésőbb 1910. évi jnnius 3-án személyesen jelentkezni.

9. A verseny rendezősége megtériti a gépeknek a versenyre és visszaszállitásának fuvardijait, saját költségén gondoskodik azok megfelelő elhelyezéséről, tüz- és szállitmány-biztositásáról.

10. Minden versenyző köteles minden a zsüri által alkalmasnak itélt napon legalább egy oly versenyszámban startolni, amelyre nevezett. Ezen határozmány alól kivételt képez az I. sz. versenyszámban való részvételt megelőző nap, valamint azon esetek, amidőn a zsüri az illető versenyzőt ezen kötelessége alól határozott vagy határozatlan időtartamra felmentette (balesetek és egyéb méltánylást érdemlő körülmények).

11. A versenyek naponta délelőtt 9—1-ig és délután 3—6-ig tartanak. A legutolsó start ideje az I. sz. versenyre nézve délutan 2 óra, a III. és IV. sz. versenyekre nézve délután 4 óra, a többiekre nézve délután 7 óra.

12. Az összes versenyszámok a jury által kijelölt palyán haladva üzdendők ki, az ettől való eltérés tilos és ily esetben az ezen időponttól a pályára való visszatérésig terjedő időben elért eredmény érvénytelen.

13. A zsürit, az alkalmazottakat vagy a nézőközönséget veszélyeztetni alkalmas szándékos vagy a versenyzés komolyságához nem illő viselkedés tilos.

14. Minden versenyzőnek jogában áll minden egyes versenyben, amelyre nevezett tetszése szerinti számban indulni, kivéve az I. sz. versenyben, amelyre nézve különleges határozmányok szólnak.

15. A pályán levő javitómühely szolgálatait minden versenyző dijtalanul veheti igénybe.

16. Minden egyes versenyszám dijai közül legfeljebb egygyel kevesebb adatik ki mint az abban résztvevő versenyzők száma.

17. A kiirt összes pénz- és tiszteletdijak, valamint a nevezési dijak a meeting befejeztét követő napon a Magyar Aero Klub helyiségében osztatnak ki.

Amint e feltételekből látjuk, a versenyen a magyar versenyzők érdekei figyelembe vétettek és a díjazás egyébként is oly liberális, hogy aligha akad versenyző, aki csak némi tudással is nem fog dijat nyerni.

A versenyt előkészitő munkálatok Tolnay Lajos előadó hazatérte után azonnal megkezdődnek. Mindennemü hivatalos közleményt lapunk utján fog a Magyar Aero Club közzétenni.

LAURIN ÉS KLEMENT gyárt motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsit, turakocsit, teherkocsit, autobuszt
Magyarországi vezérképviselő Budapest, IV. kerület, Semmelweiss-utca 9. szám.

Aviatikai kellékek egyedüli és kizárólagos beszerzési forrása.

Anzani, Antoinette, Gnome és Gyp-motorok. Magnesium, és aluminium-öntvények. Bambuszvázak.

Vas Géza és Fia

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6. sz.

Chauviére-csavarok.

Leon Delagrange.

A francia aviatika fekete napjának, amidőn három különböző helyen jártak szerencsétlenül francia aviatikusok, legsulyosabb baleset Leon Delagrange-nak halálával végződött. Delagrange a negyedik ember volt Európában, aki Santos Dumont, Bleriot és Farman után repült és csodálatosképen Lefebre, Ferber és Fernander után a negyedik áldozata is az aviatikának. Nemcsak időben, hanem eredményekben is egyik legelső aviatikusa volt hazájának egyszersmind a legnépszerübbek és a legkedveltebbek egyike.

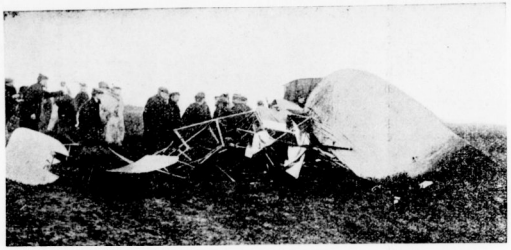

Delagrange gépe a lezuhanás után.

Delagrange Leon 1872 március 13-án született Orleansban, ahol atyjának szövőgyára volt. Már gyermekéveiben nagyon érdeklődött a müszaki tudományok iránt s e mellett a sportnak csaknem minden ágában nagy jártasságra tett szert. Később a párisi szépmüvészeti akadémia növendéke lett. Delagrange szobrász akart lenni. Ugyanabban az időben Farman Henry festőnövendék volt a szépmüvészeti akadémián. Voisin Gabriel, a Farman-féle repülőgépek építője pedig az építészeti szakon végezte tanulmányait. Delagrange mindössze huszonegy éves volt, amikor első szobormüvét a Szalonban kiállításra elfogadták. Ez időtől kezdve minden évben szerepelt a Szalonban és számos érmet nyert. 1905-ben azonban egyszerre az aviatika ragadta meg figyelmét s már 1906-ban megrendelte az első repülőgépet a Voisin-testvéreknél. Sokáig hiába kisérletezett, mig végre 1908 március 14-én első sikeres felszállását végezte. Már ugyanez év április 11-én sikerrel versenyzett Farmannal s csaknem tiz kilométeres repüléssel rekordot teremtett. A tiz kilométerből azonban csak 3925 métert tett meg a föld érintése nélkül. Még ugyanazon évben azt a dicsőséget is megszerezte, hogy az első utasrepülést végezte még pedig Farmannal, mint utassal. Delagrange volt az első, aki a külföldön vendégszerepelt. Annak idején sokan rossz néven vették tőle, hogy Rómában a Piazza d'Armin fölszállást rendezett az olasz király és királyné jelenlétében, de azóta senki sem ütközött meg többé azon, hogy az ismertebb aviatikusok ilyen külföldi utra indultak. Rómában 9 percig és 30 másodpercig tartó repülésével általános bámulatot keltett, de már három nappal később ő maga fölülmulta rekordját 15 percig és 26 másodpercig (12.750 méter) tartó repüléssel. Még 1908 nyarán azonban Farman felülmulta rekordját 20 percig és 20 másodpercig tartó repüléssel, mire 1908 szeptember 6-án ujabb rekordot teremtett, amidőn 29 percig és 53 és négyötöd másodpercig maradt a levegőben és 24.727 méternyi utat tett meg. E nagy lelkesedést keltett sikere után Delagrange hosszabb ideig nem szerepelt; akkoriban az amerikai Wright Wilbur sikerei egy időre elhomályositották a francia iskola sikereit. Delagrange, aki addig a Voisin-gépek hive volt, 1909-ben szakitott ezzel a rendszerrel s Bleriot hive lett. Csak legutóbb 1909 december 30-án teremtett Bleriot-féle monoplánjával rekordot, amidőn 2 óra 32 perc perc alatt 200 kilométernyi utat tett meg 78 kilométer és 947 méteres átlagos sebességgel. Ugyancsak ő repült a Croix-d'Hiusi repülőtéren, ahol szerencsétlenül is járt, 12 kilométert 8 perc alatt 90 kilométeres sebességet érve el.

De Bäder gépe a baleset után.

Delagrange eleinte egy La-Manche tipusu Blériot-géppel repült, amelynek 18 lóerős Anzani motorjával azonban sohasem tudott 60 kilométernél nagyobb sebességet elérni. Ez nem elégitette ki Delagrange-ot, aki avégből, hogy a gyorsasági versenyeken sikerrel szerepelhessen, a doncasteri meeting előtt egy 40 lóerős Gnom-motort vásárolt (ugyanolyan tipusut, amilyet a biplanoknál használnak), amely tulnehéz volt gépe számára. Az uj motor beépitése a készülék átalakitását vonta maga után és rettenetes sebességet kölcsönzött annak, de egyuttal óriási módon növelte a szárnyak igénybevételét is.

A készülék az egyenesben, de még inkább a fordulókban oly igénybevételnek volt alávetve, amely számára nem épitették. Ez Bleriot véleménye szerint is a katasztrófa oka és lényegileg nem változtatna a dolgon, ha tudnók, hogy a feszitődrótok vagy a gauchissement drótjai szakadtak el, amit a romhalmazból, ami a gépből megmaradt, nehéz megállapitani.

A szerencsétlenség lefolyását egy jelen volt néző a következőkép irja le:

Delagrange elhatározta, hogy január 4-én, a szerencsétlenség napján nagyobb repülest fog végezni s ennek hirére számos néző már a délelőtti órákban jelent meg a Croix d'Hinsi aerodromban. Delagrange tulajdonképen a délutáni vonatok közönségét akarta bevárni mielőtt felrepül, de látva az érdeklődést, még előzőleg tett egy kisebb repülést, amely után azonban visszatért a start helyére s a motor ujabb megvizsgálása után másodszor indult utnak. Elegánsan emelkedett fel a közönség tetszésnyilvánításai közepette és tetszetős röptét, mely őt 85—90 kilométeres sebességgel vitte dél felé, kitünően lehetett szemmel követni. 2 óra 42 perc volt, amidőn a gép motorjának zugása közben mint egy óriási dongó nagy kerülőt csinált a repülőtér déli oldalán és elhagyva a pályát, egy erdőcske felett repült el, majd követve a Bordeaux-Arcachoni vasutvonalat, visszatért a hangárok fölé, itt ismét fordult és a közönség felett elrepülve, megkezdte második körét. A második kört ugyanugy tette meg és éppen a nyugati fordulónál lévő kis hangárok felett repült, amidőn egyszerre összecsukódni és széttörni látszott és mint egy hullócsillag lezuhant a földre.

Az iszonyat pillanatnyilag megbénitott, de azután mindnyájan hanyatt-homlok rohantunk az esemény szinhelyére. Amidőn odaértünk, már két embert találtunk a

Első magyar gummi-, pneumatikjavitó- és vulcanizáló műhely. Szegecses bőrfelület, antiderapant gyártás. Uj gummiprotectorok és manchetták kifogástalan elkészitése.

AUTOMOBILIA
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 20.

Állandó nagy raktárt tart (új és használt) pneumatikokban és tömlőkben.
105-08. TELEFON-SZÁM 105-80.

szerencsétlenség színhelyén, *Mathis*-t a német kezdőaviatikust, aki éppen hangárja előtt állott, amidőn ugyszólván feje fölött összeroppant az aeroplan, és egy csendőr. Nagy gonddal kihúzták a romhalmazból Delagrange-ot és az alig tiz méternyire fekvő hangárhoz vitték, de még az uton kilehelte lelkét Mathis karjai között. A közönség szomoruan, leverve hagyta el a helyet, ahol kedvence és a francia aviatika úttörője oly gyászos *véget ért*.

Bleriot, akihez Delagrange a mult évben csatlakozott, a következőkép nyilatkozott a szomoru végü balesetről a „Les Sports“ egy munkatársa előtt. Bleriot szerint valószinütlen az, hogy Delagrange gépének két szárnya egymás után leszakadt s hogy ez okozta volna a katasztrófát. Az első táviratok tudnillik ezt állitották. Szerinte valószinü, hogy „gauchissement“-nak kormánydrótjai szakadtak el s a szárnyak elmozdulván ezzel helyükről, felboritották a készülék egyensulyát.

— Ez ugyan csak hozzátevés, — jelentette ki Bleriot — de tudnia kell, hogy a repülőgépet, amelyet egy héttel a rheimsi verseny előtt adtam át Delagrangenak, ő teljesen átalakitotta. Az én gyáramban készült gépnek nem maradt meg egyebe a testénél, a kormányainál és a kerekeinél. Delagrange kicserélte a motort s a szárnyakat is több izben, hogy a maga tervei szerint készült tipusuakkal helyettesitse. Ami a „gauchissement“ kormányának huzalát illeti, annak ellenálló ereje rendkivül nagy, a legkivételesebb körülmények között szükséges legnagyobb ellenállásnál is huszszor nagyobb erejü. Az eltörését megmagyarázni tehát csak azzal lehet, hogy vagy megrozsdásodott, vagy Delagrange nem vette észre, hogy a hosszu használatban meggyöngült. Az is meglehet, hogy Delagrange másvalamivel, talán zongorahurral helyettesitette. Bizonyos csak az, hogy Delagrange egy bizonyos cél felé törekedett következetes határozottsággal: a mennél nagyobb gyorsaság felé. És ennek a célnak kedvéért egyre ujabb és ujabb módositásokkal próbálkozott. A készülék stabilitása lényegesen megfogyatkozott, amióta Delagrange nehéz, de kivételes sebesség kifejtésére képes motort szerelt rá.

HIREK.

A Kaiserlicher Automobil Club f. hó 15-én tartandó 10 éves alapitási ünnepségén a *Magyar Automobil Clubot Krisztinkovich* Béla igazgató fogja képviselni.

Sir Ernest Shakleton személyében érdekes vendége volt e héten fővárosunknak, aki bennünket automobilistikai szempontból annyiban érdekel, hogy ő volt az első, aki az automobilt sarkutazási célokra felhasználta és alkalmasnak találta. Shackleton felolvasásában megemlitette, hogy az automobilja által a sarkvidéken elért legnagyobb sebesség 11 mérföld volt 20 perc alatt, a legkisebb pedig ½ mérföld 2 óra alatt.

Automobil bérkocsik. A városházán ugylátszik már erélyesen véget akarnak vetni azon szégyenletes állapotnak, hogy Budapest az egyetlen nagyobb európai város, amely autotaxameterek helyett kénytelen rozoga piszkos konflisokkal beérni. Az autobérkocsik ügye végleges rendezésének eddig a bérkocsi ipartársulat állotta utját, amely folytonos fölebbezésekkel és küldöttségek menesztésével mindenáron meg akarta akadályozni a gépkocsik forgalomba való hozatalát. Miután a bérkocsisok most is idegenkednek az automobilok és taxaméterek behozatalától, a kérdést valószinüleg ugy fogják megoldani, hogy az automobil vállalkozók részére uj rendszámokat fognak kiadni. Eddig 43 ajánlat érkezett a fővároshoz az automobilbérkocsik bevezetését illetőleg *Szombathely* város engedélyt adott. Várady Géza vállalkozónak arra, hogy Szombathelyen egyelőre két automobil bérkocsit járathasson. Ezt a határozatot legutóbb a belügyminiszter is jóváhagyta.

Autoanyag szövetkezet van alakulóban Budapesten. Hasonló szövetkezetek a külföldön is alakultak kisebb-nagyobb sikerrel. E szövetkezetek tagjai olcsóbban akarnak hozzájutni a különféle autoanyagokhoz és ugyszólván külön kereskedést nyitnak tagjaik számára. E kereskedésnek regieköltségei csak akkor kicsinyek, ha a forgalom igen nagy, kivánciak vagyunk, hogy lehet-e ezt elérni Budapesten. Talán célirányosabb lenne, ha a szövetkezetbe tömörülő tagok egy budapesti autoanyag kereskedőnél kötnének kollek-

Magyar Autoanyag Szövetkezet

czélja: az automobil-üzemhez szükséglendő összes alkatrészeknek és anyagoknak **első kézből** való beszerzése, következőleg a közvetitő haszon megszoritása és a **proviziók kiküszöbölése.** Közbenjárás uj kocsik beszerzésénél és használt járművek értékesitésénél.

Szakszerü tanácsadás kocsik javitásánál. Költségvetések és számlák felülbirálása.

Saját pneumatikjavitó-mühely létesitése és fentartása. A hasoncélu **küifőldi szövetkezettel szerződéses viszony** kötése azon célból, hogy a tagok ha nagyobb utra mennek, illetőleg ezen utjok közben anyagot vásárolni kénytelenek, azt a reciprocitás alapján **ugyanoly árban** szerezhessék be mint saját szövetkezetüknél.

A tagok kötelezettségei: Minden tag legalább egy 300 koronás üzletrészt tartozik jegyezni, amely azonban **nem tagsági dijat,** hanem befektetett üzleti tőkét képez.

Az alakuló-ülés, amely az ünnepek miatt halasztást szenvedett, **már legközelebb** meg fog tartatni.

Felvilágositással szolgál

a szervező-bizottság megbizásából

Bristol szálloda. **JAKABFY DEZSŐ.**

tiv szállítási szerződést, igy megszabadulnának minden gondtól és valószinüleg ugyanoly olcsón kapnák az árut, mintha szövetkezetet alakitanak.

Automobil a Hortobágyon. Debrecenből jelentik, hogy egy budapesti vállalkozó engedélyt kapott arra, hogy Debrecen és Berettyóujfalu között naponként automobilt járathasson. Délibáb és automobil kissé szokatlanul hangzik a romantikus fülének, de vigaszt talhatjuk, hogy az automobil egyáltalán nem zárja ki a romantikát, sőt . . .

Oroszországban máris szorgalmasan készülődnek a tavaszi eseményekre. Május hó 26-án a Szent-pétervári Automobil Club egy Szentpétervár—Kiev—Szentpétervári nemzetközi távversenyt, május hó 12-től 25-ig pedig a szentpétervári Michael csarnokban kiállitást rendez.

Magajáró gőzekék versenye. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nemrég tette közzé a nyáron rendezett gőzekeverseny eredményeit. A következő összeállitás némi tájékozást nyujt a versenyben résztvett gőzekék teljesitményeiről:

A versenyen résztvett ekék	Befekt. költs. kor.	óránkénti munkaeredmény m. k.	egy m. hold szántás
Maclaren . .	24360	1.833	7.65
Első Magyar .	16850	0.884	12.26
Case	22800	1.354	10.34
Nicholson . .	26800	0.772	21.06
Kőszeghy . .	30000	0.716	18.04
Dente . . .	33000	0.727	18.64

Elégületlenség Franciaországban. A L'Auto ujévi száma *„Societé d'Encouragement?"* cimmel cikket közöl Henry Desgranges tollából, amely teljes őszinteséggel tárja fel az Automobil Club de France helyzetét az automobilizmus mai súlyos viszonyai között. Desgranges mindenekelőtt leirja az ACF. keletkezését és működését s mint automobilizmust pártoló klubét. Ezután képet ad a klub további fejlődéséről elmondván mai előkelő palotájának megszerzését, az anyagi helyzet javulását a játékengedély továbbá a sikerült versenyek és kiállitások folytán.

A legutóbbi évek képezték az ACF. fénykorát, amidőn gazdagságban és tekintélyben utólérhetetlen magasságban állott. Ezután következett az 1907—1909 évek krizise és a francia gyárak azon határozata, hogy sem kiállitáson sem Grand-Prix-en nem vesznek részt. A bátortalanság e pillanatában kellett volna az ACF.-nek mint iparpártoló klubnak közbelépni és a Grand Prix-t különféle más hasznos versenyekkel helyettesiteni. E helyett a klub dacára nagy gazdagságának, nem tesz semmit az automobilizmus érdekében s ennek okát abban látja, hogy a klubban két párt van egy, amely teljesen kártya-klubnak és kaszinónak tekinti és egy, amely szeretné a klubot, mint societé d'encouragementet szerepeltetni, de a többség ellenállása miatt nem teheti. A szerző ezek után azt kérdi, vajjon egy klub, amely semmit sem tesz automobilizmus érdekében megtarthatja-e az Automobil Klub nevet.

Az ACF. egy előkelő tagja a támadásra néhány nap mulva egy interview alakjában válaszolt, amelyben kifejti, hogy a klub igenis akart mindenféle az automobilizmust propagáló konkurrenciát rendezni, de igyekezete az automobilipar ellenállásán megtörött. Akarata ellenére senkit sem lehet pártolni. Egyébként utal a L'Autoban egy évvel ezelőtt megjelent cikkre, amelyben a mostani cikk szerzője azt a tanácsot adja a klubnak, hogy tartsa magát a gyárosok akaratához és ne rendezzen se Grand Prixt, se Salont.

— A Weiner és Grünbaum udvari szabó cég, automobilisták és sofőrjeik számára legujabb és Angliából hozatott minták szerint igen praktikus felszereléseket készit.

Magyar mérnök repülőgépe Amerikában. Pfitzner Sándor gépészmérnök, aki néhány év óta Amerikában él, mint a Herring-Curtiss gyár szerkesztő mérnöke, a mult év utolsó napján maga szerkesztette monoplánján fölszállt Hammondsportban. Kisérlete fényesen sikerült. Amerikában ez volt az első monoplánrepülés. Pfitzner aeroplánjának motora, amelyet szintén maga szerkesztett 45 kilogramm és 25 lóerőt fejt ki. Csavarszárnya nem a repülőgép elején van, mint Blériot monoplánján, hanem hátul. Megemlitjük, hogy Pfitzner találmányát eredetileg Magyarországon akarta bemutatni, de kellő anyagi támogatás hijján kénytelen volt e tervről lemondani. Pfitzner a budapesti müegyetem hallgatója volt.

Aeroplangyár Magyarországon. Sármezei Endre a Benoidgáz r. t. elnöke és Lészai Ottó igazgató visszatértek párisi utjokról, amely alatt a különféle francia aeroplan és aeromotor gyárakat tanulmányozták. Tanulmányaik eredményeként a Benoid-társaság be fog rendezkedni ugy aeroplan, mint kormányozható léghajógyártásra. A szükséges motorokat egyelőre külföldről hozatja a társaság, de valószinü, hogy a kereslet növekedésével motorgyártásra is berendezkednek, avagy valamely hazai automobilgyárral szövetkeznek. A hazafias vállalkozást őszinte örömmel üdvözöljük.

A második aeronautikai Salon október hó 15-től november hó 3-ig fog megtartatni a Grand Palaisban. A kiállitást mint a mult évben a Societé des Industrielles Aeronautiques fogja rendezni. A kiállitás nemzetközi lesz és tartalmazni fogja a léghajózásra vonatkozó összes készülékeket és anyagokat. Jelentkezés augusztus hó 1-ig a kiállitási iroda, Páris, 62. Rue Caumartin fogad el.

Amerikai monstremeeting. Az amerikaiaknak minden létező dolog tulszárnyalására irányuló hajlama az aviatikai meetingek rendezésében is nyilvánul. Nemrég egy amerikai pénzemberekből és sportemberekből álló bizottság alakult, amely három millió koronát akar áldozni egy aviatikai meeting céljaira. A meetinget október hóban akarják megtartani, mivel akkor már más meeting konkurenciájától kevésbé kell tartani. A meeting tartama egy hónapra van tervezve.

Katonai repülőgépek teljesiményi feltételei Franciaországban a következők: 1. A repülőgépnek 15 méteres szél ellen kell repülni tudni (vagyis 20 kilométeres saját sebességgel birni).

2. A repülőgépnek mindenesetre kétszemélyesnek kell lenni, hogy addig, amig az egyik személy vezeti a gépet, a másik feljegyzéseket csinálhasson.

3. A repülőgépnek siklórepüléssel kell leszállni tudni.

4. A felszállásnak tetszőleges helyről kell lehetőnek lenni, bármily rossz is a terep.

5. A gépnek egy félóráig kell a föld felett 500 méter és a tenger szine felett 1000 méter magasságban repülni tudni.

DEUTZ

CÖLN—DEUTZ
Automobil építési osztály.

Deutz-féle Automobilok

Elsőrangu minőség.

Gyártja: **Gasmotorenfabrik Deutz Cölnben.**

Kérjen árjegyzéket.

Képviselet Ausztria és Magyarország részére **Oesterr. Deutz Autowerke Geselischaft m. b. H., Wien, I. Dr. Karl Lueger Platz 9.** (id. iroda: Lichtenfelsgasse No. 1. ugyanazon házban)

Garage: X. Gudrunstrasse 147. (Laxenburger Str. 53. sarok) saját házban.

Üzletvezető: Kornblüh Frigyes, az Adlermüvek eddigi vezetője.

6. A repülőgép legénységének biztosítására két motor alkalmazandó, amelyek közül az egyiknek egyedül is elégségesnek kell lenni a gép lebegésben tartására.

A hadsereg uj léghajója. Bécsből jelentik, hogy a tavasszal veszik át Orkényben az uj katonai léghajót, amelyet Lebaudy szisztémája alapján most épitenek. A léggömb burkolatát az osztrák-magyar ruggyanta részvénytársaság, az explózis motort a bécsujhelyi Daimler müvek állitják elő. A léghajónak ezen alkatrészeit nem lehetett Magyarországban megrendelni,mert sem léggömb burkolatot, sem explóziós motort még nem gyártanak nálunk. Az uj katonai kormányozható léghajó, a Parseval léghajótól csak a csónak épitése és rögzitése és a csavar kivitele tekintetében különbözik. A léghajó ezenfelül nagyobb terjedelmü és motorja is nagyobb erőt tud kifejteni, ezért az átadásnál is szigorubb föltételeknek kell megfelelnie, mint é Parseval-nak. Három négy hónap mulva már megejthetik a próba-repüléseket, a melyeket az elért magasság, a megtett ut hossza és a kitüzött cél szerint birálnak el. Még ebben az évben egy harmadik kormányozható léghajót is átvesz a hadsereg, amely szintén francia szisztéma szerint fog épülni; ezt a léghajót, melynek a terjedelme még nagyobb lesz, két motorral látják el.

Az 1910. évi aviatikai naptár. Április.: 10—25, Nice, 250,000 francs.

Május: 10—16, Berlin, sans exclusivité.
Május: 20—30, Vérone, 210,000 francs.
Junius: 5—15, Budapest, 600,000 francs.
Junius: 18—24, Saint-Petersburg, sans exclusivité.

Julius: junius 28—julius 10: Reims, 200,000 francs.
Julius 16: Anglia.
Julius 24: Automobile Club de France, 200,000 francs.
Julius: 24—aug. 4 Belgium, 200,000 francs.
Aug.: 6—13, Anglia.
Augusztus 25—szeptember 4 Deauville, 240,000 francs.
Szeptember: 8—18 Bordeaux. 200,000 francs (Grande Semaine de l'AéCF).
Szeptember 24—október 3: Milano.
Október: október 18—november 2, Amerika.
Október 18—25, Coupe Gordon-Benett. Gömbléghajók versenye.
Október 26—november 2. Aviatikai Gordon-Benett verseny Amerikában.

Latham 1100 méter magasságban. A Delagrange halála által kissé lehangolt közvélemény Latham, az örökké vidám és répülésre kész aviatikusnak egy fenomenális eredménye ismét felvillanyozta. Latham január ho 7-én, Chalon sur Marne-ban; felhasználva a tavasziasan szép időt sikerrel kisérelte meg a fenálló magassági rekordok megdöntését. Latham nagy elipsist irva le gépével emelkedett a magasba egymásután leverve Paulhan 360 méteres, majd saját 410 és 470 méteres és végül Paulhan 600 méteres rekordját. Az ellenőrző katonatisztek teleméterje már 700 méter hosszabb neki futás után felemelkedett a levegőbe és vagy 2000 métert repült. A gépet Moucher mechanikusa Fraschini vezette.

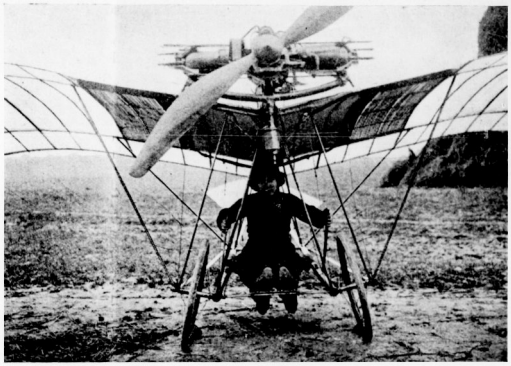

Aboukaia kisasszony, Santos Dumont hölgytanitványa.

tert mutatott és Latham még folyton emelkedett. A közönséget lázas izgalom fogta el, miközben rövid időközökben halhatta a katonák jelentését 800, 900, 1000 méter. Már alig látszott a tiszta égbolton madár nagyságunak és még folyvást emelkedett. Végre 1100 méter elérése után a „fehér madár" kezdett leszállani. Gyorsan és elegánsan szállott le, a közönség pedig óriási lelkesedéssel fogadta. Latham repülése 42 p. 11·4 mp.-ig tartott s az általa megtett táv körülbelül 50 kilométer lehet.

Moucher trienti aviatikus, akinek csodálatos eredményeiről az olasz lapok a mult évben hasábokat irtak és mult héten végre, mint a Secolo irja, Milanoban megtette első nyilvános repülését. Az aeroplan hosszabb neki futás után felemelkedett a levegőbe és vagy 2000 métert repült. A gépet Moucher mechanikusa Fraschini vezette.

AUTOMOBILSZAVATOSSÁGI ÉS BALESETBIZTOSITÁS.

Ajánljuk a minden automobilozó részére nélkülözhetlen **szavatossági** és **balesetbiztositás** megkötését.

Felvilágositással és prospektussal készségesen szolgál a **Nemzetközi Balesetellen Biztositó Részvénytársaság,** Budapest, IV. Váczi-utca 20. az Adria biztositó társulat palotájában.

Santos Dumont balesete. Csaknem egyidőben Leon Delagrange paui halálos balesetével Santos Dumontot is baleset érte, amely azonban szerencsére kevésbé tragikusan végződött. Santos Demoisellejével csaknem 30 méter magasságról bukott le. A készülék teljesen összezuzódott, Santos pedig fején szenvedett sérüléseket és mint maga mondta csak a csodálatos véletlen folytán menekült meg a haláltól. Santosnak áznap ez volt a harmadik felszállása. Az első három fölszállás nagyon jól sikerült. A harmadik fölszálláskor azonnal fölemelkedett tizenöt méter magasságba, könnyen és gyorsan siklott tova a levegőben és nagyon ügyesen manőverezett. Hosszabb idő mulva leszállt a földre, hogy a motoron mutatkozó hibákat kijavitsa. Aztán ujra fölszállt és egyszerre eltünt a ködben. Negyed óra mulva automobilon jelent meg Santos Dumont, aki fejének bal felén erősen vérzett. A hozzá özönlő embereknek azt mondta, hogy gyorsan és zavar nélkül repült a levegőben, amikor egyszerre a monoplán fölülete bal felének drótházata elszakadt. Santos Dumont azt hiszi, hogy háromszor megfordult a levegőben, de szerencsére ugy ült a készüléken, mintha ketrecben lett volna, mert a drótházat megakadályozta kibukását. Santos Dumont fején és lábán sérült meg, de állapota nem veszedelmes.

A balesetről Santos egyébként a következőkép nyilatkozott egy párisi hirlapiró előtt: „Én" Demoisellemel egy négyhengeres Clement motorral ellátva kisérleteztem. Ön tudja, hogy ezen motor nem ké-

KODAK

Fényképezés sötétkamra nélkül a legegyszerübb és legtisztább eljárás. **Kodakgépek** és napfény melletti előhivó készülékek **6.50 koronától** feljebb. Kaphatók minden szaküzletben és Wien I. Graben 29. — Árjegyzékünk kivánatra ingyen és bérmentve.

szülékem számára készült, hanem Maurice Clement biplanja részére; tulerős és tulnehéz az én gépem számára. Ténylegesen 110 kilogramm sulyu.

Egy husz percig tartó repülést tettem, mely teljesen sikerült. Visszatértem Saint-Cyri hangaromba és megtöltöttem benzintartómat 40 liter benzinnel. Mindez tulterhelte a gépet.

Délután indultam el. Minden jól ment; elhagytam Saint-Cyrt és Rambouillet-felé haladtam, amidőn 25 méter magasságban a szárnyakat tartó feszitődrótok elpattantak. A szárnyak felcsapódtak és a készüléknek nem lévén támasza, esett. Ösztönszerüleg ugy helyezkedtem el, ahogy legjobban tudtam és estem.

Íme itt vagyok egészségesen és épen, mondta szokott egyszerüségével Santos Dumont, de ezt leckének tekintem. A készülék nincs méretezve ilyen tulzott sulyok részére. Az uj Clement motor még készül és várom, hogy folytathassam kisérleteimet.

A Wright-testvérek pöre. Az amerikai elsőfoku biróság abban a pörben amelyet a Wright-testvérek több repülőgépgyár ellen a szabadalmi jog megsértése miatt inditottak, a Wright testvérek javára döntött. A Herring Curtiss Companyt és Curtisst a biróság eltiltotta a Wright-féle modellhez hasonló rendszerü repülőgépek készitésétől és árusitásától. Amikor Paulhan aki éppen utban volt a los-angelosi versenyrepülésre, a Bretagne gőzösről a partra lépett, hivatalos iratot kézbesitettek neki, amelyben megtiltották, hogy a Wright szabadalmait sértő készülékkel vegyen részt a versenyen. Ha e tilalmat áthágja, szigoru büntetés jár érte. A törvényszék itélete a los-angelosi versenyek lefolyásának utjába nagy akadályokat gördit, mert gépénél egyes Wrighték által szabadalmazott szerkezeteket használ. Paulhan és Curtiss, a legutóbb érkezett amerikai táviratok szerint, felebbeztek és mégis résztvesznek a los-angelosi meetingen.

A genfi tavon keresztül rendeznek junius hó végén Lausanne sváiczi és Evian les Bains francia városok egy aviatikai versenyt. A tó szélessége e helyen körülbelül 15 kilométer, a repülőgéptechnika mai állása mellett tehát tetjesen reális versenyekre van kilátás.

Flug und Sportplatz Berlin-Johannistal cimmel uj társulat alakult Berlinben, amely a feloszlott Deutsche Flugplatzgesellschaft Johanistal vagyonát átvette és azt 300.000 márkával felemelve 700.000 uj társulati tőkét alapitott. Az uj társulat igazgatója *Tschudi* őrnagy. A társaságba *Kaiserlicher Automobil Club* és a *Kaiserlieher Aero Club* több befolyásos tagja mint Lierotorpf Albert gróf, Áreo gróf és Kehler kapitány is belépett.

A legujabb hölgy aviatikus. A buffalói Aboukaia k. a. jelenleg Párisban kisérletezik, ki már régóta foglalkozik a ciklikai sporttal, nevezetesen 1894—5 óta szorgalmasan résztvett az összes professzionista kölgy kerékpárversenyeken. Most két hete Santos Dumont „Demoiselle“ tipusu gépén tanulja a pilóta mesterséget. Nevét eddig a következő produkciói tették ismertté: 1903-ban a Casino de Paris helyiségében a „Looping the Loop“ mutatványnyal produkálta magát biciklin. 1904-ben nagy hirre tett szert az „Emberiség ostora“ cimen bemutatott légi ugrásával, kerékpáron etc. etc.

De Bäder aviatikus, ki a napokban szállt fel Voisin féle biplánján a Boug-i arodromból, mint az utazási verseny indulója, — tudvalevőleg szerencsétlenül járt és balesete után percekre akadt fenn egy fa ágai között. (Ld. a 4. oldalon levő képet).

A Magyar Automobil Club hivatalos közleményei.

Magyar Automobil Club.

Elnök: Gróf Andrássy Sándor, *Elnökhelyettes*: Gróf Zichy Béla Rezső. *Igazgatóság*: Blathy Ottó Titusz, Gr Esterházy Móric, Hatvany Károly, bátorkeszi Kobek Kornél. kiscétényi Kovács László, Krisztinkovich Béla *(ügyvezető igazgató)*, Gróf Károlyi Imre, Gróf Szécheny István, Báró Vécsei László. *Választmány*: Az igazgatóság tagjain kivül Andrássy Gyula gr., felsőványi Baruch Jenő, Bayer Dezső dr., Csonka János, Delmár Tivadar dr., győri Farkas Lajos, Fényi Béla, Gerbaud Emil, Hatvany József, Harkányi János báró, Hevesy Vilmos, Károlyi Mihály gr., Nagy Sándor dr., Ormody Vilmos, Szende Károly, Teleki Pál gróf, Varró Indár dr., Wenckheim József gr., Zsolnay Miklós. *Clubtitkár*: Ifj. Krisztinkovich Béla. *Clubhelyiség*: Budapest, IV., Kigyó-tér 1., királyi bérpalota. *Hivatalos irodai órák*: d. u. 5—7 óráig. Könyvtár, szaklapok, szabadalmi leirások és szakárjegyzékek gyüjteménye 10—12 óráig és 4—6 óráig nyitva. *Sürgönycim*: Autoclub Budapest. *Telefonszám*: 11—70.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a Magyar Automobil-Klub igazgatóságának és választmányának 1909 december 15-én tartott üléséről.

Jelen voltak: Gróf Andrássy Sándor elnöklete alatt dr. Delmár Tivadar, győri Farkass Lajos, br. Hatvany Károly, kiscétényi Kovách László, Krisztinkovics Béla. dr. Nagy Sándor, dr. Varró Indár és br, Vécsey László urak.

Levélben és telefonon kimentették magukat: br. Hatvany József, Hevesi Vilmos és Zsolnay Miklós urak.

Jegyzőkönyvvezető: Karvázy Zsigmond h. titkár.

Jegyzőkönyv hitelesitésére felkérettek: br. Vécsey László és dr. Delmár Tivadar urak.

A megejtett titkes szavazás utján rendes tagokul felvétettek: báró *Thyssen-Bornemissza* Henrik nagybirt., *Ujhelyi* Kálmán földbirt.

A turisztikai térkép 3-ik sorozatának megállapitása után a választmány a második sorozat kiadásáért szerződésileg esedékes 1500 kor. kiutalványozását határozza el.

A benzin- és olajárak a hivatalos állomásokon 1910 évre megállapittattak. Elnök javaslatára a választmány elhatározza, hogy a főszolgabirói hivatalok körlevélben felkérendők, adják meg azon kereskedők cimét, akik benzint tartanak. A szükséges adatokat tartalmazó nyomatott válaszlevelek a körlevélhez csatolva, egyidejüleg elküldendők.

Gerson Böhm és Rosenthal cég szerződése lejárván, uj ajánlatot tesz. A választmány rövid vita után elhatározza, hogy minden magyar cég felszólitandó ajánlat tételre és az ajánlatok beérkezte után fog ez ügyben dönteni.

A Vörös Kereszt Egyesület a Vörös Kereszt Oszlop szervezetére vonatkozó alapszabályokat közli, melyre nézve a közös hadügyminiszterium azon módositást teszi, hogy 20 tagnál több tagja ezidőszerint uem lehet. A választmány a változtatást tudomásul veszi.

A fökapitányság dr. Hermann I. ügyvédnek egy találmányra vonatkozó beadványát teszi át. A feltaláló egy biztonsági szerkezet alkalmazását kéri kötelezővé tenni. A választmány felkéri dr. Delmár Tivadar urat, hogy a találmányt tekintse meg s arról a választmányt értesiteni sziveskedjék.

Krisztinkovich Béla igazgató ismerteti a f. évi dec. 7-iki internacionális konferencián hozott határozatokat.

Az Aero Klub feloszlása ügyében Krisztinkovich Béla igazgató értesiti a választmányt, hogy az Aero Klub december 10-én végleg feloszlott és kéri a Klub vagyonának átvételéhez Tolnay Lajos orsz. képviselő urral való együttes kiküldetését. Egyuttal kér az alapszabályoknak az Aero Klub névfelvétel miatti módositására szükebb bizottságot kiküldeni. Elnök a választmány nevében felkéri Krisztinkovich és Tolnay Lajos urakat, hogy az Aero Klub vagyonát átvenni sziveskedjenek. Az alapszabályok módositására teendő javaslat végett pedig Edelsheim-Gyulay Lipót gróf, kiscétényi Kovách László, Krisztinkovich Béla és Tolnay Lajos urak személyében jelöli meg a bizottságot.

Igazgató előadja, hogy a térképek esetleges kijavitása és kiegészitese végett azok esetről-esetre az állami mérnöki hivataloknak kiadassanak.

Végül jelenti igazgató, hogy a Prinz Heinrich Fahrt költségeire annak idején 20.000 korona lett megállapitva, melynek leszámolása a berlini klub részéről máig késik. Kérdi, hogy ezen összeget, amely folyószámla-hitel alakjában terheli a Klubot, a klub vagyonából fedezze-e, illetve egyenlitse-e ki, tekintettel a kamatveszteségre, vagy nem? A választmány a berliniek leszámolását minden erre vonatkozó különleges intézkedés mellőzésével megvárni határozza.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti. Kmft.

Tamássy Park - Szanatoriuma

Dunaharasztiban — Pestmegye.

Elsőrangu gyógyintézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Nap- és légfürdők. Dr. Lahmann szerinti diätatikus konyha. Télen-nyáron nyitva.

PROSPEKTUST KIVÁNATRA KÜLD AZ IGAZGATÓSÁG.

Telefon Budapest környék Dunaharaszti 3.

VIII. évfolyam 1910. január 15. 3. szám.

NEMZETI SPORT

ÉS A MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly műegyetemi vívómester alapította. A Magyar Vizi Sport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. febr. 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Áttekintés.

Közel négy hete az ország sportközönségének főbeszéd tárgya a német-magyar uszómérközés. Jogosan, mert évek óta alig volt sportesemény, amely oly érdekes körülmények között folyt volna le és annyi érdekes tanuságra adott volna alkalmat.

Előáll nem egy klub, nem is szövetség, hanem egyetlen uszó, akinek semminemü hivatalos hatáskőre nincs és elhatározza, hogy csinál egy német-magyar mérközést. Levelez, feltételeket állapit meg, időt tüz ki, embereket állit treningbe, próbaversenyt rendez, csapatot alakit. Pénz is kell a kiküldetéshez. Jól van. Egy levélbeli felhivás a sportközönségnek: adakozzatok! És ime egy pár nap alatt bőven együtt a szükséges pénz. Ki viszi az uszókat, azok győznek és veszitenek, az érdekelt klubok és szövetségek csak ugy utólag bámulnak a dolgok után.

A bátorság, önbizalom mindig imponál. Igy nem lehet és nem szabad sport dolgokat rendezni: az bizonyos. De *Halmay* jól tette amit csinált. Neve, népszerüsége biztositotta a vállalkozás létrejöttét. Ért is a dologhoz. Utólág rekriminálni; kifogásolni a megállapitott feltételeket, az időpontot, egyes intézkedéseit, meddő munka. Rábiztuk uszóinkat, reá anyagi támogatásunkat, ő legjobb belátása szerint, teljes buzgóságával sáfárkodott azokkal. Uszósportunk vezéreinek gondja, hogy jövőben a munka és felelősség megosztásáról gondoskodjanak.

Van azonban a dolognak sok más oldala is. A közvélemény fényes győzelmet várt és e győzelem nem következet be. A nagy lelkesedés után nagy a lehangoltság. A sport iránt mindig oly jóindulatu sajtó szépiti a dolgot, de az a sok száz ember, aki koronácskáit odaadta a kiküldetésre és az a nehány százezer, aki reszketve leste a lapokban a táviratokat, csak egy nagy kudarcot lát. Hogy is ne. Uszóink már vagy öt esztendeje állandóan beleszuggerálják a közvéleménybe azt a hitet, hogy a magyar uszók a legjobbak a világon. Már azt is nemzeti szerencsétlenségnek tartották itthon, hogy az olympiádon nem tudtunk győzni, de hát itt az egész világgal küzdöttünk. Az ugyan nem jutott senki eszébe, hogy még a németek is egyenlőek velünk. Ezért ugyan nem volt érdemes kivinni őket, ezért ugyan nem volt érdemes oly lármát csapni — igy gondolkoznak a laikusok. Pedig itt a laikusokkal kell számolni, mert az ő lelkesedésüket vették igénybe. Mi a tanulság mind ebből? Több szerénység és önmérséklés. Minden kis uszó ugy járkál a Rudasban, mintha egy-egy *Halmay* volna az olympiai kiküldetéseknél meg egészen ellenszenvesekké tették magukat (tisztelet a kivételeknek) cézári allürjeikkel. Pedig a boszus sporttársaik szerint: jöttek, láttak és fürödtek. Legyünk igazságosak. A magyar uszósport rendkivül magas niván áll. Büszkék lehetünk rá. Uszóink közt egy-kettő valóságos fenomén, a többi is kiváló. De a világ nagy, más nemzetek gazdagabbak, hatalmasabbak és főként sokszorosan többen vannak, mint mi. És azok is sportolnak. Legjobb, legizmosabb fiaik, a legnagyobb erővel a legjobb módszer szerint. Ha igaz volna is, hogy egy-egy időpontban mi vagyunk a legjobbak, senkinek sincs joga azt hinni, hogy egy-két hónap mulva is azok vagyunk. Az ellenfél megbecsülése a győzelem első lépcsője. Sok lépcsőfokot kell megmászni, de enélkül komoly győzelmet aratni nem lehet. Ahogy nálunk az ismeretlenségből bukkannak elő nagyszabásu rekorderek, ugy félnünk kell az ellenfél névsora legismeretlenebb nevétől, hátha ő a jövő hőse. A németek nagyszerü fejlődésben vannak a sport terén. Egy-két év előtt felettük álltunk majd mindenben, ma már egyenlők velünk vagy jobbak nálunk. Nem szégyen tehát a német uszó eredmény. De ott a Rudasban eszébe kell vésni minden kis uszónak, hogy a világ rettentő nagy, népei erősek, hatalmasak és sokan vannak, hogy minden magyarnak tiz helyett kell dolgoznia, ha előttük vagy csak velük egy vonalban akar is lennie.

Egy uj, végtelen fontosságu és lelkesitő jelenség volt a mérközésnek a győjtés sikere. Angliában képzeltük magunkat. Lord *Desborough* egy levelet ir valamelyik lapban: nincs pénz a vendéglátásra. Három nappal később az utcán plakátok jelennek meg: Köszönjük, a pénz elég. Nehány százezer korona gyült össze. Nálunk csak az arányok voltak mások a lelkesedés ugyanaz. Mi, akik a győjtés egyik központjában állottunk mondhatjuk, hogy öt vagy tiz annyit is össze lehetett volna győjteni. Mérsékelni kellett az embereket, hogy már elég, nem kell több.

Kérdés: nem lehetne a nemes fellángolást állandósitani. Lawn tennisben megvan, a vivók most tervezik a pártoló tagok intézményét. Nem volna-e lehetséges, hogy minden sportág megadóztassa a nagyközönségben érte lelkesülő ezreket. Akik például most ily lelkesen adoztak egy célra, azok bizonyára évenkint is szivesen adnának egy szerény összeget arra, hogy kedvenc sportjuk legjobbjai részt vehessenek a nagy külföldi tornákon. E felett érdemes gondolkozni.

* A Motesz érdemes főtitkára egy cikket tett közzé egy napilapban, melyben a még mindig fennálló MASz.-Motesz viszályról beszél és annak megszüntetésére ad tanácsokat. Előttünk merőben érthetetlen, hogy a huszadik század második évtizede küszöbén még valaki oly elveket tálalhat a jámbor olvasó elé mint *Malecky* Román teszi. A harc hevében értjük, hogy azt a kövét vágja az ember ellenfele fejéhez, amelyik éppen kezeügyébe kerül, de bizony nyugodtabb időkben arra is gondol az ember, hogy mit szólnak hozzá a nézők.

Az egész világon mindenütt és éppen ugy hazánkban is a sportszövetségek fenhatósága az illető sportra terjed ki. A MLSz.-t például az egész magyar football-sport uralja, akár tartozik valamely football-egylet a kötelékébe akar nem. *Malecky* Román szerint a *Motesz* minden oly sporttal foglalkozik, aminővel az egyletei, tehát ha egyletei akarják felállithat egy football, egy tennis egy vivó-szakosztályt is, épp ugy, mint az atlétikával és birkozással tette, tekintet nélkül arra, hogy e sportoknak évek óta soha kétségbe nem vont fenhatóságu szövetségei vannak.

Valódi Perez-féle veronai VIVÓ-ESZKÖZÖK

Barbasetti, Perez, Radaelli, Parise mintáju vivókardok és vitőrök. Kard- és törpengék. Perez patent T pengék vivókeztyük-, arc- és fejvédők. Párbaj-kardok és pisztolyok. Céllövő pisztolyok és puskák nagy készletben.

Athletikai sportcikkek. Diszkosz, gerely, súly. A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és hitelesitett sportcikkek egyedüli raktára. Téli sportcikkek: Si, szán, korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sportcikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld Kertész Tódor sportáruüzlete Budapest, Kristóf-tér. Alapittatott 1861. évben

Ki ne érezné, hogy ez az elv és ha valóban ezt vallja, az egész Motesz is közveszélyes sportéletünkben. Ami megtörtént az atlétikában és a birkozásban, holnap ugy lehet a footballban vagy a tennisben is, egy-két elégedetlen egylet szakosztályt nyit a Moteszben és nagy vigan tán még országos bajnokságokat is ir ki.

Nem hisszük azonban, hogy a Motesz az ő főtitkára elveit osztaná. Sajnos, a vezetés most harcias kezekben van, a Motesz a maga 4 évenkinti vidéken tartott közgyüléseivel nehézkes szervezet és nem érzi meg, hogy egyletei, sportemberei nem harcot, hanem békét akarnak.

Az annyiszor felvetett egyesülésnek nem a MASz. az akadálya. A MASz. szivesen egyesül, szivesen megkezdi a tárgyalásokat erre nézve. Nem, mintha gyengének érezné magát, hanem azért, mert elvei még sokkal jobban érvényesülnének egy oly hatalmas *uj alakulatban,* mely három vagy több önálló osztályával (atlétika, torna, birkozás stb.) egyesitené mindazokat az erőket, melyek az illető sport eszméit diadalra juttatni hivatottak. Nem lehetetlen teoriákkal, hanem őszinte béke jobbal, a hatalmaskodási vágy kiküszöbölésével, a közös célok iránti lelkesedéssel lehet békét teremteni.

Magyar Spalding.

A „Nemzeti Sport" nagy fába vágta a fejszéjét. Megkezdte szakmunkái sorozatát a „szánkózás" kézikönyvével. Az a terve, hogy a nálunk otthonos összes sportágakból egy-egy terjedelmes füzetet bocsát ki, a hires Spalding-féle kiadmányokhoz hasonló módon szakszerüen tárgyalva benne az illető sportág elméletét, gyakorlati kérdéseit, statisztikáját, rekordjait, általában mindazt, ami az illető anyagra vonatkozik.

Természetes, hogy azt a könyvi terjedelmet nem adhatjuk,, a mit a nagy nemzetek sportirói megengedhetnek a munkáiknak. Nálunk az ember öt krajcárért megveszi az ujságját s abban benne kell lenni mindennek. Lehet, a könyv-undoron kivül segit hozzá a lapos zsebünk is. Tehát rövidek leszünk, hogy olcsóbbak s könnyen hozzáférhetők lehessünk.

Még természetesebb, hogy a füzetek csöpögtetve tudnak csak megjelenni. Még igy is küzködnünk kell az olvasóink csekély számával és azzal, hogy nem a gazdag emberek a mi támogatóink.

Lassacskán fejlődünk, mint a sivatag szélén álló fa, de mégis csak erősödik a magyar sportirodalom; jeléül annak, hogy a testedzés eszméje egyre tágabb köröket fog át.

A „Nemzeti Sport könyvtára" első füzete a „Szánkázás" cimmel a jövő héten jelenik meg. *Ára 1 korona.* Kapható *Budapesten* Kertész Tódor sportáru üzletében IV. Szervita-tér. Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésében IV. Muzeum-körut Nemzeti szinház bérházában. Vidéken *Kassán:* Vitéz A., *Aradon:* Kerpel A., *Kolozsvárott:* Stemer J., *Pozsonyban:* Stampfel A. könyvkereskedőnél. *Megrendelhető:* A Nemzeti Sport kiadó-vállalatnál (Budapest, VIII. Esterházy-utca 6. szám.) 1 korona 10 fillér, előleges beküldése mellett. Postatakarékpénztári folyószámla 20438.

Lapunk előfizetői a könyvet 90 fillér beküldése ellenében kapják.

Mérleg.

Az I. német-magyar uszómérkőzés tanulságai.

Irta: *Donáth Leo.*

Példátlan, egyetemes érdeklődéssel és rokonszenvvel fogadta és kisérte társadalmunk a mult héten Magdeburgban lezajlott nemzetek közötti uszómatchet, amelynek főként általános, *nemzeti* vonásai terelték rá a közfigyelmet. A magyar testedzésnek, mint államjogi különállóságunk kidomboritó tényezőjének életbevágóan fontos szerepe már annyiszor tárgyaltatott e hasábokon, hogy feleslegesnek tartom e szempontnál tovább időzni. A szakkörökre nézve sokkal fontosabbak ama konzekvenciák, melyek a kétnapos Hellas-meetingből leszürődnek és melyek minden tulzás nélkül hivatva lesznek uszósportunkat egy hatalmas lenditéssel uj mederbe, uj utra terelni.

Amidőn tehát jelen cikkemben mint a „Nemzeti Sport" kiküldött munkatársa tapasztalataimról beszámolok, egyszersmind kedves, bár némileg fájdalmas kötelességet teljesitek, olvasóimtól elbucsuzva. Tanulmányaim hoszszabb ideig külföldre szólitanak és igy a rovat rendszeres vezetését Tamedly Mihály igen t. barátom veszi át. Az ő kipróbált szakértelme hamarosan el fogja felejtetni a cserét, amelynek a lap csak hasznát láthatja. Emellett azonban a laphoz való viszonyom egyáltalán nem változott, mert a munkatársak sorában továbbra is megmaradva, fel fogom a lapot továbbra is cikkeimmel keresni.

Sokat tanultunk!

Az erők vehemens összecsapásából reánk háramló nemzeti és sportbeli haszon és dicsőség mellett ez a legértékesebb, mert legpozitivebb eredmény. És kötelessége a magyar sport krónikásának, hogy eme nagy horderejü eseményt azon részletességgel méltassa, melyet mint egy uj korszak határköve meg is érdemel.

Hihetetlenül rohamos fejlődési folyamat vitte Németország uszósportját arra a fokra, melyen jelenleg mint *a világ egyik legerősebb uszósportjával* rendelkező ország áll. Ez a tény igazán szembeszökövé és közvetlen érdeküvé csak mult év októberében vált, amikor egy magyar kombinált csapat 5×100 és 4×63 m-en a birodalmi válogatott csapattól vereséget szenvedett. Bár részünkről sohasem vitattuk a németek folyton növekvő félelmetes erejét, e győzelem és főként a német 100 m-es stafétacsapat pompás átlagideje (fejes nélkül 1p. 08·6 mp.) mindamellett a meglepetés erejével hatott.

Halmay kihivása a szőnyegen forgó elsőségi kérdést nagyban segitett megoldani és a lezajlott mérkőzések oly értékes tapasztalatokkal gazdagitottak bennünket, hogy uszósportunk a vállalkozás kezdeményezőjének és tulajdonképeni megvalósitójának hálára van kötelezve.

Álljanak itt mindenekelőtt mindkét nap részletes eredményei, melyeket postai késedelem miatt nem közölhettünk mult heti számunkban.

I. nap. 1909 január 2.

Pálya hossza 25 m.

I. Kezdőverseny 100 m. 1. Paul Matte (Hellas) 1 p. 22·6 mp. 2. W. Ricke (Osnabrücker SV) 1 p. 36·8 mp.

II. Országközi stafétaverseny 5×50 m. (tetsz. sz.) 1. Németország (Opitz, Binner, Ritter, Schiele, Bretting) 2 p. 28·8 mp. 2. Magyarország (Donáth, Onody, Rimanóczy, Zachár, Halmay) 2 p. 32·4 mp.

III. Juniorverseny 100 m. 1. K. Schönermann (Hellas) 1 p. 30·8 mp. 2. H. Werny (Halberstädter SV) 1 p. 31·4 mp.

IV. Buváruszás 50 m. 1. W. Holst (Berliner SC) 39·4 mp. 2. F. Wiedebach (Osnabrücker SV) 45·2 mp.

V. Ifjusági staféta 3×50 m. (mell, hát, magyar) 1. Hellas a) 1 p. 51·8 mp.

VI. Gyermek hátuszás 50 m. 1. A. Kunze (Hellas) 48 mp. 2. S. Lechner (Dessau) 58 mp.

VII. Ifjusági verseny 100 m. 1. H. Losse (Magdeburger SC) 1 p. 33 mp.

VIII. Főverseny müugrás. 1. K. Behrens (Hellas) 31 2/5 p. 2. Holtversenyben K. Balke (Magdeburger SC) és H. Freyschmidt (Magdeburger SC) 28 1/5 p.

IX. Föverseny 100 m. 1. Halmay Zoltán (MTK) 1. p. 05·6 mp. 2. Kurt Bretting (Hellas) 1 p. 06·2 mp.

X. Oldaluszás 100 m. 1. K. Wohlfeld (Hellas) 1 p. 15 mp. 2. M. Ritter (Hellas) 1 p. 15·4 mp. 1/2 y-al nyerve.

XI. Juniorverseny 200 m. 1. P. Matte (Hellas) 3 p. 01·4 mp. 2. A. Dressel (Hellas.) Főlénnyel nyerve.

XII. Melluszás 100 m. 1. Toldi Ödön (MTK) 1 p. 21·6 mp. 2. Elek Imre (MTK) 1 p. 22·6 mp. 3. Dr. A. Stühmer (Hellas) 1 p. 25·8 mp.

XIII. Vizipóló. Hellas—Magdeburger SC 2 : 1. (Félidő 1 : 1).

XIV. Juniórverseny 50 m. 1. Meinert (Delphin(35·4 mp. 2. A. de Lima (Hildesheimer SV) 37 mp.

XV. Országközi stafétaverseny 5×150 m. 1. Magyarország (Onody, Zachár, Hornung, Las-Torres, Halmay) 9 p. 20 mp. 2. Németország (Weckesser, Gübener, Homilius, Schiele, Binner) 9 p. 30·4 mp.

Második nap. 1910. január 3.

I. Ifjusági melluszás 50 m. a) junior. 1. W. Piepenburg (Hellas) 42·8 mp. 2. A. Schuller (Hellas) 44·2 mp. b) senior. 1. R. Kempfe (Hellas) 39·6 mp. 2. H. Grinack (Aegir, Dortmund) 40·8 mp,

II. Országközi stafétaverseny 4×50 m. (mell. oldal, hát és magyaruszás.) 1. Magyarország (Elek, Hornung, Wendelin, Halmay) 2 p. 16·4 mp. 2. Németország (Schiele, Wohlfeld, Bieberstein, Ritter) 2 p. 17.8 mp.

III. Seniorverseny 200 m. 1. Beleznay László (MAFC) 2. p. 45 mp. 2. W. Vogeley (Germania, Braunschweig) 2 p. 48 mp.

IV. Juniorstaféta 3×50 m (tetsz. sz.) 1. Hellas-Magdeburg (Döbel, Cohn, Matte) 1 p. 52 mp. 2. Magdeburger SC 1 p. 57·2 mp.

V. Hátuszás 200 m. 1. G. Arnold (Hellas) 2 p. 59·4 mp. 2. H. Pentz (Neptun, Hannover 3 p. 07·8 mp. 3. Wendelin (BAK)

VI. Seniormüugrás (bajn. kiz.) 1. C. Witt (Poseiden—Uhlenhorst) 25·4 p. 2. H. Freyschmidt (Magdeburger SC) 24 3/10 p.

VII. Gyorsuszás 50 m. 1. R. Opitz (Poseidon, Berlin) 30 mp. 2. H. Sudeick (Aegir, Dortmund) 33 mp.

VIII. Melluszás 300 m. 1. Toldi Ö. (MTK) 4 p. 51·2 mp. 2. Dr. A. Stühmer (Hellas) 4 p. 56·2 mp.

IX. Juniorverseny 100 m. 1. A. Dressel (Hellas) 1 p. 21·2 mp. 2. P. Moth (Hellas) 1 p. 21·6 mp.

X. Tányérkeresés (20 tányér) 1. Kankovszky A. (FTC) 16 tányér 2. L. Oehl (Algir) 13 tányér.

VERSENYDIJAK — SCHUCH L. UTÓDAI
mindennemü sportra állandóan gazdag választékban találhatók
Edlauer G. és Szlávik diszmüáru-üzletében
BUDAPESTEN, IV. KERÜLET, KIGYÓ-UTCA 4. SZÁM.

XI. Ifjusági verseny 100 m. 1. Kempfe (Hellas) 1 p. 14·2 mp. 2. H. Wischeropp (Hellas) 1 p. 23 mp.

XII. Országközi staféta 5×100 m. (tetsz. sz.) 1. Németország (Weckesser, Binner, Ritter, Schiele, Bretting) 5 p. 40 mp. 2. Magyarország (Halmay, Ónody, Rimanóczy, Las-Torres, Zachár) 5 p. 40·4 mp.

*

A „péril allemand“ főleg a sprintszámokban (50 és 100 m.) fenyegetett bennünket, mig a vegyes (mell, hát, oldal és magyar) uszások terén a németeknek kellett az általuk parexcellence kultivált, kötött uszásokban mindig tanusitott klasszist érvényesiteni. 150 m.-en és tovább még mindig megvolt és van a tátongó ür, mely még csak néhány évvel is a németekkel szemben az uszás minden fajtájában a magyarok javára szólt és épp e stafétaverseny kimenetele már eleve sem lehetett kétes. Ismétlem, a sulypont az 5×50, 5×100 tetszés szerinti és a 4×50 m.-es vegyes stafétaversenyre helyeződött.

„Die Ungarn, die bisher als die besten Sprinter der Welt galten, wollen ihren Ruhm so leicht nicht preisgeben.“ Ilyenformán jellemezte az egyik legnagyobb német sportlap a mérkőzések jelentőségét. Vegyük csak elfogulatlanul sorba a két első sorban emlitett staféta eredményéhez képest a dolgok jelenlegi állását.

Az 5×50 m.-es sprintstafétában szenvedett vereséget adott helyzetben teljesen reálisnak kell elfogadni. A fejesugrás mellőzése, néhány a tulsoká kihuzott training miatt visszament forma, némi iránytévesztés a szokatlanul dermesztő hideg viz és a küzdelem mégis csak *idegenben* és nem itthon kivivott volta mind oly körülmények, melyek változása már csak azért sem változtatna a helyzeten, mert ca. 5 m.-el maradt el a magyar csapat a még csak nem is összes legjobb embereivel induló német staféta mögött. A németek gyönyörü sikerének titka pedig a nagy tömegből magyarázható folyton megujhodó gárdán kivül a *crawl-tempó*, mely a flyer-távokon ezzel végérvényesen bebizonyitotta fölényét a magyar (lábtempó nélküli) uszásmodorral szemben és minden ellenkező véleményt elnémitott „nem lehet tartani a németeket“, e szavakkal fejezte ki magát a magyar csapat egyik tagja, hü képét adva annak az ellenállhatatlan gyorsaságnak, melyet a crawl-lábtempó kölcsönöz ellenfeleinknek, akik pihent tüdővel és impozáns propeller-mozgerővel épen akkor szökellnek nyilgyorsan előre (29.8 mp.-es átlag, fejes nélkül még a könnyü uszodában is pompás, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy legalább két ember 30 mp.-et és azon felül uszott.) mikor a magyar sprinter karja és tüdeje már lankadni kezd. Egyedüli kivétel itt Halmay, akinek óriási karereje sikeresen ellensulyozza e bénitó behatást és hogy az ő uszása sem tudta javunkra billenteni a mérleget, az ismét csak döntő érv a crawl általánosan leendő meghóditása mellett. Cecil Healy négy év előtt mutatta be a hamburgi Verbandsfesten először Németországban a crawl-tempót és 100 m.-es szinte valószinütlen ideje egy vonalban teljesen nyilt távon fejes nélkül 1 p. 07·2 mp.) nagyon alkalmas volt arra, hogy a teljes számban egybegyült német uszók figyelmét ráirányitsa e novumra. Az első kisérletező és uttörő annak az évjáratnak legjobb sprintere és rövidtávu bajnoka Carl Gubener volt, akinek példáját csakhamar követte Oscar Schiele is. A formák rövid vacillálása után mindkettőnek uszása oly lényegesen javult, hogy a crawl a németekre nézve jellemző alapossággal és gyorsasággal felkaroltatott, mindjobban terjedt és ma már minden német uszóverseny sprintszámainak, a 12 éven aluliak versenyétől a főversenyig alapvető, jellegzetes sajátsága. *Németországban minden uszó crawlozik!* Kényszerü kötelességünk erre áttérni nekünk is, és akkor reményünk lehet arra, hogy a német uszók azt az ijesztő tömegét, amely napnap után termeli a kiválóságokat (a németek ezen alkalommal tartott próbaversenyén indult egy teljesen ismeretlen braunschweigi ifjusági 14 és fél éves uszó, Walter Ramme, aki 50 m.-en fejes nélkül 29.4 mp.-et uszva (irányt tévesztve!) Opitz feletti győzelmével és ideális crawl-jával bombaszerüen lepte meg még a németeket is) paralizálhatjuk fajunk rátermettsége segitségével a 40—50 yardos távokon is. Crawl nélkül azonban soha! Csak meg kell nézni, hogy a németek mily minuciózus gondossággal tanitják és terjesztik a clubjaikban és nincs az a gyermekversenyző, akinek a crawl ne ment volna át a vérébe. Nem vagyok tulvérmes,

A magdeburgi német-magyar uszómérkőzés érme.

ha azt hiszem, hogy már az idei nyáron is elérhetjük azt a fejlődési fokot, hogy megfelelő „tip-top“ kondicióban, idehaza fejes elugrással még 50 m.-en is visszaadhatjuk a kölcsönt. Hiszen elvégre Zsoldos annyira rossz volt, hogy kiesett a stafétából, Zachár félreuszott, Ónody még pillanatnyi trainingformáját sem volt képes versenyben kiuszni, magam is messze voltam legjobb formámtól, eltekintve attól, hogy a fejes elmaradása minden uszónál a különben megszerezhető előny elvesztésén kivül még térbeli hátrány elvesztését is jelentette, eltekintve attól, hogy nem tudtunk lendületbe jönni az annyira megszokott fejesugrás nélkül, mig a németeknek épen ez idegenszerü start konveniált legjobban.

Már pedig a Federation Internationale csak fejesstartot ismer! Befejezésül még csak ideiktatom a győztes német csapat egyes embereinek idejét mig a magyarokét sajnos, senki sem mérte.

Opitz	30 mp.	Donáth lead	1	mt.	
Binner	30·2 „	Ónody még	2	„	3 m.
Ritter	28·8 „	Rimanóczy	3	„	6 „
Schiele	30 „	Zachár	1/2	„	6 1/2 „
Bretting	29.8 „	Halmay behoz	1 1/2	„	
	2 p. 28·8 mp.				

tehát a végeredményben 5 m.-nyi vereség; átlagidő 29.8. mp.

(Folytatjuk.)

HIREK.

Pois legyőzte Wendelint. A több hónapi tanulmány utjáról nemrég visszatért Pois István, a MAC kiváló hátúszója mérkőzésre szólitotta a távollétében legyőzhetetlennek kikiáltott Wendelint. Wendelin elfogadta a kihivást és a két hátúszó kedden f. hó 11-én találkozott a műegyetemnek házi versenyén. 100 m.-re ment a mérkőzés, melyből nagy meglepetésre Pois került ki győztesként, fél testhosszal vervén Wendelint. Idő: 1 perc 10 mp! Wendelinnek legjobb ideje e távon a rudasban 1 p. 21 mp.

A MUE. szezonzáró versenye. (I. 9.) Legnagyobb uszóegyleteink (MSK., MAC., MAFC.) bojkottja sujtotta a MUE. mult vasárnapi versenyét mert elég tapintatlanul összeköttetésbe lépett a „Wiener Athletiksport-Club“-bal akkor, midőn az a magyarok elégtételt kérő átiratára még csak érdemi választ sem adott. Tetézte a tapintatlanságot Graf személyes megjelenése, mely viharos tüntetést, sőt — egyébként eléggé el nem itélhető — tettlegességet váltott ki közönségből, versenyzőkből egyaránt. Sportbeli eredmények tekintetében a dolgok ilyetén állása a verseny nagyon sovány volt. Ónody ideje a 100 m. és főversenyben (1 p. 07·2 mp.) meglepően és váratlanul jó. A melluszást Wenk jó idő alatt nyerte Demján ellen · rendszeres training mellett csakhamar lehetne elsőrangu versenyző. Kitünő crawlja miatt meg kell emlitenünk Timár Jánost (MUE.), aki, ha megerősödik nézetünk szerint a jövő embere lehet A vizipólóban a WAC gyászos vereséget szenvedett, maga a dulakodásszerü mérkőzés pedig ismét csak igazat adott nekünk, akik régen sürgettük, hogy a Rudasfürdőben nem szabad *versenyszerü* vizipólómérkőzést engedélyezni.

A részletes eredmény a következő:

I. *Nyolcvanméteres handicap* (három előfutam után a döntőben): 1. Kerekes Gyula (FTC) 1 p. 05·4 mp. (8 mp. hátr.) 2. Morvay Szilárd (FTC) 1 p. 05·6 mp. (6 mp. hátr.) 3. Erdős Gyula (BAK) 1 p. 05·8 mp. (12 mp. hár.) 4. Adorján Géza (Balaton) (10 mp. hátr.)

II. *Ifjusági müugrás.* 1. Klauschek Ferenc (MUE) 18 4/5 pont. 2. Brandstätter H. (WAC) 12 1/3 pont.

III. *Száz méteres melluszás-főverseny.* 1. Wenk Jáuos (FTC) 1 p. 26·4 mp. 2. Demján Oszkár (BTC) 1 p. 26·8 mp. fél yarddal első.

IV. *Hatvan méteres junior-verseny.* 1. Krausz Vilmos (BEAC) 45 mp. 2. Bihar Aladár (Balaton) 45·2 mp. 3. Somogyi Adrián (Balaton) 45·6 mp. 4. Gresser György (MUE) Karcsapással nyerve. ugyanannyival harmadik.

V. *Száz méteres főverseny.* 1. Ónody József (MUE) 1 p. 07·2 mp. Ónody 2 hossz után élre megy és tetszés szerint hét méterrel győz. Indult még Domonkos Pál (FTC).

VI. *Negyven méteres gyermekverseny.* 1. Doby Ivor (FTC) 29 mp. 2. Thürr István (Balaton) négy méterrel nyerve.

VII. *Ötszáz méteres főverseny.* 1. Ónody József (MUE) 8 p. 38·4 mp. ellenfél nélkül.

VIII. *Száz méteres hátonuszás-főverseny.* 1. Wendelin István (BAK) 1 p. 30·8 mp. Wendelin kényelmesen fél uszodahoszszal nyeri a versenyt. Igmándi Elek (III. ker. TVE) 35 mp.

IX. *Hatvan méteres ifijusági verseny.* 1. Timár János (MUE) 42·8 mp. 2. Kiss László (BAK) 3. Eperjessy Béla (FTC). Pompás idő.

X. *Vendégek versenye, száz méter.* 1. Schwarz V. (WAC) 1 p. 19 mp. Willner Leó dr. (WAC) feladata.

XI. *Háromszáz méteres junior-verseny.* 1. Koltay János (BAK) 4 p. 31 mp. 2. Brandsätter H. (WAC). 3. Rickert József (MUE) 10 m.-el első.

XII. *Negyven méteres. junior-buváruszás.* 1. Demján Oszkár (BTC) 34·4 mp. 2. Eperjessy Béla (FTC) 34·8 mp. 3. Igmándi Elek (III. TVE.)

XIII. *Kétszáz méteres handicap* 1. Burgmayer Ferenc (FTC) 3 p. 28·4 mp. (27 mp. hátrány). 2. Békefy Géza (ÓTE) 3p. 32·4 mp. (20 mp. hátr.) 3 Kerekes Gyula (FTC) 3p. 32·8 mp. (3 mp. hátr.)

TÁTRALOMNICZ

Prospektust küld a fürdőigazgatóság. Gundel Károly igazgató.

A legmodernebb téli sporttelep. Ideális új bobsleigh-pálya Külön ródli-pálya. Külön felvontató út. Bob- és ródli-versenyek. A Palota-szállóban minden kényelem. Közp. fűtés. Villanyvilágitás. Az elő- és utó-idényben kedvezményes árak kaphatók.

XIV. *Plunging.* 1. Blau Henrik dr. (WAC) 17.67 m. 2. Onódy Károly (MUE) 15.30 m. 3. Schaffhauser Béla (MUE) 15.25 m. 4. Procskó Pál (BEAC) 14.95 m. Onody veresége meglepetés. Rossz eredmény.

XV. *Hatvan méteres junior-hátonuszás.* 1. Wenisch Antal (BAK) 51·2 mp. 2. Domonkos Pál (FTC) 51·4 mp.

XVI. *Hatvan méteres verseny szeniorok részére.* 1. Onody Károly (MUE) és Biegelbauer Árpád dr (MUE) 44.4 mp.

XVII. *Nyolcszázméteres junior-verseny.* 1. Eperjessy Béla (FTC) 13. p. 17.4 mp. 2. Brandstätter H. (WAC) 13 p. 37 mp. 25 m-el nyert.

XVIII. *Háromszor negyven méteres vegyes staféta-verseny.* (mell-, hát-, magyar): 1. Budapesti Atlétikai Klub (Feldmann, Wendelin, Pogany 1. p. 25.4 mp. 2. Wiener Athletiksport-Club (Sheff W., Schuh, Scheff O.) 1 p. 25.8 mp, 3. Magyar Uszó Egyesület (Nádas, Friedmann, Onody). Gyönyörü verseny. Feldmann egy métertveszit Sheff Wernerrel szemben, Wendelin Schuh ellen három métert hoz, s Sheff Ottó alig jön fel. Indult még FTC.

XIX. *Tányérkeresés.* (1. Hégner Jenő (MUE) 21 tányér. 2. Burgmayer Ferenc (FTC) 18 tányér. 3. Kankovszky Artur (FTC) és Demján Oszkár (BTC) 17 tányér holtversenyben.

XX. *Vizipóló-mérkőzés.* MUE és FTC kombinált csapata győz 11 : 4 arányban a WAC csapata felett (félidő 3 : 3) Biró: Ádám Sándor (BEAC) Összeállitás: MUE—FTC: Onody Károly (MUE) Ádám Aladár (FTC), Onody József (MUE), Domonkos Pál (FTC), Hégner Jenő, Tolnai, Friedmann (minhárom MUE); WAC: Willner dr., Blau dr., Scheff Ottó, Schwarz, Schuh, Freund, Scheff Werner.

Az 1910-es év eleje bőségesen pótolta azt, amit az 1909-es esztendő vége elmulasztott. A külföldi nevezetesebb sporthelyeken pompás téli időben hódolnak a sportolók százai a télisportok különféle ágainak s napról-napra kapjuk a télisportversenyekről szóló hireket és eredményeket.

Első helyen állnak osztrák szomszédaink, kik országuk szerencsés fekvése folytán már másfél hónapja üzhetik a sielés és ródlizás nemes sportját s igy abban a helyzetben vannak, hogy az előrehaladott tréning folytán máris nagyszabásu téli versenyeket rendezhetnek. Az eddig lezajlott versenyekről és az érdekesebb hirekről alant tájékoztatjuk olvasóinkat.

HIREK.

A Tátra Club közgyülése. *A* téli sportok napról-napra fokozódó térhóditása mindjobban felkelti a társadalom vezető köreinek érdeklődését azok iránt a testületek iránt, amelyek célja a téli sportok modern irányban való fejlesztése. Ezek között az első helyen áll a Tátra Club, a mely szorosabban vett sportbeli feladatait s szereplését összeköti azzal a hazafias szempontból nagyfontosságu körülményel, hogy müködési teréül *Tátralomnicot* választván, a sport fejlesztésével együtt a Magastátra iránti érdeklődést is felkelti, s a természeti szépségektől megáldott vidék elhagyatottságába, csendjébe nagyvilági életet, idegenforgalmat visz bele. Ez az érdeklődés élénk kifejezésre jutott a Tátra Club legutóbbi közgyülésén, a mely a Nemzeti Casinoban tartatott meg Zichy Géza Lipót gróf igazgató elnöklete alatt. Jelen voltak Karátsonyi Jenőné grófnő, Karátsonyi Manci grófnő, Gróf Széchényi László, Szemere Miklós, br. Üchtritz Zsigmond, Gróf Széchényi István, báró Harkányi Andor, Magyar László dr, Csik Imre, Kubinyi Árpád, Vermes Béla, Teleki Pál gróf, Salamon Andor, gróf Zichy Géza Lipót igazgató, Lauber Dezső főtitkár, Horvátovics Ferenc titkár.

Zichy Géza Lipót gróf igazgatói beszámolójában vázolta a club nyári tevékenységét. Tátralomnicon lefolyt nemzetközi athletikai, lawn-tenis, golf és galamblövő versenyek mind elsőrangu külföldi sportférfiakat vonzottak. A versenyek magas sportnivójuk mellett társadalmi szempontból is jelentős eseményekké fejlődtek s igy a nyári clubélethez füzött várakozások ugy erkölcsi mint anyagi szempontból teljesedésbe mentek. Az igazgatónak tartalmas előadását a közgyülés nagy örömmel vette tudomásul. Az 1910 évi sport-programban ezuttal elöször terjeszkedett ki a téli sportok üzésére is, s az a helyeslés, a melyet az a közgyülés tagjaiból kiváltott a Tátra további fellendülésének lehet záloga. Az igazgatósági előterjesztésnek általános érdekü része az, a mely a Tátra Club által február 5—8-ika között Lomnicon rendezendő *nemzetközi bobsleigh, skeleton és szánkóversenyekről* szól, a melyek az első ilynemü nagyszabásu versenyek lesznek hazánkban.

E versenyek a földmivelésügyi miniszterium által 40.000 kor. költséggel létesitett uj bob pályán fognak lefolyni. E nagy versenyeket megelőzően a Tátra Club január hó közepén s végén házi versenyeket is rendez, a melyek a Tátra közönségének kitünő tréningül fognak szolgálni a nagy versenyre.

Az élénknek igérkező téli életre való tekintettel a lomnici Palace Hotelben lévő clubhelyiségeket egy ujabb teremmel kibővitették s a helyiségeket uj fényes berendezéssel tették kényelmesebbé.

A nyári programmtervezet a tavalyinál is nagyob arányu versenyeket ölel fel, a melyek értékét emeli az a körülmény, hogy a földmivelésügyi miniszterium a golfpályát s a tenniszpályákat nagy költséggel megjavittatja s átépitteti.

Az alapszabályoknak a club fejlődésével összhangban lévő részleges megváltoztatása után a közgyülés a választásokat ejtette meg a következő eredménynyel: örökös tiszteletbeli elnök: *Nákó* Sándor gróf. Igazgatóság: gróf Zichy Géza Lipót, Gróf Dégenfeld Imre, gróf Széchenyi László; főtitkár Lauber Dezső, titkár: Horvátovics Ferenc. Hölgyválasztmány: gróf Bissingen Ernőné, gróf Dessewffy-Ambrózy Mária, Gróf Karátsonyi Jenőné, özv. báró Lipthay Béláné, Magyar Lászlóné, gróf Nákó Sándorné, gróf Pejachevich Jolán, gróf Pejacsevich Katinka, özvegy Senyey Pálné bárónő, gróf Széchényi Lászlóné, gróf Karátsonyi Manci, Vojnich Sándorné, gróf Zichy Géza Lipótné. A club férfi választmánya: gróf Andrássy Géza, Bezerédj Viktor, gróf Bissingen Ernő, br. Aczél Elemér, Cséry Lajos, Csik Imre, gróf Dégenfeld Imre, báró Harkányi Andor, dr. Haberern Pál, Inkey Antal, Jekelfalussy Zoltán, gróf Karátsonyi Jenő, dr. Kosztka Emil, Magyar László, gróf Nákó Sándor, Salamon Géza, gróf Széchenyi László, gróf Széchenyi István, Strankovánszky Imre, Vojnich Sándor, gróf Wenckheim László, báró Üchtritz Zsigmond, gróf Zichy István, ifj. gróf Zichy Géza.

A közgyülés gróf Zichy Géza Lipót igazgató ünneplésével végződött, ki agilitásával a Tátra Clubot a mostani felvirágozására vezette.

A tátralomniczi uj sportpályán, mely a várakozásnak minden tekintetben megfelelt, igen mozgalmas élet uralkodik. A pálya, — mely karácsony és ujév táján csak a felső harmadán volt használható, most egész hosszában kitünő karban van. — hála a gyakori havazásnak. A Tátra Club e hó 12-én házi versenyt rendez: férfi és női egyes ródli, nagy és kis bobok és a flexible-Fleyer versenyszámokkal. Jelenleg gróf Széchenyi László és István, Mannó Nandi és István, báró Baich Mihály trainiroznak saját bobjaikkal a februári bajnoki versenyre.

A mitterndorfi ródliverseny. Az agilis mitterndorfi télisportegylet sikerült ródliversenynyel nyitotta meg ezidei téli versenyszezónját az 1200 méter hosszu és 180 méter eséssel biró uj mesterséges ródlipályán.

A startnál 27 résztvevő jelentkezett és az eredmények a következők:

I. Senior-ródliverseny.

1. Wakonigg (Liezen) $1:57^{3}/_{5}$ p. 2. Pressl (Aussee) $1:57^{4}/_{5}$ p. 3. Pichler (Eisenerz) $2:0^{3}/_{5}$ p.

II. Hölgy-ródliverseny.

1. Grete Judmann (Eisenerz) $2:5^{4}/_{5}$ p. 2. Aloisia Gasperl (Aussee) $2:15^{1}/_{5}$ p. 3. Mizzi Moser (Wels) $2:15^{4}/_{5}$ p.

III. Junior-ródliverseny.

1. Sauseng (Liezen) $1:50^{2}/_{5}$ p. 2. Steinhuber (Liezen) $2:05^{4}/_{5}$ p. 2. Wilhelm (Mitterndorf) $2:06^{2}/_{5}$ p.

IV. Páros-ródliverseny.

1. Wakonigg—Sauseng $1:55^{2}/_{5}$ p. 2. Haberl k. a. — Rudolf 1 : 58 p. 3. Pichler—Kolitsch k. a. $1:59^{2}/_{5}$ p.

A bajor ródlibajnokság. Január 2-án dőlt el Oberaudorfban (Juntal) 2500 méteres távon a bajor ródlibajnokság, melynek különös érdekességet kölcsönzött, hogy az osztrák ródlisport megteremtői és előharcosai dr. Rziha, Markel és dr. Zsak a versenyen résztvettek. Az osztrákok a nekik szokatlan pályán nem érvényesültek és csak helyeket tudtak maguknak biztositani.

A versenyen 22-en indultak s az eredmény a következő:

1. Hagen $4:40^{5}/_{10}$ p. 2. Pfeten $4:45^{5}/_{10}$ p. 3. Berger 4 : 53 p. 4. Gfäller $4:53^{5}/_{10}$ p. Mind a négyen az oberaudorfi sportegylet tagjai. 5. dr. Rziha (Mödling) $5:0^{5}/_{10}$ p. 6. Markel (Graz) 5:6 p. dr. Zsak 5 : 16 perces idővel 9-ik lett.

A semmeringi bob- és skeletonversenyek. Január 2-án és 6-án rendezte meg az osztrák télisportegylet ezidei első skeletonversenyét és a semmeringi dijért kiirt bobsleighversenyét. A versenynek pompás téli idő kedvezett, minek természetes folyománya, hogy ugy Bécsből, mint Grázból és a közeli helyekből számos érdeklődő kereste fel a verseny szinterét, ugy, hogy a tribün összes helyei, már jóval a verseny kezdete előtt el voltak foglalva.

A bobverseny startjánál 13 bob jelentkezett s érdekes körülményként közöljük, hogy a verseny folyamán semmiféle baleset nem történt, ami a semmeringi pálya épitésére és gondozására igen jó fényt vet. Az eredmények nem olyan jók, mint a tavalyiak, minek magyarázatául szolgál, hogy a pálya a meleg időjárás következtében nedves és puha volt. A versenyen a mult számunkban részletesen leirt villamos vontatókészülék müködött és kitünően bevált.

Eredmények a következők:

I. Többüléses bobsleighverseny a „Semmering“ dijért. (2 futam).

1. Paul Grohmann (Matzner, Blau, Albach—Steiner pár) $2:30^{4}/_{5}$, $2:34^{4}/_{5}$ p. 2. Stagel (2 : 34, $2:32^{2}/_{5}$ p.) 3. C. C. Friese (2 : 35, 2 : 35 p.).

Indultak még: Roger de Riedmatten, Etthofen, Horsky, Georgievits hadnagy, báró Westenholz, Kaufmann, báró Krieghammer főhadnagy, Pollitzer és Pollack v. Parnegg.

VERSENYDIJAKNAK
alkalmas arany-ezüst áruk és órák legjutányosabban
GÁTI és SZABO ékszer- és órásüzletében, Budapesten, V. ker., Bécsi-utcza 9. sz. szerezhetők be.
TELEFON 7—66. — TELEFON 7—66.

ANGOL ŐSZI RUHÁK
skót felöltők és átmeneti kabátok Fáy Géza elsőrangu uriszabó termeiben
IV., Szervita-tér 5., I. emelet. Telefon 173—14. szám.
33 frtért készülnek. Szöveteim eredetiségeért, kitünő szabásért és jó munkáért garancia.

II. Kétüléses bobsleighverseny (Bob hossza 2·1 m., súlya 70 kg-on alul).

1. Gustav Resch (2:56, 2:55 p). 2. Roger de Riedmatten (3:04, 2:52 p). 3. Weinwurm urnő (3:09 3/5, 3:13 4/5 p). 4. C. C. Friese (3:12 2/5 p). 5. Grohmann (3:19 2/5, 3:02 1/5 p).

III. Skeletonverseny.

1. E. Kriesch (2:52 3/5 p). 2. J. G. Gousny (3:08 2/5 p). 3. Roger de Riedmatten (3:21 3/5 p).

Aztán: Preiner (3:24), Adamek (3:26), Friese (3:32 1/5), Etthofen (3:34 3/5), Georgievics hadnagy (4:22 2/5), Reitzer urnő (4:32 p).

A prebichl-i ródli- és bobverseny. Mult vasárnap zajlott le a Prebichltől Vordenbergig vezető országuton, 2300 méteres távon, a német télisportegylet szokásos versenye. Eredmények a következők:

I. Bobsleighverseny (2 futam).

1. Wolr—Schreiner (4 üléses) 4:30·2, 3:14·8 p. 2. Odier—Groshauer (5 üléses) 4:24·4, 3:11·6 p. 3. Moser—Völkl (4 üléses) 5:10·8, 3:21·6 p.

II. Senior-ródliverseny. (Táv 1800 méter.)

1. Franz Penz (Lesben) 2:27·4 p. 2. Lorenz Süss (Vordenberg) 2:33·4 p. 3. J. Pilgersdorfer (Vordenberg) 2:34·4 p.

A davosi bobsleighverseny. A mult számunkban megemlékeztünk általánosságban az első davosi bobversenyről, melynek részletes eredményeit itt közöljük:

1. „Queen of heart“ nemzetközi bob. Idő 4:48 2/5 p. Kormányos: Miss Lesber, a hires angol sportlady. 2. „Kismet“ német bob. Idő: 5:01 4/5 p. Krantz, dr. Eppenheim urnő, Felsenthal és Reiniger. 3. „Gotthard“ davosi bob. Idő: 5:02 2/5 p.

A kufsteini téliversenyek. A kufsteini télisportszövetség az idén, eddigi szokásához hiven, négy napra terjedő télisportversenyt rendez, még pedig — ha a hóviszonyok lehetővé teszik — a január 30-tól február 2-ig ter edő időben. A versenyen, többek közt, az alpesi sitávfutási verseny, az osztrák alpesi tartományok bobsleigh-bajnoksága és az unterinntali ródlibajnokság fognak eldőlni.

Télisportok St.-Moritzban. A st.-móritzi télisportversenyek a minap kezdődtek meg egy bandymérkőzéssel, mely a st.-móritzi válogatott és egy angol csapat közt folyt le. A bandyjáték nálunk eddigelé még ismeretlen s nagyjában megegyezik a jéghockeyjátékkal, csakhogy annál sokkal veszélyesebb. A st.-moritzi matchen is többen megsérültek, egy angol játékosnak pedig a karja törött el. Eredmény 2:2 arányban eldöntetlen s s a döntőt e hóban fogják lejátszani. F. hó 10-én kezdődtek a küzdelmek a bandy és a Woodward-serlegét s ugyanezen nap dőlt el a jég-gymkhanaverseny is.

Az idő állandóan pompás, a bobpályák, a hires Cesta-Runnal az élükön már megnyiltak s élénk látogatottságnak örvendenek. A hiresebb sportemberek közül a következők érkeztek meg eddig:

Br. Oppenheim Alfréd, Mr. Orthwein, St.-Louis, a st.-moritzi curlingklub tiszteletbeli tagja, Mr. Slater, aki tavaly a Cesta-Run pályán a Grand National Race-t nyerte, Mr. J. Keiler Grieg, Anglia legjobb korcsolyázója, Miss Whable, a Cesta-Run hölgyversenyének győztese, Rotschild Henri bárónő, Siemens Arnold, Berlin és többen.

A villachi siverseny, mely január 6-ra volt kiirva, a kedvezőtlen hóviszonyok miatt bizonytalan időre elhalasztatott. Az uj terminust idejekorán fogják közölni.

A „Wintersportklub Welden am Wörthersee“ 1910-re a következő versenyeket irta ki:

Ródliversenyek:

1. Páros verseny. 2. Egyes verseny. 3. Ródligymkhana. 4. Egyes ródliverseny a sportegylet vándordijáért. 5. Juniorverseny. 6. Hölgyverseny.

A vándordij két egymásutáni vagy három sorrendhez nem kötött győzelem esetén a győztes tulajdonába megy át. A versenyt az 1 km. hosszu és 170 m. eséssel biró mesterséges pályán tartják meg.

A gossensassi verseny. December 31-én. Férfi egyes ródliverseny.

1. Markel (Gráz) 2:48. 2. Seidner (Gossensass) 2:49. 3. Kramer (Hall) 2:58. 4. Schwaighofer (Hall) 2:59. 30 induló.

Hölgy egyes ródliverseny.

1. Kirchlechner k. a. és dr. Ebenbichler urnő holtversenyben 3:32. 2. Gröbner k. a. 3:34. 3. Bose urnő (Altona) 3:40. 4. Mainzner k. a. 3:47. 22 induló.

Páros ródliverseny.

1. dr. Zsak—Markel (Gráz) 3:2. 2. Fritsch—Schwaighofer 3:18. 3. Wiedemann ur és urnő 3:51.

Skeletonverseny.

1. Mayer (Riga) 2:48. 2. Wite (Amerika) 2:54.

Január else:én. Bobsleighverseny. 1. Mayer—Schwaighofer. 2. Schweinburg—Abel.

Siugrás. 1. Pockstaller 19 m. 2. R. Melicher 12 m. 3. F. Melicher 10 m. Mindhárman az Innsbrucker Wintersportverein tagjai.

Az admonti bobverseny. Január 6-án dőlt el az admonti nagy bobsleighverseny, melyet meglepő sokan látogattak, ami természetes is, hiszen ezen a versenyen küzdenek évente a „Wiset“ fehér-zöld bajnoki szalagjáért. Az eredmény a következő:

1. Wolf mérnök (Gráz). 2. A bobeni akadémiai sportegylet. 3. Cless mérnök (Gráz).

Sikirándulás. Az „Oesterreichischer Wintersportklub“ Trömel alelnök vezetése alatt január elején 3 napos sikirándulást rendez a gyönyörü fekvésü Muranba.

A badeni télisportegylet folyó hó 6-ra kiirt szánkaversenyeit a kedvezőtlen időjárás miatt bizonytalan időre elhalasztotta.

Sitanfolyamok. Január elején végződött Gösingben, a norvég mestersifutó és siugró Srigve Smith vezetése alatt álló sitanfolyam, mely igen jól sikerült. A kurzuson 53-an vettek részt s aránylag rövid idő alatt meglepő szép eredményeket értek el, ami Schmit kitünő metódusának köszönhető. Smith nemcsak összleckéket adott tanitványainak, hanem minden egyes tanitványnyal külön-külön foglalkozott s annak hibáit javitva, a sielés megtanulását, nagyon megkönnyitette.

A praktikus leckében kivül, Smith az esti órákban a norvég sifutás technikájáról érdekes előadásokat tartott. A sokoldalu simester azonkivül megjavitotta a gösingi siugrási rekordot is, amenynyiben az eddigi rekordot egy bravuros és tiszta ugrással 25 méterre javitotta.

Gösingből Mitterndorfba helyzete át tanfolyamát Smith, hol kitünő hóviszonyok mellett, 35 jelentkezővel kezdette meg a kurzust, mely egy hétig fog tartani. Először a sisport alapismereteinek és felszerelésnek tanulmányozása kerül sorra, aztán a siugrás és futás technikája következik s végül sifutási és ugrási vizsga fogja a tanfolyamot befejezni.

— Önkénteseknek legmelegebben ajánlható az önkéntesi fölszerelés nélkülözhetetlen kiegészitő részét képező Weiner és Grünbaum-féle vivó-felszerelés.

Elhalasztott magyar bajnoki korcsolyázó verseny. A kedvezőtlen időjárás folytán, mely eddig a korcsolyaversenyekre való készülődést lehetetlenné tette, a budapesti korcsolyázó egylet választmánya szükségét látta annak, hogy a f. hó 16-ára kiirt magyar gyorskorcsolyázó bajnoki versenyt és az ugyanakkorára kiirt országos mü és gyorskorcsolyázó versenyek megtartását 1910. január 22-ére elhalassza. A nevezési zárlat a versenyszabályok rendelkezése értelmében 1910. évi január 21-ének esti 8 órája.

Jégünnepély Wienben. A wien „Arsenal-Eisklub“ f. hó 22-én nagyszabásu jelmezes jégünnepélyt rendez, melyen a „Halifax herceg házassága Hólabda hercegnővel“ cimü tündérmesét fogják előadni. Az ünnepély sikerének előmozditása érdekében, a jelmez viselését kötelezővé tették.

Kschler Frigyes a wieni Cottage korcsolyázóegylet tagja jó formában van. Biztosan résztvesz az osztrák korcsolyázó szövetségnek Innsbruckban tartandó mükorcsolyázási bajnokságában, melynek máris favoritja.

A „Wiener Eislaufverien“ folyó hó 22-én és 23-án tartandó korcsolyázó versenyének részletes programmja a következő:

1) Nemzetközi mükorcsolyázóverseny a Korperdijért.

2) Nemzetközi mükorcsolyázó verseny hölgyek részére a Gurschner dijért.

3) Szövetségi junior mükorcsolyázóverseny urak részére.

4) Szövetségi junior mükorcsolyázóverseny hölgyek részére.

5) Szövetségi páros verseny.

6) Az osztrák korcsolyázó szövetség gyorskorcsolyázóbajnoksága 1910-re 500, 1500, és 5000 méter.

7) Nemzetközi gyorskorcsolyázóverseny 500 m.
8) „ „ 1500 „
9) „ junior „ 1500 „
10) Szövetségi junior „ 1000 „

A gossenassi korcsolyázóverseny. A gossensassi nagy hósportversenyekkel kapcsolatban nehány mükorcsolyázó szám is került eldöntésre, melyek eredményeit alant közöljük. A versenyen az 1909. évi osztrák szövetségi bajnok, Steiner Antal is részt vett, ki ez alkalommal már nem tartozott az activ versenyzők közé, mert időközben profeszionista korcsolyázó lett s igy csak több mükorcsolyázószámot mutatott be.

I. Seniorverseny urak részére.

1) Mejstrik (Wien) helyezési szám 5, pontszám 1039.5.

Tennis-, auto-, sport- és utcai cipő ujdonságok
Bencze és Társánál
Budapest, IV. Váci-utca 2.

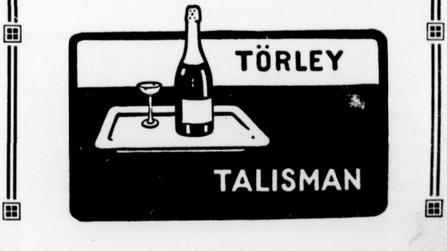

2) Prohaska (Innsbruck) helyezési szám 10, pontszám 782.2.

II. Junior-verseny hölgyek részére.

1. Prohaska (Insbruck) helyezési szám 5, pontszám 476.6.

2) Zachar (Insbruck) helyezési szám 10, pontszám 388.3.

III. Junior verseny hölgyek reszére.

1) Tynka k. a. (Insbruck).

IV. Páros verseny.

1) Trnka k. a. — Prohaska (Innsbruck).

Magyar Labdarugók Szövetségének évkönyve. Csinos kiállitásban rendkivüli gazdag tartalommal jelent meg a MLSz. 1909. évkönyve. Ez a könyv igen nagy hiányosságot pótol a labdarugásban. A szabályok, amelyek a magyar labdarugósportot irányitották, szinte hónapról-hónapra változtak. Uj döntvényeket hoztak, szabály javitásokat eszközöltek, ezek azonban sehol sem jelentek meg összefüggő egészben. Ennek gyakori következménye volt, hogy még a football vezetők sem értették ki magukat.

A könyvecske, mely 224 oldalon jelent meg s 50 fillérért minden sportüzletben kapható, a következő gazdag tartalommal bir:

A MLSz. alapszabályai. A Nemzetközi Labdarugók Szövetségének szabályai és az egyes kongresszusainak határozatai. A MLSz összes szerveinek, ügyrendje. A játék-, birói- és általános szabályok. Az Ifjusági Labdarugó Szövetséggel kötött egyezmény. A bajnoki, a magyar Kupa, a Corinthian vándordij szabályzatai. Az 1908—09 bajnokság végső és pontos eredményei. Az összes mérkőzések kisorsolt terminusai. A vállogatott csapatok és azok eddigi eredményei. A képesitett birák és a tagegyesületek jegyzékei.

Amint ebből is kitetszik, az uj évkönyv minden elképzelhetőt felölel a labdarugásra vonatkozólag. Szivesen emlitjük meg, hogy e kiváló munka a MLSz főtitkára *Steiner* Hugó szerkesztésében jelent meg, ki kétségkivül ezzel ujabb érdemeket szerzett

Hogyan szerezzük meg a Magyar Kupát.

(K. Mt.:) Általános helyesléssel és lelkesedéssel határozta el annak idején a Magyar Labdarugók Szövetsége a Magyar Kupa örökös vándordij kiirását s mint ismeretes, a vándordijnak megszerzését az angol Chellange Cup mintájára, nemzeti közadakozásból óhajtja megszerezni. Több hónappal ezelőtt a gyüjtés is megindult s az folyik mind a mai napig. Az elmult ősszel, a Magyar Kupáért való lelkesedés mámorában magam is azt reméltem, hogy tavaszra, a Magyar Kupa megszerzésére olyan nagy összeg fog egybegyülni, hogy nemzeti büszkeséggel és a sport iránti egész lelkesedésünkkel gyönyörködhetünk majd a hatalmas müvészi alkotásu és nagy anyagi értékkel biró vándordiion. Most amikor a labdarugósport holt szezonjában élünk s nem kötnek le annyira a napi sportesemények, bőven van időnk elmélkedni az elmult és a jövő eseményekkel kapcsolatban a Magyar Kupával s épen most fontos és aktualisnak tartom annak mikénti megszerzésével foglalkozni. Az összel megindult gyüjtés eredménye a csalódásig kevés. Ennek okát egyrészt abban látom, hogy mig a gyüjtés nem valami nagy garral indult meg, a sajtó pedig alig-alig hogy épen csak támogatását nyujthatta, addig — valljuk meg öszintén, hisz mindannyian jól tudjuk magunkról — nem vagyunk mostanában nagy adakozó kedvünkben. Hiszen rengeteg sok a persely, meg a kolduló tenyér, amiket ha felénk nyujtanak, bizony nem térhetünk ki az adakozás elől. Oda adunk szóval, ahová muszáj; ahol az adakozás elől kibujhatunk, ott kibujunk. Igy vagyunk a Magyar Kupára való adakozással is. Pedig mindenkit át hat az eszme szépsége és a cél nemessége és mégis csak kevesen ajánlják föl fillérieiket, hogy az eszme megvalósitásához hozzájáruljanak. A közelmultban sok különféle gyüjtés zárult kedvező eredménynyel. Igy, hogy csak a legutolsót emlitsem, a Mentők szilveszter éjszakája. A gyüjtés eredménye korántsem a közönség jó szivére vall, hanem mutatja azt a rendkivüli nagy agitációt, amit a derék rendezőség a gyüjtés minél kedvezőbb eredménye elérésére kifejtett. A magyar Kupa érdekében nem állhatunk ki az utcára gyüjteni, mert azt a hatóság meg sem engedné, meg aztán eredménye sem lenne. A Millenáris kapujába pedig két akkora perselyeket is kifüggeszthetünk, mint amekkorák már kinn függtek, csak krajcárok fognak összegyülni; a sport- és napilapok hasáb számra könyöröghetnek az olvasóhoz önkéntes adakozásért, csak kevesen fogják erszényüket megnyitni. Határozottan merem állitani, hogyha csak valami rendkivüli nagy agitációval nem látunk a dologhoz, a Magyar Kupára sohasem fogunk impozánsabb összeget összehozni.

Sokkal alkalmasabbnak tartok egy más utatmódot, amellyel egyrészt könnyebben, másrészt hamarabb lehetne a szükséges pénzt összehozni. Ez a mód a *Magyar Kupa Sorsjáték* megrendezése volna, egy a Magyar Labdarugók Szövetsége kebelében alakitandó négy-öt tagu bizottság által, amihez az engedélyt a fölöttes törvényhatóság kétségtelenül megadná. Kibocsájtandó volna tizezer darab sorsjegy, egyenkét egy korona vételárral. A nyereményeket illetőleg — bocsánatot kérek az illetőktől — egy pár sporttényező nagylelküségére kell számitanom. Akiket itt alant megnevezni fogok, azok vagy már megmutatták a sport iránti áldozatkészségüket, vagy pedig most lesz alkalmunk azt megmutatni. Ami tehát a nyereményeket illetné, azt a következők szives adományaikból óhajtanám összeállitani: A versenypálya Szövetség által adományozandó 10—15 drb szabadjegy a Millenárisra, a Magyar Athletika Klub által 10—15 drb szabadjegy a Margitszigeti pályára, a Budapesti Athletikai Klub által 10—15 drb szabadjegy az Erzsébet királyné-uti pályára, a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub által 10—15 drb mind egy évre szóló szabadjegy a Lágymányosra, a Magyar Labdarugók Szövetsége által 100—150 drb szabadjegy a legközelebbi osztrák-magyar reprezentativ mérkőzésre, a Nemzeti Sport által adományozandó 10—15 példány, a Sport Világ által adományozandó 10—15 példány az egész folyó évre és az egyébb fölajánlandó adományok. Ilyen kecsegtető nyeremény-dijak mellett a kibocsájtandó tizezer darab sorsjegy napok alatt elkelne. Leszámitva az elárusitásra szánt százalék, az adminisztráció és egyéb fölmerülő költségeket, mintegy hétezer—hétezerötszáz korona állana rendelkezésre a Magyar Kupa megszerzéséhez. Óhajtanám, ha a tanácstagok közül valaki e tervet magáénak vallaná s azzal a legközelebbi tanácsülésen előállana.

A Donauhort bécsi evezős egyesület ugylátszik az idén intensivebben akar a versenyzéssel foglalkozni. Csapatjai számára trainert fog szerzőetetni, még pedig valószinüleg egy elsőrangu angol mestert, miután Gillemot Ferenc, kit elsősorban óhajtottak megnyerni, a felajánlott szerződést ez évre nem fogadta el.

A Budapesti (Budai) Tornaegylet. ezennel közhirré teszi, hogy jubileumi Toldi tornászat, vándordija, az idén 1910. május hó 5-én (áldozó csütörtökön) rendezendö országos tornaünnepélye keretében fog döntésre kerülni. A versenyszabályok 9. §-a értelmében a verseny szere az idén: a korlát. A versenyben részt venni óhajtó egyesületek nevezéseiket lekésöbbb 1910. április hó 15-ig tartoznak a budapesti (budai) tornaegylethez irásban bejelenteni, később érkező nevezésekek figyelembe nem vehetők. A nevezésekhez egyuttal csatolandó: 1) a bemutatandó verseny anyag szakszerü és szabatos leirása; 2) a MOTESz tornászati versenybiráinak névjegyzékéből tetszés szerint kiválasztott 5 versenybirónak megnevezése, a felsorolt 5 biró jelölt közül csak egy tartozhat a nevező egyesület kötelékébe. Kivánatos, hogy a nevező egyesületek gondoskodjanak arról is, hogy a gyakorlat anyag megbnszélése alkalmával — amiről a résztvevő egyesületek külön értesittetni fognak — azoknak esetleges bemutathatására egy, vagy több tornász rendelkezésre álljon. A budapesti (budai) Tornaegylet a Toldy versenyen résztvevő vidéki egyesületek elszállasolásáról gondoskodik és a verseny iránt érdeklődő egyesületeknek, ha kivánják a Toldy verseny részletes feltételeit és szabályait készséggel megküldi.

A frankfurti sport kiállitás versenyei. Ebben az évben ugyancsak bővében lesz Németország a nagy sporteseményeknek. Egy minden sportágat felölelő magdeburi sport hét számára nemsokára megkezdik a stadion épitését, melyet a londoni stadion mintájára terveztek. A Majna melleti Frankfurtban ugyancsak ebben az évben egész nyarat betöltő nagyszabású sportkiállitás keszül. Ezzel a kiállitással kapcsolatban a különféle sportágú versenyek egész sorát fogják megrendezni. A versenyek kiirása még nincs megszerkesztve, a terminusokat se állapitották még meg véglegesen, de egy előzetes jelentés már körvonalazza az óriási programmot, melynek anyaga egy olympiádra is elég lenne. Igazi német ize van ennek a jelentésnek, mely a felölelt anyagot 13 — egymást gyakran keresztező — részre osztja:

Az amerikai ipar csodája

a most feltalált **összeadó tollceruza MAXIM**

A rendkivül kellemesen megszerkesztett készülékkel tintával és ironnal lehet irni, azonkivül igen egyszerü kezeléssel a készüléken elhelyezett tabella segitségével, mindenféle összeadás azonnal elvégezhető. **Egy darab ára használati utasitással utánvéttel 10 K 60 fillér, a pénz előzetes beküldése ellenében 10 kor.** Beszerezhető: **Em. Erber Wien, II/8. Ennsgasse No. 21.**

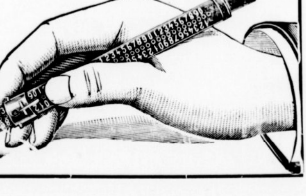

1. *Atlétika.* Kődobás, sulydobás, diszkozvetés, füleslabda-hajitás, kötélhúzás, birkozás, sulyemelés. boxolás dzsiu-dzsiu és (a MOTESz örömére) élő piramis épitése, tömeggyakorlatok.

2. *Vivás.* Május 27—június 2-ig. Amateuröknek florettkard és tőrvivás, az utóbbi kettőből csapat verseny is, valamint mesterek versenye.

3. *Gyepcsoportok.* Országos- és egy angol amatőr csapat lehozatával nemzetközi footballmeccsek. Június 4—13-ig tennisz versenyek.

4. *Olympiai játékok*: a) katonák- b) helybeliek részére, c) nemzetközi számok: junior-, hendikep-, akadály-, gát- és staféta futás; helyből magas-, táv- és távmagas ugrás; diszkos-, kalapács-, súly-, gerely-, füleslabda- és kődobás, végül marathoni futás.

5. *Lóversenyek.* Német és osztrák (?) katonatisztek és amateur civilek részére.

6. *Kerékpározás.* Három napos verseny, (május 15—17) továbbá juniusban két- és egy napos verseny.

7. *Automobilozás.* A hamburgban végződő „Prinz Heinrich Fahrt" résztvevőinek korzója. Ezenkivül lesz egy auto virág korzó is.

8. *Léghajós sport.* Ballonok cél- és távolság versenye, rókavadászat, ballon üldözés automobillal esetleg aeroplán verseny.

9. *Evezős versenyek.* június 25-től 27-ig a Mainán.

10. *Úszás.* A kiállitás területén épülő medencében vizipóló, ugró- és uszóversenyek, különös tekintettel a tréfás számokra, mint amilyenek a hajósülyesztés, puttonbenevezés, kacsafogás stb.

11. *Torna.* Tornász mutatványok. Szergyakorlatok, fiuk, lányok, férfiak részére. Tornász látványosságok. Tréfás- és versenyjátékok. Vivás, úszás és birkozás. Ugylátszik a német MOTESz se nagyon szerény. Nem hiába nőtt fel a mienk is az ő emlőjén.) Iskolák versenye.

12. *Céllövés.*

13. *Kutya kiállitás.* Úgy a kutyák mint a lovak számára kiirt versenyekben a dij nagy pénzösszeg, illetőleg értékes tiszteletdij lesz. Látnivaló tehát, hogy itt egy valóságos német olympiáddal van dolgunk, de ha sportszerűség tekintetében nem fogja felülmulni az előre kibocsájtott jelentést, akkor a német olimpiád úgy fog viszonylani a londonihoz, mint a béka-egérharc az Iliászhoz.

Szélcsend.

Mivel tavaly valósággal harcoltak az egyesületek versenyterminusokért: mindenesetre meglepő, hogy az idén a verseny bejelentési terminus lejárt, anélkül hogy akárcsak egyetlen ezen verseny rendezését is bejelentették volna az egyesületek. Bár ez csupán annyit jelent, hogy a tervek még nem értek meg és korántsem azt, hogy nem is lesznek versenyek: mégis e jelenség joggal ejt bennünket gondolkozóba.

Egyleteinken, vagy helyesebben azokon az urakon, akik az egyletek helyett, a versenyeket rendezni szokták, bizonyos elfáradás, elkedvetlenedés észlelhető. Azért az emberfeletti munkáért, melyet kifejtenek, nem találják meg a megfelelő erkölcsi ellenértéket. A vivók valósággal kényszerü adónak veszik, ha néhány ember éjjelt nappallá téve dolgozik azon, hogy minél szebb versenyeket hozzon össze, szebbnél-szebb dijakat szerezzen, amelyeket aztán átfitymálva, a rendezést és rendezőket kritizálva, kegyeskednek elfogadni. Erről sokat és igen keserü dolgokat tudnának beszélni szerte az országban azok az urak, akik versenyeket szoktak rendezni. Egy szép napon a vivók arra fognak virradni, hogy nem lesz több verseny, csak annyi, amennyit megrendezni egyes testületeknek erkölcsi kötelessége. Ez pedig vajmi kevés.

Az idén egyetlen biztos verseny a bajnokság, melynek terminusa legközelebb kerül megállapitásra. Tudvalevő, hogy néhány sportemberünk még decemberre egy igen nagyszabásu nemzetközi versenyt akart rendezni. E terv azonban hajótörést szenvedett a részvételre felhivott klubok vállalkozási kedve hiányán. Akkor szó volt róla, hogy e helyett a bajnokságot tegyük igazán nagyszabásu és nemzetközivé. A külön versenyt ellenző egyleték azt igérték, hogy az anyagi fedezetet a bajnokságra biztositani fogják. E kérdésnek mielőbb el kell dőlni, mert az előkészületekre sok idő kell. Nem tudjuk, hogy a MAC. által junius elejére tervezett nemzetközi szabadtéri versenyből lesz-e valami? Reméljük, hogy igen.

Az országos versenyek körül sincs nagyobb bizonyosság. Egy kizárásos csapatverseny keres rendező egyesületet. A MAC-tól nem lehet azt várni, hogy oly versenyt rendezzen, melyből tagjai nagyobb része ki van zárva, a NVC. el van foglalva saját kizárásos versenyével és az interscolaire tervével, igy egy harmadik egyletnek kellene megragadni ezt az érdemes ideát. A főiskolai versenyek előreláthatólag meglesznek. A vidékiekről kevés a hir. Szeged biztos és ugy lehet Pozsony is megismétli tavalyi fényes sikerét.

Mindenesetre az kellene, hogy mielőbb a munkához lássunk, mert az idő elfut és ami kevés verseny lesz, az is mint egymásra halmozódik.

A MAC első osztályu háziversenye f. h. 28-án pénteken este 6 órakor lesz a klub Eszterházy-utcai vivó termében.

A klub f. hó 19-én szerdán és 21-en pénteken egy-egy barátságos attant-estélyt rendez, melyekre ezuttal a NVC., VFVC., FVC., BEHC. O-Buda és FTC. nyertek megbizást.

Vivóélet Lőcsén. *Salamon* Sándor posta- és távirda főtiszt vivó mester már évek óta buzgólkodik a vivó sport terjesztésében Lőcsén. Tanitványai kik a kerületi versenyeken igen szép sikereket értek el, klubot alakitottak, mely legközelebb belép a MASz. kötelékébe. Ez a fényoldala a lőcsei vivó életnek. Van azonban árnyoldala is. A pénzügyigazgatóság rájött arra, hogy *Salamon* tanit s nem sokat törődve azzal, hogy a tandijak kiadásait is alig fedezik akkora adót rót reá és pedig több évre visszamenőleg, hogy csak ugy görnyed bele. A helybeli gimnázium tornatanára pedig miután 2 évig tanult Salamonnál felcsapott mesternek és az egész középiskolai ifjuságot elvonta Salamontól.

A Nemzeti Vivó Club évkönyvét lapunk legközelebbi számában fogjuk ismertetni.

Uj magyar vivórendszer. A legutóbb lezajlott testnevelési kongresszuson egy vidéki vivómester azzal állott elő, hogy neki egy saját külön vivórendszere van és azt ajánlotta, hogy az iskolákban e rendszert tanitsák. Ez a vivómester nem áll egyedül az országban, mert van számos igen érdemes komoly vidéki mester aki meg van győződve arról, hogy neki egy saját önálló vivórendszere van, mely jobb mint az elfogadott olasz alapu vivó rendszer. A szokásos lekicsinylés és mosolygás igen helytelen fegyver e férfiakkal szemben, akik komolyan lelkesedéssel csüggenek hivatásukon. Az ily bánásmód elkeseredett magát félrismert tehetségnek tartó embereket csinál belőlük.

Ellenkezőleg szivesen látjuk őket jöjjenek közénk. Szakitsanak pár hetet tudományuk bemutatására Lássuk tanitványaikat mit is értek el velük, lássuk őket magukat karddal kezükben. Mi jól meg tudjuk különböztetni a tusserőt a rendszer jósága kérdésétől s nem nevetünk ki senkit, ha több tusst kap ellenfelénél csak csinálja jól, amit csinál. Elfogultak se vagyunk, szivesen tanulunk mindenkitől. Egy levél és összehivjuk akármely komoly mester kedvéért az ország leghivatottabb szakembereit, karddal a kézben megértjük egymást. Vagy jó a mit hoz, akkor megtanuljuk, vagy nem jó, akkor a leghivatottab forrásból tudja meg, hogy rossz uton jár.

Az országban össze-vissza száz meg száz ember foglalkozik azzal, hogy feltalálja a repülőgépet és a sötétben tapogatódzás csinál mosolyra késztető naivságokat. Pedig a repülőgép repül, ujra feltalálni nem lehet, mennyivel értékesebb munka volna az, ha a derék feltalálók előbb megismernék a más repülőgépét és azok alapos ismeretével a fejlesztés munkájához fognának hozzá.

Vivómester urak, akik azt hiszik, hogy uj dolgot tanitanak, ide jöjjönek fel a fővárosba, itt nézzék meg a mai diadalmasan repülő repülőgépeket, hátha tudnának egy jobb csavart a jó helyébe, biztosabbat a biztos helyett: szivesen várjuk önöket.

Növendékverseny. December 30-án érdekes versenynek volt szinhelye a Fodor-féle terem. 13—14 éves, söt azon aluli növendékek tőrvivása folyt ott le. Minden egyes versenyző tanubizonyságát adta Fodor Károly kiváló vezetésének, helyes kiállásuk, védésük, riposztjuk biztossága elénk tükröztette a jövendő komoly versenyeknek sikerrel kecsegtető jelöltjeit.

Győztes Csajthay Miklós lett. Fölénye nyilvánvaló volt, bár stilusán meglátszott, hogy az utóbbi időben kevesebbet iskolázott, mint inkább asszózott. Második Mérő Jenő lett, harmadik Poppovics Mirkó. Előbbinek szép iskolázottsága dacára akciói nem bizonyultak elég eredményeseknek, utóbbit meg gyakran elragadja a temperamentuma. A klasszifikáció győztese Szatmári László lett, kinek kvalitásait azok is elismerik, kiknek kritikája rendszerint a legszigorubb, t. i. a társai. A további résztvevők közül még Bugorszky Sándor emlitendő meg.

Az 1909-iki athletikai év története.

(2. közlemény.)

2. Versenystatisztika.

a) *Nyilt scratchversenyek.*

Egylet	Atléta	I.	II.	III.
MAC.	25	79	62	41
MTK.	20	42	37	25
BEAC.	10	31	30	19
BBTE.	11	31	29	24
Postás.	3	14	8	3
DTE.	14	12	13	12
BTC.	10	12	12	15
AAC.	7	4	6	5
Münch. SV.	1	4	0	1
Wiener AC.	5	3	6	9
Székesf. TE.	3	3	4	4
Szeg. AC.	4	3	4	3
AC. Sparta	2	3	1	1
Wanderer Délafrika	2	1	1	0
Pozs. TE.	3	2	6	3
Nyir. TVE	2	2	4	2
SC. 95—96 Berlin	1	2	0	0
UTE.	1	2	0	0

Ne tétovázzék ha fáj a feje, hanem használjon azonnal Beretvás-pasztillát

a mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Orvosok által ajánlva.

Ára 1.20 fillér. Kapható minden gyógyszertárban. Késziti Beretvás gyógysz. Kispesten. 3 doboznál ingyen szállitás.

Kassai AC.	6	1	7	7
BAK.	6	1	3	6
ETVE.	4	1	2	5
Magy. vál. staf.	4	1	0	0
TTC.	2	0	4	4
OTE.	1	0	2	2
Temesv. AC.	2	0	2	2
Köb. TE.	1	0	2	1
Bajai SE.	2	0	1	1
Hódm. TVE.	2	0	1	1
SC. Pogon.	2	0	1	1
SA. Ujh. AC.	2	0	1	1
Brünner SC.	1	0	1	0
S. C. Westen, Berlin	1	0	1	0
Wiener SC.	1	0	1	0
Zombor SC.	1	0	1	0
Külf.-komb.-staf.	4	0	1	0
III. k. TVE.	1	0	1	0
Sárosp. AAC.	4	0		5
Aradi Postás	2	0	0	3
KADE.	1	0	0	3
FTC.	1	0	0	1
MUE.	1	0	0	1
SC. Slavia	1	0	0	1
Törekvés	1	0	0	1
Typografia	1	0	0	1
42 egylet	*166* atl.	*254*	*255*	*214*

b) *Junior-versenyek.*

Egylet	Atléta	I.	II.	III.
MTK.	16	13	4	7
DTE.	16	9	11	5
MAC.	14	9	9	5
BEAC.	14	8	11	9
BBTE.	7	6	2	2
BTC.	6	5	4	3
NyTVE.	3	4	1	1
BÁK.	8	3	6	6
MAFC.	4	3	3	2
Pozs. TE.	4	2	1	1
III. ker. TVE.	2	2	0	0
KAOE.	2	1	0	2
Aradi Postás	1	1	0	0
Köb. TE.	1	1	0	0
Typogr.	1	1	0	0
Selmecb. AAC.	1	1	0	0
Wiener AC.	3	0	4	1
TTC.	3	0	2	1
Kassai AC.	2	0	2	0
Aradi AC.	3	0	1	3
MUE.	2	0	1	2
Brünner SC.	1	0	1	1
ETVE.	1	0	1	0
FTC.	1	0	1	0
Monori SC.	1	0	1	0
Temesv. AC.	1	0	1	0
SKK.	2	0	0	2
Győri ETO.	1	0	0	1
Nagyv. SE.	1	0	0	1
S. A. Ujh. AC.	1	0	0	1
Sárosp. AAC.	1	0	0	1
Székesv. TE.	1	0	0	1
32 egylet	*125* atl.	*69*	*67*	*58*

c) *Handicapversenyek.*

Egylet	Atléta	I.	II.	III.
MAC.	13	11	9	8
MTK.	13	10	8	3
BEAC.	14	9	11	12
BBTE.	6	4	2	1
TTC.	4	3	5	1
BAK.	4	3	4	0
BTC.	6	3	3	5
KAOE.	4	3	0	3
Nyir. TVE.	4	3	0	2
Kassai AC.	8	2	2	4
ETVE.	4	2	1	1
Wanderer Délafrika	2	2	0	0
FTC.	3	1	1	2
Köb. TE.	1	1	1	0
MAFC.	1	1	0	0
Wiener AC.	1	1	0	0
III. ker. TVE.	4	0	2	2
KEAC.	1	0	1	0
MUE.	2	0	1	2
Aradi Postás	1	0	1	0
Postás	1	0	1	0
Postatakarék	1	0	1	0
Pécsi TE.	1	0	1	0
OTE.	1	0	0	2
Győri ETO.	1	0	0	1
DTE.	1	0	0	1
SC. 95—96 Berlin	1	0	0	1
27 egylet	*102* atl.	*59*	*55*	*51*

Nyilt versenyek összesen:

Egylet	Atléta	I.	II.	III.
Scratchversenyen	42	166	254	255	214
Junior- „	32	125	69	67	58
Handicap- „	27	102	59	55	50

Nyilt versenyeken összesen: *382 377 323*

A mult számunkban közölt versenynaptár szerint ugyan csak 380 nyilt versenyszám volt rendezve, de ezek közül kettő holtversennyel végződvén (Debrecenben a junior magasugrás Bornemisza és Nyilassy és a BÁK-nál a 220 y. handicap Jolbey és Zrinyi között) ezen versenyekben 2—2 győztes lévén, a kioszlásra került első díjak száma ténylegesen 382 volt.

d) *Kerületi versenyek.*

Egylet	Atléta	I.	II.	III.
Aradi AC.	16	10	10	11
Pécsi AC.	9	8	5	7
Szegedi AC.	8	7	3	3
Aradi Postás	6	5	4	3
Debr. TE.	5	4	4	0
Kassai AC.	3	4	1	0
Temesv. AC.	8	3	7	5
ETVE.	5	3	3	0
Nyir. TVE.	1	1	0	0
Székesfehv. TE.	1	1	0	0
Keszthelyi GAAC.	2	0	3	1
Hódm. TVE.	1	0	1	0
Bácska AC.	1	0	0	1
Lugosi SE.	1	0	0	1
Pécsi TE.	1	0	0	1
15 egylet	*68* atl.	*46*	*41*	*33*

Megjegyzendő, hogy a szorosan vett MASz. kerületi versenyeken kivül ide lettek felvéve a MOTESz. székesfehérvári tornaünnepén valamint a DTE. versenyén vidéki versenyzők részére kiirt versenyszámok győztesei s helyezettjei.

e) *Főiskolai versenyek.*

Egylet	Atléta	I.	II.	III.
BEAC.	11	3	5	4
Debr. GASE.	1	2	0	0
Wiener Univ.	1	0	0	1
3 egylet	*13* atl.	*5*	*5*	*5*

f) *Ifjuságí versenyek.*

Egylet	Atléta	I.	II.	III.
MTK.	13	30	18	9
MAC.	15	16	16	12
Köb. TE.	7	13	7	7
BTC.	9	6	15	16
BAK.	7	3	6	6
BEAC.	10	2	10	9
Szegedi AC.	4	2	0	2
Felső iparisk.	2	2	0	2
DTE.	2	2	0	1
Czeglédi SE.	1	2	0	0
Érsekujvári SE.	1	1	2	2
Székesf. TE.	2	1	1	2
Kassai AC.	1	1	0	0
IX. ker. keresk.	1	1	0	0
MUE.	1	1	0	0
MAFC.	2	0	2	0
FTC.	2	0	1	4
Törekvés	1	0	1	0
Typografia	1	0	1	0
Aradi AC.	1	0	0	1
Wagner gymn.	1	0	0	1
21 egylet	*78* atl.	*83*	*79*	*74*

A versenynaptárban feltüntetett 81 ifjuságí versenyszámmal szemben itt 83 győztes szerepel, aminek oka az, hogy két verseny, nevezetesen a magasugrás a BTC. tavaszi ifjuságí versenyén Grosz és Földi közt valamint a rudugrás a MAC. nyári ifjuságí versenyén Wagner és Lichtneckert közt holt versennyel végződvén, e számokban 2—2 első díj került kioszlásra.

g) *Külföldi versenyek.*

Egylet	Atléta	I.	II.	III.
MAC.	13	28	19	13
BEAC.	3	9	5	5
BBTE.	2	8	6	4
Pozs. TE.	3	6	3	0
MTK.	5	4	1	3
BTC.	1	0	1	0
KEAC.	1	0	1	0
7 egylet	*28* atl.	*55*	*35*	*25*

A különféle versenynemek összegezése a következő képet mutatja:

	Egy.	Atl.	I.	II.	III.
a) Nyilt scratchvers.	42	179	254	255	214
b) „ junior- „	32	125	69	67	58
c) „ handic.- „	26	103	59	55	51
d) Kerületi „	15	68	46	41	33
e) Főiskolai „	3	13	5	5	5
f) Ifjuságí „	21	78	83	79	74
g) Külföldi „	7	28	55	35	25

Összesen *64* e. *353* a. *571 537 470*

A versenynaptárban kimutatott 512 versenynyel szemben itt 571 győzelem mutatkozik. Ezt az 59 különbözetet az 55 külföldi győzelem s a már emlitett 4 holtversenyből eredő többlet okozza. A teljesség okáért megjegyezzük, hogy a különféle megyei, klubközi, városközi stb. tulságosan lokális jellegü versenyek a fenti kimutatásban nincsenek felvéve.

Az egyletek *összeredményeit* a különféle versenyekben a következő összeállitás szemlélteti:

Egylet	Atléta	I.	II.	III.
MAC.	44	143	115	79
MTK.	33	99	68	47
BEAC.	23	62	72	58
BBTE.	14	49	39	31
DTE.	23	27	28	29
BTC.	19	26	35	39
Köb. TE.	8	15	10	8
Aradi AC.	18	14	17	20
Postás	3	14	9	3
Szegedi AC.	10	12	7	8
BÁK.	18	10	18	18
Pozs. TE.	7	10	10	4
Nyir. TVE.	4	10	5	5
Kassai AC.	12	8	12	11
Pécsi AC.	9	8	5	7
ETVE.	9	6	7	6
Aradi Postás	8	6	5	6
Székesfv. TE.	6	5	5	7
Wiener AC.	7	4	10	10
MAFC.	6	4	5	2
KAOE.	4	4	0	8
Münch. SV.	1	4	0	1
TTC.	6	3	11	6
Temesv. AC.	8	3	10	7
A. C. Sparta	2	3	1	1
Wanderer Délafrika	2	3	1	0
III. k. TVE.	6	2	3	2
Felső iparisklola	2	2	0	2
S. C. 95—96 Berlin	1	2	0	1
MTE.	1	2	0	0
Debr. GAAC.	1	2	0	0
Ceglédi SE.	1	2	0	0
FTC.	4	1	3	7
MUE.	3	1	2	5
Érsekujvár SE.	1	1	2	2
Typografia	2	1	1	1
Magy. vál. staf.	4	1	0	0
Selmecb. AAC.	1	1	0	0

IX. ker. keresk. ak.	1	1	0	0
Keszt. GAC.	1	0	3	1
OTE.	2	0	2	4
Brünner SC.	1	0	2	1
Hódm. TVE.	2	0	2	1
KEAC.	2	0	2	0
S. A. Ujh. AC.	3	0	1	2
Bajai SE.	2	0	1	1
S. C. Pogon	2	0	1	1
Törekvés	0	0	1	1
Pécsi TE.	1	0	1	1
Külf. komb. staf.	4	0	1	0
S. C. Westen, Berlin	1	0	1	0
Wiener SC.	1	0	1	0
Zombori SE.	1	0	1	0
Monori SC.	1	0	1	0
Postatakarék	1	0	1	0
Sárosp. AAC.	0	0	0	6
Győri ETO.	1	0	0	2
SKK.	2	0	0	2
S. C. Slavia	1	0	0	1
Bácska AC.	1	0	0	1
Lugosi SE.	1	0	0	1
Nagyv. SE.	1	0	0	1
Wiener Univ	1	0	0	1
Wagner gymn.	1	0	0	1
64 egylet	*353* atl.	*571*	*537*	*470*

Erőviszonyok.

A kultur nemzetek kebelében az atletikai sportok rohamos fejlődésben vannak. A mai kor atletikája szinte nem is vonható párhuzamba a tiz év előtti kor atletikájával. Áll ez a tény nemcsak az elért eredményekre, hanem az atléták számára nézve is. Tiz év előtt csak két nemzetnek volt magas fokon álló atletikája. Az angolnak és az amerikainak. Tulajdonképpen Amerikában ekkor még nem is volt egészen kialakulva az atletika, mert szem előtt kell tartani azt a tényt, hogy az amerikai világrekorderek és atléták java része egyszerü angol bevándorló volt. *Coneff* az 1 angol mértföldes, *Kilpatrick* a fél mfdes, *Sweeny* a magasugró világrekorder, nemkülönben *Flanagan* már felnőttebb korukban vándoroltak ki Anliából. Angol sportemberek, kik még jól tudnak vissza emlékezni a 10 év előtti dátumokra, határozottan állitják, hogy ebben az időben Amerika, de különösen a New-York Athletic Club részéről atletavásárlás folyt. A feltünőfélben levő fiatal atlétákat egyszerüen megvették, vagy kicsábitották Amerikába, hol jól jövedelmező állásokba dugdosták. Ez volt különben Amerika mai nagy sportfejlettségének alapja. A nagy vérkeveródés folytán igazán sportra termett amerikai ifjabb nemzedék azután hamar lábra kapott. Erre az időpontra esik egyébként az amerikai egyetemeken az atletikának térfoglalása. Ezek az egyetemi atléták, kétőbb olyan nagyszámu és kiváló erőket prosukáltak, hogy ezzel Amerika óriási tulsulya biztositva volt. Amily mértékben emelkedett Amerika, oly mértékben esett vissza később Anglia. A mi tiz év előtti atletikai sportunk fejlettségi fokát nagyjában mindenki ismeri. Bátran állithatjuk, ha köztünk és Anglia vagy Amerika közt voltak is klasszis differenciák, azért a kontinensen mi voltunk a legerősebb nemzet. Itt nem kell valami különösebb okot vagy magyarázatot keresni. E ténynek egyszerüen az a magyarázata, hogy ebben az időben egyetlen egy európai ország sem üzte olyan intenziven az atletikát, mint mi magyarok.

Az első athéni olimpiád azonban egy kis lökést adott e kérdésnek. Nem akarom itt vázolni azt a fejlődési folyamatot, amely az egyes nemzeteken belül végbe ment. Mindegyik küzködött egy darabig, végre megtalálta a fejlődés utját. A mai állapot már az, hogy Európa minden kulturállamában az atletika olyan hatalmas teret hódított, amelyre 10 esztendő előtt senki sem gondolhatott volna. Tény az is, hogy a kontinensen az atletikai elsőbbség kérdése, nagyon kétséges és vitás. Erre számot tarthat a német, svéd, francia, és magyar közül bármelyik. A nemzetek közötti közlekedés különben napjainkban annyira fejlődésben van, hogy ez a kérdés mihamarabb el fog dülni. Igazán sajnálatos, hogy a jelenlegi politikai viszonyok közepette nem lehetett megvalósitani, *Zuber* Ferencnek, lapunk hasábjain felvetett eszméjét: *a kontinentális olimpiádot.* Ez az olimpiád egyszerre tisztázta volna az erőviszonyok problémáját.

Papiron mérlegelve az erőviszonyokat, a legtágasb kombinációkra és következtetésre nyilik alkalom. Egyet azonban mindjárt meg kell állapitanom. Nem szoktam ugyan optimisztikusan becsülni a sportban, de az erős meggyőződésem, hogy sprintben és pedig szigoruan a 100 yardos vagy 100 méteres távot tartva szem előtt, a magyar sprinterek, beleértve Angliát is, Európában a legjobbak. *Simon* és *Rácz*ban nemkülönben *Jankovich*ban, három legelső klasszisu sprintert birunk, képességeikről képet ad idei szereplésük akár Walker, akár a német Rauval szemben. *Rau* a németek legjobb spintere, kinek hazájában ismételten mértek 100 méterre 11 mp.-et, itt Magyarországon csak negyedik tudott lenni a fenti három magyar sprinter után. Ezzel azonban nem akarom a német bajnok képességeit lebecsülni sőt bizonyos tekintetben félhetünk is tőle. Olyan sprinter aki, alig egy éve atletizál és még itt Magyarországon, az utazás és egy napi pihenés után 10.4 mp.-et tud elérni mindenesetre félelmetes tehetségü futó. A svéd sprinterek nem jöhetnek számitásba. Rau minden startja győzelmet hozott neki Svédországban sőt még *Duncker* is tudott ott 100 méteren győzni, ami eléggé jellemzi a svéd sprinterek képességeit. Lindberg az egyetlen elsőrangu sprinter, de idői megbizhazhatatlanok s jóságukra nagy befolyással van a cementpálya és a hamis start, nemkülönben a rossz időnérés. Én láttam őt Angliába futni s a stafétában Wiesnerrel szemben, aki akkor még csak jó közepes futó volt, alig hozott 200 m.-en 3 m.-t, azt is rögtön a start után. Meggyőződésem, hogy indifferens területen sprintereink biztosan győznének ellene. Francia sprinterek közül jelenleg, illetve a mult 1909. esztendőben a legjobb Faillot volt. Kitünő eredményeket ért el 100 m.-en, hol legjobb ideje 11 mp. volt, ugyszintén 400 m.-en 49 mp.-el. Ez utóbbi francia rekord. Szokott még 800 m.-en is futni. Fejlődésének azonban utját fogja állani az a körülmény, hogy télen rendszeresen játszik rugbyfootballt is. A francia viszonyokat ismerven legkevésbbé, *Faillotról* nehéz helyes véleményt alkotni. Azt hiszem azonban, hogy sprintereink nála is jobbak. Legutóljára hagytam Angliát. Ebben az országban a sprint terén határozott hanyatlás mutatkozik. Nincs az egész országban egyetlen egy futó, aki 10.2 mp.-nél jobb volna 100 yardon, ly egész jogos az a feltevés, hogy egy esetleges találkozásnál sprintereink győzhetnek, mert szem előtt kell tartani azt a körülményt is, hogy a király-dijnál az idő 10·2 mp.-nél legalább egy yarddal volt jobb, vagyis helyesen szólva 10.1 mp. Ez azt mutatja, hogy sprintereink, ha komolyan készülnek egy versenyre 10.2 mp.-en belül futnak, melynek értékét nem szükséges külön méltatnunk. Ennyi a sprintről.

(Folytatjuk.)

Sprint és gátfutás.

*

V. közlemény.*

Irta: *M. C. Murphy.* Forditotta: *Lázár József.*

Ha a sprinter megszokja azt, hogy gyors start mellett, természetesen, minden nagyobb erőkifejtés nélkül vegye fel futó lépéseit, ugy a csata első felét már megnyerte. Ezután már könnyü lesz a hátralevő távot megfutnia, akár 100, akár 220 yardról is van szó. Nagy gyakorlat kell ahhoz, hogy a futó megtanuljon jól startolni. Naponkint legalább 5—6 startot kell próbálni, 20 yardig, erősen futva.

Aztán fokozatosan lassitani kell és nem hirtelen vagy erőszakosan csökkenteni a sebességet. Rövid pihenés után végig kell futni a távon, a futó akkori legnagyobb sebességének négy ötödével. Ez azt jelenti, hogy nem szabad teljes erővel futnia, de azért kiadósan.

Ha aztán ugy két heti trénig után már elég kiadós kondicióra tesz szert a sprinter, akkor kipróbálhatja képességét a teljes 100 yardos távon. Ezek a próbák rögtön megtojják mutatni vajjon képes-e a sprinter az egész távon teljes sebességgel végig futni. Ezeket a teljes távon való próbákat elég gyakran kell ismételni, anélkül azonban, hogy ezek a trenirozót megviseljék. Négy heti ilyen munka után a sprinter *hetenként kétszer fusson teljes erőből 100 yardot.* Ez teljesen elég. Leg.élszerübb e két erős futás idejét ugy elrendezni, hogy az egyik, amely legjobb ha trialszerü, a hét közepére essék, a másik pedig a hét végére, egy-egy verseny folyamán. Ha nincs verseny, akkor természetszerüleg ezt is vagy egyedül vagy klubtársaival fussa a trenirozó. Célszerü alkalomadtán 120 yardot is futni és pedig beosztva. Erősen kell kezdeni, 40 yard után azonban csökkenteni kell a sebességet, mig végre az utolsó 40 yardon egy jó adag erőt kell beadni a finisbe. Ez főleg azoknak fontos, akik nem álljak a 100 yard utolsó 20 yardját.

Figyelmeztetni akarom különben is a sprintereket arra, hogy ha már teljes sebességben vannak ne törekedjenek lépéseiket nyujtani. Ez az egyensuly elvesztését és a sebesség lényeges csökkentését vonja maga után. A végküzdelemben a testben felhalmozott összes energiát fel kell használni. A lépés azonban itt is természetes maradjon és nem szabad engedni azt, hogy az ellenfél a futót, megszokott lépéseiből kirántsa.

A 220 yardon való futás lényegében teljesen azonos a 100 yardossal csak nagyobb kitartást igényel. E versenynél már a versenyző ítélőképessége is a mérlegbe esik. Ahhoz pár évi trénig kell, hogy valaki a starttól a célszallagig a legnagyobb sebességgel futhasson. Eleinte vigyázni kell arra, hogy a tulságosan erős kezdés fel ne eméssze a futó összes erejét már a táv első felén, ugy hogy ha az utolsó 50—60 yardra kerül a sor, akkor már teljesen ki van állva. A következő tréning azonos, a 100 yardoséval és csak akkor kell és szabad a 220 yardra dolgozni, mikor már 100 yardra a futó elég kiadós kondicióban van. Ekkor naponkint végig kell menni a 220 yardos távon. Eleinte egészen lassu, szinte bumlitempóban, amelyet napról-napra fokozni kell. Pár nap után már lehet erősebben is futni ugy azonban, hogy a sebesség amit a futó kifejt az az napi képességétől állandóan 2 mp.-el elmaradjon.

Ez azt jelenti, hogy ha valaki képes volna, teljesen kifutva 24 mp. alatt futni meg a távot,

* Előzőket lásd: 1909. f. 47, 48, 49 és 50. számban.

az treningben 26 mp. alatt fussa. Mikor már elég kiadós kondicióban van a sprinter akkor néha-néha 300 yardot is fusson, de nagyon szerény tempóban, inkább a végén erősitve egy keveset. Tréningben csak igen ritkán szabad verseny tempóban futni. Ezt arra használja fel a futó, hogy figyelje meg képességét, — abban az irányban, hogy hogyan kell beosztani sebességét — a táv egyes szakaszain, hogy végeredményben a képességeihez mért legjobb idő eredményt tudja kihozni. Ha igy a távot megszokja, hamar rájön a futó arra, hogy mily mértékben kell kimélni erejét és mikor kell a legnagyobb erőkifejtését elkezdeni.

A 220 yardos versenyek legnagyobb részt fordulós pályán tartatnak. Másképen kell futni az egyenesben és másképpen a kanyarodóban. Sok olyan elsőrangu futó volt, aki egyenesben nagyszerü időket ért el e távon, azonban mihelyt fordulós pályára jutott, a fordulóban annyit veszitett, hogy a célegyenesben már nem tudott érvényesülni. Azért a fordulókban való futást külön tréning tárgyává kell tenni. Ennek lényege az, hogy a futó teljesen a lábujhegyeken fusson, ne röviditse lépéseit és külső lábát egy parányit befelé forditsa.

Ezek azok a dolgok, amik a sprinterek tréningjében tapasztalataim szerint jóknak és hasznosaknak bizonyultak. Mielőtt áttérek a gátfutások tárgyalására, még egy összefoglaló tanácsot kell adnom azoknak, kik a legnagyobb emberi gyorsaságot akarják elérni:

Jól *egyensulyozd* a testet a startnál.

Természetesen vedd fel futó lépéseidet.

Egyenesen fuss és ne *ingadozz.*

Ne vágj le *rendes* lépéseid hosszából.

Törekedj a *legnagyobb sebességre a legkisebb erőkifejtéssel.*

Ne légy ideges a startvonalon.

Győződj meg a *startlyukak szilárdságáról.*

Ne ábrándozz arról, hogy már az első évben *10 mp. alatt* fogsz futni.

(Folytatjuk.)

HIREK.

A MAC. junior birkozó versenye. A Magyar Athletikai Club által rendezett junior verseny a siker jegyében folyt le. Mintegy 40 nevezés érkezett a versenyre s ezek közül egy-kettő kivételével mind indult is. A selejtező mérkőzések már vasárnap délelőtt megkezdődtek. Maga a verseny az esti órákban ért végett.

A bemutatott mérkőzések a junior birkozók igen jó klasszisáról tett tanuságot. Egyes versenyzők elég jó teknikai készültséggel is rendelkeznek. Legjobb erőnek a középsulycsoport győztese gr. Lázár Tibor mutatkozott. Nagy erővel és a mellett jó teknikai képzettséggel rendelkezik. Kissé tulmerészen dolgozik.

A postások ismét nagy erővel vonultak fel s a könnyü és nehéz sulycsoportban a győzelmet Kosztolányi és Lukács révén maguknak biztositották. Mindketten gyors mozgásu és eléggé képzett birkozók. Általában a bemutkozottak jó kvalitást árultak el.

A rendezés kifogástalan volt, a miért Tatics Péter dr.-t és Krempelsz Viktort illeti az elismerést. Kiemelendő még az a tény, hogy — ami birkozó versenyeknél ritkaság számba megy, semmi féle diszonancia nem zavarta a verseny menetét. A közönség is szép számban jelent meg.

Hangsulyoznunk kell azonban, hogy egyleteink most már sorra rendezzék versenyeiket, hogy alkalmat adjanak birkozóinknak a versenylésre. A MAC legutóbbi versenye megmutatta, hogy mennyien várnak a versenyzési alkalomra.

Részletes eredmények: Nehéz suly: 1. Kosztolányi Miklós (Póstás), 2. Schächter Manó (MTK), 3. Kiss Sándor (Törekvés). Középsuly: 1. Lázár Tibor gróf (MTE), 2. Németh Sándor (MTK), 3. Frisch Károly (MTE). Könnyüsuly: 1. Szakács Ferenc (Póstás), 2. Steiner Rezső (MTE), 3. Hirsch Béla (MTE).

A Budapesti atlétikai klub 1910 január 23-án reggel 8 órakor kezdődőleg országos birkozó versenyt rendez a következő feltételekkel: 1- Könnyüsuly 70 klgr.-ig terjedő sulyu junior birkozók részére. Tét 3.—. 3. Középsuly 70 klgr-tól 85 klgr.-ig terjedő sulyu junior birkozók részére. Tét 3.—. 3. Nehézsuly 85 kgron felüli birkozók részére. Tét 3.—. A verseny a MASZ szabályai szerint rendeztetik, részt vehet azon bármely hazai sportegylet tagja. Nevezések téttel együtt legkésőbb január 12-éig Radvány Jenő cimére, VI. Váci-ut 69., adandók le. Elkésve érkező, vagy tét nélküli nevezések nem vétetnek figyelembe. A nevezések elfogadása fölött a BAK igazgatósága határoz, nevezések indokolás nélkül visszautasithatók.

Müvész és táncestély. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete Sport Csoportja január 22-én szombaton este, egyl. disztermében (m. k. zeneakadémia régi hangverseny csarnoka, Andrássy-út 67. I. em., bejárat Vörösmarthy-u.) táncvigalommal egybekötött müvészestélyt rendez. Az estélyen a következő müvészek müködnek közre: Halász Erzsike zongoramüvésznő, Nemes Berta operaénekesnő, Csapó Jenő a Városligeti Szinház szinmüvésze, Filipecz Ferenc zeneszerző, zongoramüvész, Rév Kálmán hegedümüvész, Hubay mester jeles tanitványa. Az estélyen fogja Filipecz Ferenc zeneszerző a KAOE részére irt keringőjét bemutatni. A tánchoz a zenét dombovári Babári Jóska hirneves zenekara szolgáltatja. Belépőjegyek előre váltva személyjegy 2.— koronáért, családjegy 5.— koronáért kaphatók az egylet helyiségében, VI. Andrássy-út 67. I. em.. egész napon át és a rendezőség tagjainál.

A francia rekordok hiteles jegyzékét most bocsátotta ki a francia szövetség (Union Sportive Francais des Sports Athletiques). Ezek szerint a következő rekordok hitelesek:

100 m. sikfutás	10.9 mp.	Tournois	1895
150 „ „	17 mp.	Lesieur	1906
200 „ „	22.8 mp.	Faillot	1908
300 „ „	36,4 mp.	„	1908
400 „ „	49 mp.	„	1908
500 „ „	1 p. 6.4 mp.	„	1908
800 „ „	1 p. 59 mp.	H. Deloge	1900
1000 „ „	2 p. 36.4 mp.	„	1901
1500 „ „	4 p. 8.2 my.	M. Soalhat	1905
3000 „ „	9 p. 2.4 mp.	de Fleurac	1904
5000 „ „	15 p. 38.8 mp.	I. Bouin	1909
10000 „ „	32 p. 13.5 mp.	„ „	„
15000 „ „	44 p. 2.2 mp.	„ „	„
1 óra sikfutás	18 km. 267 m.	„ „	„
110 m. gátufutás	15.8 mp.	André	1908
400 „ „	57.2 mp.	Filliatre	1905
Rúdugrás	374 cm.	Gonder	1905
Távugrás	705 cm.	Hervoche	1908
„ helyből	331 cm.	Jardin	1907
Magasságugrás	179 cm.	André	1907
„ helyből	151 cm.	„	1909
Diszkoszvetés (2 kg.)	41.25 m.	A. Tison	1909
Sulydobás (7 1/4 kg.)	13.14 m.	„ „	1909

HIVATALOS RÉSZ

Magyar Labdarugók Szövetsége. *Elnök:* Kárpáti Béla (IX. ker., Ferenc-körut 41.) *Társelnök:* Füzessèry Zoltán dr. (VI. ker., Szerecsen-utca 56.) *Alelnökök:* Dr. Bognár Elek (VII. ker., Stefánia-ut 7.) Friedrich Nándor (VIII., Esterházy-utca 6. sz.) Röser A. Edvin (VI., Aradi-utca 10. sz.) *Főtitkár:* Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9. sz.) *Titkár:* Sugár István (VIII., József-körut 31 b.) *Pénztáros:* Glauber József (IV., Deák Ferenc-utca 5. sz. Első magyar iparbank.) *Ellenőr:* Olgyay István dr. (VIII., József-körut 69. sz.) *Szövetségi kapitány:* Minder Frigyes (VI., Király-utca 92. sz.) *Jegyző:* Izsó László (VIII., Német-utca 25 sz.) *Intézőbizottság:* Röser A., Edvin elnök, Baján Gyula, Balogh Hugó, Oprée Rezső, Zoltány Kálmán. *A birák bizottsága:* Füzessèry Arpád dr. elnök (VI. Izabella-utca 96. sz.) Herzog Ede előadó (VI., Csengery-utca 62 b.) Horváth Ferenc, Minder Frigyes, Vámos Soma. *Fegyelmi bizottság:* Bognár Elek dr. elnök, Csányi József, Olgyay István dr., Stobbe Kálmán, Vida Henrik. *Központi vidéki bizottság:* Friedrich Nándor elnök, Bubics József, Ferber Jenő dr., ifj. Földessy János előadó (VI., Gyár-utca 1. sz.) Mamusich József dr. *Hivatalos helyiség: VIII., Rákóczy-ut 9. sz. I. em. Hivatalos órák naponként fél 7-től fél 9 óráig.*

Felhivás a tagegyesületekhez!

A Magyar Labdarugók Szövetsége alapszabályai értelmében évről-évre a szövetség rendes évi közgyülése választja meg a szövetség igazgató tanácsát a tagegyesületek által ajánlottak jegyzékéből.

Ugyanezért az alapszabályok 40 §. a) pontjának rendelkezéseire való figyelmeztetéssel ezennel felhivjuk a tagegyesületeket, hogy a kötelékükbe tartozó tagjaik közül nevezzék meg azokat, akiket az 1910. évi igazgató-tanács tagjául ajánlanak.

Három tagnál több nem ajánlható. Az ajánlott legalább is 24 éves elmult legyen, e tekintetben kivételt csakis a főiskolai egyesületek tehetnek. Az ajánlólevél, melyben az ajánlottak életkora is kitüntetendő, elnök és titkár által aláirandó s *legkésőbb január 29-ig* a szövetségi főtitkárhoz (Budapest V., Akadémia-u. 9. sz. I. em.) beküldendő.

Határidőn tul érkező, avagy szabálytalanul kiállitott ajánlólevelek figyelembe vehetők nem lesznek.

Kárpáti Béla s. k. elnök. *Steiner Hugó* s. k. főtitkár.

Kivonat az intéző bizottság 1910. január 12-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből. Vasutasok Testgyakorló köre köteleztetik, hogy az 1909. november 28-ra kisorsolt bajnoki mérkőzésből kifolyólag bejelentés nélkül való elmaradása által okozott 20 korona költséget az Erzsébetvárosi Torna Club részére 8 nap alatt téritsen meg.

MAFC. II. és köb. T. E. II. köteleztetnek, hogy az 1909. november 28-án be nem fejezett szövetségi dijmérkőzésből hátralevő 30 percet a tavaszi bajnoki forduló megkezdése előtt pótlólag játszák le.

A Törekvés Sp. E. által az 1909. december 12-iki BTC.—Törekvés mérkőzés ellen emelt óvás áttétetik a birák bizottságához.

Igazoltattak 3186-tól—3194-ig. BAK. részére: Nagy Imre: — 33. f. c. részére: Kelemen Béla (kolozsvári AC.-ból); — kispesti AC. részére: Szandalics Tivadar, Bede István, Kuszelka Ferenc, Stallmach Sándor; — Budapesti Labdarugó Ifjak Egyesülete részére: Muring János (Litgrafia FC.-ból) Balczó Rezső.

Tudomásul vétettek a következő átigazolás iránti kérelmek: Vasutasok Testgyakorló Köre részére: Jonke Béla, Mendl József, Einvág Lajos, Schneider Lajos, Wesely Jaroslaw, Tassy Béla, Frankl Gyula, Kacsányi Zsigmond, (valamennyien az URAK.-ból), Neumann József, Deutsch Vilmos (mindketten az UTE.-ból) és Kapitány Ferenc (Egyetértés SC.-ból). — Beigazolást nyert, hogy ezen átigazolási kérelmek szabályszerü időben adattak postára.

Tudomásul vétetett Wurfer Lajosnak a Typ.SC-ból a FTC. részére bejelentett átigazolási kérelme, mert nyilatkozatát pótlólag sajátkezü aláirásával látta el.

Tudomásul vétetett Kanyaurek István azon bejelentése, hogy Nemzeti SC.-ból Törekvés SpE. részére kért átigazolását visszavonja.

* * *

A kolozsvári kereskedelmi Akadémiai Sportkörnek az 1908/909. évi kelet kerületi bajnokságban dijnyertes csapata a következő: Betnár Endre, Brunhuber Vilmos, Gajzágó Tivadar, Hecsei Pál, Hegyi Árpád, Nászta István, Padhorszky Sándor, Schmidt János, János, Strauch Jenő, Walter Antal, Voith Manó.

Ifjusági Labdarugók Szövetsége. Alakult 1903-ban Beiratási-dij 5 K az egyesületek tagdijat nem fizetnek. Szövetségi értesitő a „Nemzeti Sport". Helyisége az „Ország Világ" kávéház külön terme, (VI., Andrássy-ut 61.) Ülések és összejövetelek minden hétfő és szombat este. Hivatalos órák e két napon 8—10-ig. Irásbeli megkeresések a *főtitkár*, pénzküldemények a *főpénztáros cimére* küldendők. *Tiszteletbeli elnök:* betöltetlen; *elnök:* Vámos Soma; *alelnökök:* Schneider Béla, Tibor Lajos; *főtitkár:* Horváth János (VI., Lovag-utca 13 II. 14.); *titkár:* Friedmann Mór (VI., Király-utca 24. II. 12.). *főpénztáros:* Sámuel Ferenc (VI., Frangepán-utca 8. gyári ircda.); *pénztáros:* Zsaludek Antal; *főjegyző:* Farkas István; *jegyzők:* Fenyő Adolf és Szombathy Imre; *Háznagy:* Koch Lajos; *ellenőr:* Géser Albert; *számvizsgálók:* Kiss Árpád, Ivancsics Mihály és Bodner Károly; *szöv. kapitány:* Táffel Miksa; *szöv. képviselő:* Horváth János; *intéző-bizottsági elnök:* Schneider Béla; *a birói szakiskola elnöke:* Vámos Soma.

Főszerkesztő:
Dr. POLÓNYI DEZSŐ.
Felelős szerkesztő:
FRIEDRICH NÁNDOR.
Az Automobilt szerkeszti:
LINDNER ERNŐ.

ALAPITVA 1871. évben.

Árjegyzék bérmentve

EGYLETEK KÖRÖK ÉS AMATŐRÖK

A LEGJOBB VERONAI ÉS SOLINGEN

szives figyelmébe ajánljuk

vivókardjainkat és kitünő készitményü vivófelszereléseinket

olcsó árak mellett. U. m. Olasz és magyar vivókardok darabja K 5.—, 5.50, 6.—, 7.50 és 8.—, pengék K 2.— és 2.20. Franci és olasz vitőrök darabja K 4.50 és 7.—, pengék K 1.50 és 1.60. Vivókardfejvédek drbja K 8.—, 10.50, 11.—, 12.—, 12.50 és 15.— Vitőr arc- és fejvédek drbja K 4.50 és 7.50. Vivókard-keztyük darabja K 4.50 és 5.—. Párbajkardok, kardmellvédek, vivókabátok stb. stb. Továbbá választékos nagy raktárt tartunk Fegyverek, töltények, vadászati és halászati felszerelésekben, tornaszerek, football, lawn-tennis, korcsolyák, szánkók- és mindennemü sportárukban. Nagyobb vételnél és kereskedőknek árkedvezmény.

Zubek Bertalan és Társa

sportcikkek áruháza Budapest, Muzeum-körut 29.

LEGIZLÉSESEBB URI DIVAT-CIKKEK

beszerzésére uj áruházunk férfi divatosztályát ajánljuk. Legjobb minőségü és kitünő szabásu férfi-tehérnemüek, galler és kézelők, nyakkendő, kalap, bot, esernyők, nadrág- és harisnyatartók, férfi pipere-áruk, **turista- és sportingek és övek, úszóöltönyök és nadrágok. Swaeter,** harisnyák és lábtyük **nagy választékban**

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

BUDAPEST, BÉCSI-UTCA és DEÁK FERENC-UCTA SAROK.

HORNER ARTHUR bookmaker

Telefon 75—09. Budapest, Erzsébet-körut 4.

Wien. I. Krugerstrasse 4.

Téli fürdőkúra. — A Budai Szt.-Lukácsfürdő

Nagy-szállodájában és **Thermal-szállodájában** lakás teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Mind a szobából tiltott folyosók vezetnek az iszapfürdőhöz. Természetes borsó-meleg kénes források. iszapborogtatások. Prospektust küld a

Szt.-Lukácsfürdő Részvénytársaság Budapest, Budán.

Kristály-forrasásványviz étvagyat javit, gyomorrontast megakadályoz

KWIZDA-FÉLE KIGYÓ-VÉDJEGY FLUID

TURISTA-FLUID.

Rég bevált aromatikus **bedörzsölés** az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok- és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb turák után.

Egész üveg ára . K. 2.—

Fél üveg ára . . K. 1,20

Kwizda-féle Fluid

Valódian kapható a gyógyszertárakban. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-ut 26.

LOPOS GYULA asztalos-mester tornaszerkészitő

Budapest, III., Zsigmond-utca 114. (Gimnázium-épület).

Legmodernebb Svéd és különféle TORNASZEREK készitője. — A m. kir vallás- és közokt. minisztertől 106541 1904. szám alatt a VI. egyetemes tanitógyülés alkalmával rendezett tanszer-kiállitáson kiállitott torna-felszerelésemért elismeréssel kitüntetve. — Az 1907. évi pécsi országos kiállitáson kiállitási arany éremmel kitüntetve. Árjegyzéket kivánatra bérmentve.

Köhögés ellen legjobb ≡ a CONTRATUSSIN BAYER

PASZTILLA ALAKBAN IS KAPHATÓ!

A legcélszerübb arc és kézkenőcs a ≡ Park Club Créme

Vörös kereszt gyógyszertár, Budapest, Andrássy-út 84.

MINDEN VERSENYBEN GYŐZTES A VALÓDI POGNON GYERTYA MINDIG GYUJT

MONOPOL: S. ERBEN & ARNOLD FRIEDMANN, WIEN I

A valódi Pognon-gyertya mindig a legjobb és a legmegbizhatóbb. Előszeretettel használják a gyárosok, vezetők, turisták és aviatikusok. Az eredmények 90%-át mi értük el! Kapható **Bárd J. r.-t.** Budapest, VI. Mozsár-utca 9. szám

Kemény kalap valódi angol nyúlszőrből

RICHARDSON-gyártmány, darabja 6 korona.

Angol cylinder . . . . . 15 korona.

Lukács uridivat különlegességek áruraktárában Budapest, IV. kerület, Kecskeméti-utca 7. szám alatt.

LOVAS GYULA VIVOTERME

VI., NAGYMEZŐ-UTCA 28. SZÁM, II. EMELET

Ujonnan nagyobbitva. Kényelmes berendezéssel lelkiismeretes jó tanitás mindkét nembeli felnőttek és gyermekeknek. Beiratás naponta.

Mercedes automobilok

legkedveltebb és legelterjedtebb gyártmány.

1910-es modellek

15/20 HP. 4 heng. városi kocsi		45/50 HP. 4 heng. toura kocsi	
15/20 HP. 4 „ sport kocsi		55/60 HP. 4 „ „ „	
25/30 HP. 4 „ Prinz Heinrich typus		65/70 HP. 4 „ „ „	
35/40 HP. 4 „ toura kocsi		65/70 HP. 6 „ „ „	
45/50 HP. 4 „ „ „		75/90 HP. 6 „ „ „	
cardan hajtással.		láncz hajtással.	

Magyarországi vezérképviselet:

BÁRDI JÓZSEF

automobil r.-t.

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Sürgönycim:
Pneumatik

Telefon számok:
AUTO OSZTÁLY 41—00.
GARAGE „ 116—34.

Automobil javító-mühely.

Pneumatik javító-mühely.

Automobil Pneumatik mindenféle gyártmányban, lámpák, kürtök, szerszámok, mérőkészülékek és mindennemü felszerelési cikkek.

Nyomatott Garai Mór könyvnyomdájában Budapest, VII., Károly-körut 3.

NEMZETI SPORT

VIII. évfolyam. 4. sz. — 1910. január 22-én.

AUTOMOBIL — AVIATIKA

Eredeti Bosch-mágnesgyujtások.

Longuemare-porlasztók. Amerikai szélfogók. Ducasble-gummiabroncs.

Sürgöny-cím: Autotechnika.

Külön berendezett műhely mindenfajta mágnesgyujtók javítására.

Dénes és Friedmann, Wien XVIII. Mitterberggasse 11.

Vezérképviselet és raktár: FRIEDMANN ÖDÖN Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 2.

Sürgöny-cím: Autotechnika.

Telefon 89—96.

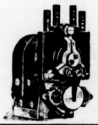

AZ ÖSSZES TÉLI SPORTCIKKEK u. m. Rodli, si, korcsolyák, sportöltönyök, görkorcsolyák, nemkülönben szobatornaszerek stb. a legjobban és legjutányosabban beszerezhetők **HUZELLA M. cégnél**

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTESEN. Budapesten, IV. kerület, Váczi-utca 28. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 20 korona
Fél évre . . . . . 10 „
Negyed évre . . . . 5 „

Előfizetések és pénzküldemények következőleg címzendők: Nemzeti Sport kiadóvállalat Budapest. — Postatakarékpénztar 20.438.

Olieslagers a Bleriot gépek legujabb versenypilótája.

Szerkesztőség és kiadóhivatal **IV., Kecskeméti-utca 5., II. em. 2.**

Hivatalos órák este 7—8.

Kézirat és mindenféle levelezés **VIII., Esterházy-utca 6.** címzendő.

Magyar Automobil Garage

HIRSCH ÉS CSERMELY

Budapest, VII., Arena-ut 50. szám

TELEFON 174—18.

Az elsőrendü

Rex Simplex Automobil és Cardolin auto-olaj

vezérképviselői Magyarország és a Balkán-államok részére.

Magyar Automobil Garage

HIRSCH ÉS CSERMELY

Budapest, VII., Aréna-ut 50. szám

TELEFON 174—18.

Villamos erőre berendezett

nagy javító műhely

Dús választék

pneumatikokban.

Alkatrészek nagy raktára.

Szám garage — **6 hengeres 15—30 HP Delaunay-Belleville automobilok ára 14.000 frank.**

Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője. BUDAPEST, VI., NAGY JÁNOS-UTCA 5. Telefon 101—56.

Téli sport-cikkek

Norvég sik, lábszánok, hótalpak. Lilienfeldi si párja 33 korona.

Műkorcsolyázók részére „Les Alexander" legelső minőségü versenykorcsolya 20 kor. Gyorskorcsolyázók részére Hagen, Eriksen, norvég, svéd, versenykorcsolyák. Halifax 3 korona Hercules, Jackson, Haynes jégvitorlák és vitorlakorcsolyák. Jégjátékok, Hockey ütők és labdák. Jéghockey játékszabály 20 fillér. Svéd, norvég, svájci, tiroli, hallvölgyi és amerikai rodel. Sport- és gyermek-szánkók, Rennwolff, tobbogan, skeleton stb. Téli sportöltözékek, fejre huzható hósapkák, teljes felszerelések.

Kertész Tódor sport-üzletében Budapesten, IV. ker., Kristóf-tér. **Téli sportárjegyzék ingyen és bérmentve.**

Egyes szám ára 40 fillér, (vidéken és a vasuti állomásokon 44 fillér).

AJAX

automobilgyár részvény-társaság ZÜRICH, ... 1909-es modelljei:

14|16 lóerős 4 heng. 20|24 lóerős 4 heng. 24|32 lóerős 4 heng. 20|24 és 40|50 lóerős 6 – 6 henger.

Zajtalan, mint egy villamos automobil!

Legegyszerűbb, mindig biztosan indító készülék. Legujabb Bosch-féle magnesgyertya-gyujtás. Legegyszerűbb és legmegbizhatóbb motor. Hivatásos műszerész felesleges. Mindenki önmagának lehet a saját műszerésze. Legcsekélyebb benzinfogyasztás. Gillet-Lehmann-szabályozó, vagy bármily takarékossági készülék külön alkalmazása felesleges.

VEZÉRKÉPVISELET:

J. MEDAK WIEN, I., STUBENRING Nr. 2.

TELEFON INTERURBAN 19921.

AJAX

Fodor-féle Vivóterem Koronaherceg-u. 3.

REPÜLŐGÉP

kisérletezéshez egyik főkellék a **matematikai pontossággal** készült légcsavar. Ilyen légcsavarok kaphatók többféle nagyságban egyedül

Weszely István sportujdonságok üzletében **Budapest, IV., Váci-u. 9.**

Repülőgépmodell alkatrészek. ..... Skating-Ring kerekes korcsolyák.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPESTEN

V., VÁCI-KÖRUT 25. SZÁM.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. ▪ Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől ¼ óranyira. Direkte villamos minden sporttelephez

Olbrich-féle utazási cikkek elsőrendüek

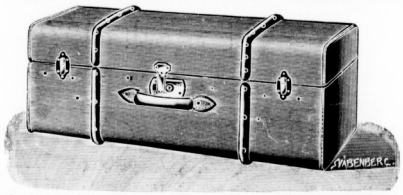

Budapest, VI. Teréz-körut 6. szám. Telefon.

VIII. évfolyam. 1910. január 22. 4. szám.

AZ AUTOMOBIL

A „MAGYAR AUTOMOBIL CLUB“ ÉS A „MAGYAR AVIATIKAI BIZOTTSÁG“ HIVATALOS LAPJA.
A „NEMZETI SPORT“-TAL EGYETEMBEN MEGJELENŐ SZAKLAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 5., II. em. 2.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

A Kaiserlicher Automobil Club jubileuma.

A nagy német birodalom vezető automobil clubja a mult vasárnapon ünnepelte fennállásának tizéves jubileumát. A Magyar Automobil Clubot mindig szoros barátság füzte a hatalmas testvérclubhoz s ezen barátság egyik legszebb megnyilatkozása a mult évi felejthetetlen Prinz Heinrich Fahrt volt, amelynek társadalmi és nemzeti jelentőségét nem is hangoztattatjuk elég gyakran. A Kaiserlicher Automobil Club fejlődése és megerősödése egyik legérdekesebb fejezete az automobilizmus történetének s ezt senki sem irta le hivebben és szebben, mint jelenlegi elnöke Ratibor Viktor herceg a nagy ünnepi lakomán tartott tartalmas és amellett tömör beszédében, amelyet a következőkben közvetünk.

„Tiz év egy egyesülés történetében aránylag kis időt jelent és tulajdonkép nem is szokásos egy ily fejezet megünneplése.

A Császári Automobil Clubbal e tekintetben azonban kivételt tehetünk, mert hisz a Császári Automobil Club története nemcsak a német automobilizmus és német motoripar története, hanem egyáltalán az egész automobilizmusé. A visszapillantás az elmult évtizedre egy uj, az egész világot mozgató aerába, „a motor aerájába“ visz.

Tekintsünk vissza tiz évvel! Mily idők jártak akkor?

Bizalmatlanság és ellenszenv fogadták az uj közlekedési eszközt, amelylyel szemben a hatóságok sem tanusitottak barátságos indulatot.

A nagy tömeg az automobilban csak a kiváltságos osztály fényüzési cikkét látta és azt a nyilvános utak használatától el akarta zárni.

A sajtó véleményében rendszerint elitélő.

A kocsianyag megbizhatatlan, jó vezető lehető ritka és Németországban fontos próbamenetekre teljesen hiányzanak.

S ma!

Ha megváltoztak a viszonyok, ha ezren és ezren az uj közlekedési eszköz készitésénél és üzeménél a maguk és hozzátartozóik számára megélhetési lehetőséget találnak, ha az automobil nemcsak fontos, hanem részben már nélkülözhetetlen közlekedési tényező lett, ha most kimeritő szabályzatok és törvényes előirások léteznek, ugy a Császári Automobil Club ezek létrehozatalában bizonyos megérdemelt részt vél magáénak nevezhetni.

A Club nem ért rá ünnepélyeket rendezni, feladata munka volt és pedig nehéz viszonyok közötti munka. Ugy hisszük, hogy tüzpróbáját kiállotta s büszkeséggel tekinthetünk vissza tizéves működésünkre. Ritkán nyert munka szebb jutalmat és ritkán termett jobb gyümölcsöt.

Hálával vagyunk eltelve mindazokkal akik művünkön munkálkodtak. Egyesek megnevezése a többiek sérelmét jelentené: mindnyájan önzetlen módon támogattak.

Külön kell azonban ama fenséges asszonyról megemlékeznünk, aki védnökségünket nehéz időkben átvette, Ő csász. és kir. Fensége Anastasia Mecklenburg-Schwerini nagyherczegnőről.

Az 1899-ik év julius 31-én 93 tag által alapitva a club ma 56 tiszteleti, 14 örökös, 1267 rendes, 58 hölgy és 376 rendkivüli tagot számlál.

A Sommerstrasseban fekvő egyszerü helyiségből, amely egy kis irodai célokra szolgáló szobából állott, 1905-ben a Leipziger Platz-on levő szép tágas palotánkba költöztünk, amelyet egy tagunk különös előzékenysége folytán szerezhettünk meg.

Szerényen jelent meg a Club 1903-ban egy hódoló menettel a nyilvánosság előtt, azután következett a Páris-Berlini ut, melyen majdnem kizárólagosan külföldi kocsik vettek részt.

Ugyanezen évben Islandban már német kocsi győzött a Gordon-Benett-versenyben. Kötelességünké vált ezt a nagy nemzetközi versenyt a következő évben Németországban megrendezni.

Ez nem volt könnyü feladat. Azoknak száma, akik képesek voltak egy ilyen mü keresztülvitelére, Németországban akkortájt igen csekély volt. A hatóságok felelősségük tudatában bátortalanok voltak egy vállalkozás támogatásában amelynek kimenetele kétséges volt.

Ennek daczára a Gordon Benett-versenyt 1904-ben és később 1907-ben a Kaiserpreisrennent sikerrel lehetett megrendezni. Mindkét verseny rendezése az egész világon elismerten mintaszerünek tartatik.

Amig ezen nagy versenyek a müszaki fejlődésnek uj utakat mutattak és az iparra nézve jelentékeny haszonnal jártak, addig a részben más automobil klubokkal közösen rendezett megbizhatósági versenyek arra szolgáltak, hogy praktikus turakocsikat tenyésszenek, az automobilizmusnak uj vidékeket nyissanak meg, ekközben bizonyos értelemben nevelőleg hassanak, német vezetőket képezzenek és ügyünknek ujabb barátokat szerezzenek. A Herkomer és Prinz Heinrich Fahrtok mint megbizhatósági versenyek ezentul évenkénti programmunk főpontjai voltak.

Egyidejüleg a teherkocsi fejlődésének is szenteltünk figyelmet és támogatást a Verein Deutscher Motorfahrzeug Industriellerrel együttesen rendezett teherkocsi próbaversenyek által. A katonai

A legtartósabb, ennélfogva legolcsóbb abroncs
PNEU-SEMPERIT-MISKOLCZY
„Stock: Magyar Automobil Garage Aréna-út 50.“
SEMPERIT-Gummimüvek
Vezérképviselet és raktár: SALZBERGER SAMU Budapesten, VI. kerület, Andrássy-út 20. szám

hatóság ezen vállalkozásokat mindenképpen támogatta és az akként nyert tapasztalatokat gyakorlatilag értékesitette.

A kiállitások és pedig az első a Karlstrassen, a következők pedig a Florában. a Lehrti pályaudvar melletti kiállitási parkban és később a Zoologischer Gartenban levő kiállitási csarnokokban, az automobilipar mindenkori állapotát tették szemléltetővé a nagyközönségnek.

A német automobilipar mindinkább kifejlődik. Minden más országéval egyenjoguan manapság mindenfelé elismertetik.

a császár és király első sorban járult hozzá, a sofförőknek munkátlanság és munkaképtelenség esetére anyagi segélyt biztositott.

A határátlépési igazolványok bevezetése által a nemzetközi forgalom könnyittetik meg.

Az országban a veszélyes utrészleteknél jelzőtáblák állittattak fel.

Biztositó társaságokkal való szerződések tagjainknak előnyös biztositási feltételeket biztositottak.

A Német Önkéntes Automobil Testület

clubok nemzetközi kartellje köttetett meg, amelynek irodája jelenleg Párisban van és amely nemzetközi kérdések rendezésével is foglalkozik.

A kartell képviselőinek egy ugyancsak Hamburgban tartott ülésében clubunk azon eszmét is felvetette, hogy az egyes kormányok maguk kéressenek fel egyes fontos nemzetközi kérdésekben való egyezkedésre. Clubunk kezdeményezésére ezen ülésre az egyes kormányok meghivást is kaptak.

Az államképviselőknek mult év októberhavában Párisban tartott konferenciája tehát

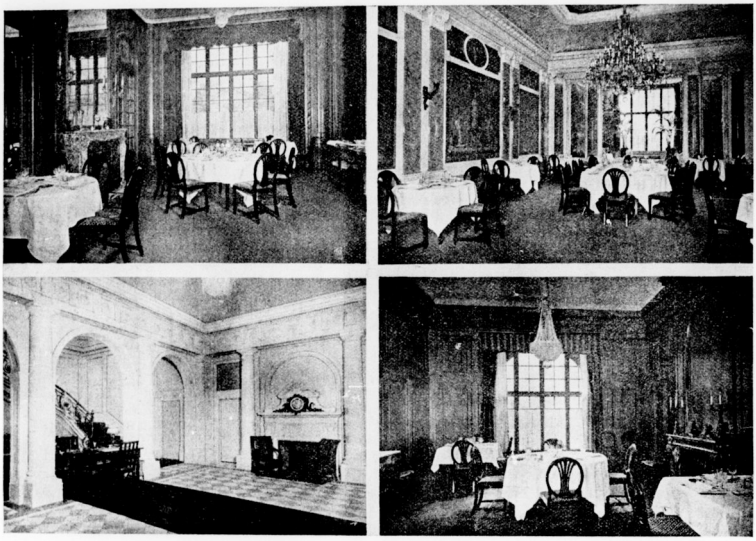

Nagy ebédlő Előcsarnok

A Kaiserlicher Automobil Club helyiségei

Nagy diszterem Kis ebédlő

A birodalmi és állami hatóságokkal való közlekedésben egy szoros együttmunkálkodás fejlődik ki, indokolt kivánságok előzékenyen tárgyaltatnak és törvényhozási intézkedések, továbbá rendőri rendeletek életbeléptetése alkalmával a Club mint tanácsadó kéretik fel. Nem mulaszthatom el, hogy a magas állami és katonai hatóságoknak a mai alkalomból legmélyebb köszönetemet ne fejezzem ki a részesitett támogatásért.

A Club mindenkor azon volt, hogy tagjainak tanácscsal és utmutatással rendelkezésükre álljon.

Különös figyelmet forditott a sofförkérdés fejlődésének és a II. Vilmos császár alapitvány alapitása által, amelyhez

1905. évben bekövetkezett felállitása által a Club a katonai hatóság szolgálatába állott. Az Önkéntes Automobil Testület több alkalommal, nevezetesen hadgyakorlatok alkalmával kiváló intézménynek bizonyult, amelynek érdemei illetékes helyről is fentartás nélkül elismertettek. A Testület az ország védelmi erejét erősitő fontos tényező. A Testület vezére Henrik porosz herceg ő kir. fensége, főparancsnoka pedig Adolf Frigyes mecklenburgi herceg.

Miután már mindenféle clubbal kartellek köttettek, anélkül, hogy erre vonatkozólag egy központi szerv intézkedett volna, a KAC kezdeményezésére a Gordon Benett verseny idejében, 1904-ben egy Hamburgban tartott ülésen az összes országos

a mi akkori iniciativánknak volt eredménye. Nemzetközi kongresszusokon, különösen olyanokon, amelyeken az utszabályozással és az utviszonyok javitásával foglalkoztak a Club képviseltette magát és munkáját sziveson fogadták.

Különös figyelmet forditottunk kezdettől fogva arra, hogy a közvéleményt az automobil értékéről felvilágositsuk. A sajtó ma hü munkatársunk lett. Hogy a közvélemény az uj közlekedési eszközzel szemben annyira megváltozott, azt nagy mértékben a sajtónak köszönhetjük.

Műszaki kérdések és minden oly ügy amely az automobilipar fejlődésére fontossággal bir a Verein Deutscher Motorfahrzeug Industriellerrel közösen tárgyal-

LAURIN ÉS KLEMENT gyárt motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsit, turakocsit, teherkocsit, autobuszt
Magyarországi vezérképviselő Budapest, IV. kerület, Semmelweiss-utca 9. szám.

Aviatikai kellékek egyedüli és kizárólagos beszerzési forrása.

Anzani, Antoinette, Gnome és Gyp-motorok. Magnesium, és aluminium-öntvények. Bambuszvázak.

Vas Géza és Fia

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6. sz.

Chauviére-csavarok.

tatik meg és együttműködésünk az ipar képviselőivel azok részéről a legnagyobb mértékben elismertetik.

Az automobilizmus érdekeinek hathatós támogatása céljából az 1906-ik évben a nevezetesebb német automobilclubok Kartellszövetkezetet alakítottak. Ők klubunkat, amely 1905. évi december hó 24-én kelt legfelsőbb elhatározással a

Taris monoplan. Vezető Paul de Lesseps. 50 l. e. Gnome motor, 8·5 fesztávolság, 14 m². hordfelület.

Kaiserlicher Automobil Club névnek viseletére nyert jogot, elismerték mint vezető klubot. Jelenleg a Kartellszövetkezethez 29 német klub tartozik körülbelül 6000 taggal. A Kartellszövetkezet évente kétszer tart ülést Berlinben, amelyeken nevezetes automobilistikai kérdések tárgyaltatnak. A klub továbbá Kartellszerződésben áll a Deutcher Motorfahrer Vereinigunggal és barátságos viszonyban az Automobiltechnichische Gesellschafttal.

Áthatva azon meggondolástól, hogy a motor minden téren való érvényesülésének kell figyelmünket szentelni, a klub a motórcsónak ipart is oltalma alá vette, s számára külön bizottságot jelölt ki.

Szerződést kötöttünk a Kaiserlicher Yachtclubbal s vele egyetemben megalakítottuk a Deutscher Motoryacht Verbandot. Önálóan és ezen clubokkal együttesen rendeztetnek motórcsónak regatták.

Megkezdődött a levegő meghóditása. Itt is folytatni fogja a motor diadalutját. A Kaiserlicher Aero Clubbal kartellszerződést kötöttünk és vele közösen beléptünk a Deutscher Luftschiffer Verbandba, hogy itt is dokumentálhassuk messzemenő érdeklődésünket.

Mindezen munka után, amely itt rövidesen vázoltatott csaknem ugy látszik, mintha a club feladatát már bevégezte volna s nem volna több teendője. Ettől nagyon távol vagyunk; hisz a legközelebbi időben, főként Németországban még kissé elhanyagolt kiskocsi kiépítésének támogatásával, az utjelzések kiegészítésével, a kormányok nemzetközi megegyezésének szorgalmazásával, a soförkar fejlesztésével, az automobil-biztositás kedvezőbbé tételével, a motorhajó-ipar támogatásával, továbbá a repülési technika fejlesztésével kell teljes erőnkből foglalkoznunk.

A klub imént vázolt óriási fejlődése elsősorban Ő császári felsége II. Vilmos jóindulatu kegyes támogatásának köszönhető, amelylyel a KAC. még ma is dicsekedhetik stb."

Ime a beszéd, amelynél tömörebb és mégis minden részletre kiható méltatást nem adhattunk volna. Egyes részek, amelyek a jelenlevők üdvözléséről és végül amely a császári protektor iránti satárroknál kihagyattak, de ez természetesen nem változtatta meg a képet, amelyet nyertünk egy tetterős még nagy munkára hivatott club képét.

A vertikális felemelkedés problémája és a Cornu-féle helicoptére.*

Irta *Zsélyi Aladár* gépészmérnök.

A készüléket ezek után kiegészitették a propulzió felületekkel, mikor is a gép önsulya 203 kg. volt. A további próbáknál a gép felemelkedett vezetővel együtt 30 centiméter magasságra, de a motor teljes erejét nem fejthette ki ezuttal sem a szijjak csuszása miatt. A szijjtárcsák bebőrözése után sikerült egy kedvező alkalommal a helicopternek két emberrel, azaz 328 kg. önsullyal felemelkedni.

A felemelkedés időtartama minden esetben igen rövid volt, minek oka a szijjak csuszásában, tehát az ebből előálló erőveszteségben és azon körülményben rejlik, hogy az egyenlőtlen csuszás folytán a csavarok fordulószáma és emelőereje különböző lévén, az egyensuly csak igen nehezen volt fenntartható.

Két külön tengelyü csavar esetén az erőátvitel igen körülményes és az egyensuly is nehezen tartható fenn. Ezt belátták Cornuék is és egy ujabb gépükön már koncentrikus tengelyeken, de ellenkező értelemben forgó csavarokat találunk.

A legnagyobb zavaró körülmény, mely a helicopterek működésénél fellép; a horizontális sebesség zavaró hatása. Ha ugyanis a helicopter már haladási sebességgel is bir, a levegő relativ sebessége nem egyenlő a két csavarszárnynál. A csavar előremenő szárnyánál ugyanis a haladási sebesség növeli a levegő relativ sebességét, míg a hátramenő csavarszárnynál kisebbiti. Ezáltal az egyes szárnyak emelőereje is megváltozik, a csavar tengelye elhagyja a függőleges helyzetet, ha csak nem alkalmazunk ellenkező értelemben forgó csavarokat. Minden esetben káros azonban a csavarszárnyak egyenlőtlen megterhelése.

Ezen jelenség különösen akkor lép fel, ha a csavar kerületi sebessége csekély. A leirt Cornu helicopternél ezen kerületi sebesség 20 m., ha tehát a helicopter 20 m., azaz 72 km. óránkénti sebességgel halad, az egyik csavarszárny emelőereje zérus, míg a másik szárnyé ez eredetinek négyszerese.

Gyakorlati helicoptereknél tehát elengedhetetlen feltétel, hogy a kerületi sebesség igen nagy (100—200—300 m.) legyen, mikor is a 20—30 m. haladási sebesség befolyása aránylag kicsi lesz.

A haladási sebesség ezen káros befolyását egy későbbi modelljénél az által akarta Cornu elkerülni, hogy a csavarokat egy lencseszerü burokba zárta, melyeken megfelelő nyilások voltak a levegő keresztüláramlására. Ezen megoldás azonban aerodinamikai szempontból teljesen elhibázottnak tekinthető.

Cornu közben igen sok kisérletet végzett különféle átmérőjü és emelkedésü csavarokkal s ugy látszik, hogy a kb. 6 m. átmérőjü és 3 m. emelkedésü csavarokat találta a legmegfelelőbbeknek.

Eddigi adataink az emlitett kis francia monografia alapján valók. Ennek megirása óta Cornu ismét hallatott magáról, illetve helicoplánjáról, melynél a csavarok mellett aeroplánfelületek is vannak alkalmazva.

Ezen helicoplánnal ismét két 6 m. átmérőjü csavar van alkalmazva, melyeket kúp fogaskerekek segélyével hajt a középen elhelyezett 50 lóerős motor. A csavarok most nem egymás mögött, hanem kétoldalt vannak elhelyezve, fölöttük van a 12 m. fesztávolságu és 1 m. széles aeroplánfelület, mig elől és hátul stabilizáló felületek vannak alkalmazva.

A csavarok ezen gépnél oly mechanizmussal vannak ellátva, mely által az előremenő szárny hajlásszöge kisebb, mint a hátramenőé. Ezáltal először is az emelőerő a két szárnyban közel egyenlő, másrészről a hátramenő szárny hajlásszöge nagyobb lévén, nagyobb az erre eső forgató erő, mely a csavartengelyre merőlegesen egyarányu huzóerőt fejt ki s a helicopter tovamozgatását teszi lehetővé. Ezen mechanizmus lényegében egy a csavar tengelyéhez képest állitható körtárcsa, melyen a csavarszárnyakkal összekötött emelőkarok vannak vezetve. Ha a körtárcsa sikja a csavar tengelyére merő-

*1-sö közleményt lásd 1910 l. számban.

Első magyar gummi-, pneumatikjavitó- és vulcanizáló műhely. Szegecses bőrfelület, antiderapant gyártás. Uj gummiprotectorok és manchetták kifogástalan elkészitése.

AUTOMOBILIA

Budapest, VII., Vörösmarty-utca 20.

Állandó nagy raktárt tart (új és használt) pneumatikokban és tömlőkben.

105-08. TELEFON-SZÁM 105-80.

leges, akkor a szárnyak hajlásszöge a forgás alatt nem változik. Ez esetben a tárcsa emelése vagy süllyesztése által a csavar hajlásszöge mindkét szárnynál egyenlően kisebbíthető vagy növelhető. Ha azonban a tárcsát a tengelyhez képest ferdére állítjuk, a szárnyak hajlásszöge különböző lesz.

Ezen helicopter a csavarokon kivül 12 méter hosszu és 1 méter széles aeroplánfelülettel is el van látva. Ennek célja a balesetek elkerülése a motor üzemzavarai esetén, másrészről nagy sebességeknél a suly legnagyobb részét már ezen felület hordja. Cornu ezen gépe tehát tényleg a helicopter és az aeroplán egyesitése.

A bécsi HP Fachzeitung közli mult évi junius 15-iki számában, hogy ezen géppel Cornu már nemcsak felemelkedett, de fél percig tartó körrepülést is produkált. A haladási sebesség körülbelül 18—20 km. óránkénti sebességnek felelt meg. Ezen sebesség még mindig kevés ahhoz, hogy egy ilyen gép az aeroplánnal fölvehesse a versenyt.

Az aeroplán és helicopter kombinációja különben sem tekinthető szerencsésnek. Ezen egyesitésnél ugyanis még fokozottabb mértékben lépnek előtérbe a két rendszernek külön-külön is komoly hátrányai; a nehézkes, nagy kiterjedésü felületek egyrészről, másrészről a nagy dimenzióju, sulyos emelőcsavarok. Szerkezetileg egy ily gép rendkivül komplikált és aránytalanul nagy sulylyal bir. Az ideális konstrukció, amely semmiben sem áll az aeroplán mögött, a következő motor és a vezető ülése kismeretü ruganyos chassis van alul elhelyezve, fölöttük coaxiális, de ellenkező értelemben forgó tengelyeken két, kb. 4—5 m. átmérőjü légcsavar. A horizontális propulzió történhetik azáltal, hogy a sulypont eltolása által a csavarok tengelyét ferdére állitjuk. A sulypont eltolása által való kormányzás aeroplánoknál tudvalevőleg nem vált be, de helicopteroknél, hol az eltolódások kicsinyek, különösebb nehézség nélkül alkalmazható lesz. Pusztán a csavartengely ferdére állitása által csak igen kis horizontális sebességek érhetők el. Hogy ezen sebesség nagyobb legyen vagy az emelőcsavarok hajlásságát kell változtathatóra készitenünk, vagy egy harmadik csavart kell a propulzió céljaira alkalmaznunk.

Az ilyen helicopter-konstrukció rendkivül egyszerüen kis sulylyal állitható elő. Az önsuly, kisebb lévén a motor teljesitő képessége, aránylag jobban van kihasználva, ami némileg ellensulyozza az emelőcsavarok rossz rekonomiáját.

Ezen gépnél semmiféle berendezésünk nincs a gyors esés meggátlására a csavar törése vagy a motor üzemzavarai esetén. Ami a csavarokat illeti, különösen facsavaroknál és nem tulságos nagy kerületi sebességeknél remélhető, hogy a biztonság ugyanazon fokát tudjuk elérni, mint az aeroplánok felületeinél, melyek törése szintén katasztrófát von maga után. Ami a motort illeti, itt szintén csak a tengely vagy dugattyuk törései okozhatnak katasztrófát. A helicopter motorok ugyanis okvetlenül igen sok hengerrel fognak birni, esetleg több karburátorral és többszörös gyujtással. Az egyes hengerekben előforduló üzemzavarok tehát csakis az emelőképesség kisebb vagy nagyobbfoku csökkenését fogják maguk után vonni. Ezen eshetőségekkel szemben a helicopter nagy fölényben van az aeroplánnal szemben a kényelmes föl- és leszállás és valószinüleg a stabilitás tekintetében is.

A helicopter ugyanis okvetlenül igen erős, 7—10 m. sebességü lefelé irányuló légáramot létesit, amelyhez képest a szélrohamok vertikális sebessége aránylag kicsiny. Aeroplánoknál ilyen lefelé irányuló légáram sebessége még a kis felületü gyors monoplánoknál is alig 3 méter, a szélrohamok nagy befolyása tehát könnyen megmagyarázható.

A helicopter kérdésének vitális pontja még mindig a motor. Amint a Cornu-féle és ujabban Vuitton és Hubert kisérleteiből kitünik, motoraink még nem elég könnyüek és nem elég üzembiztosak arra, hogy a helicopterek müködése elég erőfölösleggel, mi a nagyobb haladási sebesség elérésére okvetlenül szükséges és, ami szintén igen fontos. legalább az aeroplánnál meglévő biztonsággal történjék.

A nemzetközi naptárkonferencia.

Mult heti számunkban rövidesen megemlékeztünk azon jelentőségteljes eredményekről, a Magyar Automobil Club, mint a magyar aviatika jelenlegi képviselője a párisi nemzetközi konferencián elért. Ez a konferencia, amelynek napjától számithatjuk a magyar aviatika önálló életének kezdetét, tulajdonképen a Féderation Internacionale Aeronautiqu nagygyülése volt, mely az Aero Club de France remek uj palotájának tanácstermében folyt le Párisban. Bonoparte Roland herceg, elnöklete alatt folyt le s azon az egyes államok képviseletében jelen voltak: Németország részéről Busley gróf, Belgium részéről Jacobs Ferdinand, Anglia részéről Wallace Roger, Olaszország részéről Castagneris kapitány, Dánia részéről Udlitz hadnagy, Oroszország részéről Lambert gróf, Franciaország részéről de la Vaulx gróf, valamint a Francia Aero Club aviatikai sectiója részéről Rousseau Pál elnök, továbbá St.-Viktor György gr. a „Fédératió" vezértitkára és Tissandier Pál annak pénztárnoka. Nem voltak képviselve: Ausztria, Hollandia, Svédország, Spanyolország, Norvégia és az Északamerikai Egyesült Államok. Magyarország megjelent képviselőjét, Tolnay Lajos országgyülési képviselőt a Federátió választmánya ideiglenesen vette fel, nem azért mint az osztrák lapok, akiknek természetesen fáj, hogy Magyarország önálló képviseletet nyer, irják azért mert el akarták volna kerülni az Ausztria Magyarországgal való konfliktust, hanem egyszerüen azért, mert a választmány nincs feljogositva valamely államot képviselő Clubot véglegesen felvenni, lévén ez a jog a közgyülésnek fentartva, amely évenként csak egyszer tart gyülést. Egy óhajt azonban mégis kifejezésre juttatott a választmány és ez az volt, hogy a Magyar Automobil Club alakitson kebelében független szervet az aeronautika és aviatika számára. Ez a kivánság tekintettel azon meglehetősen feszült viszonyra, amely a Federátió és az automobil clubok között fenáll teljesen érthető.

A konferencia aránylag kevés vitával fogadta az egyes terminusokat, miglen miközben a nagyszerüen dijazott magyar meeting méltó feltünést sőt lelkesedést keltett a könnyen hevülő franciáknál. Azonnal megváltozott a békés hangulat mihelyest az angol és francia érdekek összeütköztek. A franciák készséggel állottak el a budapesti meeting javára a lyoni meeting rendezésétől, de már azt nem tették

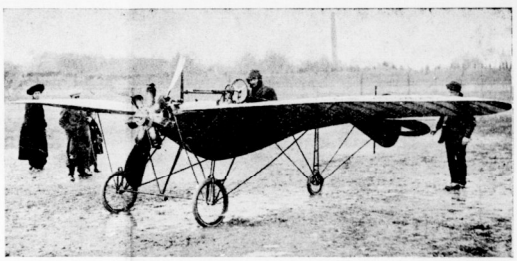

John Moisson uj monoplanja.

Tamássy Park-Szanatoriuma

Dunaharasztiban Pestmegye.

Elsőrangu gyógyintézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Nap- és légfürdők. Dr. Lahmann szerinti diätatikus konyha. Télen-nyáron nyitva.

Telefon Budapest környék Dunaharaszti 3.

PROSPEKTUST KIVÁNATRA KÜLD AZ IGAZGATÓSÁG.

meg az angoloknak, hogy a julius havi terminusaikat megváltoztassák. Hosszas és koronként szenvedelyes vita után végre a többség megszavazta a franciáknak a 3—10. juliusig tartó hetet a reimsi és a julius 14—24-ig tartó időszakot az Automobil Club de France meetingje számára. Az angolok ezt a határozatot annyira zokon vették, hogy képviselőjük Sir Roger nyerte a federátiotól, hogy velük egyidőben 50.000 franknál nagyobb dijjazással biró meeting nem rendezhető, az aviatikusok örökös disqualifikátiojának terhe mellett. A nagy meetingek rendezői azonban még ezen védelemmel sem elégedtek meg, rámutatván a kijátszás lehetőségeire, és egy beadványban arra kérték a konferenciát, hogy a kizárólagossági joggal

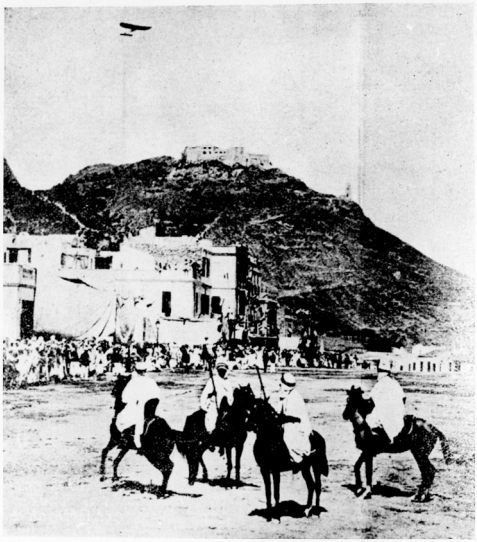

Olieslagers Bleriot gépével Oran felett

Wallace el akarta hagyni a konferenciát, de végre mégis sikerült békét teremteni, mert a többség a német képviselők unszolására végül megengedte az angoloknak, hogy egyik meetingjüket julius hó 11—16-áig rendezhessék. A szintén elégedetlen németeknek május 10—16-áig egy kizárólagosság nélküli meetinget engedélyezett a a konferencia, ami annyit jelent, hogy ezen idő alatt lehet más meetinget is tartani. Kizárólagosság nélküli meetingre egyébként mind azok kaptak engedélyt, akiknél a dijak összege nem haladta tul a 200.000 frankot. Az ezen összegen felül dotált meetingek, köztük természetesen elsősorban a legnagyobb dijazással biró budapesti azt a különleges kedvezményt ellátott meetingekkel egyidőben semmiféle meetinget sem szabadjon rendezni. A F. I. Ae. ezen inditvány tárgyában ujabb ülésen fog határozatot hozni.

A konferencia egyébként valóságos aranyesőt zuditott az aviatikusokra, amenynyiben 9 millió frankon felüli összeget képviselnek az elismert meetingeken kiosztásra kerülő dijak. Azt a szigort, amelyellyel a FIA a bejelentet meetingek elbirálásánál tanusitott, misem jellemzi jobban, minthogy mintegy harminc meetinget utasitott vissza, amelyek körülbelül 5 millió frankot ajánlottak fel.

A Federatió szabályai szerint a budapesti meeting rendezése már most két bizottság kezébe teendő le, a rendező és a sportbizottság kezébe. Ez utóbbi a meeting alatt a Federatió által rá ruházott disqualifikálási joggal is bir, tehát valóságos birói hatalmat gyakorol az aviatikusok felett.

Mi sem természetesebb, hogy a Magyar Automobi, Club képviselője ifj. *Tolnay* Lajos felhasználta az alkalmat, hogy francia szakkörökben kérdést intézvén az iránt, hogy mily részvételre várhatunk a meeting alkatmával. A kapott válaszok a legnagyobb mértékben biztathatók, amennyiben Lambert gróf a jelenleg kétségkivül legügyesebb és legmerészebb Wright pilóta megigérte részvételét és kilátásba helyezte több más Wright repülő részvételét is. Nem tartotta lehetetlenek, hogy maga Orville Wright is résztvesz a versenyen. A Voisin testvérek gondolkodni fognak, hogy két legjobb emberük vegyen részt a meetingen. Az Antoinette gépek legalább három példányban lesznek képviselve s ezek után természetes, hogy Farmanék már a becsület kedvéért is okvetlenül részt vesznek a versenyen.

Magyarországon a verseny hire aviatikus körökben óriási örömet keltett, a műhelyekben serényen dolgoznak, és ha nem csalódunk, már február hóban több magyar repülőgép kipróbálásárp kerül a sor.

HIREK.

A Kaiserlicher Automobil Club f. hó 16-án egy nagyszabásu bankett keretében ünnepelte meg 10 éves fennállásának jubileumát. E banketten, melyen a német társadalom legelőkelőbbjei vettek részt, először Henrik herceg szólalt fel, aki a császár üdvözletét tolmácsolta. Utána Ratibor Viktor herceg tartotta mai számunk vezető helyén közölt beszédjét. A Magyar Automobil Club, amelyet az ünnepélyen Krisztinkovich Béla igazgató képviselt, a következő levelet intézte a jubileum alkalmával a testvérclubhoz:

Kaiserlicher Automobil-Club Berlin.

A tizedik mértföldkőnél, a törekvés eredményes utján az automobil-Klub őszinte örömmel küldi üdvözletét a testvérklubnak. A haladás és munka korszakát éljük, amelyben a természeti erők meghódítása egyre uj eszközöket teremt a nemzetek egymáshoz való közeledése számára.

Akik e szép cél elérésére közreműködnek, a technika által nyujtott vivmányok ésszerü használatával, a tudatos szervezkedés hathatós erejével, mint úttörők, mint hóditók, aratják le az érdemek babérját, a jövő nemzedéknek példaadásul.

A testvér klub tiz éve vesz részt e dicsőséges munkában, felvirágoztatva a beláthatatlan nagy jövőjü automobilizmust odahaza és követendő példát nyujtva minden nemzetnek, akik közt nekünk a közelmultban egy különösen jól sikerült

VERSENYDIJAKNAK
alkalmas arany-ezüst áruk és órák legjutányosabban
GÁTI és SZABO ékszer- és óraüzletében, Budapesten, V. ker., Bécsi-utcza 9. sz. szerezhetők be.
TELEFON 7—66.
TELEFON 7—66.

ANGOL ŐSZI RUHÁK
skót felöltők és átmeneti kabátok
Fáy Géza elsőrangu uriszabó termeiben
IV., Szervita-tér 5., I. emelet. Telefon 173—14. szám.
33 frtért készülnek. Szöveteim eredetiségéért, kitünő szabásért és jó munkáért garancia.

találkozás és együttműködés révén jutott a szerencse a barátság szilárdítására és a legőszintébb közeledésre.

Reméljük, hogy a megértés és megbecsülés mindkét részről kölcsönösen egyforma, és azért jövünk mi is oda az első évtized jubláris ünnepsége alkalmával, azon őszinte kívánsággal, hogy a kölcsönös barátság mind fokozottabb megszilárdulása mellett az évtizedek utján minden fennakadás nélkül, szerencsés, értékes és vidám munkálkodással lássuk a legszebb eredményeket. a legnagyobb meg légedéssel.

Gróf Andrássy Sándor,
Magyar Automobil Club elnöke.

A budapesti utak portalanitása. Budapest főváros már néhány év óta elismerésreméltó küzdelmet folytat a por ellen. E működése által az összes automobilisták háláját érdemelte ki s ezért érdeklődéssel néztünk a december 29-én megtartott versenytárgyalás elé, amelyben a folyó évre szükségelt nagymennyiségü portalanitóolaj biztosításáról volt szó. Az olajkereskedők ez alkalmat felhasználva oly magas árakat követeltek, hogy azok elfogadása esetén a portalanitási költségek messze tulhaladták volna az e célra előirányzott összeget. A köztisztasági ügyosztály ennélfogva az egész ügyet a köztisztasági bizottsághoz tette át, amely csütörtök délelőtt tartott e tárgyban ülést Rényi Dezső tanácsnok elnöklésével, amelyen Till Antal fogalmazó volt az előadó. Az ülésen a bizottság egyhangulag hozzájárult az ügyosztály előterjesztéséhez, hogy a december 29-iki versenytárgyalás megsemmisitésével ujabb versenytárgyalást irjon ki az ügyosztály, még pedig 15 napi záros határidővel. Kijelentette azonban a bizottság, hogy amennyiben az ujabb versenytárgyalás alkalmával sem tudnának kedvezőbb egységárakat elérni, az olajozástól az idén teljesen elállanak. A bizottságnak ezt a határozatát a tanács azonnal tárgyalás alá vette és ahhoz a maga részéről teljes egészében hozzájárult. Az olajcégek tulkövetelésének tehát előreláthatólag az lesz a következménye, hogy a jövő év folyamán ismét poros utjaink lesznek s előkerül mint bünbak az automobil is. Talán lehetne az olajozás helyett az amugyis is állandóbb porkötést biztositó kátrányozással próbát tenni. A budapesti gázgyár valószinüleg szállithat a portalanitás céljaira alkalmas kátrányolajt. Nem hihetjük, hogy a főváros mindjárt az első akadály felmerülésekor megszüntet egy minden tekintetben áldásos intézkedést.

Automobil-bérkocsik. A budapesti bérkocsisok küldöttsége tisztelgett szombaton délelőtt *Molnár* Jenő orsz. képviselő vezetésével Bárczy István polgármesternél, akitől azt kérte, hogy az automobil-bérkocsik rendszeresitésénél elsősorban a bérkocsis-iparosokra legyen tekintettel és járuljon hozzá ahhoz, hogy a kétfogatu bérkocsisok közül az eddig jelentkezett 52-nek bérkocsijuknak automobillal való fölcserélését engedje meg. A küldöttség azután Rényi Dezső tanácsosnál, a közlekedési ügyosztály vezetőjénél is járt, akinél megismételte kérelmét. Úgy a polgármester, mint Rényi tanácsos a kérelem teljesitését kilátásba helyezte. A budapesti bérkocsis ipartársulat a jobbérzületi bérkocsisok ezen küldöttségét megtagadva kijelentette, hogy a *Molnár* Jenő által az automobil-bérbocsik tárgyában a polgálmesterhez vezetett bérkocsisok küldöttsége a bérkocsis ipartársulat eddigi jelentkezők nagy részét hivatali elfoglaltsága a pesti oldalhoz köti, a telep és a pesti Lánc-hidfő között automobiljáratot létesit. E telep iránt észlelt nagymérvü érdeklődés következtében ezen a környéken ujabb telket vett az egyesület, hogy azon tagjai részére is biztositson helyet, akiknek a naphegyi telepen netán nem jutna hely.

Az osztrák-magyar katonai léghajó Bécs felett.

tól teljesen távol áll, a társulat tudniillik külön előterjesztésben tett inditványt az automobil-bérkocsik közlekedése tárgyában és pedig azon az alapon, hogy a főváros közgyülése még másfél évvel ezelőtt elsőbbséget adott az automobilrendszámokra egy a társulat kebelében alakitandó szövetkezetnek vagy egyesületnek. A közgyülésnek ezt a határozatát a társulat elfogadta és minthogy ez ma is érvényben van, automobil-rendszámok másnak, mint a társulatnak nem adományozhatók. A bérkocsitulajdonosok harcát biztató jelnek tekintjük arra nézve, hogy most már tényleg utban van az autotaxaméter intézménynek behozatala.

Automobil-járatok a naphegyi villatelepre. A köz- és magántisztviselők házépitő egyesülete (I., Alagut-utca 2.) a napokban tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy tavaszszal épitendő naphegyi telepén, tekintettel arra, hogy az

AUTOMOBILSZAVATOSSÁGI ÉS BALESETBIZTOSITÁS.

Ajánljuk a minden automobilozó részére nélkülözhetlen **szavatossági** és **balesetbiztositás** megkötését.

Felvilágositással és prospektussal készségesen szolgál a **Nemzetközi Balesetellen Biztositó Részvénytársaság,** Budapest, IV. Váczi-utcza 20. az Adria biztositó társulat palotájában.

Az automobiljog alapelvei cimmel tartott vasárnap este az országos iparegyesületben Dr. Back Frigyes előadást, amelyben behatóan ismertette azon elveket, amelyeket az automobiljog megállapitásánál szem előtt kell tartani. Ezek a közbiztonság és közrend fokozottabb védelme, egyrészt méltányos és teljes kártérités, másrészt gondoskodás arra nézve, hagy egy nagy és fejlődésképes iparág tulzó szabályok által meg ne bénittassék. Az előadó végül ismertette a német, osztrák, svájci és norvég törvényeket. Az érdekes előadást nagy közönség hallgatta végig.

Uj automobil-locsológépek. A főváros köztisztasági hivatala előterjesztést tett a tanácsnak négy darab automobil-seprő és locsológép beszerzése iránt. A főváros köztisztasági bizottsága már letárgyalta az ügyet és a főváros tanácsa elvben már szintén hozzájárult a gépek beszerzéséhez. Egyuttal felhivta a közlekedési ügyosztályt, amelynek hatáskörébe tartoznak a köztisztasági ügyek is, hogy a szállitásra vonatkozólag szólitsa fel ajánlattételre a köztisztasági hivatal közreműködésével a nevesebb hazai és külföldi cégeket.

A brüsseli kiállitás vasárnap f. hó 16-án nyilt meg óriási közönség jelenlétében a kiállitás rendkivül gazdag ugy automobilipari mind aviatikai ipari termékekben. A főbb gyárak közül az Juperia, Royal Star, Vivinus.

A Dewar serleg, melyet a Royal Automobil Club azon legjobb eredményt elért motornak jutalmazására oszt ki évente, amely a club felügyelete alatt álló próbáknak megfelel ezévben a Daimler Motor Car. Co. itéltetett oda. Összesen 35 kisérlet tétetett az év folyamán. A dijnyertes gép

két uj szelepnélküli 22.8 és 38.4 l. e. Damler motor. Ezen motorokat 132 órás műhelyi próbának vetettek alá s aztán egy 2000 mérföldes brooklandi futamnak.

A N. A. G. automobil képviseletét alig 3 hónapja, hogy a Bárdi részvénytársaság Magyarországra átvette és már is ez automobilok általános kedveltségnek és népszerüségnek örvendenek.

Attól eltekintve, hogy a N. A. G. automobilok erős, tartós szerk zetüek, izléses kivitelük és modern felszerelésük által a közkedveltségre rászolgálnak, főkép a kis 12/14 HP. 4 hengeres kis kocsi az, amely e gyártmányt népszerüvé tette. Ezen kocsi mintha csak a magyarországi utakra és a magyarországi körülményeknek megfelelően készült volna, nem csoda tehát, ha ezeket oly gyorsan megkedvelték.

Ezen kis kocsi erős szerkezeténél fogva teljes biztonságot nyujt, ugy a városi használatra, mint tourákra, ár tekintetében pedig oly mérsékelt áru, hogy a polgári osztály részére könnyen hozzáférhetővé van téve. Örömmel halljuk tehát, hogy e kocsiból a cég már igen sokat eladott, még pedig nemcsak a polgári osztályban, hanem az arisztokrata körökben is, mivel az automobil maga olyan tökéletes, hogy az arisztokrata köröknek, mint kis kocsi kedvencévé vált. Mint a Bárdi cégtől értesülünk már tavaszra is több rendelése van e kis kocsikra előjegyzésben az 1910-es typusra, amely typus némi ujitást fog feltüntetni és igy azt hisszük nem csalódunk, ha azt jósoljuk, hogy a legközelebbi saison legkedveltebb kis kocsija a kis N. A. G. lesz.

— A Weiner és Grünbaum udvari szabó cég, automobilisták és soffőrjeik számára legujabb és Angliából hozatott minták szerint igen praktikus felszereléseket készit.

A los-angelosi meeting, amely hétfőn kezdődött meg gyönyörü időben 25.000 néző jelenlétében, a szenzációs eredmények valóságos sorozatával lepi meg a világot, amely pedig a legutóbbi nagyszerü eredmények után nem igen várta azok tulszárnyalását. Igaz, hogy az amerikai időmérések kevésbé megbizhatók, de ha talán egy-két másodperc el is csuszott az amerikai időmérők kezén, azért az elért eredmények nem kevésbé jók, mert hisz olyanok is vannak köztük, melyeknél az idő nem játszik szerepet, nevezetesen a Paulhan magassági és távolsági eredményei.

Glenn *Curtiss* az első napon másfél mérföldet 1 perc 51 mp. alatt tett meg 65 méter magasságban, ami 77.837 kilométeres órás sebességnek felel meg. Paulhan első napon két gyönyörüen sikerült hatkilométeres repüléssel lepte meg a közönséget.

A második napon Curtiss a 25000 dolláros Farmers-dijra pályázott, amely azon aviatikus számára volt kitüzve, aki egy órán belül egy utassal a legnagyobb távolságot repüli be. Curtiss egy 62 kilogramm sulyu utast vett fel gépére és alig 30 méteres nekifutás után 60 mértföldes sebességgel kezdett a terjedelmes repülőtér körül keringeni. Ezt a sebességet végig megtartotta, csak a fordulóknál veszitett időt. Az óra leteltével Curtiss 55 mértföldet és 300 yardot repült be, vagyis csaknem 89 kilométert. Ezen sebesség messze tulhaladja az eddigi eredményeket, mert Bleriot sebességi rekordja utas nélkül is csak 10 kilométeres távon elérve 76·95 kilométer, az Orville Wright által Berlinben felállitott utasrepülési rekord

Az osztrák-magyar katonai léghajó a bécsi Szt. István torony felett.

pedig 1 óra 35 perc alig 100 kilométernyi távot eredményezett, tehát egy órára kb. 60 kilométert.

Curtiss sikerén felbuzdulva, ezután Paulhan szállt föl Bleriot aeroplánján és nagy gyorsasággal keringett a pálya körül, közben érdekes manövereket végezve.

Ezen mutatványos repülés végeztével Paulhan „Gypaete" nevü Gnome motoros Voisin gépére szállt, hogy Latham 1100 méteres magassági rekordját megtámadja. Paulhan a közeli 1200 méteres Sierra Madre-ra mutatva kijelentette, hogy ezen át fog repülni. Szerda délután ez sikerült is. Paulhan a magasságmérő készülékek és a magával vitt regisztráló barométer egyező adatai szerint 1520 méter magasságra emelkedett. Repülésének időtartama 50 perc 46·2 mp. volt.

Paulhan és Curtiss nagyszerü eredményeivel most már az összes rekordok a biplanok tulajdonában vannak. A gyorsasági rekord a Curtiss biplané, a távolsági és időtartam rekord a H. Farman biplané, az utas időtartamrekord a Wright biplané és végül a turarekord a Maurice Farman biplané. Párisban jelenleg ezen eredménnyel kapcsolatban Rougier pechjén mulatnak, aki elővigyázatosságból egy 1200 méterig terjedő skálával ellátott magasságmérőt készittetett a heliocoplisi meetingen való használat céljából és Latham eredménye után, amely *csak* 1100 méteres volt büszkélkedett előrelátásával. Szegény Rougier most már alig kapta meg, javitásba küldheti müszereit.

Szombaton Paulhan ismét szenzációs eredménnyel lepte meg a los-angelosi közönséget, amely valósággal rajong a merész franciáért. Paulhan az aerodromból felemelkedve a közeli Los-Angelos város felett repült el, majd folytatvatva repülését az Ocean partján fekvő San Pedro erőd felett 900 láb (250 méter) magasságban a tenger fölé ért és a tenger felett továbbrepülve Santa Catalina-sziget felé vette utját. A sziget felett megfordulva, ugyanezen uton visszatért a los-angelosi aerodromba. A repülés alatt megtett ut 120 kilométer s aközben a tenger felett megtett ut 70 kilométer. Paulhan tehát ezen egy repülésével nemcsak a Maurice Farman által felállitott turarepülési rekordot, hanem a Bleriot calais—doveri tengerfeletti rekordját is megjavitotta.

Ugyanaznap Curtiss egy amerikai katonatisztet vitt fel készülékével, aki homokzsákokkal kisérletezett arra nézve, hogy lehet-e aeroplánból kellő biztonsággal bombákat hajitani. A tiszt, aki természetesen nem birhatott még gyakorlattal 250 láb magasságból alig 15—20 lábbal téveszthette el a kiszemelt célt, ami arra látszik mutatni, hogy egy kis gyakorlattal veszedelmes pontosságot lehet e tekintetben elérni.

A los angelosi versenyen kiosztásra kerülő dijak a következők :

Gyorsasági verseny	100.000	frank
Távolsági verseny	100.000	„
Magassági verseny	100.000	„
Legnagyobb utasrepülés . .	52.000	„
Lassusági verseny	2.500	„
Start távolsági verseny . .	2.250	„
Start gyorsasági verseny .	1.250	„
összesen	357.500	frank

Ezen összegbe nincs beföglalva Faulhan 125.000 frankos és Artiso 50.000 frankos fedezeti dija.

Magyar aviatikusok külföldön. Mult számunkban emlékeztünk meg egy magyar mérnök sikeres repüléséről Amerikában. Pfitzner Sándor azonban nem az egyedüli szakember, aki a külföld kedvezőbb viszonyait használja fel technikai találmányainak értékesitésére és kipróbálására. Párisban ezidőtájt négy magyar mérnök munkálkodik találmányai megvalósitásán és ugy képzettségük, mint eddigi munkálkodásuk is azt engedi reménünnk, hogy igyekezetüket siker fogja koronázni.

A Lorenz-testvérek, akiknek neve az aviatika terén akkor merült fel először a midőn a mult évben az Osztrák Aero Club neve alatt akartak az aviatikai Gordon-versenyben indulni, jelenleg a Hertlé-féle gyárban készitik saját találmányu motorukat. A tervezett motor egy kéttaktusu 200 lóerős robbanómotor lesz, amelynek emlitésreméltó sajátságai közül felemlitjük a vezértengely célszerü elrendezését, továbbá azt, hogy ugyanazon szelepen történik a beszivás és kipuffogás, miáltal jelentékeny hütőhatás is éretik el

egyrészt, másrészt a carburator nélkülözhetővé válik. Ezen elv szerint a két feltaláló egyelőre egy kisebb próbamótort épített, amely a próbáknál a számított 4—8 lóerő helyett 6·2 lóerőt adott és a műhelyben $1^1/_2$ óra működés után sem melegedett fel tulságosan. E motort a Lorenz-testvérek helicoptérjükre akarják alkalmazni s ha a nagyobb lóerőszámu kivitelben ugyanoly sikeresen fog működni akkor valóban szenzációt fog előidézni a motoripar illetve az aviatika terén. Érdekes a műhely is, amelyben a magyar mérnökök dolgoztatnak. A Hertlé-féle gyár ugyszólván feltalálók készülékeinek kivitelére van berendezve. Ügyes munkások, kitünő munkagépek állanak itt a feltalálók rendelkezésére és maga a tulajdonos is kiváló gépészeti szakember.

A másik két magyar mérnök, akik közel egy éve dolgoznak künn az aviatika hazájában Fenyvessi és Biró. Őket szintén a kéttaktusu mótor eszméje vitte ki Párisba, de amellett az automatikus stabilisátio problémájának megfejtésén is szorgalmasan dolgoznak. E stabilizator, amelynek szerkezete egyenlőre titok, jelenleg a két feltaláló biplanjára van szerelve. A biplan szerkezete is rendkivül érdekes, mert szemben az eddigi szokásos szerkezeti megoldásokkal a vertikális merevitésre acéldrótokat és a keresztmerevitésekre acélcsöveket használnak. Érdekes a biplanon alkalmazott amortisseur is, amely egy olajfék és egy rugósfék kombinációja és 1800 kilogramm ütésre van kipróbálva. A longitudinális stabilitást kétfedélzetü stabilizátorral érik el, amelynek azonban csak felső felülete állítható. Jelenleg a gép egy Cote motorral van felszerelve, amellyel igen sok bajuk van a magyar feltalálóknak s ez az oka annak is, hogy mindeddig repülésekre nem gondolhattak. Fenyvessi és Biró valószinüleg megvárják kéttaktusu mótorjuk elkészültét s akkor kezdenek majd bele a repülési kisérletekbe. Reméljük, hogy magyar honfitársainkat a budapesti meetingen már sikerrel látjuk szerepelni.

Uj magyar repülőgépek. Aradon két magyar aviatikus kisérletezik saját tipusu aeroplánjával. Az egyik kisérletező Asbóth Oszkár, a másik Horváth Mihály, akik már kisérleti hangár épitésére kértek engedélyt. Asbóth előadása szerint a gép szélessége 11 méter és kétsiku, tehát biplán. Ha alakjában nem is, de szerkezetében hasonlit a Wright- és Curtiss-tipusu gépekhez, illetőleg ezektől éppen ujitásaiban tér el. A Wright-gépnél elől van a magassági kormány, az Asbóth biplánjának elől is, hátul is van a fel- és leszállásra szolgáló kormánya, még pedig a két törzssikhoz sokkal közelebb, ami a merevitő rudaknál lényeges súly-megtakaritást jelent, Wrightnél a gauchissement a törzssikokkal egy összefüggő egészet képez. Asbóthnál ez csak a felső törzssikon van s ettől teljesen függetlenül elfordítható. Ennek előnye az, hogy a két gauchissement ugyanazt a szolgálatot teszi, mint Wrightnél a négy és azáltal, hogy itt az alsó törzssik kisebb a felsőnél, a súlypont mélyebbre esik s a fordulatoknál az oldalrabillenési manőverek veszélytelenebbül végezhetők. A másik lényeges különbség az, hogy a Wright-gépen két csavar működik (á 450 fordulat). Asbót csak egy csavart dolgoztat 1200—1500 fordulattal percenként.

Az 1910. évi Michelin-dij kiirását a minap állapitotta meg az „Aero Club de Franc" aviatikai bizottsága. A dij azon aviatikusnak adatik ki, aki 1911 január elsejéig a legnagyobb zárkörü repülést teszi meg a föld érintése nélkül. A berepülendő távnak 234.212 kilométernél hosszabbnak kell lenni, mivel e távolság volt a legutóbbi év eredménye. Nevezési dij 50 frank, amely 4 napra érvényes. A zártkör akár aerodromban akár nyilt mezőn lehet kiltüve, de mindig ugy, hogy az ellenőrzés lehetséges legyen. A Michelin-dij eddigi nyertesei 1908. Wilber Wright, 1909. Henry Farman.

A Grand Prix Michelin (100.000 frank), amely a Páris—Clermont Ferrandi repülésre van kiirva szintén érvényben marad.

Aviatika Oranban. Az orani aerodrom megnyitási ünnepélye diszes skandalumot eredményezett. Olislaegers, aki motorjának rossz működése folytán alig tudott 200 métert repülni Bleriot gépén, végre lemondott a hiábavaló kisérletezésről és gépét visszahelyezte a hangárjába. A várakozásában csalódott publikum erre betört a pályára és megakarta ostromolni a hangárokat. A rendet csak katonasággal lehetett nagynehezen fentartani. A skandalumnak csak az est beállta vetett véget.

Olislaegers másnap helyrepótolta a mulasztást, mert 54 perces turarepülést csinált, miközben 150 méter magasságban repült el Oran felett. Az előző napi rombolásra kész közönség óriási lelkesedéssel ünnepelte a belga aviatikust.

Vasárnap, január 16-án, Olislaegers ismét rendkivüli sikerrel repült, amennyiben 1 óra és 5 percig maradt a légben, miközben az aerodromot elhagyva, hosszabb utat tett a mezőségek felett.

Roger Sommer a legtehetségesebb francia aviatikusok egyike, uj biplant szerkesztett, amely sok tekintetben eltér az általa eddig használt Farman biplantól. A biplantól, mely csupán 320 kilogramm sulyu. Sommer igen nagy sebességeket vár. A suly motorral és egy félórára szánt üzemanyaggal értendő. A biplan fesztávolsága 10 méter, hordfelületü 37 m^2 sebessége 75—80 kilométer. A hordfelületek teljesen merevek és felül alul aeroplan vászonnal vannak burkolva. Nagy gondot forditott Sommer a készülékek lökéshárító szerkezeteire. Ezek először a két futókerék pneumatikja, másodszor a kerékkoszorut képező acélcső, harmadszor a két kaucsuk pánt által, amely az egész készüléket hordja, negyedszer a hajlékony szántalpak által és végül ötödször a Sommer-féle szabadalmazott amortérseur által.

A stabilizator, mely 2·5 méternyire van a főfelületek előtt 1·05 méter széles. A farkrész 5 méter hosszu igen könnyü és csak egy felületből álló kormányt tart. A kormány rendkivül érzékeny és lábbal hozható mozgásba. Az oldalstabilitás két a felső hordfelületen alkalmazott szárnyacska által szabályoztatik.

Bablot a Brasier automobilok hirneves vezetője, ki szintén bevált aviatikusnak, legközelebb Juvisyben kezdi meg repüléseit Wirght-gépével, hogy azután a Cannesi aerodromba költözzék.

Tissandier, aki már rég nem hallatott magáról, Pauban szép 25 perczes repülést végzett Malinski gróffal, legujabb tanitványával. A pani repülőtéren egyébként igen élénk élet uralkodik, állandóan 20—30 nagyrészt párisi tanitvány tartózkodik az „aviatikai iskolában".

Emléket a léghajózás előharcosainak. Estournelles de Constant franczia senator levelet intézett a Figaró szerkesztőjéhez amelyben a léghajózás nagy előharczosainak emlékmü létesitését inditványozza.

Keidel német aviatikus január hó 9-én Johannisthalban 10 méter magasból lebukott. Gépe teljesen összetört Keidelnek azonban nem történt komolyabb baja.

Euler az első német „engedélyes" aviatikus. A Deutscher Luftschiffahrt Verband a minap Frankfurtban Euler aviatikusnak adta ki az első német igazolványt. Euler 7 kilométert repült leszállás nélkül.

Az első svájczi meeting, mely vasárnap kezdődött, nem igen biztató eredménnyel vezette be a repülések sorozatát. Első nap csak Speckner tudott felszállni Bleriot gépen de 12 méter magasságból helytelen kormányzás következtében lebukott. Szerencsére nem történt nagyobb baja.

Az 1909. év dijnyertesei. Az Aero Club de France legutóbbi tartott ülésében megállapitotta az általa kiirt dijak nyerteseit az 1909-ik évben. E nyerők a következők:

Repülési összidő dij.

1. Paulhan (623 km. 767), 5000 frank.
2. Paul Tissandler(315 km. 410), 2500fr.
3. Blériot (191 km. 200), 1000 fr.
4. Delagrange (76 km. 250), 500 fr.
5. Hougler (60 km.).
6. De Rue (42 km. 414).

Utazási dij.

M. Blériot, mint pilota az Etampes Orléánsi repüléseért (41 km. 200), 5000 fr.

M. Blériot, mint konstruktör 4000 fr.

M. Chauviére, mint csavar konstruktör 2000 frank.

Michelin-dij.

M. Henry Farman, 234 km. 212 m.-el elérve Chalonsban, 1909 nov. 2-án.

Archdeacon-dij.

M. Alfred Leblanc, Pauban, 1909. év december hó 31-én elért 22·5 kilométeres repüléseért.

Hol tartják meg az 1910 évi aviatikai Gordon Benett versenyt? Amennyiben a Wright testvérek által a többi aeroplan szerkesztők ellen az amerikai birószágok előtt megindított perek az aviatikai Gordon Benett verseny megtartását veszélyeztetnék, az Aero Club of America az Aero Club de Francet fogja felkérni e verseny rendezésére. Az olasz clubok azon esetre, ha a franciák a megbizást nem vállalnák el, készeknek nyilatkoztak a a verseny megrendezésére.

Metrot Algirban nap-nap után sikeres repüléseket végez. Legutóbb több utasrepülést is tett. köztük egyet, amely egy negyedóráig tartott.

A szélerősség dija. Alphoner Combe a Ligue Nationale Aviennenek 1000 frankot adományozott egy szélerősségi dijra. A dijat az nyeri el, aki f. évi április hó 4-ig a Port Aviatienban egy kilométert a legerősebb szélben tesz meg. A szélerősségnek mp.-öént legalább 5 méternek kell lenni. (Óránként 18 km.)

Van der Born a hirneves kerékpáros bajnok kitünő aviatikusnak készül, a mult héten Chaloneban 52 kilométert repült 56 perc alatt. Van der Born legközelebb meg akarja dönteni a távolsági rekordot.

Lambert gróf aki jelenleg Invisyben gyakorlatozik, Wright gépén változtatást szándékozik eszközölni, amennyiben azt a Voisin gépek mintájára egy hátsó stabilizáló felülettel fogja ellátni.

Az ausztráliai Államszövetség hadügyminisztere 5000 font sterling (120.000 korona) dijat tüzött ki egy katonai célokra szolgáló aeroplan jutalmazására.

— **Repülőgép modelek** — nem játékszerek — Bleriot, Latham és Santos-Dumont tipusok hü utánzatai, valamint légcsavarok különféle nagyságban egész 1 méter átmérőig kaphatók Wessely Istvánnál Budapest, IV., Váci-utca 9. szám.

A Magyar Automobil Club hivatalos közleményei.

Magyar Automobil Club.

Elnök: Gróf Andrássy Sándor, *Elnökhelyettes*: Gróf Zichy Béla Rezső. *Igazgatóság*: Blathy Ottó Titusz, Gr Esterházy Móric, Hatvany Károly, bátorkeszi Kobek Kornél. kiscétényi Kovács László, Krisztinkovich Béla *(ügyvezető igazgató)* Gróf Károlyi Imre, Gróf Szécheny István, Báró Vécsei László. *Választmány*: Az igazgatóság tagjain kivül Andrássy Gyula gr., felsőványi Baruch Jenő, Bayer Dezső dr., Csonka János, Delmár Tivadar dr., győri Farkas Lajos, Fényi Béla, Gerbaud Emil, Hatvany József, Harkányi János báró, Hevesy Vilmos, Károlyi Mihály gr., Nagy Sándor dr., Ormody Vilmos, Szende Károly, Teleki Pál gróf, Varró Indár dr., Wenckheim József gr., Zsolnay Miklós. *Clubtitkár*: Ifj. Krisztinkovich Béla. *Clubhelyiség*: Budapest, IV., Kigyó-tér 1., királyi bérpalota. *Hivatalos irodai órák*: d. u. 5—7 óráig. Könyvtár, szaklapok, szabadalmi leirások és szakárjegyzékek gyüjteménye 10—12 óráig és 4—6 óráig nyitva. *Sürgönycim*: Autoclub Budapest. *Telefonszám*: 11—70.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a Magyar Automobil-Klub aviatikai bizottságának 1910. január 3-án tartott üléséről.

Jelenvoltak:

Bolgár Ferenc elnöklete alatt Hoffmann Sándor, Krisztinkovich Béla, Kunz József, Mássányi Ernő, Merse Pál, Papp Géza, Pompény Elemér, Tolnay Lajos előadó és Zsélyi Aladár urak.

Jegyzőkönyvveyető: *Karvóczy* Zsigmond h. titkár.

Az ülés megnyitása után *Tolnay* Lajos előadó, jelentést tesz a Magyar Aero Club feloszlatáról és azon kötelezettségekről, amelyek a feloszlás folytán a Magyar Automobil Clubra, az aeronantika és aviatika programmbavétele által háramlanak. Kéri a bizottság határozatát arra vonatkozólag, mily néven történjék a Club bejelentése a nemzetközi federatiónál .

Beható eszmecsere alatt a bizottság elhatározza, hogy lehetőleg mint Magyar Automobil Club kisérelje meg az elismertetést a párisi konferencián résztvevő előadó.

A bizottság örömmel veszi tudomásul a főváros tanácsának tavaszi repülőgép meeting pártolására vonatkozó határozatát. Az idegen forgalomi vállalattal megindított tárgyalások félbeszakadtak, ez azonban nem hátráltatja a megrendezést.

Somogyi Dezső az Automobil és Aero Clubnak 1000 koronát adományoz. A bizottság elhatározza, hogy ezen nagylelkü adományért az adományozónak köszönetet mond s egyuttal kérdést intéz az összeg hovaforditását illetőleg.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Karvásy Zsigmond s. k.
h. titkár.

Felvétetett a Magyar Automobil-Klub Igazgatóságának 1910. január 7-én és folytatólag január 8-án tartott üléséréről.

Jelenvoltak:

Gróf Andrássy Sándor elnöklete alatt Bláthy Ottó Titusz, báró Hatvany Károly, Kobek Kornél, Krisztinkovich Béla, Dr. Kováts Elemér és báró Vécsey László urak.

Jegyzőkönyvvezető: Karvázy Zsigmond, h. titkár.

Jegyyőkönyv hitelesitésére felkérettek: báró Hatvany Károly és báró Vécsey László urak.

Az igazgatóság a belügyminiszterium által kiadandó országos szabályrendelet összes paragrafusainak tüzetes megbeszélése és az azokban ejtett módositások után a végleges szövegben megállapodik és elhatározza annak kinyomatását, hogy a belügyminiszterium kivánságára a további tárgyalásokhoz elegendő páldány álljon rendelkezésre.

Igazgató bejelenti, hogy a berlini császári Automobil-Klub 10 évi jubileuma alkalmával rendezendő ünnepségekre a Clubunk meghivást kapott. Elnök betegeskedés folytán akadályozva lévén a Klub képviseletére az ügyvezetü igazgató küldetik ki.

Igazgató bemutatja az ezen alkalomra szerkesztett üdvözlő átiratszövegét, melynek németnyelvre forditása rendeltetik el. Olvastatik Somogyi Dezső levele, melyben az auto-klub céljaira 1000 koronát ajándékoz. A választmány határozata folytán 500—500 korona fordittatik az automobil-klub és aviatika céljaira.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Krisztinkovich s. k.
igagató.

Dunlop-Pneumatik.

KERESKEDELEM.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága a minap tartott ülésén állapitotta meg az 1909. évre vonatkozó zárószámadásokat, melyek szerint a társaság az elmult esztendőben az előző évi áthozattal együtt 2.241.939 korona bruttó-nyereséget (az előző évhez képest + 368.908 korona) ért el. E nyereségből az összes költségek és kiadások cimén 1.284.563 korona (+ 181.441 korona), továbbá értékcsökkenési tartalékszámlán és kétes követelésekből való leirások cimén 196.207 korona (+ 26.670 korona), kifizetett adó cimén 261.347 korona (+ 3981 korona) vonandó le, ugy hogy a mérleg 2.499.820 korona tiszta nyereségegyenleggel zárul. A részletes adatok a következők:

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztári készletek 2 millió 116.655 korona. Váltók és devizák 28.450.800 korona (+ Értékpapirok 16.192 597 korona. Intézeti házak 1.250.000 korona. Üzemi ingatlanok 2 064.725 korona. Előlegek értékpapirokra és árukra 14.977.012 korona. Árukészlet 1.708.658 korona Befizetések szindikátusokba 12.571.554 korona. Adósok 44 733.216 korona. Teher: Részvénytőke: 50.000 darab részvény á 400 korona 1910 évi szelvénynyel), 25.000.000 korona. Tartaékalap 9.685.000 korona Értékcsökkenési tartalék 453.200 koroea. Nyugdijalap 1,157 459 korona. Forgalomban levő elfogadványok 3,953.368 kor. Fongalomban levő intézvények 7.511.532 korona. Fel nem vett osztalékok 286 korona Átmeneti tételek 397.148 korona. Betétek 22,968 912 kor. Hitelezők 50,538 576 korona. Tiszta nyereségegyenleg 2,499 820 korona. — Eeredményszámla. Kiadás: Költségek 1.284.563 korona. Leirások értékcsökkenési tartalékszámlára és kétes követelésekből 196.257 korona. Adók 261.347 korona. Nyereség-egyenleg 2,499.820 korona. Jövedelem: Nyereség-áthozat 187.822 korona. Kamatjövedelem 2,444.323 korona. Nyereség és jutalékok 1,536.758 korona. Házhérjövedelem 73.034 korona.

Az eme számadásokban foglalt eredmények első sorban a társaság banküzletének nagyszabásu lendületét tanusitják, aminek érvényesülése az elmult év éppenséggel nem kedvező általunos gazdasági viszonyai közepette külön méltánylást érdemel; emellett kivétel nélkül kedvező eredményeket szolgáltattak a társaság különféle áruüzletei is az egész vonalon. A folyó banküzlet forgalmának általános gyarapodásában kiemelendő pont gyanánt mutatkozik a beteg-állománynak 5 millió koronával való emelkedése, mig a nagyobb pénzügyi tranzakciók közül felemlitendő a Budapest székesfővárosnak nyujtott 20 millió koronás folyószámla-kölcsön, a Fiume városnak nyujtott ujabb 2 és fél millió koronás kölcsön, továhbá az év végén létesitett 23 és fél milliós Harcourt-féle birtokértékesitési üzlet megkötése, részletesen nem emlitve itt több helyiérdekü vasut és számos iparvállalat financirozását. A régebbi érdekeltségek közül a tornai uradalom értékesitésére alakult konzorciumból eredő haszon az elmult évben van elszámolva, ellenben több hasonló konzorciális müvelet eredménye a jövő üzletev javára tartatott fenn. Üzleteink ily lendületével számolva, az év végén a társaság alaptőkéjét 5 millió koronánal felemelte; e müvelet sikeres lebonyolitása révén a társaság saját tőkéi immár elérik a 35 millió koronát.

A fenti számadások alapján a társaság igazgatósága elhatározta, hogy a február 5-ére egybehivandó közgyülésnek javasolni fogja, miszerint az előző évhez hasonlóan ez ieén is a 9 százalékos, tehát részvényenként 36 korona osztalék cimén összesen 1,800.000 korona fizettessék ki, a tartalékalap 315.000 korona (tavaly 250.000 kor.) dotációval kereken 10 milliő koronára emeltessék és végül a maradó 253.621 korona (tavaly 187.822 korona) az uj üzletév számlájára vitessék át.

Főszerkesztő:
Dr. POLÓNYI DEZSŐ.
Felelős szerkesztő:
FRIEDRICH NÁNDOR.
Az Automobilt szerkeszti:
LINDNER ERNŐ.

VIII. évfolyam 1910. január 22. 4. szám.

NEMZETI SPORT

ÉS A MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly műegyetemi vívómester alapította. A Magyar Vizi Sport, előbb Magyar Évezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. febr. 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Kontinentális olimpiád.

Magyarország sportkarrierje egyre fényesebb lesz. Iránya egyenesen fölfelé halad s bár messze vagyunk még a zenitjétől, máris tekintélyes magaslatról nézhetünk le nálunk nagyobb nemzetekre.

Csudálatos jó érzékkel vezetjük sportügyeinket. Kezdetleges eszközökkel szebbnélszebb eredményeket vivunk ki. Eddig csak az államhatalom ismerte el küzdelmünket fontosnak, — ujabban már mellénk állott a társadalom egyeteme is. Fényes példa reá a magdeburgi uszóverseny alkalmából támadt közadakozás. Az a szegény, százfelé igénybe vett magyar zseb önkényt megnyilott; ontotta a számlálatlan garast; a végén nekünk, sportembereknek kellett közbeszólani, hogy köszönjük, nem kell több. Hova kívánhatnánk ennél őszintébb elismerést?

Most ujból nagy lépésre készülünk. A nemzetközi olimpiai játékok kongresszusa az idén Budapesten fog összeülni. A magyar végrehajtó-bizottság nevében gróf *Andrássy* Géza és *Múzsa* Gyula társelnökök a napokban fölkjártak Bécsben az uralkodónál, aki nemcsak elfogadta a kongresszus védnökségét. de hizelgő szavakban kivánt a magyar sportnak sikert és kifejezte abbeli reményét, hogy az 1916-iki olimpiai versenyek Budapesten lesznek megtartva.

Királyi szó! És miután ahhoz vagyunk szokva, hogy a fejedelem nem szeret vaktában reményeket hangoztatni, szinte bizonyosra vehetjük, hogy a kivánság teljesülni fog. Sokszor van alkalmunk betekinteni abba a konyhába, ahol a nemzetek sportbeli érintkezését főzik-sütik; látjuk milyen szeretett alakok ott *Andrássy* és *Múzsa*; azt is látjuk, hogy mekkora önzetlen fáradozással, rengeteg tudással és áldozatkészséggel viszi ez a két nagy ur a magyar nemzet sportérdekeit előbbre, jogosan hisszük tehát, hogy a király reménye nem marad kellemes álom; *Andrássy* és *Múzsa* jól megvetették már annak az ágyát.

Ez azonban későbbi ügy. Jelenleg arról van szó, hogy *a nemzetközi olimpiai bizottság Budapesten tartózkodása idejére egy olyan nagyméretü sportmeetinget rendez a Magyar Athletikai Club, amilyen Magyarországon még nem volt s amely előiskolája lesz az 1916-ban Budapesten tartandó nemzetközi olimpiádnak.*

Az eddigi tervek szerint 1910 május hó 26-tól 1910 junius hó 5-ig fog tartani ez a sporttünnepség; és tartalmazni fog athletikai, vivó-, uszó- és tenniszversenyeket.

A MAC megmutatta 1909 őszén, hogy a saját fogyatékos erejével is tud nagyszerü nemzetközi versenyt rendezni. Csupán athletika verseny volt az; de 8 külföldi induló résztvételével, csupa elsőrangu, sőt világhirü ember volt valamennyi és 4000 ember szeme kisérte nem csökkenő érdeklődéssel a fényes mezőnyök versengését.

Most a háta mögött áll a MAC-nak az egész békés sporttársadalom; az állam óhaja; a székesfőváros áldozatkészsége; s ha kell, bizonyára ujból megmozdul a nemzet maga, hogy derék fiainak a küzdelme kicsinyes semmiséggé ne törpüljön.

Tekintve, hogy az athéni olimpiádok a görög nép belzavarai miatt az idén elmaradnak; az 1910-ik évnek ez lesz a világon a legnagyobb sportkonkurzusa. Kétségtelen, hogy ez a budapesti meeting az athéni olimpiád utódja s ha kontinentális olimpiádnak nevezzük, nyilván csak szerénységből tesszük, mert résztvevői között bizonyosan lesznek angolok, sőt tán amerikaiak is.

Nyugodt tekintettel nézünk elejbe. Tudjuk, hogy a legnagyobb konkurrencia dacára is lesznek szép sikereink. A versenyek közvetlen hatása pedig egyéb nem lehet, mint hogy a kongresszus belátja jogos igényünket s megszavazza az 1916-iki budapesti olimpiádot.

Ezt az örömhirt jelentjük az uj esztendő kezdetén. Azzal a kérelemmel, hogy sportférfiak, sportvezetők s maga a társadalom legyen készen a nagy próbára. Munkát és áldozatot kérünk mindenfelől, mert a haszon is, ami háramlik belőle, nem egy egyleté. Magyarország sportbeli helyzete a nagy világ előtt egyre tekintélyesebb lesz. Különösen a sporteggyleteket figyelmeztetjük, hogy könynyelmü visszavonással, duzzogó irigységgel magunk alatt ne vágjuk a fát. Mentül inkább kialakul az a közvélemény, hogy a magyar sport külföldi viszonylatokban is tekintélyes nemzeti erő, annál jobban számithatunk az egész társadalom segedelmére.

Mérleg.

Az I. német-magyar uszómérkőzés tanulságai.

Irta *Donáth Leó.*

2-ik közlemény.

Az 5 × 100 m.-es stafétaverseny ezen előzmények után (50 m.-en a németek, 150 m.-en a magyarok győztek) különös érdeklődést keltett, hiszen a köztudat a legnagyobb fontosságot ennek tudta be. Halmay kihivására épen az e távon szenvedett vereség adván okot, a voltaképeni revanche itt dölt volna el.

És itt már bajosabb abszolut itéletet mondani, mert ha a versenyt kisérő mellékkörülményeket tekintetbe vesszük, akkor nagyon óvatosaknak kell lennünk, hogy teljes elfogulatlansággal szürjük le a leszámoztatható tanulságokat. Mindenekelőtt ideiktatjuk az egyes csapatok részletidőit:

Németország

Max Weckesser	1 p 12·6	mp.
Walter Binner	1 „ 06·2	„
Max Ritter	1 „ 07	„
Oscar Schiele	1 „ 07	„
Kurt Bretting	1 „ 07·2	„
Összesen	5 p 40	mp.

Valódi Perez-féle veronai VIVÓ-ESZKÖZÖK

Barbasetti, Perez, Radaelli, Parise mintáju vivókardok és vitörök. Kard- és tőrpengék. Perez patent T pengék vivókeztyük-, arc- és fejvédők. Párbaj-kardok és pisztolyok. Céllövő pisztolyok és puskák nagy készletben.

Athletikai sportcikkek. Diszkosz, gerely, súly. A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és hitelesített sportcikkek egyedüli raktára. Téli sportcikkek: Si, szán, korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sportcikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld Kertész Tódor sportáruüzlete Budapest, Kristóf-tér. Alapittatott 1861. évben

Magyarország

Halmay Zoltán	1 p 05 mp.
Ónody József	1 „ 10·2 „
Rimanóczy Jenő	1 „ 09·8 „
Las-Torres Béla	1 „ 08·6 „
Zachár Imre	1 „ 06·8 „
Összesen	5 p 40·4 mp.

Átlagidő 1 p 08 mp. (fejes nélkül).

Meg kell jegyeznünk, hogy a két csapat közti differencia mindössze egy annak tulajditandó karcsapás volt, hogy Zachár kihagyta futni a tempóját, mig Brettingé épen, mint mondani szokták, „kijött“, mig a mérésbeli 2/5 mp. és különbségből 1/2 yard következnék. Még Droemer, a szövetségi uszókapitány is elismerte, hogyha a véletlen tempó differencia nincs, ugy legalább is holtverseny lett volna a kimenetel.

Régi hibája, de meg átka is a versenyzőknek, hogy csak a legritkább esetekben fogadják el az eredményt korrektnek és reálisnak és ezeregy okát tudják gyengébb uszásuknak mentségül felhozni. Ennek káros visszahatása aztán az általános szkepszis, mely esetleg indokolt kifogásokat is — érdemetlenül — visszautasit. Ezért hangsúlyozom, hogy a szobanforgó staféta eredményének megitélésében óvatosaknak kell lennünk, ha objektivek akarunk lenni. Volt bőven alkalmam a németekkel eszmecserét is folytatni, minek folytán módomban van az „altera pars“ nézetét is ismertetni. Szerintük csak Binner uszott körülbelül 1 mp.-el várakozásuknál jobban, mig Weckesser ideje, ugy szokott saját eredményeinél, mint pedig több más tartalék idejénél 3—4 mp.-el gyengébb. Schiele katonáskodása folytán kb. 1 1/2 mp.-et vesztett októberi formájából, amidőn tudvalevően 1 p 05·6 mp.-et uszott a 100 m.-es főversenyben. (Fejes nélkül; az összes német idők különben fejes nélkül éretvén el, ezt ezentúl külön meg sem emlitem, feltételezve, hogy az olvasó az eredmények mérlegelésénél ezt tekintetbe veszi.) Bretting még csak előző nap is 1 p 06·4 mp.-et uszott 100 m.-en Halmay ellen, Ritter kiuszta azt, amit vártak tőle. A németek tehát ugy vélekszenek, hogy teljes kondicióban a jelen időt 5 mp.-el leszoritva 1 p 07 mp.-es átlagot tudnak elérni. Ezzel szemben azonban kötelességszerüleg megállapitom, hogy a magyarok közül az egy Zachár volt az, aki nemcsak hogy megfelelt a hozzáfüzött a várakozásoknak, hanem még fényesen felül is multa őket. Az első hosszban történt erős félreuszása, (amin a verseny sorsa mult, mert *legalább* 1 m.-t veszitett) mellett elért 1 p 06·8 mp.-es ideje 100 m.-en oly kiváló „performance“, amely Zachár kiváltságos klasszisán kivül ismét az általa csak körülbelül 3 hete uszott crawl rövid távon oly végtelenül üdvös és áldásos hatását bizonyitja. Viszont Halmay az előkészités nagyterjedelmü és fárasztó munkája folytán alig-alig trainirozhatott, minek következtében ugyanezen uszódában elért 1 p 02 mp.-es idejétől 3 mp.-el elmaradt; Ónody 1 p 10·2 mp.-el szintén abszolut gyenge eredményt érve el, szinte letörésre emlékeztető módon uszott (az 50 és 150 m.-es stafétában nemkülönben), pedig Schiele ellen októberben 1 p 07·8 mp. volt az ideje; Rimanóczy idegesen uszva 4/5 mp.-el maradt el előző napi trainingidejétől, mig Las-Tores betegen állt starthoz (utána csaknem eszméletét veszitette a túlfeszitett szervezet kimerültsége folytán), neki is legalább 1 p 07 mp.-et kellett volna usznia, mihez képest a magyar csapat, Zachár félreuszását is kikapcsolva, 7·6 mp.-el uszott legjobb formáján alul. Ehhez járul itt is a fejesuszás elmaradása által okozott veszteség, mely métereket tesz ki. Minden sovinizmus nélkül állithatom, hogy a szóbanforgó stafétaverseny mezőnyében Magyarországé volt a jobb csapat; általában véve pedig (Weckesser tényleg roppant gyenge uszása nem felelt meg annak a klasszisnak, melyet Németország ötödik legjobb 100 m.-es sprintere megüt) a két ország 100 m.-es uszói teljesen egy nivón áll; hogy ez mit jelent, arra nézve felhivom a német csapat *négy* tagjának fejes nélkül elért 1 p 06·8 mp.-es eredményét, amely elég ékesszóló és ugyan súlyos bizonyitéka mindkét sport fejlettségi fokának.

Még valamit kell megemlitenem és ez a Halmay álial elkövetelt „taktikai hiba“, melyet a laikusok, de sőt a sportemberek egy része is szemére vet.

Egy èrthetetlen szofizmán alapuló önámitás okozza itt az általános tévedést: a közvélemény ugyanis egyre csak azt allegálja, hogy ha Halmay finishel, akkor ő kitudta volna amugy is karcsapáson muló győzelmét csikarni. Ugyanakkor azonban teljesen figyelmen és számitáson kivül hagyják ama körülményt, hogy Weckesser ellen is már Halmay uszott, olyan előnyt (10—12 m.) hozott, amilyent már nem kereshetett volna. Weckesser oly idegesen és kapkodva, fej nélkül uszott (elfogadta Halmay 50 m.-es tempóját!), hogy ő, aki előző nap a 150 m.-es stafétában Onody ellen 100 m.t 1 p. 11 mp-re kezdte, Halmay ellen 1 p. 12.6 mp-et ért el. Ennek okát könnyen megérti mindenki, aki el tudja képzelni Halmay ellen uszó és szereplése felelősségterhes voltának nagyon jól tudatában levő fiatal uszó lelkiállapotát. Halmay nagyon megfontolta amit tett és benyomásom szerint, ha volt mód a 100 m.-es stafétát megyerni, ugy ez egyesegyedül és kizárólag csak ez lehetett. Csak tekintetbe kell venni azt a hihetetlen erkölcsi deperssiót, azt a lehangoltságot, amely rabul ejtett német versenyzőket és az eleinte extatikusan üvöltő közönséget (Csak ugy rengett az uszoda: „Schiele soll mit Halmay schwimmen!“) egyaránt, mikor Halmay a második 50 m.-en oly ilyesztően elhuzott ellenfelétől. Ritter maga mondta nekem utóbb: „Ich hielt die Stafette für Deutschland verloren.“

A Halmayval szemben emelt erősen laikus izü váddal szemben kénytelen vagyok ezeket megállapitani. A 4×50 m.-es vegyes uszás (mell, oldal, hát és magyar) stafétaversenyben a németeket győzelmeink révén kellemetlenül kijózanitó meglepetés érte és az egész expedició legörvendetesebb momentumát itt kell keresni. Évtizedek gondos kultusza a kötött uszásokat, de legfőként a melluszást (deutsches Brustschwimmen, mondják ők) minden tekintetben erősen kifejlesztették és a pregnánsan kialakult csirányi nemzeti öntudat folytán legtávolabbról sem álmodtak a bekövetkezendő vereségről.

A trainingeredmények már alkalmasak voltak arra, hogy önbizalmuk meginogjon kissé. Elek ötven méteres mellsprintjei és az ezek alkalmával elért idők valóságos riadalmat okoztak a németek közt (35 mp.-et ötödökkel, több alkalommal uszott); a stafétában való uszása, továbbá Toldi szereplése némileg felszökkentette szemükben a magyar melluszók értékét és ha Elek stilusát némikép kifogásolták is, Toldiét anál inkább méltányolták.

(Folytatjuk.)

Az 1909-iki athletikai év története.

(3. közlemény.)

2. Versenystatisztika.

A 4 legsikeresebb egylet részletes nyereségjegyzéke a következő:

1. Magyar Athletikai Club.

Név	I.	II.	III.
1. Mudin Imre bajnok	21	15	10
2. Mudin István bajnok	19	10	9
3. Szathmáry Kálmán baj.	15	6	1
4. Jankovich István	11	7	7
5. Simon Pál bajnok	7	6	3
6. dr Vadon Géza bajnok	5	2	0
7. Auerbauch János	5	7	6
8. Radóczy Káıoly bajnok	5	7	3
9. Szerelemhegyi Ervin	5	5	5
10. ifj. Kazár Emil bajnok	4	5	0
11. Fekete Béla	3	3	4
12. Száhlender Jenő	2	1	2
13. Ujságh Miklós	2	3	5
14. Darvas Nándor	2	2	1
15. Wagner Károly	2	0	1
16. Horváth János	2	0	0
17. Pintér Sándor	1	3	4
18. Tompos Géza	1	2	—
19. Körömy László	1	2	—
20. Horvátovits László	1	1	1
21. Kántor Emil	1	—	1
22. Szemere János	1	—	1
23. Merényi Lajos	1	—	1
24. Major Kálmán	1	—	1
25. Erős Béla	1	—	—
26. Ghillányi Árpád	1	—	—
27. Maros György	1	—	—
28. Rády József	1	—	—
29. Bán Kálmán	0	2	4
30. Péchy Ernő	0	2	1
31. dr. Szegedy Géza	0	2	1
32. Püspöki Gyula	0	2	1
33. Becske Kálmán	0	1	1
34. Magyar Ede	0	1	0
35. gr. Csáky Béla	0	1	0
36. Szabó Béla	0	1	0
37. Baronyi András	0	1	0
38. Medgyessy István	0	1	0
39. Kelemen Aurél	0	1	0
40. Kulcsár György	0	1	0
41. Rodler Róbert	0	1	0
42. Veres Imre	0	0	2
43. Vangel Gyula	0	0	1
44. Kéri Jenő	0	0	1
Csapatversenyben	16	8	4
Pontversenyben	5	3	0
Összesen:	*143*	*115*	*79*

VERSENYDIJAK ≡ SCHUCH L. UTÓDAI ≡
mindennemü sportra állandóan gazdag választékban találhatók
Edlauer G. és Szlávik diszmüáru-üzletében
BUDAPESTEN, IV. KERÜLET, KIGYÓ-UTCA 4. SZÁM.

2. Magyar Testgyakorlók Köre.

Név	I.	II.	III.
1. Lovas Antal	12	9	1
2. br. Wardener Iván baj.	11	2	4
3. Antal Pál bajnok	9	3	2
4. Holics Ödön bajnok	8	2	2
5. Brandl Béla	7	0	0
6. Jámbor Ferenc	5	0	0
7. Pásztor Ferenc	4	4	2
8. Patak János	4	2	1
9. Pető Pál	4	0	2
10. Mazák Károly	3	4	1
11. Ondrus István	3	3	3
12. Posch Emil	3	3	0
13. Kiss Ferenc	3	1	0
14. Hoffer István	2	5	3
15. Hauber Ernő	2	2	0
16. Halusinszky József	1	3	1
17. Asztalos Gyula	1	1	3
18. Fischer Márton	1	1	1
19. Fülöp Ernő	1	1	0
20. Bálint Ferenc	1	0	0
21. Abarbanell Róbert	0	3	4
22. Goldmann Bundi	0	2	3
23. Kazár Tivadar	0	2	1
24. Steinbeisz Jenő	0	2	1
25. Grüner Oszkár	0	2	1
26. Spancsek Antal	0	1	1
27. Schulz Elemér	0	1	1
28. Szücs Sándor	0	1	1
29. Weisz Richárd	0	1	0
30. Gutvillig Endre	0	1	0
31. Kemény Géza	0	0	1
32. Popper Mór	0	0	1
33. Quitter Aladár	0	0	1
34. dr. Radó Arthur	0	0	1
35. Schlinger Pál	0	0	1
Csapatversenyben	13	6	1
Pontversenyben	1	1	1
Összesen:	*99*	*68*	*47*

3. Budapesti Egyetemi Athletikai Club.

Név	I.	II.	III.
1. Rácz Vilmos bajnok	20	13	6
2. Wiesner Frigyes bajnok	17	12	8
3. Jolbey Miklós	7	6	8
4. Vargha Béla	2	2	1
5. Domonkos György baj.	2	2	0
6. Horváth Isván	1	3	1
7. Herczog Ottó	1	0	2
8. Karsai Ágost	1	0	2
9. Goldfahn Mihály	1	0	1
10. Méray János	1	0	1
11. Weisshaus Mihály	1	0	0
12. Petracsek Ferenc	1	0	0
13. Friedmann Vilmos	0	2	3
14. Poór Iván	0	2	1
15. Kerekes Ferenc	0	2	0
16. Kell Kornél	0	1	5
17. Gyürky Dezső	0	1	1
18. Rácz Jenő	0	1	1
19. Speidl Bódog	0	1	1
20. Walter Ernő	0	1	1
21. Gergely Sándor	0	1	0
22. Jakoby Antal	0	1	0
23. Kulcsár György	0	1	0
24. Regéczy Lajos	0	1	0
25. Stich Béla	0	1	0
26. Zöllner Dezső	0	1	0
27. Pericht Rezső	0	0	2
28. Kubovcsik András	0	0	1
29. Jankovich István	0	0	1
30. Szélessy György	0	0	1
31. Lupu György	0	0	1
32. Ney Emil	0	0	1
33. Faragó Sándor	0	0	1
34. Sebők Sándor	0	0	1
Csapatversenyben	7	16	6
Pontversenyben	0	1	1
Összesen:	*62*	*72*	*58*

4. Budapesti (Budai) Torna-Egylet.

Név	I.	II.	III.
1. Nagy József bajnok	16	10	8
2. Kovács Nándor bajnok	15	12	3
3. Schuller Rezső	3	8	8
4. Strausz Gyula dr	2	2	2
5. Ludinszky Lajos	2	0	0
6. Rosner Mihály	1	1	2
7. Csalótzky Károly	1	1	1
8. Szalay István	1	1	0
9. Balázs József	1	0	0
10. Lehóczky István	1	0	0
11. Horner Andor	0	2	1
12. Kövesdy Géza	0	0	2
13. Vitéz Ernő	0	0	2
14. Dávid Mihály	0	0	1
Csapatversenyben	5	1	0
Pontversenyben	1	1	1
Összesen:	*49*	*39*	*31*

Végül itt adjuk még a legsikeresebb athléták névsorát:

Név	I.	II.	III.
Mudin Imre	25	15	11
Rácz Vilmos	20	13	6
Mudin István	20	12	6
Wiesner Frigyes	17	12	8
Nagy József	16	10	8
Szatmáry Kálmánn	16	6	1
Kovács Nándor	15	12	3
Lovas Antal	12	9	1
Bodor Ödön	12	3	0
Jankovich István	11	7	8
Szalai Pál	11	6	1
br. Wardener Iván	11	2	4
dr. Vadon Géza	10	5	2

(Folytatjuk.)

Sprint és gátfutás.

*

VI. közlemény.*

Irta: *M. C. Murphy.* Fordította: *Lázár József.*

120 yardos gátfutás.

A tapasztalat azt bizonyitja, hogy az atletikát üző nemzeteknél a sprinterek vannak legnagyobb számban. Ennek oka a sprintelés látszólagos könnyüsége. A legtöbb ifju embert ez csábitja el. Később mikor látják, hogy eredményt nem tudnak elérni, más távokra mennek ugyan próbálni, de ekkor már az ujak pótolják, ugy hogy az arányosan nagyobb tömeg még is fenn marad.

Ezzel szemben a gátfutók száma még aránylagosan is lényegesen kisebb, még Amerikában is, pedig ez az ország a gátfutók elismert hazája. Az amerikai gátfutók óriási fölényét legjobban bizonyitja a Londonban lezajlott olimpiád. A 110 méteres gátfutás döntőjében mind a négy induló amerikai atléta volt. Pedig az elismert három nagyság *Smithson, Shaw* és *Garrels* mellett a negyedik és aránytalanul gyengébb *Rand* az előfutamokban a legerősebb idegen gátfutókkal került össze.

Mikor az egyetemeken az atlétákat osztályozzuk, mindig a legtöbb nehézséget a gátfutók megválasztása okozza. Szemben a sprinterekkel, kiknél mint előző cikkeimben emlitettem, az alak teljesen mellékes, a gátfutóknál a magasság szinte elengedhetlen kelléknek mutatkozik. Föltétlenül szükséges, hogy az átlagembernél jóval magasabb legyen s emellett még jó adag gyorsasággal is rendelkezzék. A gátfutáshoz bátorság és elhatározottság is szükséges. A legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy alacsony emberből eredményes gátfutó váljék. En ugyan emlékszem egy-kettőre, de ez a kivétel csak megerősiti a felállitott szabályt. Le kell azonban szögeznem, hogy ezek sohasem voltak annyira elsőranguak, hogy a rekord közelében mozogtak volna. A gátfutóbajnokok legnagyobb része, magassággban meghaladják a 183 cm.-t. A világhirü *Kraenzlein*, nemkülönben a most szereplők közül a három legkiválóbb *Smithson, Shaw* és *Garrels* mind tulhaladják a 183 cm.-t.

A gátfutó és a sprinter között lényegileg nincs különbség. A jó gátfutó egyszersmind jó sprinter is. Természetesen ez megforditva nem áll. A gyorsaság elengedhetlen kelléke a gátfutónak. A C. *Kraenzlein* 10 mp. alatt futotta a 100 yardot és *Smithson* is ért el már egyszer 10 mp.-es időt. Verseny kondicióban bármikor képes 10·2 mp.-et elérni. *Garrels* és *Shaw* szintén értek el már 10.2 mp.-es eredményt, de bármikor képesek 10.4 mp.-es időt elérni. Minél gyorsabb a gátfutó a sikon, annál nagyobb esélyei vannak a gáton. Épp ez oknál fogva a gátfutónak épen olyan természetü sprinttréninget kell folytatni, mint bármely sprinternek, legfeljebb nem kell annyi időt áldoznia rá.

Midőn a gátfutó a kezdet elején tréningbe fog, főleg arra vigyázzon, hogy ne essék nagyokat és sulyosan s hogy hátsó lábának bokáját ne üsse nagyon gyakran a gáthoz. Ha ez gyakran előfordul, teste és lába sebes lesz és elveszti bátorságát. Tréninben eleinte *teljesen elegendő ha csak három gátat* vesz a futó minden próbálkozáskor. Start után nem szabad mindjárt teljes erővel neki futni az első gátnak, mert ennek az lesz a következménye, hogy kénytelen lesz *megállani* az első gát előtt közvetlen az átugrás előtt. Ezzel annyit lehet a sebességből veszíteni, a lépések annyira megrövidülnek az első gát után, hogy a második gátat rendesen el sem lehet érni három lépéssel. Ez a legsulyosabb hibák egyike, melyet a kezdők egyáltalában csinálhatnak.

Az első gátat némileg csökkentett (mederált) sebességgel kell venni és az első lábat jól ki kell nyujtani és felemelni. Amint az első láb tul van a gáton, a hátulsót kell áthozni de nem tulságos erővel. A hátulsó lábat már a gát vétel előtt kell egy kicsit kifelé forditani, majd fokozatosan tovább forditani, ugy, hogy a czomb a derékkal lehetőleg *derékszöget* képezzen. Vagyis abban a pillanatban, midőn a hátulsó láb elhagyja a földet, előre és kifelé kell nyujtani, ugy hogy a térd elkerülje a gátat, anélkül azonban, hogy maga az ugrás tulságos magas legyen.

A kezdő gátfutók általános és legnagyobb

* Előzőket lásd: 1909. évf. f. 47, 48, 49, 50 és 1910. évf. 2. számában.

TÁTRALOMNICZ

Prospektust küld a fürdőigazgatóság. Gundel Károly igazgató.

A legmodernebb téli sporttelep. Ideális új bobsleigh-pálya Külön ródli-pálya. Külön felvontató út. Bob- és ródli-versenyek. A Palota-szállóban minden kényelem. Közp. fütés. Villanyvilágitás. Az elő- és utó-idényben kedvezményes árak kaphatók.

hibája, hogy a gátakat nagyon magasan ugorják.

Ez a kezdőknél azonban természetes cselekedet, később azonban, amint lassankint hozzászokik a gátakhoz, a magasság mindinkább kisebb lesz, majd mikor már versenyzőnek nevezheti magát, képes lesz átsurranni mind a 10 gáton, ugy hogy nem lesz közte és a gátak között 2—3 cm. különbség s talán ugy, hogy emellett egy gátat sem érint. E feltételek teljesítése, ugy, hogy emellett a legnagyobb sebességgel haladjon a gátak között, kell, hogy a gátfutó végcélját képezze.

Ha a gátfutó már megtanulta, hogyan kell a gátat kifogástalanul ugorni, jön az, hogy hogyan kell a gátak között helyesen futni. A 120 yardos gátnál 3 lépés, a 220 yardosnál pedig 7 lépés szükséges a gátak között. Eleinte ez nehézséget fog okozni. A bátorságot azonban nem szabad elvesziteni, mert a lépések megtanulása tisztán az idő és a tréning kérdése. Ovnom kell azonban a kezdőket attól, hogy a gátugrásokat tulsokat gyakorolják. Ennek igen hátrányos, sokszor gyógyithatatlan következményei lesznek. A sipcsont alsó része közvetlen a boka felett ugyanis a folytonos nyomás következtében, amint az ugró a földre érkezik, erős nyomásnak van kitéve. A folytonos ugrás aztán annyira megviselheti, hogy csonthártya-gyulladás képződhetik, amely baj némely gátfutónál soha sem mulik el többé. Ha a kezdő gátfutó fájdalmakat érez, ennek egyetlen gyógyszere a teljes pihenés, míg az tökéletesen el nem mulik. A tréninget tehát nem szabad tulhajtani.

A 120 yardos gátfutásnál a start és az első gát között a távolság 15 yardot (13.72 m.) tesz ki. Szorgalmasan kell gyakorolni, hogy a start után az elugró láb az első gát előtt a helyes távolságban érkezzék le. Ez a helyes távolság körülbelül 1.80—2.00 m. Ennek elérése egy kis kisérletezéssel van egybekötve. Először a rendes startolással kell megpróbálkozni, mondjuk ugy, hogy a startnál a bal láb van elöl. Ha megfelelő kisérletezés után a futó azt tapasztalja, hogy igy az elugró láb nem jön a gát elé a helyes távolságban, akkor próbálkozzék ugy startolni, hogy a jobb lába legyen elöl a startnál. Egyik vagy másik starttal sikerülni fog a tenti célt elérni. Ha az elugrási távolságot már megtalálta, ugy próbálkozzék a gát átugrásával. Itt az legyen a végcél, hogy a láb a lehető legrövidebb idő alatt érje a gát tulsó oldalán a földet. Ez az jelenti, hogy a gátugrást nem szabad nyujtani, hanem ellenkezőleg az ugrásnak a lehető legrövidebbnek kell lenni. Ez azonban az idők folyamán, amint a gátfutó formája kialakul és ügyessége növekszik, jóval megrövidülhet.

A kezdő gátfutó naponta öt-hatszor menjen át három gáton. Ovakodjék azonban attól, hogy a gátak számát szaporitsa mielőtt ezt a három gátat kifogástalanul nem ugorja. Legalább 5—6 hétig fog ez eltartani. Később emelheti a gátak számát ötre. Ezen naponkint legfeljebb kétszer menjen át. Ha érzi, hogy a gátat biztosan veszi fokozatosan és egyenkint növelheti azokat, míg végre a nyolcadikat is felállithatja. Ha mind a nyolc gáton át tud menni, anélkül, hogy kijönne a lépésből, akkor már versenyre kész, mert aki nyolc gát között megtudja tartani a formáját és lépéseit, az mind a 10 gátat is kifogástalanul birja versenyben. A napi sprintelés azonban mindig szem előtt legyen.

(Folytatjuk.)

Erőviszonyok cimü cikkünk folytatása a nagy anyaghalmaz miatt jövő számunkra marad.

HIREK.

Ifjusági versenyek. Az ifjusági versenyek kérdésének szabályozása mindinkább érezhető szükséget képez. Ezt nem is annyira a versenyzési, mint inkább a közegészségügyi szempontok követelik meg. Nem találjuk ugyan helyesnek, ha például többszörös bajnokok és nemzetközi versenyek győztesei vágyakoznak ifjusági babérok után, de ez csak szépészeti érzék dolga. E kérdés megoldásánál fősulyt arra kell fektetni, hogy a fejlődésben levő ifju ne találjon maga előtt olyan terénumot, hol az érvényesülés lehetősége testi fejlődésének rovására menjen. A tapasztalat ugyis azt bizonyitja, hogy az egészen fiatal atléták viszonylag sokkal lelkiismeretesebbek és megerőltetőbb traininget folytatnak, mint a szeniorok, ami pedig határozottan ártalmas. Most, hogy az ifjusági versenyek egész rendszeresen és nagy számban kerülnek kiirásra, itt elegendő teret találnak versenyzési kedvük kielégitésére. Helyes volna tehát kimondani azt, hogy az ifjusági versenyeken csak olyanok indulhatnak, kik nyilt versenyben még nem indultak. Ezzel el volna érve az, hogy az ifjusági versenyzők óvakodnának a nyilt versenyekben való részvételtől s igy korban és testi erőben hasonló ellenfelekkel kerülvén össze, mérsékeltebb, tehát hasznosabb traininget folytatnának. Azt is meg kellene állapitani, mely év képezi az ifjusági versenyzési jog határát. Mert végeredményben, egy 20 éves fiatal ember, még ha reál- vagy gimnáziumba is jár, nem egészen ifjusági versenyző. Mérhetlen haszonnal volna athletikai sportunkra, jövőjére, ha ez a kérdés helyes megoldáshoz jutna. A mai állapot ugyis azt mutatja, hogy az ifjusági versenyzőink nagyon kis hányadából lesz csak szenior versenyző. Jobb szeretnénk gyöngébb ifjusági és erősebb szenior versenyzőket látni.

Sportpálya Kolozsvárott. A erdélyi metropolisban végre megvalósul a kolozsvári ifjuság egy régi óhaja: egy modern sportpálya épitése. Ifj. *Somody* István, a kiváló athléta addig agitált, mig végre most a városi tanács elhatározta egy sportpálya épitését. A helyszini viszonyok tanulmányozására már meg is hivták *Pobuda* Tivadar székesfőv. mérnököt, ki a pályát tervezni és épiteni fogja.

Bodor Ödön, a kiváló futó, mint értesülünk, az idén ismét trainingbe áll. Traininje egy távolság kultiválására fog szoritkozni. Erre vonatkozólag még nem határozott, de minden valószinüség szerint a fél angol mfd-re fog dolgozni. Ha teljes erővel erre dolgozik, ugy megismételhetné 1908. évi kiváló szereplését, mikor is az olimpiádon a 800 m.-t a stafétában 1 p. 56 1/5 mp.-nyi hihetetlen jó időt érte el. Mindenesetre elsőrangu fontossággal bir *Bodor* további versenyzése, különösen, ha a MASz az idén megvalósitja a német-magyar mérkőzést.

Kerr, a hires kanadai futó indult december közepén, Bufallóban (Amerika) rendezett fedett pálya verseny két 100 yardos hendikepben. Mindkét alkalommal skrat-ról indult s dacára, hogy mindkét izben 10 mp. alatt futott, csak második lett. Fedett pályán ez kitünő idő. *Kerr* jelenleg 29-ik évében van s mint eredményei mutatják, sprint képességeiből mit sem veszitett. Ugyan e versenyen indult a kanadai J. *Tait*, az 1 angol mfd-es hendikepben, hol 25 yard előnyt kapott *Pauls*-tól, ki a harvardi egyetem szineiben, tavaly 4 p. 17·4 mp. alatt nyerte az egyetemi bajnokságot. Ez volt egyébként Amerikában a tavalyi esztendő legkiválóbb eredménye. Tait bevárta Paulst s vele együtt futva 4 p. 24·2 mp. alatt könnyen győzött.

Sheppard felfüggesztéséről és diszkvalifikálásáról hozott hirt a berlini Sport im Wort a mult héten. A hir valószinüleg minden alapot nélkülöz, mert sem az amerikai, sem az angol lapok egy szóval sem emlékeznek meg róla.

A Nemzeti Tornaegylet tagjai 1910. évi január hó 22-én este 9 órakor, a magyar tisztviselők országos egyesületének helyiségeiben (VIII., Esterházy-utca 4. szám) jótékonycélu zártkörü táncestélyt rendeznek. Családjegy (3 személy) 10 kor. Személyjegy 4 kor. Jegyek — meghivó előmutatása mellett — kaphatók 1910. január 5-től a Nemzeti Tornaegyletben este 7½—8½ órakor és január 22-én este a pénztárnál.

— Atléták, footballisták, uszók és automobilozók csakis Brázay sósborszeszt használjanak. Versenyen felül álló hazai gyártmány.

Téli tennisz verseny Berlinben. A Berlinben most folyó tennisz versenyek hőse Windels Ernő, aki pompás formát mutat. A hendikep második fordulójában a svéd Moeller került össze s a német sportsajtó ezt a játékát nem győzi dicsérni. Állitólag még soha Berlinben nem látták a bombaszerü ütések ilyen remek kivitelét. Mikor a svéd a vonalon dolgozott, Widels gyors befutással a háló mellé sujtotta a labdát és a vonalig nyujtotta, ha ellenfele a netznél állt. A match 2 : 1-re végződött a német javára. A vegyes párosban még fokozta a hatást, midőn Brockdorff grófnővel (—3/0) kitünő kombin ciók után legyőzte a Schulenburg grófnő—Fred párt (—40) noha Fred is remekelt. (Ugyanaznap verte meg Lehmant az egyesben.) A férfi párosban Little (álnév) Lougevel együtt legyőzte Wichmann—Lehmann párt. E játékban különösen a katonatiszt Lehmann tünt ki. Partnere gyenge volt. Nagy megleptetést hozott Murray—Uhl könnyü győzelme a svéd Moeller—Benckert felett. Ez a matsch Moeller és Uhl párharca volt. A mérkőzéseket este villanyvilágitásnál folytatták, de a nem természetes fény nem vált be.

Eredmények:

Férfi egyes. I. kör. C Lange—Balhovn 6—1, 6—1. II. kör. Uhl—Murray 6—2, 4—6, 6—3; Windels—Moeller 6—3, 4—6, 6—2; Fred—Lehmann 6—2, 6—2.

Női egyes. Kaninszki—Arco 6—3, 6—2.

Férfi páros. Little-Louge Wichmann-Lehmann 6—4, 7—5 Murray-Uhl Moeller-Beuckert 6—4, 6—2. Windels-Fred Aenaeas-Andreas 6—3, 6—0.

Vegyes páros. Schulenberg grófné-Fred Melus-Moeller 6—1, 6—1.

OLVASÓINKHOZ. Kérjük olvasóinkat és tudósitóinkat, hogy ezentul mindennemü értesitést, tudósitást és helyesbitést, egyenesen felelős szerkesztőnkhöz Friedrich Nándorhoz VIII., Esterházy-utca 6.) intézzék.

Ne tétovázzék ha fáj a feje, hanem használjon azonnal Beretvás-pasztillát

Ára 1.20 fillér. Kapható minden gyógyszertárban. Készíti Beretvás gyógysz. Kispesten. 3 dobozná ingyen szállitás.

a mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja.

Orvosok által ajánlva.

A vivóverseny-szabályok reformjához.

Irta: *Nagy Béla dr.*

Második közlemény.

Legutóbb e cimen a versenyek lefolyására vonatkozó szabályokat tárgyaltam, ezuttal folytatólag a vivófegyverek kérdésével foglalkozom.

Az első és legfontosabb kérdés itt, hogy két avagy három fegyverről szóljunk-e vagyis más szóval felvegyük-e uj szabályainkba a párbaj tőrt is. E kérdés megérdemli, hogy vele bővebben foglalkozzunk.

A kard speciális nemzeti fegyverünk, igy meg volt a jogunk ahhoz, hogy ne kövessük vakon a külföldet, ne dobjuk el mindazt a mi jót, a magyar géniusz e téren mondhatni évszázadokon át termelt, hanem mindig, mindenkitől tanulva, a tanultakat saját lelkünkön átszürve vérmérsékletünkhoz sorozzuk be a külön magyar vivómüvészet kincsesházába. Ez az irányelvünk, ez a törekvésünk diadalt is aratott, mert mig egyfelől sikerült elveinket elméletben a legfontosabb világversenyek szabályaiba is belevinni, addig másfelől, munkánk jóságát pengénkkel is bebizonyitottuk a világ előtt.

Másként áll a dolog a tőrvivás tekintetében. A tőr sohasem volt magyar fegyver, tőrrel akár törvivóink számát, akár azok szinvonalát tekintjük, jóval mögötte állunk a külföldnek. E fegyverrel vezető irányitó szerepünk nem lehet. Kétségtelen tehát, hogy szabályainknak is a többi nagy tőrvivó nemzet szabályaihoz kell alkalmazkodniok. Ámde külföldön ez idő szerint teljes a forrongás és a zavar. Ez idő szerint az irányadó álláspont az, hogy a tör nem versenyfegyver, versenyeken egyedül a párbaj tőrnek van létjoga. E kérdéssel már ismételten foglalkoztak e lap hasábjain, de most illő, hogy igazán mélyére tekintsünk a dolgoknak.

A legfőbb kifogás a tőr ellen az, hogy a fegyverrel való vivásnál nem lehet helyesen biráskodni. Igaz-e ez? A hazai tőrversenyek mindig simán folytak le, mindig jóval kevesebb volt a panasz a biráskodás ellen, mint a kardversenyeknél. Azonban ez nem lehet irányadó. Szövetségi verseny-szabályaink ugyanis egy fontos és lényeges eltérést tartalmaznak a külföldi tőrszabályoktól. Mikor azokat készitettük egy nagy és radikális lépésre határoztuk el magunkat és kimondottuk, hogy a felső kar és a váll érvényes helyek. Külföldön a kart (ha nem fedi a testet) és a kulcscsont feletti testrészeket érő szurások érvénytelenek. Tudatosan tértünk el a külföldi mintáktól és én magam voltam inditványozója és propagálója a szabálynak, mert igen jól tudtam, hogy csak ez biztosithatja a könnyü és megbizható itélkezést. A leggondosabb forrás tanulmányok mellett se tudtam soha rájönni, hogy miért ne számitson a tuss a felsőkaron és vállon, ha már a nemzetközi szokás a fejet-nyakat és az alkart kiveszi is. A magyar szabály megszünteti azt a lehetetlen állapotot, amely külföldi versenyeken állandó, hogy a vivó folyton kart, mélyet vagy magasat jelent és a versenybirónak amugyis nehéz feladatát azzal teszi csaknem megoldhatatlanná, hogy a kabátban alig látható kulcscsont vonalra és vállra is figyelnie kell. Ami biráskodási rendszerünk mellett, mikor egy-egy versenybiró a vivótestét nézi, az elnök pedig az akciókat tartja számon, hihetetlen könnyebbség, ha elég annyit látni, hogy a tőr hegye a kabátot érte nem pedig a maszkot vagy az alkart födő keztyüt. Emellett bocsánatot kérek tőrvivóinktól, de hazai versenyeinken az akciók sokkal egyszerübbek, mint a nagy világversenyeken. Ez okok miatt mi sohasem akadtunk fenn a tőrversenyeken, sőt ha külföldiek neveztek, azok is örömmel vették tudomásul, a szabályok ilyetén való egyszerüsitését.

Másként áll azonban a dolog külföldön. Nehány nagyszabásu világversenyen volt alkalmam biráskodni és ott személyesen tapasztalhattam a biráskodás legyőzhetetlen nehézségeit. Nem szólva az athéni olympiádról, ahol mint én is, a legtöbb zsüritag önmagát nevezte ki versenybiróvá és a csodálatos káoszban komoly biráskodásról szó sem lehetett: a feladat a maga rendkivüli nehézségeivel legjobban a trieszti versenyen tünt elém. Igen fontos verseny volt. Az olaszok élet-halál harcot vivtak a franciákkal. A zsüriben pedig nem kisebb nevek ültek, mint Sordina gróf, Pessina, Pini, Arista, Guasti Hugnet amatör pedig csak kettő Turn-Taxis herceg és csekélységem. Minden törtuss után egy félórás vita volt. Előbb amiatt, hogy ült-e a szurás, aztán amiatt, hogy nem volt-e mély, magas vagy kar és végül, hogy mi volt az akció? Igy megválogatott zsüri — már természetesen magamat leszámitva — még nem ült együtt. Sasszem és abszolut tudás egyesitve volt meg bennük és mégis állandó vita, szavazás és elégedetlenség. Azóta meg tudom érteni, hogy miért akarják eltörülni a versenyek programmjáról a tőrt, ámbár azt hiszem, hogyha olasz és francia nem lett volna a zsüriben a nehézség is kevesebb lett volna.

Mindezek dacára szó sem lehet arról, hogy versenyeinkről a tőrt elhagyjuk. Erre hazai viszonyaink mellett komoly okunk nincs is. A tőrnek, mint versenyfegyvernek törlése egyértelmü lenne a hazai tőrvivás teljes tönkretételével. Ezt pedig nem akarjuk, sőt mint a *N. S.* nemrégen kifejtette, nekünk mindenütt a tőrvivás védőiként kell fellépnünk.

Most már az a kérdés, hogy a tőr mellett felvegyük-e szabályainkba a párbaj tőrt is? E fegyver iránt a legcsekélyebb érdeklődést sem lehetett kelteni. Hiába voltak a cikkek, hiába a próbaversenyekre hozatott fegyverek, az egy-két háziverseny, se mestereink, se amatőreink nem akarnak e fegyverrel foglalkozni. Más alkalommal majd még rátérek, miért van ez igy, most elég, ha annyit megállapitunk, hogy hiába volna rá szabály, komoly verseny és komoly versenyző csak igen erőltetve akadna.

Ezenfelül nem is tudnók, hogy a párbaj tőr terén, melyik alapelvet fogadjuk el. Az egyik elv hivei azt mondják, hogy ők csak azért vivnak párbajtőrt, mert ezt könnyü elbirálni és a fegyveren kivül minden másban erősen közelednek a tőr-szabályokhoz, igy a párbajtőrt is több tussra vivják. Ezzel szemben a combatisták nem engednek ismert elveikből, mely szerint a párbaj tőrt csak egy tussra szabad vivni, harcszerü számitás szerint.

A legcélszerübb amit tehetünk, hogy a tőrt továbbra is benne tartjuk szabályainkban, a párbaj tőrre nézve pedig bevárjuk a világ szerte tartó forrongás végét és csak aztán, ha szükséges szabályozzuk azt. Addig is, ha valamely testület párbaj tőrversenyt akar rendezni, ugy a szabályokat a feltételekben kell közreadnia. Mintául e tekintetben legcélszerübb a londoni szabályokat használni, mert ez volt eddigelé a legnagyobb párbaj tőrverseny.

HIREK.

Egy nagyszabásu vivóverseny tervéről beszélnek sportkörökben. Tudvalevőleg f. é. május hó utolsó felében lesz Budapesten a nemzetközi olympiai kongreszus, melynek védnökségét ő felsége a király már el is fogadta. Ugy tervezték, hogy e kongreszus alkalmából Budapesten egy kontinentális olympiádot fognak rendezni. E végből a MOB elnöksége puhatoló lépéseket is tett a kormánynál, sajnos azonban sikertelenül, mert a politikai viszonyok folytán a kormány nem volt abban a helyzetben, hogy a szükséges anyagi támogatást kilátásba helyezze. Ez olympiád elmaradván, a MAC vezetősége elhatározta, hogy a kongresszus alkalmából több nagy nemzetközi sportünnepet rendez. Ez ünnepségek fénypontja egy a Margitszigeten szabadban rendezendő vivóverseny volna. E versenyre az egész vivóvilág kiküldöttei meghivást nyernének és tekintve, hogy a külföldi vivók régóta tervezik a Magyarországban való versenyzést, a siker kétségtelen. A verseny részletei még nincsenek megállapitva.

Egy kérdés. Lapunk egy előfizetője a következő kérdést intézte hozzánk: *Hol számit a tuss tőrrel a következő ambó esetén?* A védő a felső vonalban áll, a támadó vonalban közeledik. A kezdődő pengejátékban mindkét vivó kitéréseket csinál (cavazione) és pedig a támadó befelé, a védő kifelé, ez ismétlődik, de a penge hegye mindkét részről az ellenfél teste előtt mozog. Ekkor a mozgásból egyszerre mindkettő szúr és talál?

A vita során a támadó azt mondja: Én kitérésekkel támadtam és támadásom akadálytalanul bevittem, ellenfelem nem ért pengét, nem védett,

Tennis-, auto-, sport- és utcai cipő ujdonságok
Bencze és Társánál
Budapest, IV. Váci-utca 2.

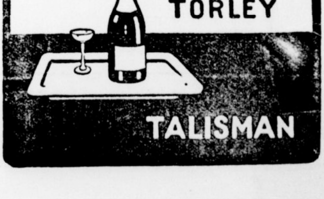

tehát nem volt joga visszaszurni. A tuss nála számit. A védő igy érvel: Vonalban állottam, ellenfelem mással mint pengetámadással nem támadhatott. Penge támadása elől kitértem és mivel ő tovább kereste a pengét, én az egész menet alatt a tempó kitérés (cavazione in tempo) jogában voltam. E jogommal mindaddig élhettem, mig ellenfelem az általa keresett pengét meg nem találta. A tuss tehát nála számit.

A kérdés egy gyakran előforduló, de majd mindig vitás akciókra vonatkozik. A feleletet legközelebb közöljük, de örömmel vesszük, hogy ha olvasóink a felvetett kérdéshez minél többen hozzá szólanak.

A Nemzeti Vivó Club évkönyve. A magyar sportirodalom bizony meglehetősen szegény. Nemcsak a nemzetközi relációt véve alapul, de abszolut mértékkel mérve is. Azért üdvözöljük szeretettel a „Magyar Spalding"-ot, az első merészebb lépést e téren. És azért tölt el igaz örömmel bennünket a Nemzeti Vivó Club most megjelent évkönyve, amely önmagában véve is lelkes propagandája a vivás sportjának.

Ha végiglapozzuk az évkönyvet szinte csodálkozással látjuk, hogy miként lehetséges nálunk, hol ugy a társadalom, mint a hivatalos körök a sportpártolás terén a külfölddel szemben szinte decenniumokkal vannak hátra, clubot alakitani egy speciális sportra, clubot, amely alig három évi fennállás után sporegyesületeink legelei között áll. Szinte amerikai stylü ez a rohamos fejlődés, de német alapossággal és angol sport komolysággal megalapozva. Megalakul egy club alig 35 taggal, nincs más támasza, mint a tagok ideális lelkesedése a sport és clubjuk iránt. Ma kétszázat jóval meghalad a számuk. És évi tizenötezer korona a budgetje.

És az eredményei?

Évente rendezett kizárásos versenye a mindenkori versenyévad legnépszerübb versenye. Állandóan százon felüli nevezéssel. Nemcsak nálunk, de a külföldön is szinte egyedülálló szám az ily versenyeken. Évente rendezett középversenyei a középiskolai testnevelés faktorává, ez eszme propagálásának kiváló tényezőjévé avatták. Vivói nevével minden verseny döntőjében találkozunk.

Vezetői a magyar vivás ügyének sok becses szolgálatot tesznek. Dr. Domony Móric elnök a magyar vivósport ügyének egyik leglelkesebb hive, egyik legáldozatkészebb maecenása. Dr. Hajdu Marcel ügyv. alelnök neve pedig vivósportunkkal, annak fejlődésével elválaszthatatlanul van egybeforrva. Werkner Lajos sportigazgató pedig sikereivel combattans vivóink legelsői közt foglal helyet.

Az évkönyv dr. Stéger Hugó György club titkár szerkesztésében jelent meg, nálunk eddig szinte szokatlan kiadásban. Több müvészi interieur disziti. Felöleli a club egész fejlődését, az általános vivó sporttali vonatkozásában.

Érdeklődőknek a club titkára (IV. Koronaherceg-utca 3. sz. II. em.) készséggel bocsájtja rendelkezésére.

Vén Fiuk Vivó-Clubja. A Vén Fiuk Vivó-Clubjának évi közgyülése február 3-án este 7 órakor lesz a club saját helyiségében (Koronaherceg-utca 3. I. em. A közgyülés tárgyai: évi jelentés, záró számadások, költségvetés, esetleges inditványok, alapszabálymódositás, az igazgatótanácsnak (elnökének, két alelnöknek és 16 igazgatósági tanácstagnak) választása.

Uj sportegyesület. Hungária Vivó Club néven a fővárosban uj sportegyesület alakult, a melynek nagyrészben mérnökökből, ügyvédekből és hivatalnokokból álló tagjai a viváson kivül a lantennisz és az evezés terén is intenziv tevékenységre készülnek. Az uj klub ideiglenesen elnökévé Fried Józsefet, titkárának Árviz Lipót dr.-t választotta, de a végleges tisztikart még ebben a hónapban megalakitják. A vivás vezetésére Lovas Gyula mestert szerződtették, a kinek VI., Nagymező-utca 28. sz. alatti termeiben már javában folyik az oktatás és a versenyvivók előkészitése.

Az idei szeszélyes tél ugyancsak alaposan megváltoztatja az oly gondosan összeállitott téli sportverseny programmot, mert hétről-hétre változó időjárás folytán bizony a legtöbb kiirt verseny megtartása lehetetlenné válik. A sportegyletek vezetőségei ugy segitenek magukon, hogy a versenyek terminusát — lehetőleg minél későbbi — időpontra helyezik, a minek valószinü következménye az lesz, hogy néhány 1910. éves verseny és bajnokság az 1911-es évre fog maradni. Az elmult héten lezajlott versenyek eredményeit itt közöljük.

HIREK.

Mathiesen Oszkár biztos induló a davosi gyorskorcsolyázó-világbajnokságban és minden valószinüség szerint résztvesz a wörthi-tavon eldöntésre kerülő Európa-bajnokságban.

Mathiesen jelenleg oly kitünő formában van, hogy a két bajnokság aligha lesz tőle elvitatható.

A Korper-dijban valószinüleg a következők fognak indulni:

Rendshmidt (Berlin) a dij 1907 és 1908. évi védője.

Ollow (St.-Pétervár) a dij 1909. évi védője.

Rittberger (Berlin).

Jacobson (Berlin—Helsingfors).

A Gurschner-dijban pedig Rendschmidt és Eilers kisasszonyok (Berlin) indulnak.

A „Wiener akademischer Sportverein" jan. hó 21-én nemzetközi műkorcsolyázóversenyt rendez az Engelmann-féle pályán. Eldöntése kerülnek: Akadémiai műkorcsolyázóverseny, junior és női műkorcsolyázóverseny.

Az innsbrucki bajnoki versenyen a következő számok kerülnek eldöntésre:

1. Az osztrák korcsolyázó-szövetség műkorcsolyázó bajnoksága.
2. Nemzetközi junior műkorcsolyázóverseny urak részére.
3. Nemzetközi senior műkorcsolyázóverseny urak részére.
4. Nemzetközi senior műkorcsolyázóverseny hölgyek részére.
5. Nemzetközi junior műkorcsolyázoverseny hölgyek részére.
6. Nemzetközi páros műkorcsolyázóverseny.
7. Nemzetközi gyorskorcsolyázóverseny 500, 1500 és 5000 méterre.
8. Jéghockey-mérközés az Innsbrucker Eislaufverein és a Leipziger Sportklub csapatai között.

A versenyre a következő nevezések érkeztek: Kachler (Kottage—Eislaufverein Wien) L. Richard (Akademischer Sportverein, Wien), Mejstrik (Wiener Eislaufverein), Oppacher testvérek (Klagenfurt), Prochaska (Innsbruck), Pöckl (Klagenfurt), Krans (Nürnberg), Zecher (Innsbruck), Schwanbäk (Wien), Truka k. a., Platra k. a., Siora k. a. (Innsbruck), Winzer házaspár (Drezda).

Ezek közül a bajnokságban csak a wieni Kachler, Richard, Mejstrik és az innsbrucki Prochaska indulnak.

Kachler két évvel ezelőtt jelent meg a nyilvánosság előtt, amikor a szövetségi bajnokságban Steiner mögött második lett, de megelőzte Richardot és Becket.

Idén vasszorgalommal trainirozott az Engelmann-féle mesterséges pályán s oly mesés kondicióban van, hogy a bajnokságnak első favoritja. Különösen a kötelező gyakorlatokat végzi meglepő biztonsággal s ezekben döntő fölényt fog ellenfeleivel szemben kimutatni.

Richard nem fejlődött ugy mint Kachler és testtartása nem kielégitő. Mejstrik eddig főleg páros versenyekben szerepelt. Az idén sokat tanult, de még mindig nem annyit, hogy Kachlerre veszélyessé válhatna.

A három wieni műkorcsolyázó küzdelme elsőrangu sporteseménynek igérkezik.

Krisztiánia. A Skoiteklub január 2-án egy igen érdekes 5000 méter versenyt rendezett seniorok számára. A versenyben a Mathiesen testvérek nem indultak. Eredmények:

1. Henning Olsen 9 p 04·1 mp. 2. A. Költzow 9 p 11·7 mp. 3. M. Johansen 9 p 12·6 mp. Aztán:

H. Nerdrun 9 p 23·2 mp., Jacob Frang 9 p 25·6 mp., P. Pundgreen 9 p 26·6 mp., B. Frang 9 p 29·4 mp.

Valamennyi induló 10 percen belül futott.

Jégünnepély Wienben. Az Engelmann-féle mesterséges pályán 22-én jellmezes jégünnepélyt rendeznek „Falusi ünnepély" cim alatt.

Az ünnepély főpontjai a következők:

1. A nép fogadja az uralkodó herceget. 2. Táncok, 3. Akrobata és müvészelőadás. 4. Népies táncok és hódoló felvonulás.

Wieni traininghirek. A wieni versenyzőkre nézve valóságos szerencse az Engelmann-féle mesterséges jégpálya, kik ezen a pályán még a legmelegebb időben is megszakitás nélkül dolgozhattak.

A műkorcsolyázók közül Max Bohatsch és Herz a legszorgalmasabbak. Nevezettek oly kiváló formában vannak, hogy Wien város szineit az idei elsőrangu nemzetközi versenyeken is képviselni fogják.

Bohatsch résztvesz az Európa- és a világbajnokságban, Herz azonban csak az Európabajnokságban. A jó bécsiek Bohatschot oly jónak tartják, hogy még Salchowra is veszélyesnek tekintik. Majd elválik.

Elhalasztott versenyek. A kedvezőtlen téli időjárás nagyon káros hatással van az idei korcsolyázó versenyekre. Elmaradt a bonni verseny, melyen a női műkorcsolyázó és a páros bajnokságnak kellett volna eldőlnie s elmaradt a német korcsolyázó szövetség gyorskorcsolyázó bajnoksága is.

A bonni versenyeket most január 23-ra irták ki s a beérkezett nevezések a következők:

I. A nemzetközi korcsolyázó szövetség műkorcsolyázó bajnoksága hölgyek részére.

Kronberger Lilly (Budapest).

Rendschmidt (Berlin).

II. Páros bajnokság.

Johnson—pár (London).

Eilers—Jacobson (Berlin—Helsingfors).

Hübler—Burger (München).

A női bajnokságot Kronberger Lilly ellenfél nélkül fogja megnyerni, mert Rendschmiedt valószinüleg az ugyanaznap Wienben eldöntésre kerülő Gurschner-dijban fog indulni.

A „Wiener Eislaufverein" is aggódik 22 és 23-i versenyek sorsa iránt s kijelentette, hogy kedvezőtlen idő esetén a Korper-dijat az Engelmann-féle mesterséges pályán fogja megrendezni.

Európa jéghochey bajnoksága. 1) Anglia. 2) Németország. Mult héten dőlt el a Montreux melletti Les Avantsban az először kiirt jéghockey bajnokság, melyben Anglia, Németország, Svajc és Belgium válogatott csapatai mérkőztek, mig a kiváló képességü oxfordi Kanadians csapata versenyen kivül játszott, mert a szabályok értelmében egy ország csak egy csapattal vehetett részt a bajnokságban.

Eredmények a következő:

Anglia (Pricess-Icy-Hockeyklub) — Svájc 5 : 1.

Németország (Berliner Schlittschuhklub) Belgium 5 : 3.

Anglia—Belgium 1 : 1.

Anglia—Németország 1 : 0.

Németország—Svajc 9 : 1.

Belgium—Svajc 1 : 0.

Versenyen kivül:

Kanadians—Svajc 8 : 1.

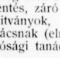

Kemény kalap valódi angol nyúl szőrből

RICHARDSON-gyártmány, darabja 6 korona.

Angol cylinder . . . . 15 korona.

Lukács uridivat különlegességek áruraktárában Budapest.

IV. kerület, Kecskeméti-utca 7. szám alatt.

Kanadians —Németország 4 : 0.
„ —Belgium 6 : 0.
Anglia—Németország 4 : 0.
Pontozás: 1) Anglia 5 pont. 2) Németország 4 pont. 3. Belgium 3 pont.

A „Leipzieger Sportklub" kiváló jéghockey csapata legutóbb az oxfordi Kanadians csapattal mérközött St. Moritzban. A matchset az oxfordi csapat nyerte meg 3 : 2 arányban. (Félidő 2 : 2). A lipcseiek veresége Európaszerte nagy feltünést keltett.

Szánkóversenyek Tátralomnicon. Csütörtökön, folyó hó 14-én Lomnicon kitünően sikerült szánversenyek folytak. Házi jellegü volt ugyan a verseny, de azért arányait tekintve akár nemzetközinek is elcsuszott volna.

A pálya 3500 méter; az eredményeket lényegesen befolyásolta a verseny kezdetén megindult nagy havazás.

Inditók gyanánt működtek gr. *Széchenyi* István, a Tátra Club igazgatósági tagja s az egész verseny lelke, továbbá *Cornides* fürdő gondnok. Célbirók voltak gr. *Széchenyi* László és *Gundel* Károly fürdőigazgató.

A versenyek részletes eredménye a következő:

5-ös bobok részére. 1. „Sátán." Cséry Lajos, Fabinyi István, Mannó István, br. Baich Mihály, Mannó Xandi. 4 p. 58½ s. 2. „Sebes" gf. Széchenyi István vezetésével 5 p. 18½ s. 3. „Csorba" Jankovich Lajos vezetésével 6 p. 28 mp.

2-es és 3-as bobok részére. 1. „Tarpatak" gf. Széchenyi László és neje Vanderbilt Gladis, br. Vécsey Miklós 5p. 40 s. 2. „Morgós." Cséry Lajos vezetésével 6 p. 5½ s. 3. „M" Mannó Sándor vevetésével 6 p. 10½ s.

Kormányos ródli (flexible fleyer) hölgyeknek. 1. Széchenyi Lászlóné grófné 8p. 35½ s. 2. Bissingen Elza grófnő 9 p. 40.

Ügyanaz urak részére. 1. Sztankovánszky Imre 8 p. 33 s. 2. Mannó István 8 p. 56½ s. 3. Széchenyi István gf. 9 p. 14½ s. Nyolc indulóval.

Egyes ródli hölgyek részére. 1. Baich Margit bárónő 8 p. 37. 2. gr. Hammersberg Árpádné 8 p. 40½ s. 3. Fabinyi Mici 9 p. 20. Tizenkét indulóval.

Egyes ródli urak részére. 1. Cséry Lajos 8. p. 16½ s. 2. Ángyán Géza 8 p. 19½ s. 3. Mannó István 8. p. 35. 4. Zdánszky Oszkár 8 p. 35½ s. 5. Sztankovánszky Imre 8 p. 43½ s. Tizennyolc indulóval.

A versenyek nagy közönség előtt folytak le, amelynek zömét a tátralomnici Palace Hotel vendégei alkották. A szállodában nagyszámu előkelő közönség tartózkodik, élvezvén a lomnici téli sportélet szépségeit. Többek között ott időznek: gróf Zichy Aladár és családja, gróf Széchenyi László és neje sz. Vanderbilt Gladys, gróf Széchenyi István, gróf Majláth Györgyné és családja. gróf Bissingen Ernő és Elza, gróf Vay Tiborné és családja, báró Vécsey Miklós, báró Baich Mihály, báró Baich Iván és családja, Tallián Béláné és Lala, Bársony János egyetemi tanár, Stankovánszky Imre cs. és kir. kamarás, dr. Erdély Sándor v. b. t. t. és neje, Töry Gusztávné és leánya stb. stb.

A tátralomnici nemzetközi szánkó versenyeket február hó 5-éről elhalasztották február 12-ére. Egyébként Lomnicról nagy havazásokat jelentenek, igy tehát a verseny február 12-ére egész biztosan meg lesz tartható.

A kitzbüheli siugróverseny. Január 6-án tartották meg Kitzbühelben az ujonnan épitett junior-siugrósánc felavató ünnepségét. Habár hivatalos versenykiirás nem volt, mégis 17 felnőtt és igen sok gyermek jelentkezett a startnál. Az ismertebb siugrók közül a wieni Brünner és Eipel, továbbá Fritz Müller osztrák bajnok *indultak. Az időjárás kedvezőtlen volt, mind*azonáltal a puha, nedves hó ellenére is néhány kitünő eredményt értek el. A nap legszebb ugrását, a kitzbüheli Filzer produkálta, ki 19·5 métert ugrott. Nagyon tetszettek Lamberg grófnő pompás testtartással keresztülvitt ugrásai, melyek közül egy 14·5 méteres ugrás valóban respektábilis eredmény.

Az admonti siverseny. Január 6-án folytatódtak Admontban a „Wizet" bajnoki szalagjáért folytatott küzdelmek, mely alkalommal a sifutási verseny került eldöntésre. Eredmények:

Seniorsifutás a „Wizet" szalagért.

1) Ottó Pitschman (Linz). 2) Rudolf Gernig (Wien). 3) Richard Gernig (Wien).

Juniorsifutás.

1) Franz Steinberger (Admont). 2) Heinrich Menzinger (Steyr). 3) Franz Keller (Steyr).

A semmeringi ródliverseny. Jannár 9-én került eldöntésre a hires ródliverseny a „Sonnwendstein" dijért, melyet az idén szokatlanul sok wieni és gráci ródlizó keresett fel. A verseny szenzációja, hogy a gráci Markl legyőzte a verhetetlennek vélt tavalyi bajnokot, a glogginitzi Rabensteinert, ki az idén, mint a verseny favoritja indult. A versegnek azonban némi elfogadható magyarázata van. A pálya ugyanis a verseny napján teljesen jeges volt, melyen Markl acélródlija villámsebességgel siklott mig Rabensteiner havas pályára való faródlija jóval kisebb sebességet tudott csak elérni.

Hogy ezen magyarázat mennyire megfelel az igazságnak, arra fényes bizonyságot szolgáltat a versenyben elért idő, mert mig Rabensteiner tavaly 2. 54 mp.-es idő alatt nyerte a versenyt, addig Markl az idén 2 p. 41⅘ mp-es időt ért el, melynél jobb időt még a sokkal gyorsabb bobok sem értek el eddig.

Eredmények a következők:

I. Juniorródliverseny.

1) Feretz (Schottwien) 2 : 56 p. 2) Bogner 2 : 58 p. 3) Tischek 3 : 04 p. 4) Leken 3 : 22⅖ s.

II. Hölgyródliverseny.

1) Gansterer k. a. (Schottwien) 3 : 06 p. 2) Breiner k. a. 3 : 36⅖ p. 3) Adanek k. a. 3 : 40⅕ p. 4) Bibus k. a. 3 : 54 p. 5) Aschler asszony 4 : 35⅖ p. 6) Schönner asszony 4 : 36⅖ p.

III. Ródliverseny a Sonnwendstein dijért:

1) Markl (Gráz) 2 : 41⅘ p. 2) Breuner 2 : 42⅘ p. 3) dr. Zsak (Graz) 2 : 45⅘ p. 4) Rabensteiner (Gloggnitz) 2 : 50 p.

IV. Többüléses ródliverseny.

1) dr. Zsak—Lenz 2 : 23 p. 2) Adamis—Steingart 2 : 30 p. 3) Rabensteiner—Rötzer 2 : 30⅖ p. 4) Rüdiger—Ascher asszony 2 : 43⅘ p.

A Sonnwendstein-dij egy nehéz, ezüst cigaretadoboz, emaillirozott és aranyozott klubjelvénynyel, mig a többi dij nagyrészt értékes ezüstdisztárgy volt.

Az admonti ródliverseny. Az admonti 2225 méteres, sok fordulóval biró mesterséges pályán folytak le január 9-án a „Wizet" fehér—zöld szalagjáért kiirt ródliversenyek.

Részletes eredmények a következők:

I. Férfiegyes verseny a „Wizet" bajnokságért.

1) Pichler (Eizenerz) 2 : 43⅘ s. 2) Ludwig (Graz) 2 : 49 p. 3) Sauseng (Liezen) 2 : 53⅘ p. 4) Steinhuber (Liezen) 2 : 54 p. 5) Sepp 2 : 55⅖ p.

II. Juniorródliverseny.

1) Mayr (St. Gallen) 2 : 59⅕ p. 2) Kretschmer (Eizenerz) 3 : 03⅕ p. 3) Gerber (Graz) 3 : 07⅕ p.

III. Hölgyródliverseny.

1) Lindmayer k. a. (Liezen) 2 : 52 p. 2) Judmeier (Eisenerz) 3 : 03⅖ p. 3. Bánty (Aussee) 3 : 18⅕ p. 4. Haberl asszony 3 : 11⅕ p. 5) Waldek (Liezen) 3 : 14⅘ p. 6) Peer (Frauenberg) 3 : 18⅕ p.

IV. Páros ródliverseny.

1) Pichler—Judmeier (Eizenerz) 2 : 49⅘ p. 2) Wakonig—Sauseng (Liezen) 2 : 55 p. 3) Haberl pár (Eizenerz) 3 : 02⅕ p. 4) Ludwig—Gerber (Graz) 3 : 02⅕ p.

Semmeringi siverseny. Több évi szünetelés után az idén ujból rendeznek siversenyeket a Semmeringen. Mint hirlik az osztrák télisportegylet január közepe tájan sileslási versenyt rendez, melyen több senior, junior uri és egy hölgyverseny is eldöntésre került.

Ródliverseny Eisenerzben. Az eisenerzi ródliegylet e hó közepén rendezi meg második ródliversenyét a Prebichl—Eisenerz közti 3000 m. versenypályán.

Arlbergversenyek. Az arlbergi hires télisportversenyekre az idén rendkivül sok külföldi érkezett. Különösen Svájc és Németország volt erősen képviselve, mig Ausztriából sok tiroli, vorarlbergi és wieni versenyző érkezett. A versenyeken kivül brilliroztak sifutási és siugrási mutatványaikkal Schneider a hires sitanitó, továbbá Luther, a müncheni „Der Winter" télisportlap szerkesztője, aki egy 28·5 méteres gyönyörü testtartásban véghezvitt ugrásával a norvég mesterugrókkal egyenrangunak mutatkozott.

Eredmények:

I. Juniorsifutás. (cca 7 km. 700 m. esés, 100 m. emelkedés.)

1. F. Izolin (Schweiz) 29:58 p. 2. R. Staub (Schweiz) 33:30 p. 3. G. Krone (Innsbruck).

A Nemzeti Sport könyvtára (Magyar Spalding) I. füzete a

„SZÁNKÓZÁS"

megjelent. ■ Ára 1 korona.

KAPHATÓ: **Budapesten** Kertész Tódornál IV. Szervita-tér, ifj. Nagel Otto könyvkereskedés VIII. Muzeum-körut 1. **Kassán** Vitéz A. könyvk. **Kolozsvárott** Steiner J. könyvkereskedőnél. **Pozsonyban** Stampfel A. könyvk. **Aradon** Kerpel A. könyvkeresk.

A könyv a Nemzeti Sport kiadóvállalatnál (Budapest, VIII. Esterházy-utca 6.) is megrendelhető 1 K. 10 fill. előleges beküldése mellett. Postatakarékpénztári számla 20438.

Lapunk előfizetői 90 fillérért kaphatják.

Az amerikai ipar csodája

a most feltalált összeadó tollceruza MAXIM

A rendkivül szellemesen megszerkesztett készülékkel tintával és ironnal lehet irni, azonkivül igen egyszerü kezeléssel a készüléken elhelyezett tabella segitségével, mindenféle összeadás azonnal elvégezhető. **Egy darab ára használati utasitással utánvéttel 10 K 60 fillér, a pénz előzetes beküldése ellenében 10 kor.** Beszerezhető: **Em. Erber Wien, II 8. Ennsgasse No. 21.**

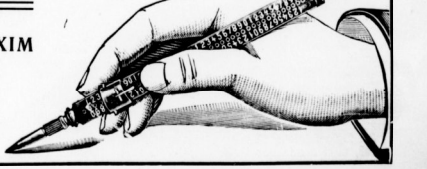

II. Juniorsífutás (5·5 km, 600 m. esés, 50 m. emelkedés.)

1. Doffotta A. (St.-Anton) 18 p 32 mp. 2. Doffota F. 19 p. 3. Probat (St.-Anton). 19 : 5 p.

III. Hölgysífutás.

1. Sikora asszony (Innsbruck). 2. Engelbrecht k. a. (München).

IV. Síműverseny.

1. Fritz Nüller (Innsbruck). 2. Paul Wörle (Lindau). 3. Oberreit (Lindau).

V. Juniorsiugrás.

1. Pockstaller (Innsbruck) 14 m. 2. Wörle. 3. Mathies.

VI. I-sö osztályu seniorugrás.

1. Huber (Akademischer Skiklub, Karlsruhe) 29 m. 2. F. Miller (Innsbruck) 27 m. 3. Izolin Schweiz) 25 m.

VII. II. seniorsiugrás.

1. Sattler (München) 28 m. 2. Kiene (Innsbruck) 21·5 m. 3. Eccher (Innsbruck) 23·5 m.

A kombinált versenyre kiirt arany ágat. Izolin (Glarus, Schweiz) nyerte.

A német sífutásbajnokság.

A német sífutási és siugrási bajnokság február 11, 12 és 13-án kerül eldöntésre a schwarzwaldi siklub rendezésében Feldbergen.

A sífutás távja 12 km. A győztes bajnoki címet és a német siszövetség arany sijét nyerti.

Még egy pótmérkőzés.

Sportköreinkben most állandóan szó-beszéd tárgyát képezi a MTK.—BTC. 16 perces pótmérkőzésre. Magunk is kiváncsian várjuk a helyzet kialakulását, bár egyáltalán nem tarjuk helyesnek a MLSz. eljárását. Az utóbbi időben amugy is nagyon lábra kapott az elvesztett mérközések megfelebbezése, a mostani eset pedig olyan veszedelmes praecedens, melynek a jövőre való káros kihatását most még csak sejteni sem lehet.

A biró *itélete a játékkal összefüggő körülmények kérdéseiben végleges*, ezt a jogot a szabályok adják meg a birónak. Már pedig tudomásunk szerint a biró jelentésében a mérközést befejezettnek nyilvánította. Az a körülmény, hogy a biró később beismerte, hogy az egyik játékos Corinthiánok tudtak formájuk tetőpontján produkálni. A franciák egyetlen góljukat az angol kapus hibájából érték el, aki nagy elbizakodottságában egy már kivédett labdát sokáig magánál tartott és a franciák robusztus közép csatára labdástul a kapuba nyomta. A mérközést kb. 4000 ember nézte végig.

Az első mérközés vasárnap, január 16-án folyt le a népligeti pályán training jelleggel az UTE. és a TTC. csapatai között. Eredmény 9 : 1 az UTE. javára.

A Nemzeti Sport Club a tavaszi bajnoki forduló megkezdése előtt három mérközést játszik. Január 23-án az UTE.-el, 30-án a BEAC.-al és február 6-án MAC-al.

A BAK. és a Typographia, mint értesülünk, a közel jövőben fuzionálni fog. A két egylet vezetősége már több izben folytatott tárgyalásokat és nagyon valószinü, hogy a fuzió már a jövő hét folyamán létre jön. Ezzel szemben azonban azt is hiresztelik, hogy a Typ. játékosok nagy része nem lép be a BAK.-ba, hanem együtt maradva uj egyletet alakítanak.

Jótékonycélu sport kabaret. Minthogy a különböző egyesületek kebelében mindinkább sürübben fordulnak elő a kabaret előadások és eme kabaret előadásokon nehány kiváló tehetség és néhány kiváló szerzemény tünt fel — felmerült a kérdés, vajon nem volna-e célszerü a különböző egyesületek kabaret termékeit és kabaret müvészeit felhasználva, illetve felkérve egy egyetemes sport kabaret rendezni és a sport iránt érdeklődő közönséggel megismertetni a sport-egyesületek eme belső társadalmi életét. — Kapóra jött ez a kérdés, mikor a Magyar Kupa vándordijra az országos gyüjtés megindult, mert a kabaret mindjárt a jótékonyság szolgálatában lehetne megrendezni.

A „Magyar Labdarugók Szövetségében és a Sporthirlapirók Szindikátusá"-ban csakhamar felkarolták az eszmét és elhatározták, hogy február havában megrendezik a kabaretet, amely az első ilyenmmü lesz hazánkban. Az előkészitő bizottság a nagyobb egyesületek képviselőiből csakhamar megalakult és már megkezdte működését.

A kabaret február végén lesz és pedig valószinüleg a vigadóban, mert az érdeklődés már olyan nagy arányokban nyilvánul meg a sportkörökben, hogy a kabaret minden tekintetben nagyobb szabásu lesz és a sport közönsége — különösen pedig a labdarugó mérközések közönsége teljes mértékben való támogatása mellett a vigadónál kisebb méretü helyiség szüknek bizonyulna.

A rendezés müvészi része Vida Henrik és Izsó Lászlóra van bizva, akik már is elkészitették a kabaret pompás programmját, amely valósággal szenzációja lesz az 1910. esztendő sport társadalmi életének. A kijelölt előadók olyan kiváló tehetségek, a minőkhöz hasonlókat a hivatásos müvészek között is keveset találni. — Előadásuk tárgya, tartalma — mind sport vonatkozásu lesz és a közönségnek alkalma lesz végre megismerni azt az eredeti humort, amely a sportban nagy mértékben rejtőzik.

A tiszta jövedelem fele a Magyar Kupa, másik fele pedig a Sporthirlapirók Szindikátusának

Az angol amatör válogatott csapat.

A francia amatör válogatott csapat.

Svájci bobsleighverseny. Folyó hó 6-án dölt el a svájci Engelbergben a fürdőigazgatóság nagy bobversenye, melynek eredménye a következő:

1. Lord Carbury (Bob Auto) 3 : 41 p. 2. Mr. Seymour (Bob Achtung) 3 : 44 p. 3. Mr. Odermath (Bob Derby) 3 : 46 p.

Bobsleigh-baleset Davosban. Most folynak a davosi Klosterser-bobpályán a versenyek az értékes „Manchester Berol" dijért, melyben a „Kismeh" bob is indult. A „Kismeh" bob nehány nappal ezelőtt dr. Eppenheim urnö (Breslau) kormányzása mellett második lett a megnyitóversenyben s e sikertől felbuzdulva, minden intelem ellenére, ujból Eppenheimné ült a kormányhoz. Az ut második felében, egy veszélyes forduló előtt, az urnöt elhagyta ereje s mivel a fékező — Krantz, ki rendesen a kormányt kezelte, nem tudta hirtelen fékezni a bobot, az 30 méter magasból lezuhant. A baleset, mely esetleg az összes résztvevőkre halálos végü is lehetett volna, szerencsére könnyebb lefolyásu volt. Eppenheim urnőnek két helyen eltörött a csontja, Reinigernek kificamodott a lába, mig Felsenthal és Krantz sértetlenek maradtak.

Télisportok a Harz-hegységben. Shierke fürdőben január elején tartották meg az első versenyt, a következő eredménnyel:

Skeletonverseny. 1. Jentzytzki (Hannover). 2. Tiedermann.

Hölgyródliverseny. 1. Wulfes asszony. 2. Hertzmann k. a.

Férfiródliverseny. 1. Vogel. 2. Bitter.

Sitanfolyamok. A „Wintersportverein Kitzbühel" Schappel—Jacobsen norvég mester vezetése alatt 17-től kezdve hetenkénti 5 napos sikurzusokat rendez. A kurzus a sífutást és a siugrást fogja felölelni. A norvég mesternek ugy a sífutás, mint a sitanitás terén kitünő hire van.

segélyalap:a javára fordittatik — és igy a sajtó teljes támogatása is biztositva van, a nagyobb sportegyesületek pedig karöltve sietnek elősegiteni a jótékonycélt.

A Terézvárosi Torna-Club 1910. évi február hó 5-én (szombat) a volt zeneakadémia disztermében (VI., Andrássy-ut 67. sz.) zászló alapja javára zártkörü táncestélyt rendez. Kezdete 9 órakor. Személyjegy 2 K. Családjegy 5 K. Helyszinen személyjegy 2·50 K. Családjegy 6 korona.

A Magyar Sporthirlapirók Szindikátusa január 14-én, pénteken este tartotta első évi rendes közgyülését a Magyar Estilap szerkesztőségében. A fővárosi és a külföldi lapok nagy számban összegyült sportreferensei elöbb Herendi Artur szindikus megnyitó beszédét, majd Izsó László titkári beszámolóját hallgatták meg és fogadták nagy tetszéssel. Hajós Miklós pénztáros jelentése után a jövő évi tisztikar megválasztása került sorra. A szindikátus irányitó fontosságára, valamint nagy ügyforgalmára való tekintettel a közgyülés két uj tisztséget kreált, nevezetesen másod-szindikust és főtitkárt is választott. A választás eredménye ez: Szindikus: Herendi Artur, másodszindikus: Szalay József, főtitkár: Kiss Gyula, titkár: Izsó László és pénztáros Hajós Miklós.

HIVATALOS RÉSZ

Magyar Labdarugók Szövetsége. *Elnök:* Kárpáti Béla (IX. ker., Ferenc-körut 41.) *Társelnök:* Füzesséry Zoltán dr. (VI. ker., Szerecsen-utca 56.) *Alelnökök:* Dr. Bognár Elek (VII. ker., Stefánia-ut 7.) Friedrich Nándor (VIII., Esterházy-utca 6. sz.) Röser A. Edvin (VI., Aradi-utca 10. sz.) *Főtitkár:* Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9. sz.) *Titkár:* Sugár István (VIII., József-körut 31 b.) *Pénztáros:* Glauber József (IV., Deák Ferenc-utca 5. sz. Első magyar iparbank.) *Ellenőr:* Olgyay István dr. (VIII., József-körut 69. sz.) *Szövetségi kapitány:* Minder Frigyes (VI., Király-utca 92. sz.) *Jegyző:* Izsó László (VIII., Német-utca 25. sz.) *Intézőbizottság:* Röser A., Edvin elnök, Baján Gyula, Kiss Gyula, Lucius Károly, Zoltány Kálmán. *A birák bizottsága:* Füzesséry Árpád dr. elnök (VI. Izabella-utca 96. sz.) Herzog Ede előadó (VI., Csengery-utca 62 b.) Horváth Ferenc, Minder Frigyes, Vámos Soma. *Fegyelmi bizottság:* Bognár Elek dr. elnök, Csányi József, Olgyay István dr., Stobbe Kálmán, Vida Henrik. *Központi vidéki bizottság:* Friedrich Nándor elnök, Bubics József, Ferber Jenő dr., ifj. Földessy János előadó (VI., Gyár-utca 1. sz.) Mamusich József dr. *Hivatalos helyiség: VIII., Rákóczy-ut 9. sz. I. em. Hivatalos órák naponként fél 7-től fél 9 óráig.*

Kivonat az igazgató tanács 1910. január hó 14-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből. Az 1910. évi rendes közgyülés hat rnapjául 1910. február hó 26. napja, szinhelyéül a MLSz. hivatalos helyisége jelöltetett ki.

Az alapszabályok 40. §-ának b) pontja szerinti jelölő bizottság tagjaiul választattak: Balogh Hugó, Farkas István, Friedrich Nándor, Havas Lajos, Kiss Gyula, Lucius Károly, Vida Henrik.

Döntvényileg kimondja a tanács, hogy az általános rendszabályok 11. §-ának d) pontját ugy értelmezi, hogy ezen pont szerint történt bejelentések az illető év december 15-ig joghatályosan megváltoztathatók. Az MTK—BTC. 1909. október 3-iki mérkőzés tárgyában hozott intéző bizottsági határozatot a tanács helybenhagyja, MTK. felebbezését elutasitja.

Kivonat az intéző bizottság 1910. január 19-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből. A bajnoki rendszaválуok 15. §-ának 2-ik bekezdése tárgyában javasolja az intézőbizotts g a tanácsnak, hogy átigazolás esetén még a bajnoki mérkőzésekben való játékjogosultság is azon átlépő játékosoknak, akik feloszlott vidéki egyesületből, vagy pedig másodsztályba tartozó feloszlott fővárosi egyesületből igazoltattak át uj egyesületük részére.

Igazoltattak 3194-től—3204-ig. Terézvárosi TC. részére: Reisz Arthur (KAOE.-ból) Adler Dezső; — Erzsébetvárosi TC. részére: Szalai Izsó, Pollák Mihály, Kurtz Sándor, Braun Géza, Bráspitz Vilmos, Seligman Andor; — Fővárosi Testedzők Köre részére: Müller Gyula (Terézvárosi TC.-ból) Szabó Albert, (UTE.-ből) Tonhauser György.

Az igazgatóság tanács 1910. január 14-én hozott határozatához képest tudomásul vétetett Bednár Nándornak a Litografia FC-ból Nemzeti SC részére, Roóz Oszkárnak Terézvárosi TC-ből Nemzeti SC részére és Bolla Rezsőnek TypSC-ből Magyar Testedzők Egylete részére bejelentett átigazolási kérelme.

Tudomásul vétetett Weisz Jenőnek a Vivó és AC-ból UTK részére, Nyul Ferencnek a KAOC-ból UTK részére bejelentett átigazolási kérelme, mert bizonyitották, hogy kérelmüket 1909. dec. 15 előtt adták postára.

Magyar Athletikai Szövetség

Budapest, IV. ker., Központi városháza.

Elnök: Bárczy István dr. *Alelnökök:* Gerenday György dr., Klupathy Jenő dr., *Titkár:* Stankovits Szilárd (IV., Központi városház.) *Pénztárnok:* Hajdu Marcell dr. (VIII., Népszinház-utca 47.) *Ellenőr:* Hódy Lajos dr. *Jegyző:* Barlay Oszkár. *Atlétikai szakosztály:* elnöke: Stankovits Szilárd, előadója: Lindner Ernő (IX., Ferenc-körut 39.) *Vivó szakosztály:* elnöke: Nagy Béla dr. (VIII., Bérkocsis-utca 16.), előadója: Palotai Kovács Károly (IV., Ferenc József-rakpart 1. sz). *Sulyemelő- és birkozó szakosztály:* elnöke: Tatich Péter dr. V., Vámház k. 14.), előadója: Csanádi Mór (X. Kőbányai-ut 30).

1. Csanády Mór előadó bejelenti, hogy a Debreceni Akadémia Athlétikai Club február hó 13-án rendezi a főiskolai birkózó bajnokságot. A propositiókat a Szakosztály jóváhagyta és a MASz hivatalos képviselőjéül Csanády Mór előadót küldi ki.

2. A Törekvés Sport Egylet február 2-iki versenyére hivatalos képviselőjéül a Szakosztály Krempelsz Viktort küldi ki.

3. Csanády Mór előadó bejelenti a Szakosztály 1909 évi bevételeinek és kiadásainak leszámolását.

4. Elhatározza a Szakosztály, hogy a birkozó szab lyokat revizió alá veszi s ennek elkészitésével Dr. Tatics Péter elnököt, Csanády Mór előadót, Radvány Jenő és Orosz Miklós Szo. tagokat küldi ki.

Magyar Uszó Szövetség. *Elnök:* Betöltetlen. *Társelnökök:* Brüll Alfréd és Dr. Virava János. *Alelnökök:* Dr. Füzessèry Zoltán és Dr. Kovách Aladár, *Ügyvezető alelnök:* Dr. Schneider Béla (IX., Ráday-utca 49.) *Főtitkár:* Füzessèry Árpád (VI. Izabella-utca 96. sz.) *Titkár:* ifj. Tamedly Mihály (IV., Kecskeméti-utca 2. *Pénztáros:* Vadász Dezső. *Ellenőr:* Malaky Mihály.

Si, Davosi, Halthalli és Leobeni sport-szánkók

Hótalpak, jégpatkók, Sweaterek, alsómellények, harisnya- és harisnyaszárak, valamint téli sapkák „Lavala"-bőrruházatok, halinacsizmák és cipők, úgymint vizmentes börcipők **a legujabb rendszerü korcsolyák, vivóeszközök, mindennemü athletikai és tornaszerek, football, amerikai és angol kerekes korcsolyák.** A legújabb **vadász- és önvédelmi fegyverek, valamint önmüködő, öntöltő és ismétlő pisztolyok a legnagyobb választékban.**

Egyedüli magyarországi raktára az angol, amerikai és egyéb külföldi tölténуeknek.

ZUBEK BERTALAN és TSA

sportcikkek és fegyverek áruháza

Budapest, IV. kerület, Muzeum-körut 29. szám.

Egyleteknek nagyobb vételnél és kereskedőknek árkedvezmény. Árjegyzék ingyen és bérmentesen küldetik.

LEGIZLÉSESEBB URI DIVAT-CIKKEK

beszerzésére uj áruházunk férfi divatosztályát ajánljuk. Legjobb minőségü és kitünő szabásu férfi-fehérnemüek, gallér és kézelők, nyakkendő, kalap, bot, esernyők, nadrág- és harisnyatartók, férfi pipere-áruk, **turista- és sportingek és övek, úszóöltönyök és nadrágok. Swaeter,** harisnyák és lábtyük **nagy választékban**

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

BUDAPEST, BÉCSI-UTCA és DEÁK FERENC-UCTA SAROK.

A valódi Pognon-gyertya mindig a legjobb és a legmegbizhatóbb. Előszeretettel használják a gyárosok, vezetők, turisták és aviatikusok.

Az eredmények 90%-át mi értük el!

Kapható **Bárd J. r.-t.** Budapest, VI. Mozsár-utca 9. szám

LOVAS GYULA VIVÓTERME

VI., NAGYMEZŐ-UTCA 28. SZÁM, II. EMELET

Ujonnan nagyobbitva. Kényelmes berendezéssel lelkiismeretes jó tanitás mindkét nembeli felnőttek és gyermekeknek. Beiratás naponta.

N. A. G. automobilok

Legolcsóbbak a beszerzésben. Leggazdaságosabbak a használatban.

1910-es modellek

12 14 HP 4 hengeres kocsi cardan hajtással
16 18 HP 4 „ „ „ „
35 40 HP 4 „ „ „ „
55 60 HP 4 „ „ „ „
20 32 HP 4 hengeres kocsi láncz hajtással.

Magyarországi vezérképviselet:

BÁRDI JÓZSEF

automobil r.-t.

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Sürgönycim:
Pneumatik

Telefon számok:
AUTO OSZTÁLY 41—00.
GARAGE „ 116—34.

Automobil javító-mühely.
Pneumatik javító-mühely.

Michelin Pneumatik. Continental Pneumatik.
Ducellier lámpák. Dinin accumulatorok.
Mágnesek, indictiótekercsek, mérőeszközök,
kürtők, szerszámok és felszerelési cikkek.

Nyomatott Garai Mór könyvnyomdájában Budapest, VII., Kéve-utcza 3.

NEMZETI SPORT

VIII. évfolyam. 5. sz. 1910. január 29-én.

AUTOMOBIL AVIATIKA

LAURIN ÉS KLEMENT gyárt motorkerékpárt, voituretet, városi kocsit, turakocsikat, teherkocsit, autobuszt.

Magyarországi vezérképviselő Budapesten, IV. kerület, Semmelweiss-utca 9. szám.

AZ ÖSSZES TÉLI SPORTCIKKEK u. m. Rodli, si, korcsolyák, sportöltönyök, görkorcsolyák, nemkülönben szobatornaszerek stb. a legjobban és legjutányosabban beszerezhetők **HUZELLA M. cégnél**

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTESEN. Budapesten, IV. kerület, Váczi-utca 28. szám.

Brázay sósborszesz a fáradt izmokat felfrissiti, a bőrt nem égeti, bedörzsölésre a legjobb szesz.

Magyar Automobil Garage

HIRSCH ÉS CSERMELY

Budapest, VII., Arena-ut 50. szám

TELEFON 174—18.

Az elsőrendü

Rex Simplex Automobil

és Lardolin auto-olaj

vezérképviselői Magyarország és a Balkán-államok részére.

Sacomey kapitány

Magyar Automobil Garage

HIRSCH ÉS CSERMELY

Budapest, VII., Aréna-ut 50. szám

TELEFON 174—18.

Villamos erőre berendezett

nagy javító műhely

Dús választék

pneumatikokban.

Alkatrészek nagy raktára.

PAAR ÉS WOLFERS FRÈRES ékszerészek-joailliers

VERSENYDIJAK. Budapest, IV. Koronaherceg-utca 3.

Téli sport-cikkek

Norvég sik, lábszánok, hótalpak. Lilienfeldi si párja 33 korona. Mükorcsolyázók részére „Les Alexander" legelső minőségü versenykorcsolya 20 kor. Gyorskorcsolyázók részére Hagen, Eriksen, norvég, svéd, versenykorcsolyák. Halifax 3 korona Hercules, Jackson, Haynes jégvitorlák és vitorlakorcsolyák. Jégjátékok, Hockey ütők és labdák. Jéghockey játékszabály 20 fillér. Svéd, norvég, svájci, tiroli, hallvölgyi és amerikai rodel. Sport- és gyermek-szánkók, Rennwolff, tobbogan, skeleton stb. Téli sportöltözékek, fejre huzható hósapkák, teljes felszerelések.

Kertész Tódor sport-üzletében Budapesten, IV. ker., Kristóf-tér. Téli sportárjegyzék ingyen és bérmentve.

AJAX

automobilgyár részvény-társaság
ZÜRICH, 1909-es modelljei:

14|16 lóerős 4 heng. 20|24 lóerős 4 heng. 24|32 lóerős 4 heng. 20|24 és 40|50 lóerős 6—6 henger.

Zajtalan, mint egy villamos automobil!

Legegyszerűbb, mindig biztosan indító készülék. Legujabb Bosch-féle magnesgyertya-gyujtás. Legegyszerűbb és legmegbizhatóbb motor. Hivatásos műszerész felesleges. Mindenki önmagának lehet a saját műszerésze. Legcsekélyebb benzinfogyasztás. Gillet-Lehmann-szabályozó, vagy bármily takarékossági készülék külön alkalmazása felesleges.

VEZÉRKÉPVISELET:

J. MEDAK WIEN, I., STUBENRING Nr. 2.
TELEFON INTERURBAN 19921.

AJAX

Fodor-féle vivóterem Koronaherceg-u. 3.

REPÜLŐGÉP

kisérletezéshez egyik főkellék a matematikai pontossággal készült légcsavar. Ilyen légcsavarok kaphatók többféle nagyságban egyedül

Weszely István sportujdonságok üzletében Budapest, IV., Váci-u. 9.

Repülőgépmodell alkatrészek. ..... Skating-Ring kerekes korcsolyák.

SIMON PÁL
PÁRIS SZÁLLODÁJA
BUDAPESTEN
V., VÁCI-KÖRUT 25. SZÁM.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. ▪ Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől ¼ óranyira. Direkte villamos minden sporttelephez

Olbrich-féle utazási cikkek elsőrendüek

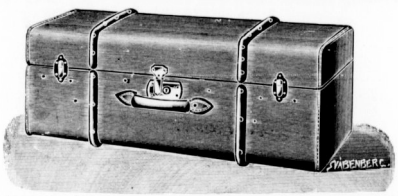

Budapest, VI. Terez-körut 6. szám. Telefon.

VIII. évfolyam. 1910. január 29. 5. szám.

AZ AUTOMOBIL

A „MAGYAR AUTOMOBIL CLUB“ ÉS A „MAGYAR AVIATIKAI BIZOTTSÁG“ HIVATALOS LAPJA.
A „NEMZETI SPORT“-TAL EGYETEMBEN MEGJELENŐ SZAKLAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 5., II. em. 2.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

Az 1909-es autosportév.

Az elmult év az automobilsport történetében a nagy virágzást követő hét sovány esztendő elseje volt. Elmaradtak a nagy gyorsasági versenyek, amelyeket a revanche-vágy kötött egymással össze és jelentékenyen megfogyatkoztak a kistávú gyorsasági versenyek is. Szemben a gyorsasági versenyek letünésével, ha ugyan számban nem is, de értékben mindenesetre emelkedtek a túra és megbizhatósági versenyek. Mi magyarok nagy megelégedéssel tekinthetünk vissza az elmult esztendőre, mert ez az év hozta számunkra az eddig Magyarországon rendezett legnagyobb automobilistikai eseményt, a Prinz Heinrich Fahrtot. A Prinz Heinrich Fahrt révén a német és a magyar automobil clubok közötti szoros baráti viszony még megerősödött, ugy, hogy most már reménhetőleg éppen e barátság révén nem fogunk ezentúl teljesen kiesni az automobilcsoportbeli események rendezésénél.

Az év eseményeit kronologikus sorrendben véve, természetesen a Côte d'Azur, a francia Riviera kezdé meg a sort a cannesi és nizzai meetingekkel, amelyeken egy magyar sportember bálványosi *Satzger* Pál szép sikereket aratott, bár sajnos oszträk szinekben. Satzger a nizzai kilométer versenyben négyhengeres 86—95 mm. furatu gépével 79·6 kilométeres sebességet ért el és ugyanezen kategoriát megnyerte a Turbie-hegyi versenyben is. Mindkét versenyben a legjobb időt *Jörns* (Opel) érte el 130 mm. hengerfuratu gépével 130 kilometeres sebességet fejtve ki. A kis egyhengeres Sizaire & Naudin kocsi 83.8 kilométeres fenomenális sebességet ért el. Igen érdekes volt a benzinfogyasztási verseny is, amelynek győztese, egy 6 l. e. egyhengeres Peugeot kocsi, 1 liter benzinnel $16^1/_2$ kilométert tett meg.

A következő nagyobb esemény szintén az enyhe levegőjü Rivierán folyt le, tudjillik a monacoi motorcsónak meeting. A verseny nagyszerüen sikerült, mivel mintegy 80 hajó vett benne részt. A főverseny a nemzetek serlege ezuttal az angolok győzelmével végződött, akiknek képviselője, a Westminsteri herceg 500 l. e. Wolseley-Siddeley hajója, a 100 kilométeres távot átlagos 63 kilométeres sebességgel futotta be. A francziák képviselője egy motórhenger repedés miatt teljesen feladta a versenyt, ami sokat levont annak érdekességéből, mert bizonyára elég közel végzett volna a győzteshez. Igy másodiknak nagy időkülömbséggel a német Liselotte—Daimler érkezett be. A Championat du Mer, egy franczia csónak a Chanteclair (Brasier) győzedelmével végződött, amely a 200 kilométert jó 42 kilométeres átlaggal tette meg. A siklócsónakok e meetingen kielégitő sikerrel szerepeltek, igy az utolsó napon rendezett tengeri mértföldes gyorsasági versenyben a Duc (Brasier) 66.4 kilométeres rekordsebességet ért el, megvervén a nálunk is ismert Corvin féle siklócsónakot.

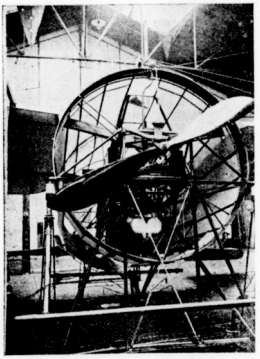

A Bertrand aeroplan csavarja, ld. 8 old.

A május hó 6—9. rendezett osztrák könnyükocsi próbaverseny meglehetős szánalmas eredménnyel járt. A jelentkezett tizennégy versenyző közül tizenegy ért Bécsbe s ezek közül kilencet díjaztak. Csapatdijat csak Laurin és Klementék nyertek.

A trieszti kilométer verseny május hó 16-án bebizonyitotta, hogy még az indolens Ausztriában is lehet franczia minta szerinti rövid-táv versenyeket rendezni. Versenyzők és a közönség rendkivüli érdeklődése jellemezte a meetinget, amelyen egy 8 l. e. Puch 65 kilométeres, egy 16 l. e. Puch 88.6 kilométeres és egy 24 l. e. Laurin & Klement 96.2 kilométeres sebességet értek el.

Spanyolországban az utóbbi időkben lendületet nyert az automobilizmus és ez az elmult esztendőben egy jól sikerült verseny, a Coppa Catalumja rendezése által nyert kifejezést. E versenyen, mely 364 k.-ms körpályán vezette végig az egytucat kiskocsit, a franczia Le Goux győzött Lion Peugeot kocsin 57 kilométeres átlagos sebességgel. Második Sizaire (Sizaire & Naudin), harmadik Soyez (Werner) és negyedik szintén a mult évben alapitott első spanyol automobilgyár a Hispano Suiza győzött Pilliverde vezetővel.

A Stajer-Automobilclub május hó 23-án tartott Rieshegyi versenye csekély részvétel mellett folyt le. A hatvankilométeres és helyenként 17%-nyi emelkedéssel biró pálya számára ezuttal Seidl (Mercedes) teremtett uj rekordot 4 perc 48.6 mp.-es

A legtartósabb, ennélfogva legolcsóbb abroncs

PNEU-SEMPERIT-MISKOLCZY

„Stock: Magyar Automobil Garage Aréna-út 50.“

SEMPERIT-Gummimüvek

Vezérképviselet és raktár: SALZBERGER SAMU Budapesten, VI. kerület, Andrássy-út 20. szám

idővel. A Laurint & Klement cég Hieronymus, Wokurka, Kolovrat és Wetzka versenyzőivel négy kategóriát nyert a versenyen.

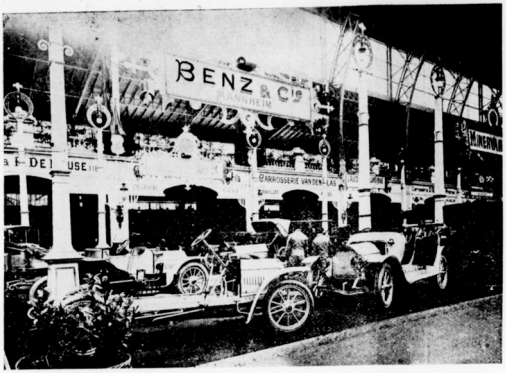

A brüsseli automobilkiállításról.

Az év legnevezetesebb eseménye a Prinz Heinrich Fahrt ezuttal a magyar Automobil Club részvételelével folyt le harmadrésznyire magyar területen. A túra versenyen 108 versenyző vett részt, közöttök hét magyar. Az 1830 kilométer hosszu utvonal következő napitúrákból állott junius 10. Berlin—Breslau 360 kilométer; junius 11. Breslau — Tátralomnicz 402 kilométer; junius 12. Tátrafüred—Budapest 302 kilométer; junius 13. pihenőnap Budapesten; junius 14. Budapest—Wien 265 kilométer; junius 15. pihenőnap Wienben; junius 16. Wien—Salzburg 306 kilométer; junius 17. Salzburg—München 197 kilométer. A Berlinből elinditott 108 kocsibol 93 ért célhoz, vagyis 15 adta fel a versenyt. Feltünő jó volt az eredmény a tekintetben is, hogy a résztvevők $^1/_3$ része nem kapott büntetőpontot, minél fogva a sebességi-versenyben elért eredmények döntötték el a verseny sorsát. Az első sebességi-versenyt Opel (Opel) nyerte meg Kolovrat (Laurin & Klement) és Pöge (Mercedes) előtt, a másodikat ugyancsak Opel (Opel), Kittsteiner (Opel) és Pöge előtt. Végeredményben Opel (Opel) győzött, Pöge (Mercedes), Kittsteiner (Opel) és Forchheimer (Benz) előtt. A magyarok, amelyek a dijak legnagyobb részét szállitották, sajnos csak egy dijat nyertek egy Benz kocsival. Említést érdemel még a Röck gyár részvétele is. E gyár egyik kocsija plakettet nyert.

Igen nagyszabásu volt a L'Auto által a következő hónapban rendezett IV. kiskocsi verseny is. Ez a boulognei körpályán 454.5 kilométernyi távon megrendezett verseny a kiskocsik képességeinek fényes bizonyitékait szolgálta. A versenyt Giuppone (Lion-Peugot) nyerte meg egyhengeresével 76.4 kilométeres átlagos sebességgel. Thomas (Le Gui), Boillot (Lion-Peugeot) és a hármas Hispano Suiza team Pilliverde, Zucarelli és Derny foglalták le a következő helyeket. A leggyorsabb kört Boillot tette meg 86 kilométeres sebességgel.

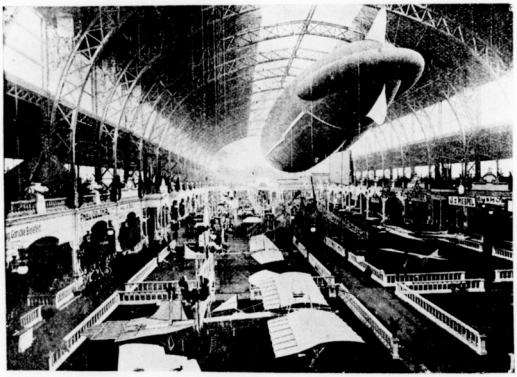

A brüsseli automobilkiállitás főcsarnoka.

E hónapban tartották meg Angliában a „Reliability Trials“ nevü rendkivüli szigoru feltételü megbizhatósági versenyt a Skót Automobil Club rendezésében. A verseny 1610 kilométeres távja hat túranapra volt beosztva. A kocsik alvázuk kereskedelmi ára szerint voltak osztályozva és pedig 4200 koronán alulitól kezdve a 15.600—19.200 koronás kocsiig. Kiváló eredménynek kell tekinteni, hogy a résztvett 65 kocsi közül csak 7 vált ki útközben, tehát 58 bevégezte a távot, közülük 15 pihenő nélkül.

A Deutsche Motorfahrer Vereinigung kismotorjármü próbaversenye a lóerőszám és szállitott teher arányának figyelembe vétele által praktikus birálati feltételt honositott meg. A verseny, melyen 12 kiskocsi és 27 motórkerékpár vett részt, igen jól sikerült.

Julius hónapban az Osztendei Meeting volt a legnevezetesebb esemény. E versenyen startolt a régi idők hirneves versenyzője Jenatzy is, ki Mercedesén 9 p. 8.2 mp. alatt mint leggyorsabb végezte a 20 kilométeres ide-oda utat. A kilométer versenyben Pilette (Mercedes) győzött 48 mp.-es idővel.

A Mittteldeutscher Automobil Club augusztus havi csillagtúrája, amelynél Eisenachban találkoztak a versenyzők, mint a német túraversenyek egyáltalában, jó sikerrel járt. A távolsági dijat Reichstein (7 l. e. Brennaber)nyerte el, aki 2480 kilométer utat tett meg gépével. A beigtatott versenyen Kittsteiner (Opel) érte el a legjobb időt.

A Frankfurti Automobil Club kilométer versenyével sikerrel ünnepelte tizéves fenállását. Az elért idők, dacára a kissé felázott talajnak elég jók voltak. A versenyen a Benz gépek dominéltak, amelyek három kategoriában győztek és pedig a 23 lóerős kocsik csoportjában 130.4 kilométeres sebességgel, a 36 lóerősökében 151.2 kilométeres sebességgel és végül a 36 lóerőn felüli kocsik kategoriájában

Első magyar gummi-, pneumatikjavitó- és vulcanizáló műhely. Szegecses bőrfelület, antiderapant gyártás. Uj gummiprotectorok és manchetták kifogástalan elkészitése.

AUTOMOBILIA

Budapest, VII., Vörösmarty-utca 20.

Állandó nagy raktárt tart (uj és használt) pneumatikokban és tömlőkben.

105-08. TELEFON-SZÁM 105-80.

Aviatikai kellékek egyedüli és kizárólagos beszerzési forrása.

Anzani, Antoinette, Gnome és Gyp-motorok. Magnesium, és aluminium-öntvények. Bambuszvázak.

Vas Géza és Fia

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6. sz.

Chauviére-csavarok.

152.5 kilométeres sebességgel. Szép eredményt ért el egy Puch kocsi a 16 l. e. kocsik kategóriájában 122.4 kilométeres sebességet érve el.

Oroszországban augusztus hó végén rendezték az első nagyobbszabásu megbizhatósági versenyt a Pétervár—Riga—Pétervári utvonalon. A 23 résztvevő kocsi közül az első útfelet 19, a másodikat azonban csak 12 végezte be. Erle és a Benz kocsik itt is diadalmaskodtak, három kategóriában győztek és Erle 153.6 kilométeres sebességel nyerte meg a kilométeres gyorsasági versenyt.

A Mont Ventouxi hegyi verseny szeptember hó elején az előző évekhez képest csekély részvétellel folyt le. Bablot (Brasier) érte el Grand-Prix kocsiján a legjobb eredményt a 21.6 kilométeres és 9—13%-nyi emelkedéssel biró távot 75 kilométeres sebességgel hajtva be.

A Vanderbilt serleg, Amerika legnagyobb automobilversenye szánalmas eredménnyel járt az amerikaikra nézve, mert csak két európai kocsi futotta be végig a távot. Az első dijat egy Berliet nyerte, amely Grant vezetésével körülbelül 100 kilométeres átlagsebességgel futotta be a Long-Islandi körpályát. Második Parker (Fiat) lett.

Szép eredménnyel zárta be Hémery (Benz) a saisont, amennyiben a brooklandi pályán 200 lóerős kocsijával több világrekordot javitott túlhaladva a 200 kilométeres sebességet. Eredményei: 1/2 angol mértföld repülő starttal 205.185 kilométeres sebesség, 1/2 angol mértföld álló starttal 113 kilométeres sebesség, egy kilométer álló starttal 114.6 kilométeres sebesség és végül egy mértföld álló starttal 140.2 kilométeres sebesség.

A L'Auto kiskocsi próbája zárta be a nevezetesebb konkurrenciák sorát. E versenyben, mely 2700 kilométernyi távon tartatott meg 29 kocsi vett részt s ezek közül 16 végezte be az utat minden javitás nélkül 5 pedig csak csekélyebb javitásokat végzett és csak 8 vált ki. Ennél szebb eredményt elképzelni alig lehet, különösen ha a verseny alatt uralkodott rettenetes rossz időjárást vesszük tekintetbe.

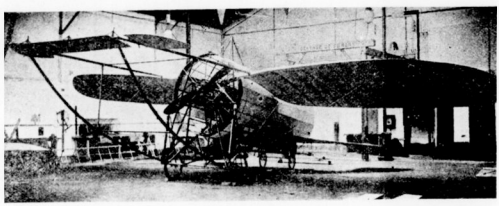

Bertrand „Unic" monoplanja lásd 8 oldalt.

Az Osztrák Automobil Club hagyományos Semmeringversenyét szept.-ben tartotta. A Dreher-féle vándordij végleg az adományozó Mercedese által nyeretett meg Salzer vezetése mellett. A pályarekordot 7 perc 23 3/5 mp.-ről, 7 perc 7 mp.-nyi fenomenális időre szoritotta le a fögyőztes, ami 84.3 kilométeres sebességnek felel meg.

A Club Wiener Automobilisten, most már Wiener Automobil Club, katonai automobilgyakorlatot rendezett, amely bár csekély résztvevőnek dicsekedhetetett csak, ismét bebizonyitotta a gépkocsi kiváló használhatóságát.

A provencei meeting ismét Bablot (Brasier) dicsőségteljes szereplésével végződött. Ő nyerte meg végleg a Coupe Rotschildot is.

Automobil világbajnokság hangzatos cimet adta a Belga Automobil Club Tervueren mellett rendezett gyorsasági versenyének. A világbajnokságot az álló starttal inditott kilométer versenyben Hémery (Benz) nyerte el 31.2 mp.-es idővel, Pilette (Mercedes) 32.2 és Jenatzy (Mercedes) 34.4 előtt.

Az 1909-es év tehát ha szegényebb is volt nagy eseményekben, mint ezen összeállitásból látható, mégis adott alkalmat az érvényesülésre azoknak, akik azt keresték.

HIREK.

Automobilnaptár 1910 évre. A Federation Internationale des Automobils Clubs Reconnues naptárkonferenciája a mult héten folyt le Párisban De Dion márki elnöklete alatt az A. C. de France tanácstermében. A konferencián csak kevésszámu ország volt képviselve, mivel a terminusok jó részét már levélileg állapitották meg előzőleg. A naptár az előbbi évek naptáraihoz képest a gyorsasági versenyek és kiállitások csekélyebb és a megbizhatósági versenyek nagyobb száma által tünik ki. Az automobil események végleg megállapitott sorozata a következő:

Február

13. Automobil teherszállitó vonatok konkurrenciája Gerardmer-ben.
20—23. Téli serleg és Gothenburgi serleg. Svéd Királyi Automobil Club.

Március

3. Königstuhl—jilovisti hegyi verseny. Ceska Club Automobilista.
22. Concourse d'élégance. Monte-Carlo.
27—ápr. 3. Prágai automobil kiállitás.
31—ápr. 8. A L'Auto rugalmas kerék versenye.

Április

1—15. Monacoi motorcsónak meeting.
2—24. *Turini automobil kiállitás.*

Május

1—4. Kiskocsi kiállitás Münchenben.
1—okt. 1. Automobil kiállitás Bécsben. (Intern. Jagd-Ausst. keretében).
8. Modenai országuti rekord verseny.
14—15. A stiriai Automobil Club kilométer és turaversenye.
22—29. Regensburg—Bécsi motorcsónak turaverseny.
24—25. „Bécs-körül" kiskocsi verseny. Osztrák Automobil Club.
26—29. Coppa di Catalunya Barcelonában. A. C. d'Espana.
28—jun. 9. Szentpétervári automobil kiállitás.
28—30. Román Automobil Club turaversenye.

Junius

2—8. Prinz Heinrich Fahrt.
5. Müggelsee regatta.
17—19. Elberegatta.
19. Svéd motorcsónak verseny.
20. A L'Auto kiskocsi versenye. (Coupe des voiturettes).
21. Kereskedelmi kocsik versenye.
23., 25., 28. Kieli motorcsónak verseny.
26. Val Souzoni turaverseny.
26—29. Az Osztrák Automobil Club alpesi turaversenye.
22—jul. 5. Szentpétervár-Kives-Moszkvai turaverseny és Szentpétervár—Moszkva—Szentpétervári teherkocsi verseny.
27. Kievi gyorsasági verseny.

Julius

1—12. A Deutscher Motoryacht Club motorcsónak versenyei.
2. Moszkvai kilométer verseny.
11—12. Nyugoti turaverseny Németországban.
12—18. Ostendei hét.

VERSENYDIJAKNAK
alkalmas arany-ezüst áruk és órák legjutányosabban
GÁTI és SZABÓ ékszer- és órásüzletében, Budapesten, V. ker., Bécsi-utcza 9. sz. szerezhetők be.
TELEFON 7—66.
TELEFON 7—66.

ANGOL ŐSZI RUHÁK
skót felöltők és átmeneti kabátok
Fáy Géza elsőrangu uriszabó termeiben
IV., Szervita-tér 5., I. emelet. Telefon 173—14. szám.
33 frtért készülnek. Szöveteim eredetiségéért, kitünő szabásért és jó munkáért garancia.

17. Stockholm—Gotheburgi motorcsónak verseny.
18., 19., 21. Starhembergi tó regatta.
Bajor Automobil Club.
20—25. Boulognai meeting.
27—31. Bodentavi regatta.

Augusztus

17—szept. 30. Turingheimi nemzetközi konkurrencia.
1—5. Belga Ardennen-verseny.
15—szept. 15. Francia ipari járműverseny.
21. Az A. C. de Salon kilométerversenye.
28. Mont Ventouxi hegyiverseny.
29. Guipuzcoiai hegyiverseny. (A. C. d'Espana.

Szeptember

3—6. Coupe de Liedekerke, Coupe d'Ostende, Coupe des voiturettes d'Ostende.
8—25. Francia megbizhatósági versenyek.
18. Semmeringi hegyiverseny.

Október

2. Gailloni hegyiverseny.
Végén: Amerikai Grand-Prix.

Gróf Zichy Béla Rezső, a Magyar Automobil Club alelnöke Angliából visszatért Budapestre.

A Magyar Önkéntes Gépkocsi Testület tagjai örvendetes módon szaporodnak, legutóbb herczeg Windischgratz Lajos csatlakozott a hadcsapathoz.

Szent-Pétervárott a legutóbbi statisztika szerint 700 automobil van forgalomban.

Franciaország kaucsukfogyasztása. Az elmult esztendőben Franciországba 132.396 tonna nyerskaucsukot vittek be.

A Monacoi meetingre lázasan készülnek a francia és angol konstruktörök. Tellier, Despujols, Barriquand & Marre és Saunders hydroplanokat jelentettek be s most hire jár, hogy M. Brackfort angol

A katonák felengedik a sárkányt.

sportsman egy Raynaud által szerkesztett 8 méter hosszu és 1—6 méter széles hydroplant fog inditani, amely a próbáknál 87 kilométeres sebességet ért el. A gyorscsónak motorja 110 lóerős.

1910. évi Párisi Salon. A *Chambra Symdicate des Constructeurs d'Automobiles* vagyis a francia automobilszerkesztők syndikátusa elhatározta egy 1910. évi Auto-Salon megrendezését. A syndikátus azt reméli, hogy a kiállítást ugyanugy meg tudja rendezni mint az aeronautikai konstruktörök a mult évi aeronautikai kiállitást.

Aviatikai naptár 1910. évre.

Február.

6—13	**Heliopolis**	**200.000**

Március.

27- ápr. 3.	Cannes	80.000

Április

	Biarritz	50.000
10—15	**Nizza**	**250.000**
30- máj. 5.	Tours	45.000

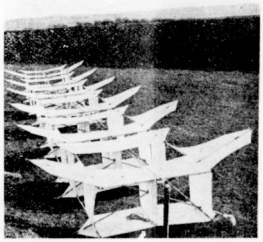

A sárkányellák.
Francia katonai sárkánykisérletek.

Május.

10—15	Bordeaux (nemzeti)	40.000
7—15	**Lyon**	**200.000**
10—16	Berlin (korlátozás nélk.)	
15—23	Marseille (nemzeti)	50.000
20—30	**Verona**	**210.000**
27—31	Limoges (nemzeti)	30.000

Junius.

5—15	**Budapest**	**600.000**
5—12	Vichy (nemzeti)	30.000
5—12	Juvisy (nemzeti)	
18—24	Szent-Pétervár (korl. n.)	
19—26	**Rouen**	**200.000**

Julius.

3—24	**Reims** (Francia-meet.)	**500.000**
24- aug. 4.	**Bruxelles**	**200.000**
17- aug. 2.	Caen (nemzeti-meeting)	50.000

Sacomey kapitányt a sárkányok felemelik.

Augusztus.

6—13	Angol meeting	
6—21	**Ciraut de l'Est**	**200.000**
25- sz. 4	**Le Havre-Trouville**	**240.000**

Szeptember.

9—18	**Bordeaux**	**200.000**
24- okt. 3.	Milano	
25- okt. 3.	Biarritz	

Október.

2—9	Juvisy (nemzeti meeting)	
18. nov. 2	**Amerikai Gordon-Benett meeting**	

Deczember.

4—18	Marseille	

Viszály a léghajós szövetségben. Mult számunkban leirtuk a Féderation Aeronautique Internacionále naptárkonferenciájának lefolyását, amelyen csak nagynehezen lehetett a békét a francia és angol Aero Clubok képviselői között helyreállitani. Ez a béke most ismét erősen

Tamássy Park-Szanatoriuma
Dunaharasztiban Pestmegye.
Elsőrangu gyógyintézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Nap- és légfürdők. Dr. Lahmann szerinti diátatikus konyha. Télen-nyáron nyitva.
Telefon Budapest környék Dunaharaszti 3.
PROSPEKTUST KIVÁNATRA KÜLD AZ IGAZGATÓSÁG.

ingadozik, mert a francia Commission Aerienne Mixte, amely az automobil clubot is magában foglalja és bár a nemzetközi federatióban nem bir képviselettel, a tényleges legfelsőbb forma a francia aviátikának elhatározta, hogy tekintettel a fancia és angol meetingek időbeli összeütközésére a francia aviatikusoknak megtiltja a juliusi angol meetingen való részvételt. Ez a határozat tulajdonképen megfelel a TAI. ama határozatának, amely szerint egy 200.000 frankkal díjazott meetinggel egyidejüleg

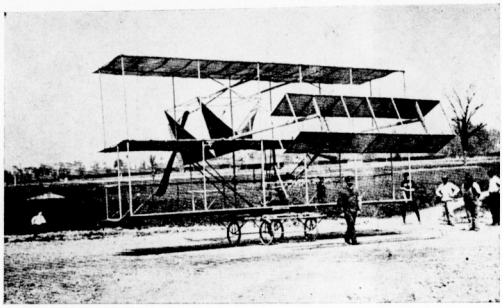

Morris Bokor triplanja.

50.000 franknál nagyobb díjazásu meeting nem rendezhető. Az angolok hátránya éppen az, hogy meetingjükre nem tudtak 200.000 franknyi díjakat összehozni. A franciák ilyformán önkényesen döntötték el azt a kérdést, hogy mikor és hol tartassanak versenyek. Ezt annál könnyebben tehették meg, miután a repülés sportja terén ők tartják kezükben a hatalmat. A brit aeroklub a Commission mixte határozatára valószinüleg a szövetségből való kilépéssel fog felelni s ebben a kérdésben az egyes szövetségek és egyesületek is kénytelenek lesznek állást foglalni. Lehet, hogy az esetnek hosszantartó viszály lesz a következménye, amely mindenesetre káros lesz az aeronautika és aviatika fejlődésére, de lehet, hogy egy a jelenlegi Federatiónál egészségesebb testület létrejötte lesz az eredmény. Az angolok elleni hangulatkeltés ugyanis elsősorban aeronautikai körökből indult ki s igy lehet, hogy a viszály az aeronautikai és szigoruan vett aviatikai testületek különválását fogja okozni. Utóbbiak az automobil clubokban egyébként hathatós támogatókra fognak találni ás ez az együttműködés mindenesetre természetesebb, mint az aerostatika és aviatika hiveinek erőszakolt együttműködése.

Jaques Balsan a heliopolisi meetingre szánt Bleirott monoplánját 50 lóerős Grome motorral szereltette föl, de okulva Delagrange halálos balesetén a monoplan összes alkatrészeit megerősittette.

Aviatika Japánban. Le Prieur francia sorhajóhadnagy Tókió mellett több sikeres motornélküli aeroplan repülést végzett az általa épitett francia rendszerü aeroplanjával. Prieur segitőtársai Tanahadate tanár és Aikara hadnagy, a tokiói aviatikai bizottság tagjai voltak.

Török aviatikusok. A török vezérkar főnöke egy aviatikai csapat alakitását határozta el, amelynek vezetésével egyelőre egy külföldi, valószinüleg francia katonatiszt volna megbizva.

Repülési kisérletek Egyptomban. A heliopolisi meeting előhirnökei már megjelentek a piramisok lábánál és ott naponta repülési kisérleteket végeznek. H. Sands Antoinette monoplanjával nap-nap után végez felszállásokat és már többször kerülte meg a piramisokat gépével. Bruckner Bleriot gépével, szintén megjelent már, de felszállást még nem végzett. A kairói szállodások igen érdeklődnek a meeting iránt és felajánlották hozzájárulásukat arra nézve, hogy a repülőtér állandósittassék.

AUTOMOBILSZAVATOSSÁGI ÉS BALESETBIZTOSITÁS.

Ajánljuk a minden automobilozó részére nélkülözhetlen **szavatossági** és **balesetbiztositás** megkötését.

Felvilágositással és prospektussal készségesen szolgál a **Nemzetközi Balesetellen Biztositó Részvénytársaság,** Budapest, IV. Váczi-utca 20. az Adria biztositó társulat palotájában.

A Los Angelosi meeting további folytatásában is a két főhős Paulhan és Curtiss szenzációs eredményei körül forgott. A tengerfeletti nagy repülést követő, versenynapon Paulhan a repülőtérről felemelkedve csakhamar 1000 lábnyi magasságot ért el, azután nagy kört irva le a a szabadmezők felé vette utját. Az aeroplan folytonosan emelkedve Arcadia City fölé repült, itt körülbelül 2300 láb (700 méter) magasságban nagy kört irt le és visszafelé vette utját, mig a repülőtér fölé érve hirtelen leszállt. A táviratok szerint az utazás távja körülbelül 72 kilométer, időtartama pedig 1 óra 3 p. 7 mp. volt. Más sürgönyök 2 óra 42 perces repülésről szólnak. Következő napon Paulhan 10 körös (16 mérföldes) távon matchelt Curtissal. Curtiss 23 p. 45·4 mp. alatt repülle be a távot, Paulhan 25 p. 5·2 mp. alatt s igy ez uttal az amerikai győzött.

Kedden Paulhan az időtartam dijért pályázott és 1 óra 57 p. 27 mp.-ig repült körülbelül 120 kilométert téve meg.

Szerdán Paulhan feleségével egy 33 perces távrepülést csinált a mezőségek felett körülbelül 35 kilométeres utat téve meg. Egy kisérleti repülése alkalmával ugyanaznap ismét a tenger felett repült körülbelül egy mértföldnyi távon. Végül Paulhan folytatta előző heti katonai kisérleteit, amennyiben Pohl Beck hadnagyot vitte magával, aki bombavetési kisérleteket tett. A 200 lábnyi magasságról ledobott próbabombák alig tizenegy yardnyira estek le céljuktól.

A szerdai napot Paulhan egy utasrepüléssel fejezte be, amelynél 350 lábnyi magasságra emelkedett fel Campton fölé s itt fordulva visszatért az aerodromba.

Utolsó napon még egy diszrepüléssel lepte meg a levegő két bajnoka a közönséget. Paulhan tetemes magasságban a közeli Los Angelos fölé repült s visszatérőben a levegőben valóságos versenyt rögtönzött a később felemelkedett Curtissel, aki természetesen e tekintetben tulszárnyalta a franciát.

A meeting kilenc dija közül Paulhan nem kevesebb mint hetet nyert meg, közöttük a távolsági dijat 103 kilométerrel.

Morris Bokor egyike azon Amerikába szakadt magyar honfitársainknak, akik ott a maguk szakmájában jelentős eredményeket tudtak elérni, ami a kisszerü magyar viszonyok között alig lett volna lehetséges. *Bokor* Amerikában, mint jeles aeroplankonstruktőr ismeretes, aki nemcsak saját maga számára, hanem egyes megbizói számára (pld. az amerikai léghajós iskola számára) több repülőképes aeroplant szerkesztett. Egyik sikeresebb alkotása a mellékelt képben bemutatott triplan, amely az American Aeronautical Society repülőtéren a Morris Parkban nyert még a mult évben bemutatást. A triplan 25 láb fesztávolságu $6^1/_2$ láb széles három felületből áll, amelynek 507 négynégyszög láb hordfelületeket képviselnek.

KODAK

Fényképezés sötétkamra nélkül a legegyszerübb és legtisztább eljárás. **Kodakgépek** és napfény melletti előhivó készülékek **6.50 koronától** feljebb. Kaphatók minden szaküzletben és Wien I. Graben 29. — Árjegyzékünk kivánatra ingyen és bérmentve.

A gép sulya üzemképes állapotban 1181 ang. font. A két nyolc láb átmérőju facsavart láncáttétellel egy négyhengeres 4 hüvelyk hengerfuratu motor hajtja. Bokor folytatja kisérleteit az aviatika terén és jelenleg egy teljesen uj elven alapuló biplan szerkesztésén fáradozik. A nagy budapesti repülőgépverseny küszöbén kivánatos volna jeles honfitársunk részvételét valamely módon biztositani.

Lebaudy, akinek Meudonban jól berendezett aeronautikai műhelye van, ezt legutóbb egy aviatikai műhelylyel egészitette ki, amiből nem nehéz arra következtetni, hogy a dusgazdag sportsman az aviatikára fogja adni magát.

Olieslagers az orani aerodromban egy helytelen manőver következtében 40 méter magasságból lebukott gépeivel. Bár a bukás kevésbé volt vehemens, a benzintartány mégis megsérült és kiömlő tartalma egy a motorból kipatanó szikrától meggyulladt. Olieslagers, aki nem vesztette el lélekjelenetét, megkisérelte a tüz oltását s eközben égési sebet szenvedett. A gépet az odasietö közönség mentette meg az elpusztulástól. Olieslagers sérülései nem veszélyesek.

A Bertrand-féle aeroplán, melyet mai számunkban mutatunk be, egy hengeres főtest körül van elhelyezve. A stabilisátor és az ailleronok elől vannak elhelyezve a kettős oldalkormány pedig hátul. A gép egy 35 lóerős 200 kilogrammos Unic motorral van ellátva, amely két egyenkánt elől és hátul elhelyezett csavart hajt. A gép teljes sulya 460 kilogramm, hordfelülete m^2, fesztávolsága 13.3 méter.

Léghajó-forgalom. München város tanácsa 60.000 márka subvenciót szavazott meg a Parseval léghajók számára épitendő léghajószin épitési költségeire. A szin május elsejére fog elkészülni és a Parseval ballonon kivül még egy Zeppelin felvételére is alkalmas lesz.

A Parseval társaság, mint már megirtük, állandó járatokat óhajt fentartani Münchenből. A járatokat egy 16 személyes (14 utas és 4 mechanikus) Parseval fogja végezni. Egy 3 órai utazás ára 200 márkában, egy napi utazásé 500 márkában állapittatott meg. A müncheni Parseval 6700 m^2 köbtartalmu és két 100 l. e. N. A. G. motorral van ellátva, amelyek egymás mögött vannak elhelyezve. A motor két csavart hajt lánchajtással. Parseval őrnagy azt reméli, hogy a léghajó 54 kitométeres sebességet tog elérni.

A Zeppelin-féle északsarki expedició. Hergesell tanár már megkezdte a Zeppelin-féle északsarki expedició szervezését amelyről a következő részletek kerültek ujabban nyilvánosságra. Az expedició főhadiszállása a Spitzberg szigeten lesz 1200 kilométernyire az északi sarktól. Ugy remélik, hogy az északi sarkot legrosszabb esetben 30—40 órás utazás alatt érik el. Az expedició céljaira két Zeppelin fog szolgálni amelyek hossza 150 lesz és 25—30 ballonetből fog állani. Hordképességük 25 személyes lesz de tényleges megterhelésük csak 12 személyes. A két léghajó dróttalan távirókészülékkel fog felszereltetni acélből, hogy a Spitzbergen veszteglő tartalékhajót a tulajdonképeni sarkkutató hajóról értesiteni lehessen. Az expedició költségei 4 millió márkával vannak előirányozva. A költségeket a német állam és részben az expedicióban résztvevő manacoi herczeg fogják viselni.

Egy uj francia hadi ballon. A francia hadügyminiszter elfogadta a Spiess által felajánlott merev rendszerü kormányozható léghajót, amely az első ily rendszerü francia léghajó. A léghajó méretei a következők: köbtartalom 8300 m^3, hossza 80 méter, átmérő 12 méter részek száma 12, teljes suly 6159 kilogramm. A ballon haladásáról két 120 HP motor gondoskodik, melyek négy-négy méter átmérőjü csavart hajtanak.

Francia katonai sárkánykisérletek. A sárkány, mint aeroplan vagy sárkányrepülő elődje az egyes nagyobb államok hadseregében már régebben került használatba, de lassanként ismét kiveszett, vagy legalább korlátoltabb mértékben alkalmaztatott. Ujabban Franciaországban Sacomey kapitány végzett Boulogne mellett érdekes sárkánykisérleteket, melyeket a mai számunkban közölt képek tesznek érthetővé. Több egymáshoz kapcsolt sárkány közepes szél mellett egy embert könnyen felemel, sőt Sacomey kapitány egy alkalommal feleségével együtt 100 méter magasságra is emelkedett.

A brüszeli kiállitás. E hó 15-én nyilt meg a Palais Cinquantenaireban a IX. Belga Salon. A kiállitás, melynek mult évi elődjében a repülés még csak vendégszerepet játszott teljesen az aeronautika, illetve aviatika jegyében áll. A kiállitási terem közepén, mint képünkön látható a Belgique kormányozható léghajó foglal helyet, amelynek gondolája ugy van felfüggesztve, hogy a közönség rámehet. Ez természetesen igen vonzó hatással bir. Az aviatikai rész különösen gazdag, de sajnos, még nem készült el teljesen. Az automobilgyárak közül a Minerva, F. N., Vivinno, Germain, Metallurgique, Daimler stb. emlitendő. Minerva és Daimler Knight mótorral ellátott kocsikkal szerepelnek. A kiállitás méltatására még visszatérünk.

Uj angol kormányozható léghajó. A Times szerint az angol hadvezetőség uj kormányozható léghajót épit merev rendszer szerint. A léghajó tulajdonképen egy kisérleti tipus s ennélfogva aránylag kicsiny: 2400 m^3. ürtartalmu. A hajtóerőt egy 50 lóerős motor fogja szolgáltatni, amely két csavart fog hajtani.

Bleriot a mult hét elején Jssyben egy Gnome-motorral ellátott uj monoplant próbált ki sikerrel.

— A Weiner és Grünbaum udvari szabó cég, automobilisták és sofförjeik számára legujabb és Angliából hozatott minták szerint igepraktikus felszereln éseket készit.

Repülőgép találmányom helicopter még eddig nem létezett konstrukció elkészitéséhez pénzes társat keresek. Szigligeti György, Szervita-tér 5. félemelet 1.

KERESKEDELEM.

1910-es Mercedes typusok. Az 1910-es Mercedes catalogusok ugyan még nyomás alatt vannak, mindazonáltal alkalmunk volt már az 1910-es typusu Mercedes gyártmányokat rövid leirás után megismerni.

Nagyjában ugyanazon typusok maradnak, mint az 1909-es évben, hisz e typusok annyira beváltak és oly kedvenceí az előkelő közönségnek, hogy egyáltalában nem volt szükség ezeken változtatni. Uj typusok főkép csak annyiban vannak, amennyiben a Daimler-gyár a közönség óhajának meg akar felelni.

Elsősorban is nagy érdeklődés nyilvánult meg a legutóbbi Henrik herceg turauton győzelmesen részt vett 25/30 H. P. typus iránt, ugy hogy a gyár elhatározta, hogy ezen typust, mint állandó typust forgalomba hozza. Ezen kocsi főkép a sport-kedvelő közönség kedvence, amennyiben mint gyorskocsi határozottan fölülmulja az erősebb typusokat is. E kocsival megfelelő carrosseriával 90—100 km-es tempót is lehet érni és igy valószinű, hogy ezen uj typus a sport-kedvelő közönség előtt nagyon el fog terjedni.

Még egy ujdonságot hozott a gyár a

Az amerikai ipar csodája!

Összeadási számolást végző iron „Maxim“ tintával és ceruzával való irókészlettel.

Ez a rendkivül szellemes szerkezetü apparátus a gyors és biztos összeadás céljait szolgálja, főelőnye, hogy **a legegyszerübb kezelésnél** is hibátlanul működik. Egyrészt megkiméli agyát minden megerőltetéstől, mert a Maximmal akár órákon át is lehet számolási müveleteket végezni, anélkül, hogy az agy ideges feszültségét érezné. Másik előnye a megbizhatóság és időtakarítás. Ára darabonként könnyen érthető utasitással 10 kor. 60 fill. utánvéttel, az összeg előre való beküldése esetén 10 kor Beszerezhető a főképviseletnél:

EM. ERBER, WIEN, II. ENNSGASSE 21. N.

sport-kedvelő közönségnek. A tavalyi 15/20 HP. Kardan kocsi legkedvezőbb fogadtatásra talált és bár csak mult év juniusában került első forgalomba, tudtunkkal már több ilyen kocsi szalad itt nálunk. E typus azonban főkép mint város kocsi használatos. 1910-re ugyanazon typust, de sport kocsinak kidolgozva hozza forgalomba a gyár. Az ára ugyan drágább mint a városi kocsié, dehát ez természetes is és azt hisszük, ez a sport-kedvelő közönségnél szerepet nem játszik.

A 3-ik ujdonságot a Kardan kedvelő közönségnek hozta a gyár, amennyiben az eddigi Kardan typusok közé a 45/50 HP. chassis-t is felvette, ugy hogy e typus immár ugy lánc, mint Kardan hajtással kapható.

Értesülésünk szerint a Daimler gyár vezérképviseletét Magyarország részére az 1910 évre ismét a Bárdi cég nyerte el, mely már évek óta méltóan képviseli a Daimler céget az itteni piacon.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület hetvenedik évi

rendes közgyülését

1910. évi februárius hó 2-án délelőtt 10 órakor fogja Budapesten, Pestvármegye székház disztermében (Városház-utca) megtartani.

Tárgysorozat: 1. Jelentése az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak az 1909-ik évi üzlet eredményéről. 2. Határozathozatal a mérleg és a tiszta jövedelem iránt. 3. Egyéb igazgatósági előterjesztések. 4. A felügyelő-bizottság hét tagjának és a választmány egy tagjának megválasztása. valamint az ezen választások folytán esetleg a választmányban megüresedő további helyeknek választás utján való betöltése (alapszabályok 36. és 44. §-a).

Ezen közgyülésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1909 december 31-éig nevére iratott s a közgyülést megelőző nap d. u. órájáig az egyesület főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.

Budapest, 1910 januárius 11-én.

Az igazgatóság.

Oxygén-gyár. Az Oxygén-Vállalat (VI., Liszt Ferenc-tér 3.) cég alatt oxygén nagybani előállitására alakult gyár e hó 15-én megkezdte üzemét, ugy, hogy ezen vállalat immár azon helyzetben van, hogy oxygént bármily mennyiségben akár saját, akár kölcsöntartályokban azonnal szállitson.

A magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték részvénytársaság szerdán tartotta tizenkettedik rendes évi közgyülését tizennyolc részvényes jelenlétében, akik 3577 részvényt képviseltek. Az előterjesztett 1909. évi mérleg és üzleti jelentés elfogadása után határozatba ment, hogy a 12. számu kamat- és osztalékszelvény 102 koronával váltassék be. A szelvények beváltása január 20-án kezdődik. A közgyülés az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak megadta a felmentvényt a lefolyt évre és a felügyelőbizottság tagjaivá az 1910. évre gróf Hugonnai Kálmánt, Cohn Móricot, Herrmann Sámuelt, Morvai Istvánt és Schönfeld Adolfot ujra megválasztotta. Ezzel a közgyülés véget ért.

Az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár rendes közgyülését folyó 1910. évi február hó 5-én délután 4 órakor központi osztályában (V. ker., Dorottya-utca 4. sz., saját épületében) tartja, melyre a t. c. részvényesek az alapszabályok 12., 14. és 15. §-ai értelmében tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapitása, a nyereség felosztása s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal. 2. Az alapszabályok 51., 70., 89., 91., 92., 98., 99., 101., 102., 105. és 116. §-ainak módositása. 3. Öt felügyelő-bizottsági tagnak választása három évre. Azon t. c. részvényesek, kik a közgyülésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen, vagy más meghatalmazott részvényes által gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek az alapszabályok 18. és 20. §-ai értelmében legkésőbb 1909. évi december hó végéig saját nevükre irt részvényeiket még le nem járt szelvényeikkel együtt legkésőbben 3 nappal a közgyülés előtt, tehát legkésőbben bezárólag folyó évi február hó 2-ig, a takarékpénztár központi vagy budai osztályánál (Dorottya-utca 4. sz., vagy II., Fő-utca 2. sz. a.) letenni. Ugyanott a megvizsgált 1909. évi zárszámadások és a felügyelő-bizottsági jelentés példányai az alapszabályok 153. §-a értelmében folyó évi január hó 28-tól kezdve átvehetők.

Budapest, 1910. évi január hó 19-én.

Az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár igazgatósága.

A Budapesti Bank mérlege. A Budapesti Bank részvénytársaság igazgatósága ma tartott ülésén megállapitotta az intézet 1909. évi zárószámadásait. Az elért üzteti eredmény a mult évben foganatositott 900.000 koronás tőkeemelés figyelembe vételével lényegesen tulhaladta az előző esztendő eredményét, amennyiben az 1909. évi tiszta nyeresség 441.254 korona 68 fillér, az előző évi 264.923 korona 13 fillérrel szemben. Az igazgatóság a folyó évi február hó 12-ére összehivandó rendes közgyülésnek azt a javaslatot teszi, hogy oszta'ékra ez a'kalommal is 6 százalék (30 korona) fizettessék és a különféle tartalékalapok 100.000 koronával dotáltassanak. A mérleg- és veszteség-nyereségszámla adatai a következők:

Mérleg-számla: Vagyon: Pénztári állomány 350.700 kor. 62 f., a pénzintézeteknél elhelyezve 541.873 kor. 33 f., váltótárca 5.803.827 kor. 25 f., előleg értékpapirokra 3.956.655 kor. 3 f., fix értékpapir elölegek 20.035 kor. 46 f., értékpapirok 510.435 kor., váltóüzlet értéke 219.698 kor. 77 f., folyószámla adósok fedezet mellett 473.896 kor. 20 f., berendezés 40.000 kor. Összeg 11.917.121 kor. 66 fill. Teher: Alaptőke 4.000.000 kor., tartalékalap 100.000 kor., hitelegyleti biztositéki alap 73.055 kor. Betétek: 1. takarékpénztári könyvecskékre 2.725.603 kor. 57 fill. 2. Cheque- és folyószámlára 2.355.866 kor. 39 f., 3. Pénztárjegyekre 150.000 korona, hitelezők 1.992.364 kor. 24 f., fel nem vett osztalékok 534 kor., átmeneti kamatok 78.443 kor. 78 f., tiszta nyereség: 1. Áthozat 1908. évről 8497 kor. 13 f., 2. 1909. évi nyereség 432.757 kor. 55 f. Összesen 441.254 kor. 68 f. Összeg 11.917.121 kor. 66 f. Veszteség és nyereségszámla. Nyereségáthozat 1908-ról 8497 kor. 13 f., kamatszámla 572.133 kor. 75 f., jutalékszámla 143.490 kor. 27 f., társasüzletek és áruosztály nyeresége 114.404 kor. 81 f., váltóüzleti eredmény értékpapir számlán 46.362 kor. 77 f., külföldi váltók es ércpénzeken 12.447 kor. 70 fill., fiók nyeresége 26.595 kor. 63 f. Összeg 923.932 kor. 6 fill. Veszteség kifizetett és tőkésitett kamatok 148.175 kor. 99 f., tiszti fizetések 75.083 kor. 21 f., tiszti lakbér 32.550 kor., költségszámla 118.349 kor. 62 f., leirások: 1. Berendezésből 20.803 kor., követelésekből 48.790 kor. 52 f., 10 százalékos tőkekamatadó 14.817 kor. 40 f., adó 24.109 kor. 64 f., tiszta nyereség 441.254 kor. 68 f. Összeg 923.932 kor. 6 f.

Itt emlitjük egyuttal, hogy a részvénytársaság igazgatósága Hoszu István cégvezetőt igazgatóhelyettessé és Fuchs Richárd főpénztárost cégvezetővé nevezte ki.

Meghivó

a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön részvénytársaság részvényeseinek 1910. évi február hó 9-én, szerdán, délelőtt 11 órakor, a takarékpénztár I. emeleti üléstermében (Andrássy-ut 5. sz.) tartandó XVII. rendes évi közgyülésére.

Napirend: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A zárszámadások előterjesztése és a felügyelő-bizottság jelentése. 3. A mérleg megállapitása és a felmentvény iránti intézkédés. 4. A nyereség hováforditása iránti határozathozatal. 5. A felügyelő-bizottság tagjainak választása és a bizottság tiszteletdijának megállapitása. 6. A választmány kiegészitése.

Budapesten, 1910. évi január hó 22-én.

Az igazgatóság.

Azon t. c. részvényesek, kik ezen közgyülésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, miszerint nevükre irott részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében legkésőbb három nappal a közgyülés előtt, tehát bezárólag **1910. február 6-ig** Budapesten a társaság főpénztáránál (VI., Andrássy-ut 5. sz. földszint) letenni sziveskedjenek, hol a letett részvényekről elismervényt nyernek, mely igazolási jegyül szolgál a közgyülésen való részvételre.

A közgyülésén az alapszabályok 16. §-a szerint minden részvényest általa letett öt darab részvény után egy szavazat illet meg, azonban 30 szavazatnál többet sem saját, sem megbizójának nevében, sem mindkét minőségben együtt, senki sem gyakorolhat.

A mérleg és a felügyelő-bizottság reá vonatkozó jelentése az alapszabályok értelmében a társulat irodahelyiségében közszemlére ki van téve s kivánatra minden részvényesnek kiszolgáltatik.

A Danubius hajó- és gépgyár r.-t. Tolnay Lajos min. tanácsos elnökletével folyó hó 25-én tartotta évi rendes közgyülését. Az igazgatóság jelentése szerint a vállalat a lefolyt üzletévben fennállasa óta a legmagasabb forgalmat érte el és ugy a budapesti, mint a fiumei gyártelep a jövő üzletévre kellő megrendeléssel rendelkezik. A 936.803 korona össznyereségből 181.367 korona értékcsökkenési leirásokra, 69,100 korona a tartalék gyarapitására 100.000 korona az életbeléptetett nyugdijegyesület céljaira és 510.000 korona 11 1/3% osztalék fizetésére fordittatik, 11.163 K uj számlára vitetett át. A közgyülés a felmentvényt megadván, a felügyelő-bizottságba beválasztotta: Mérő János elnök, Auer Mór, báró Lippe Viktor, La Borda Sándor, Neumann Ödön és Valkay Kálmánt. Az esedékes szelvények darabonkint 17 koronával f. évi február 1-től váltatnak be.

Főszerkesztő:

Dr. POLÓNYI DEZSŐ.

Felelős szerkesztő:

FRIEDRICH NÁNDOR.

Az Automobilt szerkeszti:

LINDNER ERNŐ.

VIII. évfolyam 1910. január 29. 5. szám.

NEMZETI SPORT

ÉS A MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 20 korona.
Fél évre . . . . . 10 „
Negyedévre . . . . . 5 „

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly műegyetemi vívómester alapította. A Magyar Vizi Sport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. febr. 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

A MLSz. javaslata és a FI de FA.

Hogy mennyire igazunk volt akkor, midőn állandó aggodalommal néztünk az angol Football Assocation Limited-nek a Nemzetközi Labdarugó Szövetségben folytonosan növekvő befolyása elé, azt legfényesebben bizonyítja az a fogadtatás, amelyben a nemzetközi Federation a Magyar Labdarugók Szövetségének javaslatát fogadta és az az elbánás, amelyben részesítette. E javaslat tartalma köztudomásu. A MLSz. végét óhajtván vetni annak a lehetetlen állapotnak, amely most a nemzetközi viszonylatban létezik, azzal a kéréssel fordult a Federation végrehajtó bizottságához, hogy a szabályok 12. §-a alapján adjon engedélyt arra, hogy az angol Amateur FA., a francia USFSA és a cseh CSF. csapataival játszhassunk. Kérte továbbá, hogy amennyiben ezt a végrehajtó bizottság nem engedélyezné, ugy Frankfurtban rendkivüli kongresszust hivjon össze, melynek ez a kérdés volna egyetlen tárgya. E javaslatához, a MLSz. általános hatást keltett megokolást is fűzött, amelyet az Európában létező összes szövetségeknek is megküldött.

A Federation, mint az az alább közölt átiratában olvasható, a MLSz. javaslatát egész terjedelmében elutasította, sőt azt, határozottan sértő indokolással is kisérte. Indokolásában szinte bántó csoportositással mutat rá a MLSz. képviselőjének, a három utolsó kongresszuson szavazatával megerősített állásfoglalása és a MLSz mostani akciójának elvi különbségére.

A MLSz-nek ezt a hangot a legerélyesebben és a legnagyobb nyomatékkal kell vissza utasitani.

A MLSz állásfoglalásának határozottan nemes és erkölcsös inditó okai voltak. Meg akarja végre valahára szüntetni azt a tarthatatlan állapotot, amely ma a nemzetközi labdarugás terén uralkodik. Ennek az állapotnak már szanálva kellene lenni, ha a Federation megközelitőleg is feltudott volna emelkedni arra a magaslatra, hol az idegen befolyástól menten tudta volna nézni az európai labdarugó viszonyokat. Sajnos azonban, a Federation vezetősége még mindig az angol professzionista Football Association Ltd. szemüvegén nézi azt, ami Európában történik.

Szemünkre hányják, hogy nem voltunk következetesek. Háromszor szavaztunk az ellen, amit most kivánunk.

Ez azonban nem következetlenség! Mi most is azon az elvi alapon állunk, hogy *„egy ország, egy szövetség."* S midőn a kiküldött képviselőnk ez elv érvényesitése mellett adta le szavazatát, mindnyáján át voltunk hatva attól a reménytől, hogy a Federation végre is, megértvén azt a feladatot, ami reá hárul, kezébe veszi ennek a kérdésnek végleges rendezését.

Mert mi célból alakult volna és volna-e egyáltalában létjogosultsága egy nemzetközi szövetségnek, ha nem épen az ilyen és ehhez hasonló kérdések rendezése és megoldása képezné fő tevékenységét? Ha a Federation nem nyögne a professzionista F. A. Ltd. uralma alatt, mely testület működését az Amateur F. A. elleni feneketlen gyölölség vezeti, e kérdések már régen a multé volnának. A F. A. Ltd. azonban az angolországi viszonyok miatt minden békés megoldást lehetetlenné tett s ma ott állunk, ahol három év előtt. A Federation nem tett semmit s e tétlenségének következménye a mai rendezetlen állapot!

A MLSz teljes joggal hozta e kérdést felszinre. Elvégre is nem lehet közömbös egy tag-szövetségre sem az, hogy egy másik tagszövetség befolyása következtében a labdarugó viszonyok sohase juthassanak a békés elülepedéshez.

A mai viszonyok is legjobban bizonyitják, hogy addig Európában nem lesz meg a kivánt békesség, mig a professzionista FA-t a Federationból végkép ki nem küszöböljük. E professzionista szövetség működése különben is egyenesen veszélyes a kontinens labdarugó sportjára. Amatőr szabály-definicióját egyenesen megfertőzteti a sport amatőr szellemét és céltudatosan készíti elő a professzionizmus fejlődését és előrenyomulását. Amatőr definicióját szédítő mélység választja el bármely más sport amatőr-definicijától s szinte előkészíti az utat, amelyen haladva teljes könnyedséggel lesz az amatőrből profeszionista.

A Federation vezetősége mind a két kezével befogja a szemeit és füleit, mikor az angol amatőrök, a franciák vagy a csehekről van szó. Pedig ha ellenkezőleg cselekednék, sok mindent megláthatna. Először is meglátná azt, hogy Angliában a letelt három év alatt mekkorát változtak az állapotok. A lenézett Amatőr FA óriási léptekkel haladt előre s ma már egész Anglia közvéleménye és összes sport forumai elismerik az amatőr labdarugás legfőbb forumának. Most van szőnyegen az AFA felvételének ügye az Angol Olimpiai Bizottsága előtt s Angliában már most mindenki tudja, hogy a legközelebbi ülésen fel is fogják venni a tagok sorába. Ennek első következménye pedig az lészen, hogy a professzionista football részvénytársaság mint szövetkezet rövid idő alatt ki fog repülni az angol olimpiai bizottságból. S akkor lesz csak igazán furcsa állapot, hogy ha majd a legközelebbi olimpiai football tornán, a labdarugásban elérhető legnagyobb cimért, a világbajnokságért, a bojkottált Amatőr AFA által válogatott csapat fog sikra szállani. A prof. FA Ltd csillaga leáldozó félben van, legalább amatőr jelentősége szempontjából. S a hanyatlás gyorsaságát mindenki megmérheti, aki elolvassa a professzionista FA hivatalos organumának a „Sporting Life"-nak lapunk más helyén olvasható cikkét. Nem volnánk őszinték, ha e tény felett legbensőbben érzett örömünknek kifejezést nem adnánk.

Franciaországról is kell nehány szót szólanunk. Nem megbotránkoztató állapot-e az, hogy annak a nemzetnek szövetségét, amely a Federationt szinte magára hagyottan megalapitotta, csenevész és haldokló mivoltából nagyra nevelte, az angol profi szövetség képviselői egyszerüen kibokszolták és annak helyére szépen maguk ültek bele? A Federation szabályai mindig *nemzeti szövetséget* emlegetnek. Hát van Franciországban más nemzeti szövetség mint a Union Sportive

Valódi Perez-féle veronai VIVÓ-ESZKÖZÖK

Barbasetti, Perez, Radaelli, Parise mintáju vivókardok és vitőrök. Kard- és törpengék. Perez patent T pengék vivókeztyük-, arc- és fejvédők. Párbaj-kardok és pisztolyok. Céllövő pisztolyok és puskák nagy készletben.

Athletikai sportcikkek. Diszkosz, gerely, súly. A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és hitelesitett sportcikkek egyedüli raktára. Téli sportcikkek: Si, szán, korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sportcikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld Kertész Tódor sportáruüzlete Budapest, Kristóf-tér. Alapittatott 1861. évben

Federation des Sports Athletiques? Ebbe a szövetségbe vannak csoportosulva Franciaország összes labdarugással foglalkozó egyletei. Midőn azonban az USFSA kilépett a Federationból, az angol profik kitünő vezére *Mr. Wall* rögtön életre hivta a jelentőségében nullával vetekedő Comité Interfederalt. S most ez szerepel mint francia nemzeti szövetség s most ez tesz eleget a Federation szabályzata első pontjának: „hogy a Federationnak csak olyan szövetségek lehetnek tagjai, amelyek hazájukban a football sport legmagasabb forumát alkotják." E legmagasabb forum egyesületeinek játékosai kizárólag iskolás gyerekek, vezetői pedig papok.

Ez tagadhatlanul erkölcstelenség a Federation részéről. Ha egy ország igazi nemzeti szövetsége távol marad vagy kilép a Federation kötelékéből, azért még nincs joga, hogy egy más elismert nemzeti szövetséggel szemben, egy másik szövetséget nevezzen ki nemzetinek. Franciaországban pedig az volt az eset. Míg az UFSFA tagja volt a Federationnak, addig azt ismerte el nemzeti szövetségnek. Mihelyt kilépett, rögtön akadt egy másik nemzeti szövetség. Boldog Franciaország, amelynek — legalább a Federation szerint — egyszerre két nemzeti szövetsége is van, mindkettő labdarugó sport, legtöbb fóruma is lévén. Joggal kiváncsiak lehetnénk, hogy vajjon, ha a USFSA vissza akarna lépni a Federationba, a két kvalifikált nemzeti és legfelsőbb fórum közül melyik volna a nemzetibb és a legislegfelsőbbfórum? Mert így működik a Federation!

Még azt is joggal megkérdezhetnők a Federation vezetőségétől, hogy gondolja azt, hogy az osztrák-cseh labdarugás kérdését valaha tisztázni lehessen. Ezt az ügyet pedig régen rendbe lehetett volna hozni, ha a Federation felhasználta volna tekintélyét és sulyát s alkalmas pillanatban közbe lépett volna. Mert a mostani állapot épen olyan mint az, amely Angliában létezik. Itt is, ott is van egy privilegizált náció. Ott az angolok, itt az osztrákok. Anglia négy nemzetiségéből (angol, skót, ir és welsz), amelyek együtt Great Britain and Irland-et alkotják, az angolnak jutott az a szerencse, hogy a Federationban helyet foglalhasson. Ausztriában, ahol szintén van egy egész csomó nemzetiség, még pedig épen olyan politikai viszonyban és egységben élők, mint Great Britain and Irland-ben (Nagy Britannia és Irország t. i. ez a helyes és közjogi neve az angol királyságnak) az osztrák, jobban mondva a bécsiek játszák az angolok szerepét. Akár politikai, akár sport szempontból nézzük is ezt a létező állapotot, azt látjuk, hogy a cseheknek épen olyan joguk van a Federationban való részvételre, mint az osztrákoknak. Ausztria ép olyan része az osztrák korona tartományainak, mint Csehország. A helyzet különben most még tarkább lesz, mert ujabban már a lengyelek is jelentkeznek, s a footballsport nemzetközi viszonylatában ők is szerepet kérnek maguknak. Ez mind csak azt bizonyitja, hogy végre is az osztrákoknak, cseheknek és lengyeleknek is rá kell helyezkednünk a németek bölcs és mérsékelt álláspontjára, egy közös szövetséget alkotván. Ezt a kérdést gyakorlatilag csak ugy lehetne megoldani, ha a külön osztrák, a külön cseh és a külön lengyel szövetség, mind megtartván saját autonómiáját egy közös név alatt mint egyesült szövetségek szerepelnének és egy „Bund"-szerü alakulatban képviselnék kifelé Ausztriát.

Ezt kell különben az angoloknak is a jövőben szem előtt tartani. A mostani kivételes helyzetük szégyenére válik a kontinens összes labdarugó-szövetségeinek s ugy sem tarthat sokká. Őszintén szólva, — mélyen csodáljuk a kontinensbeli szövetségek azon teljes nemtörődömségét, amivel az angol profeszionista szövetség jelenleg élvezett kiváltságait türi. *Mindenki betartja a Federation szabályait, csak a prof. FA. nem s érdekes, hogy míg ez a törvénytelen kiváltságainál fogva állandóan játszik a Federationba nemtartozó skót, ir és velszikkel, addig ő lármázik és tiltakozik legjobban, ha valamely szövetség egy későbbi békés megegyezés előkészítése reményében ilyet akar a Federation által engedélyeztetni.*

Mindabból, amit felsoroltunk kitetszik, hogy mennyi minden rendezniváló van a Federationban és mennyi jogtalanságot kell itt megszüntetni. A MLSz-nek nem szabad meghátrálnia, hanem teljes erővel kell megkezdett akcióját folytatnia. Mi bizunk abban, hogy végre is sikert fog aratni. Egy óriási eredményt már is elért s ez az, hogy Európa minden labdarugással foglalkozó nemzete Magyarország felé néz.

A MLSZ.-hez intézett levelekre vonatkozólag kell még azt a megjegyzést tennünk, hogy a legtöbbjének irója teljes tájékozatlanságot árul el a nemzetközi viszonylatokat illetőleg, s ez képezi a prof. FA. legnagyobb erejét. A MLSz-nek erélyes választ kell adnia a Federation végrehajtó-bizottságának s ezt kell felhasználni arra, hogy a helyzetet mindenki előtt tisztán feltárja. Ez alanti átiratok különben sem fejezik tisztán az egyes országok közhangulatát. Nagyszámu magán levélben kérnek egyes szövetségi tanács és más bizottsági tagok felvilágositásokat,amelyek majdnem mindegyikének alaphangja: az amatőrség védelme és annak igérete, hogy hazájukban mozgalmakat fognak inditani, a magyar javaslat érdekében.

Masaniello Parise.

A vivóvilág őszinte részvéttel osztozik Olaszország gyászában. A vivás történetének egyik legkimagaslóbb egyénisége Masaniello *Parise* a romai mesteriskola világhirü igazgatója halt meg. Neve és működése külön fejezet a vivósport évlapjain, s e fejezet irja le az olasz vivás legdicsőbb korszakát. Működésének története egyuttal hü képe a modern olasz vivás fejlődésének s ha tul is élte saját fénykorát, ha utolsó éveiben a népszerüség változékony voltát keserüen tapasztalhatta is, koporsójánál megilletődve állanak meg az olasz vivók, mert aki sirba szállott, sok győzelmes csatában vezette őket, mert az olasz vivás világra szóló hirneve az ő működéséhez fűződik.

Az olasz vivómüvészet ujjászületésének kora a mult század hatvanas éveibe esik. Még nem létezett a hatalmas *Italia Unita*. A vivás sulypontja Milanoban volt, ott a Scuola Magistraléban tanitott *Radaelli* a modern kardvivás lánglelkü rendszer alkotója. *Radaelli* rendszere az, amelyen a mai kardvivás alapszik. Ő állapitotta meg a könyökből való mozgás feltétlen előnyét a csukló vivás felett, az ő nevéhez fűződik az olasz védőrendszer a maga tökéletességében. Ő azonban a kardra helyezte a fősulyt s bármennyire tökéletes volt is rendszere, tanitása, az olasz nemzeti öntudatot nem elégitette ki. Nem volt karddal ellenfelük, nem volt kin diadalmaskodni. Ezalatt a franciák a törvivást tökéletesitették és egyre-másra győztek az olaszok felett. 1870-ben mikor Olaszország egységes állammá lett minden olasz azt kivánta, hogy a tört tegyék főfegyverré és ezzel győzzék le a világot. *Radaelli* már nem élt, egy a közhangulatnak megfelelő embert keresték a most már Romába átvitt és állami intézetté tett *Scuola Magistrale* élére. Nápolyban találták meg *Parise* személyében, aki akkor már könyve révén nagy hirre emelkedett. E könyv a törvivás rendszerét tartalmazza, irója mély tudásáról az olasz és francia törisiola egyenlő ismeretéről tanuskodva. Ha némely részében túl is szárnyalta az idő, nagy része örökbecsü elméletet tartalmaz.

Parise erélyesen vezette az ügyeket, ha maga sohasem volt is nagy tussör elmélete utólérhetetlen volt. A mesteriskola óriási lendületet vett alatta. Egyre-másra produkálta a világbajnokokat, akik aztán egyre-másra aratták a világraszóló sikereket és képezték a jobbnál jobb tanitványokat. Greco, Pini, Santelli, Schiavoni, Conte, Tagliapietra Tagliaferri, Santuechi Gaudini, Drosi és ki tudná igy emlékezetből elmondani, hány babérkoszoruzott *nagymester* került a Scuolából, akiknek mindegyike egy-egy kocsi derék babért aratott nemzetének. Tervszerüen hódították meg a világot. Nyugaton a francia félelmes konkurrencia mellett is egész sereg olasz mester foglalt el egy-egy hatalmas pozíciót, mi felénk pedig előbb Ausztria aztán hazánk hódolt meg nekik. Most már dicsőségben uszott *Parise* és nem kevésbé érdemdús tanártársai *Pessina* és *Pecoraro*.

A szerencse azonban forgandó. A franciák az epére tértek át s *Parise* késön vette észre a veszélyt. Mire felócsudtak későn volt. A franciák előbbre járnak és az olasz-francia epé küzdelmek az utóbbiaknak szereznek dicsőséget. Törrel meg nem állanak ki. Az olasz *Gloire* e részben — ha csak időleg is — de leáldozott. Kardban akartak revansot venni. Az athéni olympiádra készülődtek. Ámde otthon egy sportviszály meghiusitotta a kiküldetést és összevissza egy másodrangu amatőr *Cesarano* képviselte hazáját. Ezért járt kelt oly szomoruan Athénban *Parise*, pedig őt direkt az athéni kormány hivta meg a zsüri elnökének. A szabályok rosszak voltak, nem tudott velük mit csinálni. Egy reménye volt még a mesterek világbajnoksága, mert erre kihozta a Scuola büszkeségét *Gaudinit*. Hiába volt minden. Csak három mester vivott a gyászos egy tussos versenyen. Egyetlen pillanatig tartott a küzdelem Gaudini tusst kapott és utazhattak haza.

VERSENYDIJAK SCHUCH L. UTÓDAI
Edlauer G. és Szlávik diszmüáru-üzletében
mindennemü sportra állandóan gazdag választékban találhatók BUDAPESTEN, IV. KERÜLET, KIGYÓ-UTCA 4. SZÁM.

Londonra készültek hát teljes erővel. Itt is sok taktikai hibát vetettek szemére. Magát a zsüribe neveztette be, holott tudnia kellett volna, hogy az angolok mestert nem fogadnak, igy az olaszoknak nem volt igazán szakértő képviselője. Azt is terhére rótták, hogy amig a magyar vezetőség a szabadtéri tréninget is keresztülvitte, talált reá helyet és módot, addig az olaszok készületlenül állottak a sáros földre. Elvesztették ezt a küzdelmet is.

Az olasz közvélemény bünbakot keresett és megtalálta *Parise* személyében. Távozását követelték és ő most eltávozott oda, ahová nem kiséri más, csak diadalainak emléke és az egyénisége iránti őszinte tisztelet.

Megérdemelte, hogy a magyar vivók, kik annyit tanultak tanítványaitól meghajtsák zászlójukat sirja előtt és én kit hozzá ismételt együttmüködés, becsületes küzdelmek zavartalan emléke és szivélyes bajtársi viszony füzött e sorokkal áldozzak emlékének.

Dr. Nagy Béla.

HIREK.

A magyar vivás és a külföld.

Bármily fejlett legyen is a magyar vivósport a külföld eddig igen keveset tudott róla. Eseményeink bécsi forráson át elferditve kerültek a külföldi lapokba. A magyar vivók győzelmeit a derék osztrákok rendszerint saját javukra irták. Ily körülmények között igen örvendetes esemény, hogy a világ legelterjedtebb vivó orgánuma a párisi *Les Armes* ujévi számában egy hosszabb cikket közül a magyar vivásról *Nagy* Béla dr. a MASz. vivószakosztálya elnöke tollából, mely „Escrime en Hongrie“ cim alatt a magyar vivómüvészet fejlődését ismerteti.

A cikk bevezetésében a magyarok londoni győzelmére utal, amely bizonyára érdeklődést keltett a magyar vivómüvészet fejlődése iránt is. Elmondja hogy a vivás régi, majdnem egy évezredes magyar sport, sőt a mai modern értelemben vett vivómüvészet is közel száz éves fejlődésre tekinthet vissza. Őszintén bevallja, hogy tőrrel elmaradtunk a nagy tőrvivó nemzetektől, párbajtőrrel meg éppen sehogy se vagyunk, hogy nálunk a fősúly kardra esik. Ismerteti a régi magyar vivást majd hosszasabban foglalkozik *Keresztessy* József a „mesterek mestere“ korával, és nehány jellemző vonással vázolja a nagy mester rendszerét. A millenáris versenyről az igazság erejével irja meg, hogy azon az olaszok győzelme nem volt döntő jelentőségü, mert hiszen a második helyet ugy a mesterek, mint az amatőrök között magyar vivó foglalta le, hanem tényleg az olasz iskola szelleme győzött. Méltatja a behivott olasz mesterek és az olasz iskolát oly lelkesedéssel elsajátitott magyar mesterek érdemeit, majd rátér arra, hogy a fejlődés eredménye nem az olasz rendszer szolgai elsajátitása, hanem egy önálló modern magyar vivómüvészet kifejlődése lett. Megadva az olasz vivásnak a joggal meg illető tiszteletet, megmagyarázza, hogy melyek a két iskola között a legjellemzőbb külömbségek. Rámutat arra is, hogy a magyar tussszámitás sokkal reálisabb, mint az olasz és ennyiben közelebb állunk a francia combat felfogáshoz.

Az ily nemzetközi fellépésnél illő szerénységgel a magyar vivók jövő programmját *a tanulásban* jelöli meg, tanulni fogjuk a tőr és epét, hogy utólérjük a nagy tőrvivó nemzeteket és még jobban elmélyedünk a kardvivásban, hogy megtartsuk azt a helyet, melyet Londonban elértünk tudásunkkal és ugy lehet a szerencse isten asszonya kegyével, mely mindig szükséges segitség ily nagy küzdelmekhez.

A francia ujság a cikk mellett *Nagy* Béla dr. arcképét közli.

Egy érdekes versenytervet lanszirozott a FVC. E szerint egy verseny folyna le meghivott 12 elsőrangu vivó között mindenki mindenkivel vivna egy-egy 10 vagy 20 percig tartó assaut-t. A verseny természetesen csak a vezető vivóklubok részvételének kilátásba helyezése esetére lesz kiirva.

Schermatori admirabili. A *Stampa d'Italia* megemlékezve *Parise* Maseniello haláláról igen hizelgően nyilatkozik a magyar vivókról. Áma világhirü vivómesterek közül, kik Parise keze alól kerültek ki első helyen Grácot, második helyen *Santelli* Italot emlitve megemlékezik a részben a mester iskolájából kikerült magyar vivók londoni diadaláról, lelkes hangon egyenesen csodálatos vivóknak nevezve őket.

Egy kérdés cim alatt lapunk mult számában felvetett vitás elméleti kérdésre a beérkezett és a hétfő estig beérkező válaszokat lapunk jövő számában közöljük.

A MAC. házi versenye f. hó 26-án és 28-án folyik le a Lovardában. E versenyen tudvalevőleg a klub elsőosztályu kardvivói vesznek részt.

Vivó-estélyek. A *Magyar Athletikai Club* folyó hó 19 és 21-én egymásután két vendégestélyt rendezett. Mindkettő fényesen sikerült Az elsőn jelenvoltak a *Nemzeti Vivó Clubból* Werkner Lajos, dr. Stéger György, Kugler Sándor és Trinchieri Umberto, a *Vén fiuk Clubjából* Heinrich Aladár, a *Kispesti Vivó Egyletből* Haber Ernő, Suche Adolf, Berger Rezső, Manó Ferenc és ifj. Prokopp Sándor.

A második estélyen ott láttuk a *Fővárosi Vivó Clubból* dr. Földes Dezsö, Lehner Artur, dr. Jellinek Manó, Pick Jenő és Gold Ede a BEAC.-ból Palotai-Kovács Károly, Bognár Gusztav, Mészarovits György, Pintér Géza. E vendégekkel a MAC. tagjai közül többek között Mészáros Ervin, Tóth Péter, Szántay, Darányi, Häckl, Pajzs, Mihajlovits főh. Karossa-Karsa Eörs., Mennyey Géza, Akantisz hn. szállottak szembe. Elképzelhető, hogy mennyi és mily értékes küzdelem volt látható.

Szombaton 22-én *Santelli* mester termében volt nagyszabásu vendégestély, melyen ott láttuk dr. Nagy Bélát, Zulavszky Bélát, Szarvassy Györgyöt, Szántay Jenőt, Damaszkin századost és fiát, Szuk Gézát, Darányi Gyulát, Fauser drt, Schwarcz drt, Hámos Nándort, Rakovszky Györgyöt, Mennyeyt, Jeneyt. Halász Tibort, Karás Istvánt, Iványi Lászlót és másokat. E névsor is mutatja, hogy mily élénkség uralkodott a teremben és a szebbnélszebb mérkőzések egymást követték.

Halász Zsiga vivómester a fővárosi Vigadó (Redout) III-ik emeletén levő vivó- és tornatermeiben 1910. évi február hó 5-én esti 6 órakor sportestélyt rendez.

Kissé elkésve ugyan, de mégis csak bekövetkezett az idei tél s ugy a korcsolyázók, mint a sielők és ródlizók immár zavartalanul üzhetik kedvenc téli sportjukat.

A legnagyobb érdeklődés természetesen a MAC. ródlipályája iránt nyilvánult, melyet vasárnaptól kezdődőleg buzgón keresnek föl ugy az activ sportolók, mint a ródlisport iránt csak passziv érdeklődő szemlélők. A külföldről is kedvező hirek érkeztek s igy kilátás van rá, hogy február hónapja hósportok tekintetében elsőrangu eseményekben fog bővelkedni.

HIREK.

A svábhegyi Magyar Atlétikai Club szánkázó-pályáján nagyban folyik a pálya hófelületének simitási munkálata. A svábhegy teteje a legszebb téli tájképet mutatja és a pályát 40 centiméter magas hóréteg boritja. Számos munkáskéz dolgozik, hogy a magas, lágy hóréteget lepaskolja és ezzel a pálya felületét csuszóssá, sikossá tegye. Sportszerü használat céljából szükséges azonban, hogy ez a lepréselt hóréteg össze is fagyjon.

A felső sikos réteg készitési munkálatai fagy hiján még nem fejeződtek be, de a pálya részben már használható. Az ujabb hóesések folytán a pálya egyre javult s a hét végén már megnyilik a közönség használatára.

A fogaskerekü vasut a rendes menetrend szerint (Városmajorból indul fölfelé délelőtt $^{1}/_{2}$10, 12, $^{1}/_{2}$2, $^{1}/_{2}$3 és 4 órakor) a pálya két vége közötti sportvonat pedig délelőtt és délután negyedóránkint közeledik. Ujabbi kedvező intézkedés, hogy ha a fogaskerekü vasut elindulása után 30 tagu társaság összeverődik, — akkor a vasut külön vonatot indit.

Vasárnap és hétfőn máris tömegesen szánkáztak.

A Tátra Club nemzetközi szánkázó versenye az eredetileg tervbe vett február 5-ike helyett egy héttel később: február 12-én veszi kezdetét. Okot erre az szolgáltatott, hogy a magyar versenyzőknek hosszabb idejük legyen az erős tréningre, továbbá, hogy február 5-én lesz Budapesten a „Széchenyi bál“, amely a fővárosi társaság egy részét elvonná a versenytől. A lelkiismeretes tréningre annál nagyobb szükség van, mert külföldről már is számos helyről érdeklődtek a verseny iránt, különösen a Semmeringről, ahol több összedolgozott kitünő bobsleigh csapat készülődik arra, hogy az első magyar bobsleigh bajnokságot elvigye. Számitani lehet arra is, hogy a soproni huszártisztek hirneves ötöse, amely az összes semmeringi versenyek állandó és veszélyes résztvevője, fel fog Tátralomnicra rándulni, hogy megvédje a magyar szineket. A lomnici csapatoknak tehát erős konkurrensekkel kell majd megküzdeniök. A Széchenyi-bál szemponjából is indokolt a verseny elhalasztása, mert megkönnyiti a Tátra Club igazgatóságának azon célja elérését, hogy az első nemzetközi szánkázó verseny társadalmilag is nagyszabásu esemény legyen. Lomnicon a legszebb téli idő uralkodik sok hóval, ugy, hogy a szánkázó pálya már most ideális állapotban van. Nagy és előkelő társaság tartózkodik odafönn, a többek között, gróf Zichy Aladár, gróf Széchenyi László, gróf Majláth Györgyné, gróf Bissingen Ernő, gróf Vay Tiborné, báró Baich Iván, Tallián Béláné stb. családjaikkal együtt, továbbá a Rökk, Fabinyi, Tőry, Jankovich stb. családok.

A semmeringi si és ródliversenyt a kedvezőtlen hóviszonyok miatt február 6-ra halasztották.

Bobsleighvereny Davosban. Január 14-én tartották meg Davosban 3400 méteres távon a nagy bobversenyt az aranyserlegért, melynek eredménye a következő:

1) *Biuls* 4 p. $16^{2}/_{5}$ mp. (német legénység: Bleuler, dr Schwartzmann, Müller, Schwartzmann k. a.)

Black Fox (angol bob) és Queen of Heartz (davosi bob) holtversenyben 4 p. $16^{3}/_{5}$ mp.

A versenyen 12-en indultak.

Siverseny Mitterndorfba. A 6. 5 km.-es, 840 m. eséssel biró pályán megtartott siverseny eredménye a következő:

I. *Vadászfutás.* 14 induló.

Ne tétovázzék ha fáj a feje, hanem használjon azonnal Beretvás-pasztillát

a mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Orvosok által ajánlva.

Ára 1.20 fillér. Kapható minden gyógyszertárban. Késziti Beretvás gyógysz. Kispesten. 3 doboznál ingyen szállitás.

1) Peter Pircher (Mitterndorf) 21 : 49 p. 2) Raimund Petermann (Admont) 22 : 25 p. 3) Leo Heiss (Aussee) 22 : 55 p.

II. *Népfutás.* 17 induló.

1) Franz Steinberger (Admont) 19 : 51 p. 2) Stefan Schrantz (Mitterndorf) 21 : 22⅘. 3) Franz Amon (Aussee) 22 : 23⅘.

Sitanfolyam. A német téli sportegyletek szövetsége a január 24—31 közti időben 8 napos sitanfolyamot rendez az Oriás-hegységben.

A tanfolyamot Rudolf Hollmann a kiváló sitechnikus fogja vezetni.

Bobsleighbaleset St. Moritzban. A multkor adtunk hirt Eppenheim urnő balesetéről s ime ujabb balesetről kell megemlékeznünk. A január 18-iki nagy bobverseny közben Montgelas Erzsébet grófnő (München) lábát törte. A balesetnek a grófnő fivérének Montgelas Hugónak téves kormányzása volt az okozója.

Az osztrák német téli sportegyletek szövetsége nagyszabásu versenyt rendez Eichwaldban.

Részletes programm a következő:

Szövetségi sifutás a csehorszagi német bajnokságért. Katonai sifutás. Bobsleigverseny a csehnémet bajnokságért. Középiskolai tanulók sifutása. Ródliverseny a cseh-német bajnokságért. Lenkerverseny. Férfi és hölgy egyes ródliverseny. Páros ródliverseny. Ifjusági ródliverseny. Általános bobverseny. Senior siugrás. Junior siugrás. Középiskolai tanulók siugrása.

Sikirándulás Börzsönybe. Az elmult vasárnap az „Anonymus turisták" 5 tagja sikeres sikirándulást rendezett a Börzsöny hegységbe. Igaz ugyan, hogy a lelkes turisták még megközelitőleg sem találtak annyi havat a Börzsönyben, mint például tavaly márciusban, ennek ellenére azonban mégis nekivágtak a nagy utnak, azon mindenesetre előrelátó szempontból vezérelve,

A börzsönyi kirándulás résztvevői.

hogy hátha később még ennyi havat sem találnak s sielés nélkül lezárni a téli szezónt, bizony nagyon elszomoritó dolog.

A sifutási versenyek terén érdekes ujitást vezet be legközelebb az osztrák télisport szövetség. A versenyen ugyanis nem egyes sielők, hanem 4 tagból álló csapatok fognak küzdeni és győztes az a csapat lesz, melynek legalább 3 tagja együtt fut át a célon. Az ilyfajta versenynek az lesz a célja, hogy a sielők ne a sifutás szépségét elhanyagoló száguldozásban fejtsék ki tudásukat, hanem szép egyenletes tempóban fussák be a távot, mert hiszen minden bukás és irányitévesztés csak zavarja az összmunkát s igy a verseny megnyeréséhez lehetőségét is.

Az osztrák télisportszövetség most állapitotta meg a februári versenyek sorozatát, melyet itt közlünk:

Február 2. Bobverseny az osztrák télisportegylet vándordijáért. Hölgyverseny hölgy vezetővel.

Február 6-án. Országuti bobverseny a délivasut dijáért.

Február 20. Bajnoki boby-verseny. Junior bobyverseny.

Február 27. Bajnoki bob-verseny. Skeletonverseny a Semmering bajnokságáért.

A versenyeket kedvező idő esetén a Semmeringen tartják meg.

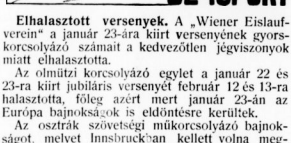

Elhalasztott versenyek. A „Wiener Eislaufverein" a január 23-ára kiirt versenyének gyorskorcsolyázó számait a kedvezőtlen jégviszonyok miatt elhalasztotta.

Az olmützi korcsolyázó egylet a január 22 és 23-ra kiirt jubiláris versenyét február 12 és 13-ra halasztotta, főleg azért mert január 23-án az Európa bajnokságok is eldöntésre kerültek.

Az osztrák szövetségi műkorcsolyázó bajnokságot, melyet Innsbruckban kellett volna megtartani, Wienben fogják lebonyolitani. Ugy a Wiener Eislaufverein, mint a „Training Eisklub" hajlandónak mutatkozik a verseny megrendezésére.

A német gyorskorcsolyázó bajnokságot január 29-én és 30-án okvetlen megrendezik. Ha Berlinben nem lehetne, akkor vagy Münchenben, vagy valamely kedvező fekvésü osztrák jégpályán.

A Nemzeti Sport könyvtára (Magyar Spalding) I. füzete a

„SZÁNKÓZÁS"

megjelent. ■ Ára 1 korona.

KAPHATÓ: **Budapesten** Kertész Tódornál IV. Szervita-tér, ifj. Nagel Otto könyvkereskedés VIII. Muzeum-körut 1. **Kassán** Vitéz A. könyvk. **Kolozsvárott** Steiner J. könyvkereskedőnél. **Pozsonyban** Stampfel A. könyvk. **Aradon** Kerpel A. könyvkeresk.

A könyv a Nemzeti Sport kiadóvállalatnál (Budapest, VIII. Esterházy-utca 6.) is megrendelhető 1 K. 10 fill. előleges beküldése mellett. Postatakarékpénztári számla 20438.

Lapunk előfizetői 90 fillérért kaphatják.

Uj német császárdij. A német császár uj dijat adományozott a német korcsolyázó szövetségnek. A szövetség a dijat az olmützi német műkorcsolyázó bajnokságra tüzte ki és végleg azon egylet (nem versenyző) tulajdonába megy át, mely a dijat háromszor megnyeri.

Az előbbi császárdijat a Münchener Eislaufverein nyerte, melynek kiváló tagjai dr. Gilbert Fuchs és Burger a német műkorcsolyázó bajnokságot 1906, 7 és 9-ben megnyerték.

A „Wiener akademischer Sportverein" versenye. Annyi versenyelhalasztásról kellett az utóbbi időben beszámolnunk, hogy igazán jól esik, egy tényleg lebonyolitott versenyről hirt adnunk. Igaz ugyan, hogy ez a versenyrendezés sem ment a maga „természetes" utján, mert mint már a kiirás alkalmával is közöltük, a versenyt a wieni Engelmann-féle „mesterséges" pályán lett megtartva. A pálya a meleg időjárás ellenére kitünő állapotban volt, résztvevő is volt elegendő s az eredmények általában kielégitők. Az akadémiai műkorcsolyázó versenyben Kachler nagy küzdelem után legyőzte az uj berlini csillagot Rittbergert, a hölgyversenyt Rendschmiedt k. a., a juniorversenyt pedig a fiatalabb Richard nyerte. Ollow ki a Korper-dijban biztos induló, training közben történt sérülés folytán e versenyen — melyre be volt nevezve — nem indulhatott.

Részletes eredmények:

I. *Nemzetközi akadémiai műkorcsolyázó verseny.* 1. Fritz Kachler (Cottage Eislaufverein) helyezési szám 7, pontszám 225⅘. 2. W. Rittberger (Berlin. 10 és 225⅘. 3. L. Richard (Akademischer Sportverein) 13 és 208⅘. Kezdetben Richard kitünően tartja magát. Csak a hármas és a single-paragrafusnál esik vissza. Ezeket a figurákat Kachler végzi legszebben és behozza azt, amit a dupla és ellenhármasnál veszitett. A szabadon választott gyakorlatokat a két első gyönyörüen végezte. Rittberger egy gyönyörü pirouettel brillirozott, mig Kachler testtartása még mindig nem kielégitő.

II. *Nemzetközi műkorcsolyázó verseny hölgyek részére.* 1. Rendschmiedt k. a. (Berlin) 5 és 149⅘. 2. Eilers k. a. (Berlin) 10 és 124. A kötelező gyakorlatokban Rendschmiedt k. a. nagy fölényben volt, de a szabadon választott gyakorlatoknál alig volt valamivel jobb Eilers k. a.-nál, kinek graciózus tartása nagyon tetszett.

III. *Nemzetközi junior műkorcsolyázó verseny.* 1. A. Richard (Wiener Eislaufverein). 2. W. Böckl (Eislaufverein Wörthersee). 3. D. (álnév, Wiener Eislaufverein) Richard fölényesen győz.

A München melletti Risser-tavon élénken trainiroznak. Utóbbi időben dr. Fuchs, Bürger és Hübler k. a. (München) továbbá Kronberger k. a. és Szende (Budapest) trainiroztak szorgalmasan. Szende oly kitünő formában van, hogy minden valószinüség szerint a davosi világbajnokságban is indulni fog.

A bajor kerület gyorskorcsolyázó bajnoksága január 16-án dőlt el a Risser-tavon. Eredmények: 500 m. 1. Rest 60.4 mp. 2. Buchwieser 62 mp. 3. Noth 62⅘ mp.

1500 m. 1. Rest 3 : 16 p. 2. Nordmann 3 : 16⅘. 3. Buchwieser 3 : 41.

3000 m. 1. Rest 7 : 30⅘. 2. Buchwieser 8 : 13. 3. Noth 10 : 17.

Bajnok: Rest 2. Buchwieser 3. Noth.

Hans Braun, a kiváló müncheni középtávfutó beállott a gyorskorcsolyázók sorába s legközelebb indul is egy klagenfurti „junior" versenyben.

Tennis-, auto-, sport- és utcai cipő ujdonságok

Bencze és Társánál

Budapest, IV. Váci-utca 2.

Anglia 1/2 angol mérföldes bajnoka és egy junior verseny. Nem furcsa ez?

Próbaverseny Krisztiániába. A krisztiániai Skoiteklub mult vasárnap tartotta próbaversenyét oly célból, hogy annak alapján nevezze és küldje ki versenyzőit a Klagenfurtban február 1 és 2-án megtartandó Európa-bajnokságra. A versenyen O. Mathiesen fölényes formát mutatott, mellette még M. Johansent, fogják kiküldeni.

Részletes eredmények:

500 m. seniorok részére:

1) O. Mathiesen 46·2 mp. 2) B. Fraug 47·6. 3) M. Johansen 49·1.

1500 m. seniorok részére:

1) O. Mathiesen 2 : 27·7. 2) M. Johansen 2 : 36·6. 3) Pundgreen 2 : 38·5.

5000 m. seniorok részére:

1) O. Mathiesen 8 : 51·4. 2) A. Költzow 9 : 16·3. 3) M. Johansen 9 : 16·6.

1500 m. juniorok részére:

1) Thorensen 2 : 42·3. 2) S. Johansen 2 : 43. 3) Staff 2 : 43·4.

Az osztrák mükorcsolyázó bajnokságot, mint lapunk más helyén közöltük elhalasztották. A bajnoki versennyel kapcsolatban kiirt 2 junior számot azonban meg lehetett tartani s mindkét szám — nagy meglepetésre — a wieni versenyzők vereségével végződött.

Eredmények:

Junior verseny urak részére:

1) Prochaska (Innsbruck) helyezési szám 10. 2) Pöckl (Klagenfurt) 11. 3) A. Richard (Wiener Eislaufverein) 15 1/2. Indultak még: Schwarzbach (Cottage Eislaufverein, Wien) Kraus (Nürnberg).

Juniorverseny hölgyek részére:

1) Platzer k. a. (Klagenfurt) 5. 2) Böck k. a. (Wiener Eislaufverein) 10. Indul még: Truka k. a. (Innsbruck).

Berlinből jelentik, hogy az uj Hohenzollern sportpalotában a téli hónapok folyamán jégpályát is létesítenek.

Jéghockey. A chamonix-i serlegért folytatott küzdelemben a Berliner Schlittschu klub 5 : 0-ra verte a belgákat, ellenben 2 : 4 arányban vereséget szenvedett a párisi Klub des Patineurs csapatától.

A Leipzieger Sportklub Davosban 9 : 0-ra verte a davosi helyi csapatot.

A Korper és Gurschner dij. Lapzárta után kaptuk Wienből a következő rövid értesitést:

Mükorcsolyázó verseny a dr. Korper-dijért.

1) Rittberger (Berlin). 2) Kachler (Wien). 3) Jacobson (Helsingfors). 4) Ollow (Pétervár), a dij tavalyi védője. 5) Mejstrik (Wien).

Mükorcsolyázó verseny hölgyek részére Gurschner dijért.

1) Renschmidt k. a. (Berlin). 2) Eilers k. a. (Berlin). 3) Platzer k. a. (Klagenfurt).

A verseny részletes leirására jövő számunkban még visszatérünk.

Sceleton.

Skating. Két héttel ezelőtt nyilt meg Berlin legelőkelőbb negyedében az „American Roller Skating Rink". A rollerozás sportja tulajdonképen Berlinben született, innen került Amerikába, ahonnan most az amerikaiak visszahonositották. Talán öt hónappal ezelőtt nyilt meg az első „roller rink" a botanikus kert közelében, e pálya használhatóságához igen sok szó férhetett, de a berliniek csakhamar megkedveltek ezt a sportot, melynek praktikus oldalát csakhamar kiaknázták. Ma az utcza rendes képéhez tartozik, hogy az emberek hivatalaikba, a gyermekek pedig az iskola felé rolleroznak.

Az „American Roller Skating Coy" mely az egész világot elárasztja pályákkal nagy területet bérelt a Kurfürstendamm-on, ahol nagy és teljesen sima felület áll a sportkedvelők rendelkezésére.

Vajjon e vállalkozás a kivánt sikerrel fog-e járni, azt előre mondani nem lehet; mindenesetre merészség kell hozzá, egy olyan városban roller-pályát épiteni, ahol mesterséges jégfelület áll télen-nyáron a korcsolyázók rendelkezésére. Egyelőre még igen sokan látogatnak el a „Roll-palast"-ba. Még az ujdonság varázsával bir és szabadjegyek is használnak a vállalkozásnak, de kivánesi vagyok vajjon mi lesz majd január 15-én tul, ekkor ugyanis megsemmisitik a szabadjegyeket.

Az árak is kissé magasak. Mig az „Eis-Palast"-ban 1 márkáért lehet reggeltől-estig korcsolyázni, addig a roller-rink mindég csak két-három órai használatra van nyitva. A be:épés egy márkába kerül és a pálya használatáért szintén egy márkát kell lefizetni.

— Önkénteseknek legmelegebben ajánlható az önkéntesi fölszerelés nélkülözhetetlen kiegészitő részét képező Weiner és Grünbaum-féle vivó-felszerelés.

A hétről.

A nemzetközi labdarugó-szövetségben nagy fel'ordulás van. A MLSz. indítványa ismét felszinre vetette a kérdések egész tömegét. Lapunk más helyén foglalkozunk érdemileg e kérdéssel. A Feder. végrehajtó-bizottságának válasza azonban nem zárja le ez ügy aktáit. A MLSz. tanácsa által kiküldött nemzetközi bizottság mult pénteken foglalkozott ez átirattal és az egyes szövetségek válaszaival. Megállapitotta a bizottság, hogy e válaszok bár nem hivatalosak, általában nem kedvezők és azt a benyomást keltik, hogy a legtöbb kontinentális szövetség vezetői a nemzetközi viszonylatban teljes tájékozatlanságban vannak. Elhatározta egyszersmind e bizottság, hogy a Federation végrehajtó-bizottságának határozatában foglalt kitételeket a MLSz. méltóságának megfelelő hangon fogja visszautasitani, bő indokolással és a mai nemzetközi helyzet alapos ismertetésével megtoldva, melyet az egyes társszövetségeknek is meg fog küldeni. E válasz szövegezésére egy bizottságot küldött ki, melynek tagjai *Steiner* Hugó főtitkár, *Lázár* József, *Balogh* Hugó és *Horváth* Ferenc lettek, kik mindnyájan alapos ismerői a nemzetközi viszonylatoknak. A bizottságnak most főcélja azokat a szövetségeket megnyerni, amelyek bizonyos tekintetben hajlandóságot mutatnak, a MLSz. álláspontjához való közeledéshez.

Érdekes és sok tanulságot rejtő cikk jelent meg az angol „Sporting Life"-ban, mely az angol FALtd hivatalos organuma s amelyet egész terjedelmében itt közlünk:

„Magyarország által nem rég megindított akcióval — mely az Amateur FA. csapatai-

Téli uszóverseny a Szajnában.

TÁTRALOMNICZ

Prospektust küld a fürdőigazgatóság. Gundel Károly igazgató.

A legmodernebb téli sporttelep. Ideális új bobsleigh-pálya Külön ródli-pálya. Külön felvontató út. Bob- és ródli-versenyek. A Palota-szállóban minden kényelem. Közp. fütés. Villanyvilágitás. Az elő- és utó-idényben kedvezményes árak kaphatók.

nak a kontinensről való kizárása ellen tiltakozik — foglalkozott a FA. tanácsa mult hétfőn, de eddig mit sem tudunk a hozott határozatáról. Mindenki előtt világosan fekszik az a tény, hogy a jelenlegi helyzetet már nem lehet sokáig fentartani, mert az Amateur FA. *olyan hatalmas testületté fejlődött,* amelyről hivatalosan is — előbb vagy később — tudomást kell venni. Ezt mutatja az a javaslat is, amely az Angol Olimpiai Bizottság előtt fekszik s amely az Amateur FA. felvételét célozza a bizottság tagjai közé. E javaslat sorsa még nincs eldöntve, de több mint valószinü, hogy valamely formában keresztül fog menni. Jóllehet a FA. és az AFA között tökéletes megegyezés gyakorlatilag majdnem lehetetlen, mégis lehetséges lesz bizonyos határok között valami egyensúlyt teremteni és akkor a két testület egymás mellett dolgozhatik a sport javára. Pártatlan álláspontról nézve az ügyeket, nem lehet elejteni azt a reményt, hogy valamilyen megegyezés létre fog jönni, amely csak a sport hasznára és előnyére válna. A footballsportban szükség van ugy az amatőrökre, mint a profeszionistákra és mérlegelve azt az óriási befolyást, mellyel mindkét testület rendelkezik, *az volna a leghelyesebb megoldás, ha ugy az amatőr, mint a profeszionista sportot külön-külön szövetség irányitaná,* amelyek egymást elismerve, egymás mellett dolgoznának. Ezt a megoldást a játékosok ezrei szivből üdvözölnék és ezzel a felmerült differenciák egyszersmindenkorra kiegyenlitést nyernének."

Igy ir a Sporting Life. Az aki a sorok között tud olvasni, sok mindent észre vehet belőle. Első sorban az AFA feltartózhatlan előre nyomulását és fejlődését s az angol közvélemény megnyerését. Már pedig nézetünk szerint nem az az igazi nemzeti szövetség, amelyet a Federation kikiált, hanem az, amelyet egy ország közvéleménye elismer annak. A Sporting Life fenti cikke mutatja mennyire helyes nyomon jár a MLSz.

HIREK.

A Ferencvárosi Torna-Club sporttelepe a megvalósulás felé közeleg. *Pobuda* Tivadar mérnök megkészitette a terveket, amelyek szerint pazar fényü uj sporttelepe lesz a fővárosnak. 150.000 koronát szán rá a FTC. az épitkezésre, s a pénz már biztositva is van. *Springer* Ferenc elnöknek a telep létesitése körül kifejtett buzgólkodása minden sportszerető embertől őszinte hálát érdemel.

A MTK. legközelebb tartja közgyülését, melytől a MT Körét mélyen érintő elhatározások várhatók. Itt emlitjük meg, hogy *Vida* Henrik, az egylet érdemes titkára — hallomás szerint — egyéb irányu elfoglaltatása miatt titkári állásáról lemondani készül.

Berlini levél.

A zoológikuskert csarnokában, melyben az imént még a hatnapos kerékpárverseny folyt, ma már megint ujabb sporteseményeknek szinhelye. A Berliner Lawn-Tenis Club második téli versenye folyik ott, a közönség legnagyobb részvétlensége mellett. Négy pályát helyeztek el a tágas csarnokban, mely rossz világitasánál fogva, nem alkalmas tenisz-versenyek rendezésére. Nappal még hagyján, de a versenyek este 11 óráig folynak és az ivlámpákkal való világitás egyáltalán nem vált be. A játékosok kénytelenek a legnagyobb óvatossággal játszani, éles játékról szó se lehet, hiszen a fehér-labdákat még a legjobb szem is alig tudja kivenni. Vörös labdákkal kellett volna játszani. Érdekes játékot alig lehetett látni, a német legjobb klasszis nem volt képviselve és azok a belföldi és külföldi játékosok, akik beneveztek, szintén gyöngén szerepeltek. Kár a téli versenyt ilyen késői szezonra halasztani, hiszen a játékosoknak alig volt három-négy napjuk, amelyet trenirozásra fel lehetett volna használni és csakugyan nagyon meglátszott ugy a kül- valamint a belföldi játékosoknál a tréning hiánya.

Külföldről eljött a német F. C.-Uhl aki jelenleg Londonban tartózkodik, továbbá a két kiváló svéd játékos Möller és Benckett, akik a hendicep versenyben (— $15^{3}/_{6}$) illetve (—$^{3}/_{6}$)-al indultak és Lennep (Hága) (—$^{5}/_{6}$).

A jó német klasszist képviseli O. Widmann (— $15^{5}/_{6}$) és Dr. Boelling, akik a nyilt férfiegyes végküzdelmébe kerültek, melyet utóbbi elég könnyü szerrel megnyert. (6 : 2, 6 : 3).

Boelling egyáltalában legjobban volt formában, nemcsak a férfi-egyest, hanem Schulerkung grófnővel együtt a nyilt vegyest, van Lennep-Mittlen párral szemben $^{6}/_{2}$ $^{6}/_{3}$ és Windelssel együtt a nyilt férfikettest is $^{6}/_{3}$ $^{6}/_{4}$ C Lange és Little ellen.

Hymen. *Mennyey* Margit és *Horvátovics* Iván január hó 29-én, szombaton délben 12 órakor tartják esküvőjüket a belvárosi plébánia templomban.

A MOTESz reprezentativ csapata folyó évi január hó 15-én traininget tartott a BTC Markóutcai tornacsarnokában, melyen a szövetségi egyesületek tornázói közül mintegy 20-an jelentek meg.

A training első sorban a szabadgyakorlatok és az együttes tornagyakorlatok mintaszerü begyakorlására irányul, mint amely tornaszámokban a külföldi nemzetközi versenyeken is a legjobban megállhatjuk helyünket. Emellett erősen folyik az egyéni versenyzők kiképzése is. A jobb tornászok közül eddig Erődy, Szücs, Gellért, Haberfeld, Vorsatz, Krizmanich, Nyisztor, Szalai stb. állottak trainingbe s már most jó formát mutatnak.

A kiképző órák minden szombaton a BTC — erre a célra legmegfelelőbb tornacsarnokában tartatnak meg, a szövetség vezetősége azonban elhatározta, hogy minden hónap első napjain mindig más és más egyesületben a reprezentativ csapat közremüködésével vendégestét rendez, melyen a szövetség és szövetségi egyesületek vezető tagjai is megjelentek, hogy az egyesületek között fennálló bajtársias viszonyt még szorosabbra füzzék. A vendégesték után közös vacsora lesz.Alegközelebbi vendégeste a BBTE csarnokában fog megtartatni.

A Budapest-Kőbányai Torna-Egyesület 1910. évi február 5-én, (szombaton), a kőbányai casino összes termeiben, az egyesület közhasznu céljai javára zártkörü tornász táncestélyt rendez.

— Atléták, footballisták, uszók és automobilozók csakis Brázay sósborszeszt használjanak. Versenyen felül álló hazai gyártmány.

A Neptun budapesti evezős egylet 1909. évi müködése a túrázás jegyében folyt le. Az egyletnek 81 tagja 3221 indulással 49,827 kilométert evezett. A szokásos ünnepnapi kirándulásokon kivül, melyekben elsőrangu szerepet játszott az evezési idény minden vasárnapjára összeült és tényleg ki is rándult nyolcas csapat, a köznapokon is hajói állandóan a vizen voltak. Nagyobb kirándulásai közül felemlitendő Erney Károly, Leitner Ernő dr., Oláh Gábor dr., Lukáts Antal és Ráth Endrének Passautól-Wienig, Polónyi Dezső dr. és Horváth Kálmánnak Melktől-Pozsonyig való leevezése. Az első evezés március hó 23-án, az utolsó december 13-án volt. Legtöbbször indult Bezerédi Elemér, aki 224-szer ült csónakba. Legtöbb kilométert evezett Holzwarth Lajos, 3711 kilométert. Az oar hajóban legtöbb kilómétert evező tag részére kitüzött tiszteletdijat pedig 74 indulásra eső 1774 kilométerrel Lakner Károly nyerte meg. Az egyletnek különben 18 tagja evezett 1000 kilométeren felül.

A választmány a mult évben is különös gondot forditott a margitszigeti csónakdának kényelemmel való berendezésére. Ez évben létesitette az egyleti konyha intézményét is, melynek gazdai teendőit Horváth Jenő oly kiváló szakértelemmel vitte, hogy az nemcsak osztatlan elismerést, hanem még anyagi eredményt is hozott.

Az egyesületnek jelenleg 3 tiszteletbeli, 77 alapitó, 75 pártoló és 80 rendes tagja van.

Téli összejöveteleit a Vadászkürt külön helyiségében tartja, ahol tagjai között már eleve élénk megbeszélés tárgyát képezi az egyletnek régi tradiciójához méltóan az idei regattákon való részvétele.

E helyen közöljük, hogy az egylet február hó 8-án este 7 órakor a Vadászkürtben *rendkivüli* közgyülést tart, melynek tárgyát az alapszabályok módositása képezi.

A Duna budapesti evezős egyesület tagjait ez évben ismét *Gillemot* Ferenc mester fogja trainirozni. A versenyekben azonban legfeljebb egy négyes fogja szineit a starthoz vinni, mert a club ez évben összes tagjainak kiképzésére óhajtja a fősulyt fektetni.

A Donauhort csapatait valószinüleg *Follet,* a *Pannonia* volt trainere fogja tavasszal trainirozni.

„On the Grammar of Rowing" cimmel könyvet irt az evezésről E. *Warre,* az oxfordi evezősök tizenöt év előtti elnöke. A könyv a tipikus angol evezést és training módszert ismerteti s igy igen kevés becse van, mert ma már kétségtelen a belga stilus fölénye. A teljesen konzervativ szellemü könyv egyetlen modern részlete az evező fogásáról szól. A szerző azt ajánlja, hogy a huzó kézzel $2^{1}/_{2}$ cm.-nyire az evező végétől fogjuk az evezőt, a forgató kezet pedig ettől 10—13 cm.-nyire a villa felé helyezzük el. A fogás praktikus voltának magyarázatával adós marad, noha az annál is érdekesebb volna, mert megdöntené a physikának az egykaru emeltyüről szóló részét.

A versenypályának az ujpesti öbölbe való áthelyezési ügyét, mint hirlik, dr. *Perger* Ferenc fogja kezébe venni és e célból értekezletet fog tartani a clubok müvezetőivel. Ha *Perger* dr. megvalósitja tervét s az értekezletet összehivja, ugy meg vagyunk győződve, hogy Evezősszövetségünknek már a közel jövőben alkalma lesz e tárgygyal foglalkozni és a májusi olympiai kongresszus alkalmával a terv már megvalósitható is lesz.

Kemény kalap valódi angol nyúl szőrből
RICHARDSON-gyártmány, darabja 6 korona.
Angol cylinder . . . . . . 15 korona.
Lukács uridivat különlegességek áruraktárában Budapest.
IV. kerület, Kecskeméti-utca 7. szám alatt.

Versenyhatárnapok.

Március.

Alag (Urlovasok Szövetkezete 27, 28, 30.

Április.

Alag (Urlovasok Szövetkezete) 1, 3, 4, 6, 8.

Május.

Budapest (ügetőversenyek) 1.
Budapest (M. Lovrregylet) 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 21, 22.
Budapest (ügetőversenyek) 26, 29, 31.

Junius.

Budapest (ügetőversenyek) 2, 5, 7, 9.
Alag (Urlovasok Szövetkezete) 12, 14, 16, 18, 19.
Alag (Lovaregyleti meeting) 29, 30.

Julius.

Alag (Lovaregyleti meeting) 2, 3.

Február elsején van az *Alagi nagy akadályverseny,* a *Rákosi dij,* a *Przedswit-handicap* és a *Pozsonyi nagy akadályverseny* nevezési zárlata.

A budapesti versenypálya bérletét a tanács 1913 január 1-ére felmondotta. Ennek eredménye a pálya kihelyezése lesz s ez alkalommal valószinüleg a millenáris pályát is elhelyezik.

A Budapesti Ügetőverseny Egyesület február 13-án tartja közgyülését. *Szapáry* Pál gróf helyébe előreláthatólag gróf *Windisch-Graetz* Lajost fogják elnökké választani.

Haupt-Stummer bárót szeretnék a *Budapesti Ügetőverseny Egyesület* tagjai az igazgatóság részére megnyerni. A rendkivül agilis és kiváló szakértő főur megválasztása bizonyára az ügetősport nivójának emelkedését vonná maga után.

Az 1909-iki athletikai év története.

(4. közlemény.)

Rekordjavitások dolgában az imént lefolyt versenyév elég gazdag volt, bár meg kell állapitanunk, hogy a versenyzők számbeli gyarapodásával a képességek fejlődése nem bir lépést tartani. Egyes sportágakban a régi rekordok feltünően makacsul tartják magukat, sőt vannak egyes versenyszámok (hármasugrás, 1/4 ang. gátverseny) melyek teljesen számüzve vannak az utóbbi évek kiirásaiból. 1909-ben a következő rekordok dőltek meg:

Régi rekordok:

220 yard	Mező Béla 23.2 mp.
2 ang. mf.	Lovas Antal 10 p. 28.8 mp.
helyből távolu.	Szende Andor 304 cm.
magasugrás	Somody István 184 cm.
sulydobás	Mudin Imre 1322 cm.
svédgerely	Kóczán Mór 5708 cm.
kalapácsvetés	Mudin István 3571 cm.
2 mfd. gyaloglás	Sorgó Miklós 16 p. 16 mp.
3 mfd. gyaloglás	Sorgó Miklós 25 p. 31 mp.

Uj rekordok:

220 yard	Simon Pál 23 mp.
2 ang. mf.	Nagy József 10 p. 18.8 mp.
helyből távolu.	Pivnyik Gyula 307 cm.
magasugrás	Somody István 186 cm.
sulydobás	Mudin Imre 1346 cm.
svédgerely	Kóczán Mór 5859 cm.
kalapácsvetés	Mudin István 3654 cm.
2 mfd. gyaloglás	Szablyár Péter 15 p. 56 mp.
3 mfd. gyaloglás	Szablyár Péter 24 p. 19.8 mp.

Somody, Kóczán és a két Mudin saját rekordjaikat javitották meg, mig a többiek idegen rekordokat döntöttek meg

Valamely rekord absolut jóságát csakis a nemzetközi eredményekkel való összehasonlitás által itélhetjük meg, miért is alábbi táblázatban feltüntettük a fontosabb magyar rekord mellett a neki megfelelő világrekordot is, kiszámitva egyuttal azt is, hogy a kettő közötti különbség hány százaléka a világrekordnak.

Magyar rekord:

100 yard	Mező Béla 10.1 mp.
220 „	Simon Pál 23 mp.
300 „	Wetzel György 33.2 mp.
1/4 mfd.	Bodor Ödön 52 mp.
1/2 „	Bodor Ödön 1 p. 59.6 mp.
1 „	Bodor Ödön 4 p. 34.8 mp.
2 „	Nagy József 10 p. 18.8 mp.
3 „	Gillemot Ferenc 16 p. 18 mp.
120 y.-gát	Kováts Nándor 16.4 mp.
1 mfd. gy.	Drubina I. 7 p. 28.6 mp.
3 „ „	Szablyár P. 24 p. 19.8 mp.
m.-ugrás	Somody István 186 cm.
távolugrás	Mező Béla 676 cm.
hármasugr.	„ „ 1361 cm.
rudugrás	Szathmáry Kálmán 346 cm.
sulydobás	Mudin Imre 1346 cm.
diszkosz	Fóthy Nándor 4180 cm.
kalapács	Mudin István 3654 cm.

	Világrekord:	Különbség %
100 yard	R. Walker 9.4 mp.	7.45
220 „	B. J. Wefers 21.2 mp.	8.49
300 „	„ „ 30.6 mp.	8.49
1/4 mfd.	M. W. Long 47.8 mp.	8.79
1/2 „	E. Lunghi 1 p. 52.8 mp.	6.03
1 „	T. Coneff 4 p. 15.6 mp.	7.51
2 „	A. Shrubb 9 p. 9.6 mp.	12.59
3 „	„ „ 14 p. 17.6 mp.	13.99
120 y.-gát	W. Smithson 15 mp.	9.33
1 mfd. gy.	G. E. Larner 6 p. 26 mp.	16.22
3 „ „	„ „ 20 p. 34 mp.	18.29
m.-ugrás	M. F. Sweeney 197 cm.	5.53
távolugrás	P. O'Connor 761 çm.	11.17
hármasu.	M. Turcell 1522 cm.	10.57
rudrugás	C. Dray 390 cm.	11.28
sulydobás	R. Rose 1554 cm.	13.38
diszkosz	H. Jaervinnen 4427 cm.	5.58
kalapács	J. J. Flanagan 5618 cm.	34.95

Ez a táblázat rögtön megmutatja, melyek azok a rekordjaink, amelyekre büszkék lehetünk és melyek azok, amelyeknek megjavitására elsősorban törekednünk kell.

Általában láthatjuk, hogy a kitünő magasugró, diszkoszvető és félangolos rekordjaink mellett még leginkább a sprint és középtávfutó eredmények 1 angol mértföldig bezárólag azok, amelyekkel meg lehetünk elégedve.

Ezek átlag 7½—8½ százalékkal rosszabbak a világrekordnál, mely különbséget igyekezni kellene a többi sportágakban is elérni.

Igy például a világrekordnál csak 8%-al rosszabb eredményt engedve meg, a 2 angol mérföldet 9 p. 53 mp. alatt, a 3 angolt pedig 15 p. 26 mp. alatt kellene megfutni, ami egyelőre még nagyon is a jövő zenéje.

A 120 yardos gátversenyben ellenben elég 1/5 mp. javitás, hogy a különbség 8%-on alul legyen, mig a távolugrásban a kerek 7 méter, rudugrásban pedig 360 cm. volnának az elérendő standardok.

Nehéz feladat előtt áll Mudin Imre, mert neki 14 métert kellene dobni, ha csak 10%-ra megakarja közeliteni Rose folyton javuló rekordját, mig a kalapácsvetésben egyelőre legjobb semmi összehasonlitást sem csinálni.

Nem hagyhatjuk itt szó nélkül azt a körülményt, hogy sem egyesületeink, sem pedig a szövetség nem jutalmazzák kellően a rekordjavitásokat. Aki rekordot akar javitani, annak — a tapasztalat legalább azt mutatja — hogy meglehetősen speciális traininget kell folytatnia s le kell mondania a kondició kedveért nem egy kirándulásról és biztos dijról. Méltányos volna tehát, hogy a most már fényes anyagi viszonyok közt élő szövetség ne csak egy minden müvészi érték hiján levő papirdarabbal hanem rekorderemmel jutalmazza őket.

Össze kellene továbbá a szövetségnek gyüjteni és hivatalosan nyilvántartani ugy a külföldi versenyzők által Magyarországon, valamint a magyar versenyzők átlal külföldön elért oly hiteles eredményeket, melyek a mindenkori országos rekordoknál jobbak, mert igy azok megőrzése csakis a sportlapok jóvoltából remélhető.

HIREK.

A Masz—Motesz közötti ellentétek egyre jobban simulnak. Folyó hó 21-én a Masz. athletikai tanácsa értekezletet tartott, melyen a Motesz képviseletében megjelentek *Iszer* Károly, *Galambos* Ede és *Gillibert* G. Ezen az értekezleten a két szövetség az egyezménynek megfelelően egymás meghallgatásával megállapitotta athtetikai szabályait. Ez közmegelégedésre sikerült is; csupán egy kérdés maradt kontroverz. Ugyanis a Masz régi szabályzata szerint a bajnokságokból a középiskolai növendékek ki voltak zárva. A legujabb szabály módositás szerint a Masz a 17 éven felüli ifjaknak megengedi a bajnokságért való versengést. Ezt az uj szabályt nem akarja elfogadni a Motesz és ragaszkodik a régi rendhez azon indokolással, hogy a közoktatásügyi minisztérium a középiskolások részvételét eltiltja. Viszont a Masz mint független testület azt vitatja, hogy a minisztérium szerezzen érvényt a rendeletének, ahogy tud, de miniszteri elhatározás nem alkalmas arra, hogy egy komoly sportforum meggyőződése ellenére változtasson a saját irányzatán. Remélhető, hogy ez egy kérdésben is megegyezés létesül.

Ami fontosabb módositások keletkeztek, azokat jövő számunkban fogjuk tüzetesen ismertetni. Most következik még majd az általános verseny szabályok revizója. Az is meg lesz február havában, ugy, hogy az idei verseny szezónban már az uj szabályok lesznek érvényben.

Ilyenformán teljesült a Masz—Motesz békeegyezményének azon sarkalatos föltétele, hogy a szabályokat a két szövetség egymás meghallgatásával felülvizsgálat alá vegye, és szivből óhajtjuk, hogy ez a tény a várt sportbékét állandósitsa.

Sportphilosophia a Röser iskolában. Arra a hirre, hogy Payr Hugó a Rőser iskolában előadásokat fog tartani a sportbölcseletből, felkerestük *Waldapfel* János gyakorló főgimnáziumi professzor urat, hogy erről véleményét kikérjük. Kérésünkre a kiváló pedagogus a következő levélben válaszolt:

A Nemzeti Sport Tekintetes Szerkesztőségének
Budapest.

A tek. Szerkesztőség megtisztelő felszólitásának, hogy a Sportfutár f. évi 3. számának „Előadások a sport bölcseletéről (Testnevelésügyi tanszék)" cimü vezércikkéről, illetőleg az ebben foglalt gondolatokról véleményt mondjak, készséggel engedek. Meg kell ugyan jegyeznem, hogy a sporthoz gyakorlatilag — sajnos — igen, de igen keveset értek és hogy a t. Szerkesztőség szives volt hozzám fordulni, azt bizonyára annak a kitüntető feltevésének köszönöm, hogy ha nem is a sporthoz, de talán a bölcselethez s igy a sport bölcseletéhez, ez uj philosophiai disciplinához is is értek valamicskét. Ha azt mondom: „uj philosophiai disciplinához", azt természetesen nem gunynyal mondom, mert ha általában szólhatunk a kultura philosophiájáról, szólhatunk külön a kultura valamely ágának, igy a testi kulturának, vagyis a sportnak philosophiájáról is. Amennyiben pedig a nevelés elméletéhez némelyek állitása szerint konyitok, talán csakugyan van némi jogosultságom ahhoz, hogy a Sportfutár szóbanforgó cikkéhez szerényen és igénytelenül hozzászóljak.

A cikk 6 kikezdésből áll. Legyen szabad e hat kikezdés mindegyikéhez külön-külön hozzáfűznöm megjegyzéseimet.

Az első rövidke kikezdés csak egy tényt jelent, melyet érdeklődéssel kell tudomásul vennünk. Csak arra kérném Payr Hugó urat, hogy ha majd előadásait a sportról és a philozophiáról nyomtatásban hirdeti, legyen szives arra ügyelni, hogy a szedő a *philosophia* szó első szótagjában az i hangot *i* betüvel szedje, ne pedig *y*-nal, mert ez oly sajtóhiba, amely nagyon bántja azt, aki a philosophiának, vagy épenséggel a testi nevelés elméletének történetével foglalkozik és igy sokszor lát maga előtt görög szöveget.

A második kikezdés (a végén megint előfordul a fentemlitett sajtóhiba) egészben véve a psychophysikai parallelismus alapján álló fejtegetés, mely elmélet szeret néha Spinozára, mint egyik uttörőjére (*egy* substantia két attributummal) hivatkozni. Hogy a testi és lelki létnyilvánulások között való kapcsolat felderitése épen a sportphilosophiának volna a feladata, az mindenesetre uj dolog. Eddig minden ujkori metaphysika, minden rationális és minden egyéb, systematikus teljességre törekvő psychologia, Descartestől Wundtig és Ebbinghausig (hogy az ujkort megelőző kisérletekről ne is szóljak) foglalkozott evvel a kérdéssel. De azért természetesen senkinek sem lehet kifogása az ellen, ha az u. n. sportphilosophia is foglalkozik vele vagy legalább is érdeklődik iránta.

Legokosabb az egész cikkben véleményem szerint a harmadik kikezdés, melyben a cikk irója nagyon helyesen megjegyzi, hogy nagyon is viszszás az a mai állapot, mely szerint „azok sportolnak, kiknek szellemi tornára van szükségük, a szellemi munka harcosai pedig, akiknek a sport életszükségük volna, annak áldásaiban nem részesülnek“. Az egész kikezdés helyes kifejtése annak a régi római irónál található, sokszor idézett, de gyakran nem jól értelmezett igazságnak, mely szerint kivánatos, hogy az egészséges testben egészséges elme lakozzék.

A negyedik kikezdés egy magyar sportember, Payr Hugó magasztalásához hozzáteszi az illető sportember tudományos programmjának ismertetését. Nincs szerencsém Payr Hugó urat ismerni és azért ő róla és programmjáról nem nyilatkozhatom. Amit a cikkiró itt Payr Hugó programmjából bemutat, illetőleg ahogyan itt bemutatja, az némi kis okos magva mellett egészben véve mégis csak egy tudálékos gallimathias, melyet oly alakban sem képzett physiologus, sem komoly psychologus nem irna le.

Az ötödik kikezdés Röser Edvin urnak, mint a sport lelkes Maecenasának és az első „testnevelési tanszék“ felállitójának dicséretét zengi, melyet a megnevezett gentleman bizonyára teljesen megérdemel.

Az utolsó kikezdés igen szép és mutatja, hogy a cikk irója nemcsak a sportphilosophia magaslatáig, hanem egy magasabb rendü ethika álláspontjáig is tud emelkedni. Egész szivemből csatlakozom a cikkiró nemes zárószavához: „Ha a világon mindig csak a rossz győzedelmeskedne és a jó és szép soha az embereknél meghallgatást nem találna, még akkor is e nyomorult létnek legszebb jutalmában azok részesültek, akik lelkük sugallatára hallgatva, az emberi kultura fejlődése érdekében müködtek“.

Végül csak köszönetet mondhatok a t. Szerkesztőségnek, hogy nekem alkalmat adott arra, hogy egy előkelő gondolkodásu sportember irásával megismerkedjem. Boldog volnék, ha a t. Szerkesztőség igénytelen megjegyzéseimnek valami hasznát venné.

Tisztelettel

Budapest és Zsolna között, a vonaton, 1910. január 19.

Dr. Waldapfel János, tanár
az Országos Közoktatási Tanács tagja

Az Aradi Torna Egyesületbe hosszu ideig tartó békétlenség után előreláthatólag végre rövid időn belül visszatér a nyugalom.

Az „Aradi Torna Egyesület“ legutóbb tartott választmányi ülésén dr. Grossmann Alfréd ügyész előterjesztésére azon előző választmányi határozatot, amellyel dr. Steinitzer Pal alelnököt a tagok sorából kizárja, hatályon kivül helyezi s az ezen határozat kimondását követőleg nobilitással veszi tudomásul dr. Steinitzer Pálnak a tagok sorából való kilépését. Ezen a béke felé vezető arany hidat az egyesület választmánya kész volt megadni Dr. Steinitzer Pálnak ki egyben kötelezőleg bejelentette, hogy az egyesület ellen tett mindennemü feljelentését és panaszát azonnal vissza vonja az illetékes hatóságoknál.

Hihető tehát, hogy Sármezey Endre elnöknek sikerülni fog a harmincz éves egyesületet ezzel vissza terelni a további békés munkálkodás utjára.

Sportpálya Kolozsvárott. A mult év november 29-ikén történt, hogy Kolozsvár polgármestere Szvacsina Géza magy. kir. udvari tanácsos meghivta a sportegyletek vezető embereit, hogy mondanának véleményt a sportpálya elhelyezéséről és felépitéséről.

Dr. Nemes Ferenc v. tanácsos előadta, hogy a Fásberekben a Rákóci-kert háta mögött tiz kat. holdnyi területet a városi tanács átengedett sporttelepek épitésére, melyen olyan pályák épittessenek, hogy a sportkedvelőknek és a tanuló ifjuságnak teljesen megfelelő modern nagyszabásu gyakorló helyül szolgáljanak.

A bizottság arra a megálladodásra jutott, hogy felkérte ifj. dr. Somody István közvetitését szakszerü adatok beszerzésére s hogy fordulna e végből a MASz-hez, mely sporttelepek terveivel foglalkozik.

Mint a mult heti számunkban volt irva, a MASz kiküldte Pobuda Tivadar székesfőv. mérnököt, ki e hó 18-án utazott le Kolozsvárra, hol délelőtt helyszini szemlét tartottak, délután 3 órától pedig a városháza közgyülési termében folytatták az értekezletet, hol jelen voltak: Szvacsina Géza polgármester elnöklete alatt Fekete Nagy Béla polg. h., dr. Nemes Ferenc tanácsos, Eszterházy László v. főjegyző, Féder Ottó tanácsos, Póczy Mihály főmérnök, Biró Ármin mérnök, dr. Szabó Dénes, ifj. dr. Somodi István, Somodi András a KEAC részéről, Kiss Sándor, Rázsó Ferenc a KKAS részéről, Varga Sándor. Barca József a KAC részéről. A jegyzőkönyvet Pollák Kornél vezette.

Szvacsina Géza elnök üdvözölte a megjelenteket, majd dr. Nemes Ferenc adta elő a tárgyat s felkérte Pobudát, hogy tapasztalatai alapján adja elő véleményét a kijelölt területen létesitendő sporttelepről.

Pobuda szerint a Fásberek rendkivül alkalmas ugy fekvésénél, mint nagyságánál fogva modern sporttelep létesitésére s véleménye szerint most csekélyebb anyagi áldozatokkal csak olyan épitmény kell, mely később könnyen fejleszthető legyen. A felépitéshez szükséges összeget adja a város, mely amortizálással a sporttelep jövedelméből könnyen eszközölhető lesz. Fontos azonban, hogy a telep minél hamarább létesüljön, mert nagy szükség van rá s mint emlitette, kimutatták, hogy a fővárosban a legnagyobb idegenforgalmat a sporttelepek csinálják. Pobuda aztán bemutatta a Budapesten épitendő Ferencvárosi sporttelep terveit, azt ajánlja, hogy legjobb volna, ha a kolozsvári sporttelepet ugyanilyen tervezet szerint épitenék.

A bizottság teljesen elfogadja Pobuda előterjesztését, a pályát ugy óhajtja csináltatni mint a ferencvárosi lesz, a tribünt pedig 50 m. hosszura tervezi, mely alatt lenne: társalgó terem, három nagy öltöző férfiaknak, három kisebb öltöző nőknek, egy öltöző vendégek részére, egy szertár 3 részből, szolgalakás két szobából és két konyhából, egy külön épültben vagy a tribün alatt buffet.

A bizottság kimondta, hogy ily értelemben terjeszti a sporttelep ügyét a tanács elé s a költségvetéssel együtt már a febr. közgyülésen jóváhagyatja.

Szvacsina Géza polgármester köszönetet mondott Pobuda Tivadar mérnöknek, a MASz-nak és a jelenlevőknek szives fáradozásaikért s a gyülést bezárja.

Mint érdekes jelenséget emlitjük meg, hogy az értekezlet *a Magyar Atletikai szövetségnek köszönetet mondott* érdektelen és buzgó támogatásáért. A dolog annál pikánsabb, mert a KEAC. tiszta MOTESz.-párti egylet volt eddig. Remélhető, hogy most majd belátja álláspontjának helytelenségét s a MOTESz.-barátság mellett támogatni fogja a MASz.-t is, amelynél nehéz körülmények között ugyancsak áldozatkész fogadtatásra talált.

A „Törekvés Sport Egylet“ 1910. január hó 2-án Országos birkozóversenyt rendez Budapest székesfőváros bajnokságáért, három sulycsoportban: és pedig 1. Könnyüsuly 70 kg.-ig. 2. Középsuly 85 kg.-ig. 3. Nehézsuly 85 kg.-on felüli sulyuak részére.

Feltételek.

1. A verseny a MASz. szabályai szerint rendeztetik és résztvehet minden hazai sportegylet amatőr tagja. 2. A nevezéseknek tartalmazniok kell a versenyző teljes nevét, lakását, testsulyát, a tétet és azt, hogy melyik sulycsoportban óhajt indulni. Nevezések indokolás nélkül visszautasithatók. 3. Nevezési dij személyenkint 5 korona. 4. A nevezések téttel együtt legkésőbb 1910. január 24-ig Tibor Lajos egyesületl titkár cimére (X., Kőbányai-ut 30.) küldendők. Elkésve érkezett nevezések után — amennyiben figyelembe vétetnek — kétszeres dij fizetendő. 5. Dijazás az egyes sulycsoport győztesei Budapest székesfőváros könnyü, közép, illetve nehéz sulyu bajnoki cimet, tiszteletdijat és diszitett ezüstérmet, a második helyezett nagyezüst, és a harmadik bronzérmet nyer, 9 induló esetén a negyedik dij is kiadatik. 6. A verseny előmérkőzései — szükség esetén — előző napon fognak megtartatni, idejében megjelölt helyen.

A „Debreczeni Akadémiai Athleta Club“ által Debreczenben 1910. február 13-án, vasárnap a „Debreczeni Torna Egyesület“ tornacsarnokában (Péterfia-u. 76.) rendezendő országos főiskolai birkozó bajnoki versenyek feltételei. 1. Könnyü suly 70 kg.-ig. 2. Közép suly 85 kg.-ig 3. Nehéz suly 85 kg.-tól feljebb. 4. A versenyen a MASz. birkozó versenyszabályai érvényesek. 5. A versenyen résztvehet a „Főiskolai Sport Szövetség“ szabályainak 20. §-a alapján minden hazai és külföldi főiskola rendes hallgatója, az abszolutoriummal birók az abszolválás idejétől diplomájuk megszerzéséig 2 éven belül. Minden főiskolai hallgató csak azon főiskola reprezentativ sport-egyesületének szineiben indulhat, amely főiskolának beiratkozott rendes hallgatója. Amely főiskolán reprezentativ sport-egyesület nincs, ott az illető főiskola szinei a kötelezők. Minden esetben igazolandó, hogy az illető a főiskolának rendes hallgatója. 6. Oly főiskolák hallgatói, melyeken reprezentativ sport-egyesület van, csak az esetben vehetnek részt a versenyen, ha az illető reprezentativ sport-egyesület nevezi be őket. Nevezési dij 3 korona. 8. Nevezési zárlat 1910. február 8. későbbi nevezések csak kétszeres tét mellett fogadtatnak el. Nevezések Dávid Miklós titkár, nevezési dijak pedig Széchenyi István pénztáros cimére küldendők (Debreczen, Collegium). Tét nélküli nevezések semmi esetre sem fogadtatnak el. Sulylemérés február 13-án reggel 9 órakor Péterfia-utca 76. szám alatti tornacsarnokban. 9. A nevezésnek tartalmaznia kell a versenyző nevét, sulyát s az 5., 6. 7., pontokban foglaltakat. 10. Nevezéseket a rendező egyesület indokolatlanul visszautasihat. A nevezések elfogadása felett végső fokon a „FSpSz.“ igazgatósága dönt. 11. Dijazás: Minden suly-csoport győztese kapja Magyarország főiskolai birkozó bajnoka“ cimet 1910. évre s a DAAC“ aranyozott ezüst plakettjét bajnoki szalagon, második győztes ezüst plakettet, harmadik bronz-plakettet, negyedik bronzérmet. A második dij 3, harmadik 5, negyedik 7 induló esetén adatik ki. Ezenkivül minden sulycsoport győztese tiszteletdijat.

Uj atlétikai pálya Berlinben. A roller-rink közelében épitik végre az első tisztességes atlétikai pályát, mert mindeddig nem létezett Berlinben egyetlen egy pálya se, amely ne lett volna mucsai. Futópályákon ökölnyi kövek feküdtek, a fordulókban mély gödrök veszélyeztették a belül futó atlétákat, a közönség számára a hoszszu padok, melyek egy verseny alatt háromszor is összedőltek, szóval minden a lehetetlen legprimitivebb volt, amit el lehet képzelni. Másképp lesz ez ezentul. A B. Sport Club 1895—96, amely Weinstein révén nálunk is ismeretes, és amelynek versenyein már többször magyarok is indultak, igy legutóbb Rácz, Szende és Somody I. öccse, most az Akademische, Sportvereinigunggal karöltve hozzálátott egy modern pálya épitéséhez, mely — ugy mondják — a legmesszebbmenő követelményeknek is meg fog felelni. Vederemo!

A Stadion, melynek létesitését egyszer olygarral hirdették, még mindég nem épül. Az uj grunnewaldi lóversenypálya kellő közepén látni egy nagy gödröt. Ez a megkezdett Stadion. Hiányzik a pénz, nem dolgoznak.

A „Szegedi Athletikai Club“ 1910. január 16-án tartott XI. rendes közgyülésén az 1910. évi tisztikart a következőképen választotta meg: Elnök: Csernovics Agenor, alelnökök: Holtzer Tivadar és Kugler Albert, igazgató dr. Martiny László, főtitkár ifj Perjéssy László (Vörösmarthy-utcza 3. sz.), titkár ifj. Horváth Lajos, főjegyző Kiss István, jegyző Grósz Aladár, főpénztárnok ifj. Kirchenmayer János, pénztáros ifj. Juhász István, ellenőr Ambrus Mihály, háznagy Kéry József atlétikai oszt. vezető Kálmán Sándor (vasuti közp. leszámoló hiv.), football osztály vezetője Horváth Pál (vasuti közp. leszámoló hiv.), mérnök: Niessner Aladár, ügyész dr. Pártos Alfréd, orvosok: dr. Ács Vilmos és dr. Korda Jenő. Választmány ifj. Árvay Sándor, Csapó Ödön, Krikkay Tivadar, Lippai István, dr. Lichteneckert Ferenc, Mosonyi Béla, dr. Nekich Richárd, Oppenheim Imre, Pliehta Béla, Révész Béla, Szende Izsó, Szepess Ármin, Tarján Oszkár, dr. Tepliczky Árpád, Weisz I. József. Pótválasztmány: Boda Bertalan, Bokor Antal, Gaberdén Ernő, Bauer József, Gál Jenő, Kemény Mihály, számvizsgálók Dobó József, Lidniczky József, Weil Ödön.

Mérleg.

Az I. német-magyar uszómérközés tanulsága.

Irta *Donáth Leó.*

3-ik közlemény.

A vegyes staféta elveszitését a németek igyekeztek azzal menteni, hogy M. Binner, szerintük legjobb melluszójuk megbetegedett és Schiele csak tartalék gyanánt szerepelt, nagyon gyanus stilust mutatva. Mindamellett az eredményt egész nyugodtan reálisnak fogadhatjuk el, mert ½—1 méter, mely Binner és Schiele közt *esetleg* megvan, bőven megtérült Halmay abszolut könnyü uszása révén. Viszont azonban világért sem szabad ebből elhamarkodott következtetéseket levonni melluszósportunk mondva csinált fensőbbségére nézve, mert hiszen 50 m. elvégre nem szokásos melluszótáv és bár a vegyes staféta megnyerésére méltán lehetünk büszkék, a 100-as és főként a 300 m.-as mell-uszás megnyerése Binner indulása esetén erősen kétes leendett reánk nézve. Hogy pedig nyilt távon mit tudnak a németek, azt bőven beigazolta Zachariás és Binner a tavalyi Verbandsfesten, amely alkalommal országos bajnokunk Toldi eredmény nélkül vette fel velük a küzdelmet. Wendelin egy trainingbeli kihivási 50 m.-es hátuszásban Biebersteint 37·4 mp.-es idő mellett fél m.-rel megverte; a versenyen aztán 37 mp.-et uszva Bieberssteint teljes mértékben tartotta, ami annál elismerésreméltóbb, hogy Bieberstein, aki már nem egészen a régi ugyan, novemberben mindamellett 1 p. 22·6 mp.-el állitott fel a Diannabadban osztrák rekordot és még mindig a német legelső klasszishoz számit, de nem képes már a régi hegemóniát gyakorolni, legfeljebb *primus inter pares*, sőt nem is mindig *primus*. Schiele, Gross, Möller, Haubold, legujabban Arnold is, olyan emberek, akik magas szinvonalat kölcsönöznek az általuk kultivált uszás-alfajnak; tapasztaltuk ezt Wendelin 200 m.-en szenvedett veresége alkalmával. Ha enyhiti is azt a staféta okozta fáradtság, másfelül tekintetbe veendő Arnold 150 m.-től számitott canter-uszása is. Itt is, mint a melluszásban örvendetes feljavulás konstatálható és Pois valamint Wendelin, fiatal korukat és stilusbeli tökélyüket tekintve, lényegesen közeledhetnek még a német hátuszók felé, akik ma a világsportban kétségtelenül elsőrangu poziciót foglalnak el és az egy Murvin kivételével tán nem is igen találhatnak leverőre. A magyar hátuszás jövője jelen constellációk közt egy nehezen megmagyarázható élénkitő áramlat behatása alatt biztositottnak látszik.

Az oldaluszásban Hornung bravurosan uszva valami keveset hozott Wohlfelden, a legkiválóbb német oldaluszón, aki ugyan 10 nappal verseny előtt sulyos lázban feküdt betegen. Az oldaluszásról, amely igen kevéssé volt rigorózusan vett *oldal*-uszás, nincs sok megjegyezni valóm, aminthogy szerény véleményem szerint az egész meglehetősen nélkülözi a létjogosultságot. Hiszen még csak definiálni sem tudják precizen s igy ezen alfaj jellegzetes alapvonásai sem lévén megállapithatók, hogy alakulhasson és fejlődhessen az ki teljes mértékben. Stafétákra való tekintettel napirenden kell, hogy maradjon, de akár Hornung, akár Zachár vagy Las-Torres minden különösebb speciális előtraining nélkül megállja helyét.

Végezetül ismételten hangsulyozom, hogy összesitett átlagos teljesitményt és a négy uszásmodorban elért eredményeknek egy versenyszámba való tömöritését véve alapul, a vegyes staféta megnyerése fölöttébb jelentőségteljes eredmény. A két csapat közbülső relációi:

Magyarország.		*Németország.*	
Elek	36·2	Schiele	38·—
Hornung	34·—	Wohlfeld	34.6
Wendelin	37·—	Bieberstein	37·—
Halmay	29·2	Halmay	28·2
	2 p. 16·4 mp.		2 p. 17·8

Legutoljára hagytam az 5×150 m.-es stafétát, amelynek eredménye teljesen megfelelve a várakozásoknak, semmi bővebb fejtegetésre nem szolgáltat okot. A magyarok óriási fölénye elejétől végig (Onody uszását kivéve, aki 3—4 m.-t leadott egy Weckesser ellenében!) szemmelláthatő és minden vitán felülálló volt. A crawl itt a táv megnyulásával cserbenhagyja a németeket és evvel meg vannak fosztva talizmánjuktól; bizonyos, hogy a 100 m.-en felüli távokon szupremációnk megcsorbittatlan. Még csorbittatlan. De azért óva őrizkedjünk attól, hogy a szóbanforgó stafétaversenyben elért játszi győzelem elkapasson bennünket. A németek már középtávon is félelmetesen közelednek felénk és mindinkább izmosodó és erősödő uszósportjuknak e téren való és a közeljövőben várható kiválóságuknak előhirnöke Walter Binner (Alter Sv. Boroszló), akit 200 m.-en 2 p. 32—33 mp.-es embernek tartok.

Ezzel nagyjában be is fejeztem beszámolómat, melynek dióhéjba szoritott rövid lényege:

a) 50 m.-en a németek jobbak, mint mi;

b) 100 m.-en és a vegyes uszásokban egyformák velünk;

c) 150 m.-en mi vagyunk jobbak;

Ezen eredmények közül a németekre nézve fejlődést, még pedig rohamos fejlődést jelent az 50 és 100 m.-en elért diadal, a 4×50 m.-es vegyes stafétaverseny nekünk jelentett térhóditást, 150 m.-es eredmény — a status quo ante.

Teendőink a jövőre nézve:

a) erőteljes és céltudatos főként vidéki propaganda, tömegnevelés szempontjából;

b) a crawl sürgős meghonositása és annak az ideális magyar kéztempóval leendő összeegyeztetése.

Ha az előbbi nem is valósitható meg máról holnapra, annál nagyobb suly helyezendő utóbbira.

Kitérek még néhány szemrehányásra is, amit bizonyos oldalról emeltek Halmay ellen; hogy miért vállalta az egész előkészitést maga stb. Hogy miért? Mert más nem akarta és nem is tudta volna elvégezni. Igenis, nem is akarta volna senki. Aki ismeri a mi magyar ölbetevő indolenciánkat, az érteni fogja szavaim jelentőségét. Indokolt kifogás azonban, hogy a németek még mindig nincsenek — tudtommal — irásban revanchra kötelezve.

Videant Consules!

*

Napról-napra követem minden részletre kiterjedve a két nagy nap nagy eseményeit. Meg igyekeztem jelölni azokat a kiemelkedő mozzanatokat, melyek megérdemlik, hogy figyelembe vegyük és megszivleljük őket. Nehéz feladat előtt állunk; Közép-Európában akadt egy olyan veszélyes rivális nemzet, amelynek száma a mienknél tizszeresen, vagyona százszorosan nagyobb, lelkesedése a mienkkel egyenlő.

A lelkesedés!

Mikor a 100 m.-es stafétát megnyerték, az a másfélezernyi higgadt, komoly, meggondolt németekből álló tömeg mennydörögve zendített rá a „Deutschland, Deutschland über Alles“ himnuszra, amelyben ott vibrál az a nemcsak fanatizálódni, hanem komolyan, céltudatosan, erélyesen munkálkodni is tudó faj- és hazaszeretet, amely symbolikus megtestesülése annak a szivós, ernyedetlen, Németországot oly nyomasztóan hatalmas imperiummá emelő energiának.

Nem kell csüggedni.

Ellenfelünk veszélyes, erős. De épen eme körülmény serkentsen bennünket fokozott, odaadó munkára, hogy valóra ne váljanak Bruckner Lajosnak, e kiváló és sportunkra nézve tulkorán elvesztett uszónak három évvel ezelőtt a „Magyar Vivó Sport“-ban irt jóslatszerü szavai: „Németország azon az uton halad, hogy pár éven belül világhegemóniát szerez az uszás terén!“

Magyarország uszói, rajtatok a sor!

HIREK.

Berlini uszóverseny. „Undine SC“

60 m-es uszás. I. F. Voigt (Magdeburg) 41·8 mperc.

60 m.es uszás főverseny I. R. Opitz (Pozeidon) 36·4 mperc.

200 m.-es melluszás. I. Schmieder (Magdeburg) 3 p. 0·6 mp.

II-od osztályu 200 m.-es uszás. I. P. Arends (Pozeidon) 2 p. 44·8 mp.

A berlini uszósport gyásza. A berlini, de föleg a charlottenburgi uszóegyleteknek nagy bánatuk van. A Kochsee-t, mely eddig jóformán az egyetlen tava volt a városnak, ahol versenyt lehetett rendezni, eladták. A kochseei versenyeknek bizonyos történelmi multjok van s minket magyarokat különösen azért érdekel, mert ott aratta Halmay legszebb német diadalait, onnan vitte el a németek által legmagasabbra tartott vándordijat a „Kochseenixe“-t. Itt tartották a nagy német szövetségi uszóünnepeket s most arra törekednek, hogy a tavat az idei nyárra még megtarthassák az uszósportnak és megrendezhessék még utoljára ott a német bajnokságokat. A tó négy nagy sportünnepélynek volt szinhelye a német uszószövetség megalakitása óta, ezeket, 1890, 96, 1900 és 1905-ben tartották itt zajlottak le a 87-esek és az I. kerületiek ünnepélyei évente, akiknek most már nyáron is be kell vonulniok a városi fürdőkbe. Nagy vesztesége ez a berlini uszósportnak, amit nem egyhamar fog tudni pótolni.

OLVASÓINKHOZ. Kérjük olvasóinkat és tudósitóinkat, hogy ezentul mindennemü értesitést, tudósitást és helyesbitést, egyenesen felelős szerkesztőnkhöz Friedrich Nándorhoz VIII., Esterházy-utca 6.) intézzék.

HIVATALOS RÉSZ

Magyar Labdarugók Szövetsége. *Elnök:* Kárpáti Béla (IX. ker., Ferenc-körut 41.) *Társelnök:* Füzessséry Zoltán dr. (VI. ker., Szerecsen-utca 56.) *Alelnökök:* Dr. Bognár Elek (VII. ker., Stefánia-ut 7.) Friedrich Nándor (VIII., Esterházy-utca 6. sz.) Röser A. Edvin (VI., Aradi-utca 10. sz.) *Főtitkár:* Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9. sz.) *Titkár:* Sugár István (VIII., József-körut 31/b.) *Pénztáros:* Glauber József (IV., Deák Ferenc-utca 5. sz. Első magyar iparbank.) *Ellenőr:* Olgyay István dr. (VIII., József-körut 69. sz.) *Szövetségi kapitány:* Minder Frigyes (VI., Király-utca 92. sz.) *Jegyző:* Izsó László (VIII., Német-utca 25. sz.) *Intézőbizottság:* Röser A., Edvin elnök, Baján Gyula, Kiss Gyula, Lucius Károly, Zoltány Kálmán. *A birák bizottsága:* Füzessséry Árpád dr. elnök (VI. Izabella-utca 96. sz.) Herzog Ede előadó (VI., Csengery-utca 62/b.) Horváth Ferenc, Minder Frigyes, Vámos Soma. *Fegyelmi bizottság:* Bognár Elek dr. elnök, Csányi József, Olgyay István dr., Stobbe Kálmán, Vida Henrik. *Központi vidéki bizottság:* Friedrich Nándor elnök, Bubics József, Ferber Jenő dr., ifj. Földessy János előadó (VI., Gyár-utca 1. sz.) Mamusich József dr. *Hivatalos helyiség: VIII., Rákóczy-ut 9. sz. I. em. Hivatalos órák naponként fél 7-től fél 9 óráig.*

Felhivás a tagegyesületekhez!

A Magyar Labdarugók Szövetsége alapszabályai értelmében évről-évre a szövetség rendes évi közgyülése választja meg a szövetség igazgató tanácsát a tagegyesületek által ajánlottak jegyzékéből.

Ugyanezért az alapszabályok 40 §. a) pontjának rendelkezéseire való figyelmeztetéssel ezennel felhivjuk a tagegyesületeket, hogy a kötelékükbe tartozó tagjaik közül nevezzék meg azokat, akiket az 1910. évi igazgató-tanács tagjául ajánlanak.

Három tagnál több nem ajánlható. Az ajánlott legalább is 24 éves elmult legyen, e tekintetben kivételt csakis a főiskolai egyesületek tehetnek. Az ajánlólevél, melyben az ajánlottak életkora is kitüntetendő, elnök és titkár által aláirandó s *legkésőbb január 29-ig* a szövetségi főtitkárhoz (Budapest V., Akadémia-u. 9. sz. I. em.) beküldendő.

Kárpáti Béla s. k.
elnök.

Steiner Hugó s. k.
főtitkár.

Kivonat az intéző bizottság 1910. január hó 26-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Mielőtt a bizottság az ILSz anyagi segélyt kérelmező beadványa fölött érdemben határozna, felhivja az ILSz-et, hogy az elmult szövetségi évéről vagyonkimutatást terjesszen be.

Az egyesületek képviselőinek kérelmére javasolja a bizottság a tanácsnak, hogy az 1909. április 3-iki terminus a tagegyesületeknek tétessék szabaddá, tekintettel arra, hogy 1909. április 4-én szintén ünnep van és a tagegyletek a kettős ünnepet célszerüen használhatják föl; a szövetség napjául pedig 1910. április 10. tartassék fönn és az április 10-re kisorsolt bajnoki matchek az egyletek által akár 1910. április 3-án, akár április 17-én legyenek lejátszhatók.

BAK. kérelmére az 1909. március 7-én a Törekvés Sp. E.-el tartott bajnoki mérkőzés elleni óvásához mellékelt 20 kor. óvásdijból a bizottság BAK. részére 10 koronát visszautal, mert az óvásnak csupán a biró elleni része tárgyaltatott le, a biró bizottság által, az intéző-bizottság által leendő további tárgyalás előtt pedig óvását a BAK. viszonozta.

Farkas István azon inditványát, hogy minden év tavaszán az első és másodosztályu csapatok válogatottjai között a MLSz. mérkőzést rendezzen, melynek tiszta jövedelme a II. és III. osztályu egyletek bajnoki mérkőzéseinek igazolt deficitjeire forditassék, — a bizottság elutasitólag terjeszti a tanács elé, mert az inditványt ez idő szerint kivihetetlennek tartja.

A MLSz. összes szabályait tartalmazó hivatalos évkönyv kiadvány az összes sportüzletekben és nagyobb tőzsdékben kapható. A könyv ára 50 fillér. Vidéki megrendelők 10 fillér portó többletért posta utján bérmentve rendelhetik meg a könyvet a MLSz.-nél.

Igazoltattak 3205-től 3216-ig. BEAC. részére: Molnár György, Gyenes Lajos, Gidró Ferenc, Hajós Károly, Schwarcz Oszkár, Czencz János, Reszely János; — Terézv. TC. részére: Kurta József, Varga Lajos, Bodánszky Márton; — BAK. részére: Fehér Richárd, Fehér Oszkár; — Főv. T. Kör. részére: Müller János (BLIE.-ből.)

Tudomásul vétetett Menich Jakabnak és Béky Jánosnak a Nemzeti SC.-ból Törekvés Sp. E. részére bejelentett átigazolási kérelme, mert igazolták, hogy kérelmeiket 1909. december 13-án adták postára.

Ifjusági Labdarugók Szövetsége. Alakult 1903-ban Beiratási-dij 5 K az egyesületek tagdijat nem fizetnek. Szövetségi értesitő a „Nemzeti Sport". Helyisége az „Ország Világ" kávéház külön terme, (VI., Andrássy-ut 61.) Ülések és összejövetelek minden hétfő és szombat este. Hivatalos órák e két napon 8—10-ig. Irásbeli megkeresések a *főtitkár,* pénzküldemények a *főpénztáros cimére* küldendők. *Tiszteletbeli elnök:* betöltetlen; *elnök:* Vámos Soma; *alelnökök:* Schneider Béla, Tibor Lajos; *főtitkár:* Horváth János (VI., Lovag-utca 13 II. 14.); *titkár:* Friedmann Mór (VI., Király-utca 24. II. 12.). *főpénztáros:* Sámuel Ferenc (VI., Frangepán-utca 8. gyárircda.); *pénztáros:* Zsaludek Antal; *főjegyző:* Farkas István; *jegyzők:* Fenyő Adolf és Szombathy Imre; *Háznagy:* Koch Lajos; *ellenőr:* Géser Albert; *számvizsgálók:* Kiss Árpád, Ivancsics Mihály és Bodner Károly; *szöv. kapitány:* Táffel Miksa; *szöv. képviselő:* Horváth János; *intéző-bizottsági elnök:* Schneider Béla; *a birói szakiskola elnöke:* Vámos Soma.

F. hó 31-től kezdve minden hétfő és szombat este rendes összejövetel az Ország Világ kávéház különtermében. Folyó hó 31-én intéző-bizottsági ülés. F. évi február 5-én tanácsülés.

Friedmann Mór
titkár.

Dunlop-Pneumatik.

Grand Prix Párisi világkiállitáson 1900 évben.
Kwizda-féle Restitutionsfluid.
MOSOVIZ LOVAKNAK.
Az udvari istállókban és a nagyobb katonai és polgári istállókban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősitésére és erőgyüjtésére, az inak merevségénél stb.; képesiti a lovat a legnagyobb munkabirásra a trainingben. **Főraktár**
Török József gyógyszertára
VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 28. szám
Figyeljünk a védjegyre. Képes árjegyzék ingyen, bérmentve.

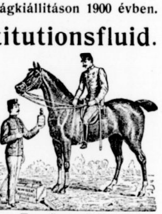

Ára: Egy üveg 2 K. 80 fill.

Köhögés ellen legjobb = a CONTRATUSSIN BAYER
PASZTILLA ALAKBAN IS KAPHATÓ!
A legcélszerübb arc és kézkenőcs a = **Park Club Créme**
Vörös kereszt gyógyszertár, Budapest, Andrássy-út 84.

Az új módositott football-szabályok, a fővárosi és vidéki footballbajnokságok tavaszi sorsolásai már megjelentek a
Magyar Football Evkönyvben 1909/10-re
Tartalmazza továbbá: **a Magyar Kupa, a Corinthián és Széchenyi vándordijak sorsolásait, eredményfeljegyzésre szolgáló táblázatokat, szakcikkeket, képeket, rajzokat, statisztikákat stb.**
ÁRA 1 KORONA. Kapható Kertész Tódor sportáru üzletében (IV., Kristóf-tér) és az összes ismert sporttőzsdékben.

LOPOS GYULA asztalos-mester tornaszerkészitő
Budapest, III., Zsigmond-utca 114. (Gimnázium-épület).
Legmodernebb Svéd és különféle TORNASZEREK készitője. — A m. kir. vallás- és közokt. ministertől 109541/1904. szám alatt a VI. egyetemes tanitógyülés alkalmával rendezett tanszer-kiállitáson kiállitott torna-felszerelésemért elismeréssel kitüntetve. — Az 1907. évi pécsi országos kiállitáson kiállitási arany éremmel kitüntetve. Árjegyzéket kivánatra bérmentve.

A valódi Pognon-gyertya mindig a legjobb és a legmegbizhatóbb. Előszeretettel használják a gyárosok, vezetők, turisták és aviatikusok.
Az eredmények 90%-át mi értük el!
Kapható **Bárdi J. r.-t.** Budapest, VI. Mozsár-utca 9. szám

Magyar Spalding:
Kapható ifjabb Nagel Ottonál
„Szánkózás" Ára 1 korona.
VIII. Muzeum-körut 1. szám.

ALAPITVA 1871. évben.

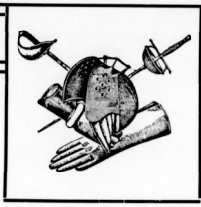

Árjegyzék bérmentve

EGYLETEK KÖRÖK ÉS AMATÖRÖK

A LEGJOBB VERONAI ÉS SOLINGEN

szives figyelmébe ajánljuk

vivókardjainkat és kitünő készitményü vivófelszereléseinket

olcsó árak mellett. U. m. Olasz és magyar vivókardok darabja K 5.—, 5.50, 6.—, 7.50 és 8.—, pengék K 2.— és 2.20. Franci és olasz vitörök darabja K 4.50 és 7.—, pengék K 1.50 és 1.60. Vivókardfejvédek drbja K 8.—, 10.50, 11.—, 12.—. 12.50 és 15.— Vitőr arc- és fejvédek drbja K 4.50 és 7.50. Vivókard-keztyük darabja K 4.50 és 5.—, Párbajkardok, kardmellvédek, vivókabátok stb. stb. Továbbá választékos nagy raktárt tartunk Fegyverek, töltények, vadászati és halászati felszerelésekben, tornaszerek, football, lawn-tennis, korcsolyák, szánkók- és mindennemü sportárukban. Nagyobb vételnél és kereskedőknek árkedvezmény.

Zubek Bertalan és Társa

sportcikkek áruháza Budapest, Muzeum-körut 29.

LEGIZLÉSESEBB URI DIVAT-CIKKEK

beszerzésére uj áruházunk férfi divatosztályát ajánljuk. Legjobb minőségü és kitünő szabásu férfi-fehérnemüek, galler és kézelők, nyakkendő, kalap, bot, esernyők, nadrág- és harisnyatartók, férfi pipere-áruk **turista- és sportingek és övek, üszőöltönyök és nadrágok.. Swaeter,** harisnyák és lábtyük **nagy választékban**

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

BUDAPEST, BÉCSI-UTCA és DEÁK FERENC-UCTA SAROK.

HORNER ARTHUR bookmaker

Telefon 75—09. Budapest, Erzsébet-körut 4.

Wien. I. Krugerstrasse 4.

Téli fürdőkúra. — A Budai Szt.-Lukácsfürdő

Nagy-szállodájában és **Thermal-szállodájában** lakás teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Mind a szobából fütött folyosók vezetnek az iszapfürdőhöz. Természetes forró-meleg kénes források. iszapborogatások. Prospektust küld a

Szt.-Lukácsfürdő Részvénytársaság Budapest, Budán.

Kristály-forrásásványvíz étvágyat jávit, gyomorrontást megakadályoz

LOVAS GYULA VIVÓTERME

VI., NAGYMEZŐ-UTCA 28. SZÁM, II. EMELET

Ujonnan nagyobbitva. Kényelmes berendezéssel lelkiismeretes jó tanitás mindkét nembeli felnőttek és gyermekeknek. Beiratás naponta.

Magyar Autoanyag Szövetkezet

célja: az automobil-üzemhez szükséglendő összes alkatrészeknek és anyagoknak **első kézből** való beszerzése, következőleg a közvetitő haszon megszoritása és a **proviziók kiküszöbölése.** Közbenjárás uj kocsik beszerzésénél és használt járművek értékesitésénél.

Szakszerü tanácsadás kocsik javitásánál. Költségvetések és számlák felülbirálása.

Saját pneumatikjavitó-műhely létesitése és fentartása. A hasoncélu **külföldi szövetkezettel szerződéses viszony** kötése azon célból, hogy a tagok ha nagyobb utra mennek, illetőleg ezen utjok közben anyagot vásárolni kénytelenek, azt a reciprocitás alapján **ugyanoly árban** szerezhessék be mint saját szövetkezetüknél.

A tagok kötelezettségei: Minden tag legalább egy 300 koronás üzletrészt tartozik jegyezni, amely azonban **nem tagsági dijat,** hanem befektetett üzleti tőkét képez.

Az alakuló-ülés, amely az ünnepek miatt halasztást szenvedett, **már legközelebb** meg fog tartatni.

Felvilágositással szolgál

a szervező-bizottság megbizásából

Bristol szálloda. **JAKABFY DEZSŐ.**

N. A. G. 12—14 HP. 4 hengeres automobil

Ideális kocsi orvosok, hivatalnokok, utazók
magánzók és üzletek részére.

Szállítható: phaeton, önvezető, landaulet és csomagszállító carrosseriával. Biztos működésü. Nagy teljesitő képességü. Takarékos a használatban.

Vezérképviselet Magyarországra:

BÁRDI JÓZSEF
automobil r.-t.
Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Sürgönycim:
Pneumatik

Telefon számok:
AUTO OSZTÁLY 41—00.
GARAGE „ 116—34.

Automobil javitó-mühely.
Pneumatik javitó-mühely.

Michelin Pneumatik. Continental Pneumatik.
Ducellier lámpák. Dinin accumulatorok.
Mágnesek, inductiótekercsek, mérőeszközök, kürtök, szerszámok és felszerelési cikkek.

Nyomatott Garai Mór könyvnyomdájában Budapest, VII., Károly-körut 3.